ONTWERP PROGRAMMABEGROTING 2025
EN MEERJARENRAMING 2026 – 2028

gemeente Lelystad

Inhoudsopgave

Ontwerp programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026 - 2028

1. Bestuurlijke boodschap 2
2. Leeswijzer 6
3. Beleidsbegroting 8
3.1 Taakvelden 8
0. Bestuur en ondersteuning 8
1. Veiligheid 21
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 24
3. Economie 29
4. Onderwijs 34
5. Sport, cultuur en recreatie 39
6. Sociaal domein 47
7. Volksgezondheid en milieu 60
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 67
3.2 Paragrafen 72
1. Lokale heffingen 72
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 80
3. Onderhoud kapitaalgoederen 89
4. Financiering 91
5. Bedrijfsvoering 95
6. Verbonden partijen 97
7. Grondbeleid 112
8. Interbestuurlijk toezicht 114
9. Onderzoeksagenda 119
10. Openbaarheidsparagraaf 120
4. Financiële begroting 121
4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting 121
4.2 Voorgestelde begrotingsbijstellingen 123
4.3 Actualisatie reserve ontwikkeling stad 174
4.4 Uiteenzetting financiële positie 175
Bijlage 1: Subsidieoverzicht 181
Bijlage 2: BBV indicatoren en aanvullende lokale indicatoren 193
Bijlage 3: Ombuigingsvoorstellen – niet voorgelegd 211
Bijlage 4: Nieuwe beleidsvoornemens – niet voorgelegd 223

1. Bestuurlijke boodschap

Verhaal van Lelystad

Geboren op de rijke kleigronden uit het water van de Zuiderzee. Zo ontstond Lelystad als stad van de voortuitgang. Als naamgever van deze stad zag visionair Cornelis Lely grote kansen voor een boeiende combinatie van stedelijke, agrarische en recreatieve ontwikkelingen. Nu na 60 jaar staat Lelystad voor de uitdaging om haar oorspronkelijke idealen te vertalen naar de huidige realiteit. Lelystad is inmiddels een volwassen en volwaardige stad geworden en de ambitie ligt er om versneld door te groeien naar een omvang van 120.000 inwoners.

Afgelopen jaren is er veel nagedacht over hoe deze toekomstige ontwikkeling van Lelystad eruit zou moeten zien. Vanuit de behoefte van het college om focus aan te brengen in alle eerder opgestelde documenten is het 'Verhaal van Lelystad' opgesteld (zie informatienota met kenmerk 24.277). Dit verhaal schetst de uitdagingen, mogelijkheden en toekomstkansen van Lelystad. Het hebben van een dergelijk richtinggevend verhaal is belangrijk om gezamenlijk een beeld te hebben over waar we met de ontwikkeling van de stad naartoe willen.

Ombuigen noodzakelijk om vooruit te kunnen kijken

Om verder te kunnen bouwen aan de toekomst van Lelystad is het noodzakelijk om keuzes te maken in het hier en nu. De financiële vooruitzichten maken dat niet alles meer mogelijk is. In de kadernota 2025 – 2028 is inzichtelijk gemaakt dat de structurele tekorten in de meerjarenraming oplopen tot ruim €17 miljoen per jaar. Deze tekorten worden grotendeels veroorzaakt door de toenemende kosten binnen de jeugdzorg en de lagere rijksbijdrage die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds.

Het maken van keuzes is onvermijdelijk en dit vraagt richting van het college en duidelijke keuzes van uw raad. Ondanks dat er lastige besluiten genomen moeten worden is het noodzakelijk om de inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht te brengen. Een gezonde financiële positie is een belangrijke randvoorwaarde om ook in de komende jaren focus te kunnen houden op wat voor Lelystad belangrijk is.

Actualisatie op basis van laatste inzichten

Deze programmabegroting is tot stand gekomen op basis van de informatie zoals we die nu kennen. Na het opstellen van de kadernota 2025 – 2028 hebben er zich nog een aantal ontwikkelingen voorgedaan die bijstelling van het financieel perspectief noodzakelijk maakten. Een voorbeeld hiervan is de doorwerking van de meicirculaire 2024, waarover de raad in de maand juli is geïnformeerd (informatienota met kenmerk 24.268). Ook de verwachte uitgaven van de Wmo en de jeugdzorg zijn geactualiseerd op basis van de meest recente prognoses en ontwikkelingen (informatienota met kenmerk 24.296). Bovenstaande ontwikkelingen zijn betrokken bij het opstellen van deze ontwerp programmabegroting 2025 – 2028.

Ook de doorwerking van de septembercirculaire 2024 maakt integraal onderdeel uit van de in deze ontwerp programmabegroting 2025 – 2028 gepresenteerde cijfers. Op basis van de septembercirculaire 2024 wordt nogmaals bevestigd dat het nieuwe kabinet de komende jaren weinig financiële speelruimte heeft. De ombuigingsopgave die werd geschetst in de kadernota 2025 – 2028 blijft dan ook onverkort van kracht. In het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan het formuleren van een integraal pakket met ombuigingsmogelijkheden, als vervolg op het traject 'Zero based begroten'. Het college heeft de raad reeds op 2 juli geïnformeerd over het pakket met ombuigingsmogelijkheden dat in deze ontwerp programmabegroting 2025 – 2028 aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd (informatienota met kenmerk 24.239).

In het totale pakket met ombuigingen is rekening gehouden met het vrijspelen van dekking voor enkele voor de stad belangrijke beleidsvoornemens. De input vanuit de raad in de discussie over de kadernota is bij de afweging van het college van grote waarde geweest. De constructieve opstelling van de raad draagt enorm bij aan het doorlopen van een zorgvuldig besluitvormingsproces. Een mooi voorbeeld van deze constructieve opstelling is dat de raad de diverse amendementen en moties bij de behandeling van de kadernota 2025 – 2028 niet in stemming heeft gebracht. Dit om niet vooruit te lopen op het integrale pakket met ombuigingsmaatregelen. Het college heeft de raad begin september een terugkoppeling gegeven over de doorwerking van deze aangehouden amendementen en moties in relatie tot het uiteindelijke integrale pakket (informatienota met kenmerk 24.294).

Afweging en scherpte, focus op wat belangrijk is voor Lelystad

Bij een ombuigingsoperatie van een dergelijke omvang is niet te voorkomen dat sommige maatregelen pijn doen. Er is bij het opstellen van dit pakket nadrukkelijk rekening gehouden met de inwoners die extra zorg van onze gemeenschap nodig hebben en het in standhouden van de sociale basisinfrastructuur. Hierbij was het de uitdaging om rekening te houden met de evenwichtige groeiambitie van de stad. Wat het college betreft is dat gelukt en ligt er een evenwichtig en samenhangend pakket met uitvoerbare ombuigingsmaatregelen. De essentie van het raadsakkoord blijft overeind en wordt op onderdelen zelfs versterkt.

Er wordt van iedereen veel gevraagd. We moeten een stap terug om weer vooruit te komen, zonder hierbij het belang van onze inwoners uit het oog te verliezen. Het is zaak om op allerlei beleidsterreinen betere dingen te doen met minder middelen. In die zin draait een ombuigingsoperatie als deze niet alleen om het doorvoeren van botte bezuinigingen. Er zitten ook echte hervormingen in, om het in de toekomst echt fundamenteel anders te gaan doen. Wanneer we over een aantal jaren terugkijken op deze periode zullen we concluderen dat het een enorme klus was. Een enorme klus die we in gezamenlijkheid hebben geklaard.

Een belangrijk voorbeeld is de jeugdzorg, waar echt iets moet gebeuren. Dat hoeft niet ten koste te gaan van de kwaliteit van de hulp. Passende ondersteuning is lang niet altijd zoveel mogelijk hulp of zware professionele ondersteuning. Soms geldt dat andere ondersteuning beter is. We moeten doen wat het beste is, passend bij de vraag van inwoners en zo kritisch zijn en blijven op de ondersteuningsmaatregelen die worden aangeboden.

Na effectueren van de voorgestelde besluiten is er aan het einde van het meerjarenperspectief in 2028 sprake van een begroting die structureel en reëel in evenwicht is[1]. In de jaren 2026 en 2027 is er nog sprake van een beperkt incidenteel tekort. Wat betreft het college is het verdedigbaar om de tekorten in deze twee jaarschijven van incidentele dekking te voorzien. Het college heeft daarnaast bewust aangestuurd op het creëren van een begrotingsoverschot met ingang van 2028. De raad wordt geadviseerd terughoudend te zijn met het inzetten van deze begrotingsruimte. Met het effectueren van de ombuigingsmogelijkheden wordt namelijk alle lucht uit de begroting geperst. Samen met de achterblijvende volumeontwikkelingen binnen de algemene uitkering zorgt dit ervoor dat er weinig mogelijkheden zijn om tegenvallers op te kunnen vangen.

Wat voor Lelystad zo belangrijk is staat verwoord in het raadsakkoord. Ook in de bestuurlijke boodschap van de kadernota 2025 – 2028 werd al ingegaan op de meest belangrijke speerpunten en ontwikkelingen die bijdragen aan het Lelystad van de toekomst.

Het belang van de gemeenschap

Onze Lelystadse samenleving is divers, krachtig en vol creativiteit. In onze moderne tijd zijn we als samenleving verleerd om deze kracht ook in te zetten voor elkaar. Als college willen we daarom gemeenschappen versterken en het ontstaan van nieuwe gemeenschappen stimuleren. Mensen die oog hebben voor elkaar en voor elkaar klaar staan. Zo kan veel in de kiem opgelost worden en voorkomen we onnodige problematisering. We gaan uit van mensen zelf en de kracht van de samenleving om hen heen. Daar waar inwoners het nodig hebben bieden we een vangnet. We staan naast mensen, zorgen voor passende en kwalitatieve ondersteuning, vanuit de vraag van mensen zelf.

Als gemeente hebben we ook binnen het sociaal domein een financiële uitdaging, met name in de jeugdhulp. Kostenbeheersing vraagt dat we sturen op volume, de zwaarte en de aard van de geboden hulp. Dat hoeft niet ten koste te gaan van de kwaliteit van de hulp. Passende ondersteuning is lang niet altijd zoveel mogelijk hulp of zware professionele ondersteuning. Soms geldt ook dat andere ondersteuning beter is. Bijvoorbeeld als er sprake is van armoede of schulden. Dit vraagt een integrale blik. We moeten doen wat het beste is, passend bij de vraag van inwoners en zo kritisch zijn en blijven op de ondersteuningsmaatregelen die we aanbieden.

[1] Structureel in evenwicht wil zeggen dat jaarlijks terugkerende lasten worden gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Reëel in evenwicht wil zeggen dat de achterliggende prognoses en aannames realistisch en haalbaar moeten zijn.

Inzet op stedelijke ontwikkeling en groei

Op het fysieke vlak zijn de plannen rondom stedelijke ontwikkeling inspirerend voor ons, de inwoners en de markt. Deze ontwikkelingen zullen de stad aantrekkelijker maken, wat de groei zal bevorderen. Met de omgevingsvisie willen we samen met inwoners kijken naar de stad van de toekomst. Het Waterfront, Campusgebied en Stadshart zijn stuk voor stuk plannen die de aantrekkelijkheid van de stad vergroten en met de nieuwe ontwikkelstrategie bieden we ruimte aan de markt om actief deel te nemen. Verder willen we met de herijking van Lelystad Next Level ervoor zorgen dat we samen met Rijk, Provincie en partners aan onze stad bouwen.

De plannen worden ook werkelijkheid. We zijn bezig met daadwerkelijke fysieke ingrepen, zoals het starten van de werkzaamheden in het stationsgebied deze zomer. Eind 2024 wordt de eerste paal in de grond geslagen in Hanzepark. De aanpassingen in onze stad zijn ook een inspiratie voor nieuwe plannen, waarmee we blijven bouwen aan een bloeiende toekomst.

Lelystad is een belangrijke logistieke hub. Dit zorgt voor de ontwikkeling van de bedrijventerreinen en werkgelegenheid. Tegelijkertijd is het belangrijk dat ook andere sectoren in Lelystad zich vestigen en gevestigd blijven. Te denken valt aan bedrijven gericht op de hoogwaardige maakindustrie en de markt voor alternatieve energie. Daarom is het belangrijk dat bedrijventerreinen ontwikkeld worden of aangepast naar de huidige en toekomstige behoefte.

Lelystad wil een aantrekkelijke stad zijn voor ondernemers en bezoekers. Ondernemers worden gefaciliteerd met een ‘ja, tenzij houding ‘ en de lijnen naar de ambtelijke organisatie en bestuur zijn kort en daadkrachtig. Evenementen maken onderdeel uit van onze jaaragenda en verrijken de stadsbeleving voor onze inwoners. Alle ondernemers worden gelijk en volgens vaste procedures gefaciliteerd.

Woningbouw, onderwijs en sport

Er is een grote behoefte aan woningen. De oorspronkelijke processen passen niet meer bij de huidige markt en behoeften. Daarom zijn er door dit college stappen gezet om de achterstand op de woningbouw in te lopen. De eerste resultaten hiervan zijn inmiddels zichtbaar in Campus Midden en de voortgang van het nieuwe stadsdeel, dat op dit moment nog de werktitel ZuiderC draagt. Op 4 november wordt de definitieve naam voor dit nieuwe stadsdeel bekend gemaakt. Ook de CPO’s krijgen een plek en diverse Turbolocaties komen tot ontwikkeling. Alle verschillende doelgroepen hebben behoefte aan woonruimte: jongeren, studenten, doorstromers, gezinnen, ouderen, spoedzoekers, arbeidsmigranten en statushouders. Dit college wil realiseren dat al deze doelgroepen bediend worden. Daarom is de integrale woningbouwaanpak erop gericht dat aan al deze doelgroepen op de juiste wijze en in redelijkheid aandacht wordt besteed.

Onderwijs biedt toekomst. Dit college heeft daarom korte lijnen met de onderwijsbesturen en draagt zorg voor optimalisatie van de onderwijs huisvesting. Onder meer door het toevoegen van de benodigde extra tijdelijke huisvesting of het verbeteren van de sportfaciliteiten. Ook wordt aandacht besteed aan de veiligheid op school. Bijvoorbeeld door de aanpak vandalisme en overlast. Iedere leerling verdient immers een veilige en adequate schoolomgeving. Alles gericht op het versterken van de onderwijskwaliteit en het verbreden van het onderwijsaanbod.

Sport en bewegen is belangrijk en dient voor een brede doelgroep toegankelijk te zijn en blijven. Zeker de meer kwetsbare doelgroepen en bovenal kinderen en jongeren dienen zich bewust te zijn van het feit dat ze kunnen sporten en verdienen onze aandacht. Betaalbaar sporten voor iedereen blijft het uitgangspunt. Daar waar in de kadernota 2025 – 2028 nog geen dekking beschikbaar was voor het beleidsvoornemen om de sporthallen van een upgrade te voorzien, is daar in deze ontwerp programmabegroting 2025 – 2028 dekking voor vrijgemaakt.

Veiligheid, stadstoezicht en handhaving

Veiligheid is een belangrijk thema voor de inwoners van Lelystad. Een veilig Lelystad is ook een voorwaarde voor een levendig Lelystad. Dit vraagt een doeltreffende aanpak van criminaliteit, overlast en onveilige situaties. Samen met haar partners heeft de gemeente voor de komende jaren de volgende prioriteiten vastgesteld: cybercriminaliteit; jeugd en veiligheid; ondermijning: zorg & veiligheid; crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Wij zetten komende jaren in op zowel preventie als repressie. Mocht het onverhoopt toch mis gaan dan moet er een goede crisisorganisatie staan en voldoende brandweer en politie beschikbaar zijn. We vragen van onze professionele partners en inwoners dat ze actief meewerken aan het realiseren van een veilige en leefbare gemeente. Daarbij zetten wij in op onveilige en overlastsituaties. We hechten grote waarde aan een veilige woon- en leefomgeving voor iedereen.

Met de aanbieding van het VTHUP is de richting van stadstoezicht en handhaving in afstemming met uw raad bepaald. Het spreekt voor zich dat overlast in de breedste zin van het woord wordt aangepakt. Tegelijkertijd hebben we te maken met beperktere financiële mogelijkheden en is het niet altijd eenvoudig om het benodigd aantal FTE's te vinden en duurzaam te behouden. Dit vraagt om een doorontwikkeling en een veranderende aanpak op het gebied van stadstoezicht en handhaving. De eerste stappen zijn hiervoor gezet en hier houdt het college in de toekomst, samen met uw raad aandacht voor.

Natuur, warmtetransitie en cultuur

Het college zet in op de uitwerking van een programma natuur, met onder andere de ontwikkeling van een parkenvisie die onze groene ruimtes versterkt en het opzetten van de contouren van een Kenniscentrum Nieuwe Natuur, dat een cruciale rol gaat spelen in het bevorderen van landelijke innovatie en kennisuitwisseling binnen het domein van natuurbehoud en -ontwikkeling alsmede de positionering van onze groene stad.

De warmtetransitie is inmiddels organisatorisch geborgd en inmiddels zijn de gesprekken met de stad gestart. Input is essentieel voor het succesvol doorvoeren van deze majeure verandering. Daarbij heeft de netcongestie voortdurend de aandacht van het college.

De vastgestelde cultuurvisie wordt merkbaar breed gedragen door onze culturele partners en het college blijft zich inzetten om cultuur naar de wijken te brengen, als onderdeel van de Maatschappelijke Agenda, zodat ook mensen die daar anders niet mee in aanraking komen, kunnen genieten van kunst en cultuur. In lijn met de cultuurvisie, hebben we een massastudie uitgevoerd voor het stedenbouwkundig ontwerp van het poppodium Corneel. Dit zal niet alleen een culturele hotspot worden, maar mogelijk ook een combinatie met een iconisch multifunctioneel gebouw dat de kwaliteit van het stadshart zal versterken.

Een belangrijk project is de ontwikkeling van het Zilverpark, waarbij het college niet alleen streeft naar een herdenkingsplek die recht doet aan de geschiedenis, maar ook naar de realisatie van een skatepark, waar jongeren hun passie kunnen uiten en samenkomen. Dit integrale project symboliseert onze visie op een stad, die ruimte biedt voor herdenking, recreatie en ontmoeting. De plannen voor de herdenkingsplek zijn in nauwe samenwerking met diverse belangengroepen tot stand gekomen en er wordt door hen met veel enthousiasme uitgekeken naar het vervolg. Bij de plannen voor het skatepark denken jongeren actief mee. Dat is een voorbeeld van hoe het college jongeren blijft betrekken bij relevante onderwerpen. Het tot stand komen van nieuw speelruimtebeleid is daar ook een voorbeeld van. We geloven in de kracht van jongeren om onze gemeente en stad nog beter te maken.

2. Leeswijzer

De programmabegroting is opgesteld conform de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Zo is de financiële begroting ingedeeld op basis van de bij ministeriële regeling voorgeschreven 'taakvelden', wordt er inzicht gegeven in diverse financiële kengetallen en is er een bijlage opgenomen waarin de wettelijk verplicht op te nemen beleidsindicatoren inzichtelijk zijn gemaakt.

Deze voorschriften over hoe de programmabegroting en jaarstukken moeten worden opgebouwd zorgen voor uniformiteit. Het idee achter deze voorschriften is dat gemeenten met elkaar vergeleken moeten kunnen worden. Door dezelfde regels te hanteren wordt er immers minder ruimte gelaten voor interpretatie door individuele gemeenten. Zoals zichtbaar is in de inhoudsopgave bestaat deze programmabegroting uit een beleidsbegroting en een financiële begroting, plus een aantal bijlagen. Hieronder worden de daarin opgenomen hoofdstukken kort toegelicht.

De **beleidsbegroting** is opgebouwd uit de volgende drie afzonderlijke onderdelen:

3.1 Taakvelden
De totale gemeentebegroting is onder te verdelen in clusters (0 tot en met 8), waarbij ieder cluster weer is opgebouwd uit een aantal samenhangende taakvelden (in totaal 69). Binnen dit hoofdstuk wordt inzicht geboden in:

a) de bijbehorende begrote baten en lasten van de taakvelden in de periode 2025 – 2028;
b) de verantwoordelijke portefeuillehouder(s) en de relatie met de hoofdopgaven uit het raadsakkoord;
c) het antwoord op de vraag of het taakveld onderdeel uitmaakt van de begrotingsmonitoren 2025;
d) de aard van deze activiteiten (wettelijk / gemeentelijk), met daaruit afgeleid een duiding van de beïnvloedbaarheid van deze baten en lasten;
e) de activiteiten die samenhangen met de inzet van deze baten en lasten en wat daarmee beoogd wordt te bereiken;
f) de aan het taakveld gerelateerde beleidsnota's en indien van toepassing de vermelding van aan dit taakveld verbonden partijen (alleen indien er zowel een bestuurlijk- als financieel belang aanwezig is).

3.2 Paragrafen
De paragrafen vormen een dwarsdoorsnede van de gemeentebegroting. Zaken als de gemeentelijke bedrijfsvoering, de financiering en het beleid omtrent de onderhoud van kapitaalgoederen lopen dwars door de hierboven beschreven taakvelden heen. Dit is ook de reden dat het BBV gemeenten verplicht dit type informatie in afzonderlijke paragrafen uit te werken.

De **financiële begroting** is opgebouwd uit de volgende drie afzonderlijke onderdelen:

4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting
Binnen dit hoofdstuk wordt er een weergave gegeven van het totaal aan baten en lasten van alle taakvelden bij elkaar opgeteld. De bij het opstellen van de totale gemeentebegroting gehanteerde grondslagen worden daarbij kort uiteengezet. De stand van het financieel perspectief in de jaren 2025 en verder sluit aan bij de eindstand van de kadernota 2025 - 2028.

De eindstand zoals hier gepresenteerd is exclusief doorwerking van de in deze programmabegroting aan de raad voorgestelde begrotingsbijstellingen. Na besluitvorming door de gemeenteraad zullen deze bijstellingen formeel worden verwerkt in de financiële administratie en zullen deze tabellen worden aangepast.

4.2 Voorgestelde begrotingsbijstellingen
Binnen dit hoofdstuk worden alle voorgestelde bijstellingen op de begroting en meerjarenraming uiteen gezet. Dit zijn bijstellingen ten opzichte van de hierboven genoemde eindstand van de kadernota 2025 –

2028. De bijstellingen die in dit hoofdstuk ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

A. Ombuigingen
B. Beleidsvoornemens
C. Onontkoombaar / actualisaties
D. Gemeentefonds

De 84 bijstellingen die vallen onder categorie 'A. Ombuigingen' zijn in een eerder stadium al met de raad gedeeld via een informatienota met kenmerk 24.239 (dd 2 juli). Dat geldt ook voor de bijstellingen die in categorie 'B. Beleidsvoornemens' aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Het gaat hier om een deel van de beleidsvoornemens waar in de kadernota 2025 – 2028 nog geen dekking voor beschikbaar was. Na effectuering van de voorgestelde ombuiging is deze dekking wel beschikbaar. Dit maakt dat het college de raad nu voorstelt de hiervoor benodigde middelen beschikbaar te stellen.

De bijstellingen die vallen onder categorie 'C. Onontkoombaar / actualisaties' hebben betrekking op ontwikkelingen die na het opstellen van de kadernota 2025 – 2028 duidelijk zijn geworden. In de benaming van iedere bijstelling wordt aangegeven of het gaat om een 'onontkoombare' ontwikkeling of een 'actualisatie' van bestaand budget. De bijstellingen die vallen onder categorie 'D. Gemeentefonds' hebben betrekking op de mutaties binnen de uitkering die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds. Over de mutaties naar aanleiding van de meicirculaire 2024 is de raad eerder al geïnformeerd via een informatienota met kenmerk 24.268. De mutaties naar aanleiding van de septembercirculaire 2024 worden in deze categorie eveneens inzichtelijk gemaakt en betrokken bij de actualisatie van het financieel perspectief 2025 – 2028.

Na verwerking van de voorgestelde begrotingsbijstellingen is er uiteindelijk in 2028 sprake van structureel en reëel begrotingsevenwicht. In 2025 is er sprake van een begrotingsoverschot en in 2026 en 2027 is er sprake van een tekort. Gezien het feit dat er op termijn begrotingsevenwicht wordt bereikt is het verdedigbaar de tekorten in 2026 en 2027 van incidentele dekking te voorzien.

4.3 Voorgestelde inzet incidentele middelen

De reserve ontwikkeling stad laat na besluitvorming in de kadernota 2025 – 2028 een nadelig saldo zien ter grootte van €10.211.166. Oorzaak achter dit nadelige saldo is het door de raad aangenomen amendement A14 – A14 'Niet tornen aan investeren in sportaccommodaties' bij de kadernota 2025 – 2028. Het voorstel van het college was om de beklemming van €12 miljoen binnen de reserve ontwikkeling stad te laten vervallen, zodat er dekking vrijgespeeld werd voor enkele andere ontwikkelingen die vroegen om de inzet van incidentele middelen.

Met het amendement heeft de raad besloten deze beklemming vooralsnog in stand te laten. Inmiddels is duidelijk dat het college de raad voorstel structurele middelen beschikbaar te stellen voor realisatie van een nieuwe sporthal (zie bijstelling 89). De beklemming van deze €12 miljoen is daarmee overbodig geworden. Bovendien is een negatieve bestemmingsreserve niet toegestaan op basis van wet- en regelgeving. Om die reden stelt het college in deze programmabegroting 2025 – 2028 de raad voor om deze beklemming van €12 miljoen alsnog te laten vervallen.

4.4 Uiteenzetting financiële positie

Binnen dit hoofdstuk wordt ingegaan op de gemeentelijke balans. Er wordt inzicht geboden in de gemeentelijke reservepositie en de voorzieningen. Dit hoofdstuk heeft een relatie met de paragraaf Inter Bestuurlijk Toezicht (IBT), waarin wordt ingegaan op diverse financiële ratio's en kengetallen (aan de hand van de drie pijlers: begrotingsevenwicht, weerstandsvermogen en schuldpositie).

Bijlagen

In deze programmabegroting zijn enkele bijlagen opgenomen. Bijvoorbeeld de bij ministeriële regeling verplicht op te nemen beleidsindicatoren per taakveld (aangevuld met lokale beleidsindicatoren) en diverse overzichten op het gebied van subsidieverstrekking. Ook is er een bijlage opgenomen met ombuigingsmogelijkheden die wel in beeld zijn gebracht, maar om uiteenlopende redenen niet aan de raad ter besluitvorming zijn voorgelegd (zie informatienota met kenmerk 24.239). Tot slot zijn er nog een aantal beleidsvoornemens in beeld gebracht, waar op dit moment geen dekking voor is. Deze beleidsvoornemens - bijvoorbeeld voortvloeiend uit het IHP Sport - zijn inzichtelijk gemaakt in bijlage 4.

3. Beleidsbegroting

3.1 Taakvelden

0. Bestuur en ondersteuning

De taakvelden binnen het cluster ‘0. Bestuur en ondersteuning’ dragen bij aan de uitvoering van de inhoudelijke taakvelden, die onderdeel uitmaken van de verderop beschreven clusters 1 tot en met 8. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

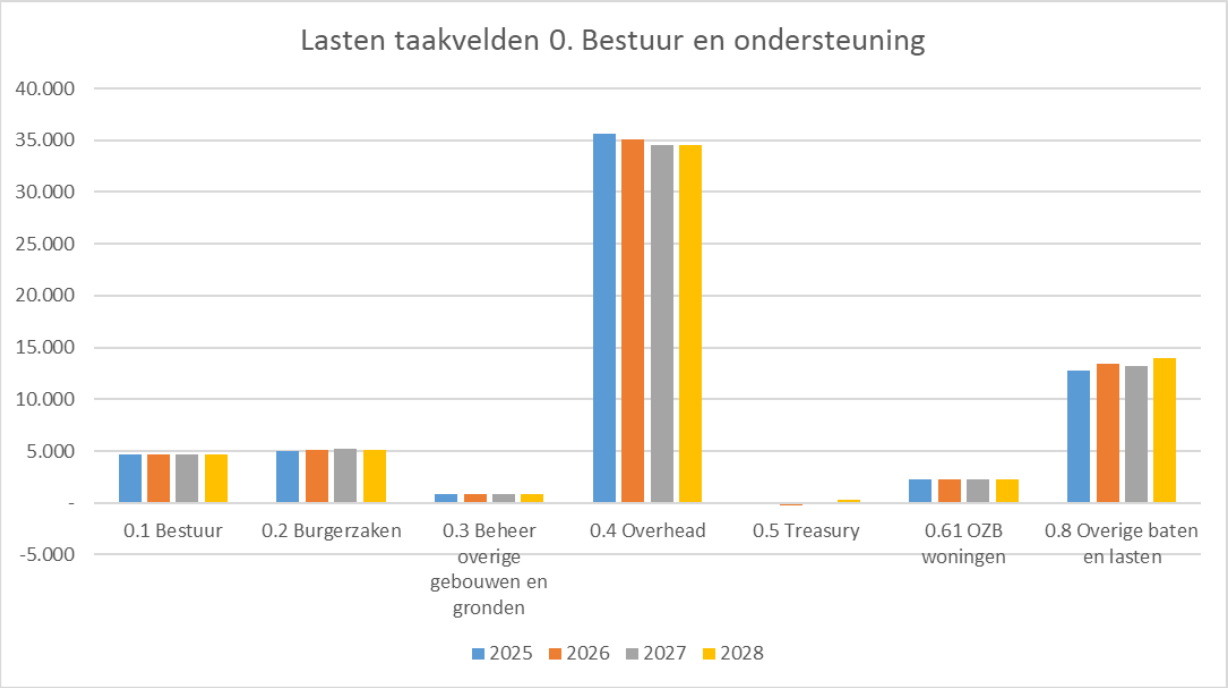

0. Bestuur en ondersteuning (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
0.1 Bestuur	-4.687	-4.687	-4.687	-4.687
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	-4.989	-5.109	-5.276	-5.161
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-823	-823	-823	-823
0.4 Overhead	-35.596	-35.122	-34.547	-34.576
0.5 Treasury	154	294	92	-307
0.61 OZB woningen	-2.259	-2.259	-2.260	-2.260
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-
0.63 Parkeerbelasting	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	-	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	-12.713	-13.367	-13.182	-13.939
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-
Totaal Lasten	**-60.914**	**-61.073**	**-60.683**	**-61.753**
Baten				
0.1 Bestuur	82	82	82	82
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	1.317	1.441	1.602	1.491
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	899	899	899	899
0.4 Overhead	266	266	266	266
0.5 Treasury	1.374	1.074	774	774
0.61 OZB woningen	15.088	15.088	15.088	15.088
0.62 OZB niet-woningen	17.688	17.688	17.688	17.688
0.63 Parkeerbelasting	2.190	2.190	2.190	2.190
0.64 Belastingen overig	321	321	321	321
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	215.613	207.885	210.654	210.219
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-
Totaal Baten	**254.837**	**246.934**	**249.563**	**249.018**
Eindtotaal	**193.923**	**185.860**	**188.880**	**187.265**

0. Bestuur en ondersteuning (mutaties reserves) (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
0.10 Mutaties reserves				
Lasten	-1.099	-1.084	-1.084	-867
Baten	8.798	6.415	2.924	2.492
Totaal 0.10 Mutaties reserves	**7.699**	**5.332**	**1.841**	**1.625**
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten				
Lasten	-	-	-	-
Baten	5.191	17.011	14.913	17.013
Totaal 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	**5.191**	**17.011**	**14.913**	**17.013**
Eindtotaal	**12.890**	**22.343**	**16.754**	**18.638**

0.1	Bestuur

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-4.687	-4.687	-4.687	-4.687
Baten	82	82	82	82

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	A.E.H. Baltus
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van artikel 6 van de gemeentewet is het voor een gemeente verplicht om een gemeenteraad, een college en een burgemeester te hebben. Daarnaast verplicht de gemeentewet iedere gemeente om een rekenkamer of een rekenkamerfunctie vorm te geven (artikel 81a t/m 81k en artikel 182 t/m 185). Verder is het in de gemeentewet de verplichting een griffie te hebben (artikel 107 t/m 107e gemeentewet).

Wat willen we bereiken?

We streven naar een goed bestuur van de stad. In dit taakveld zijn de lasten opgenomen die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen en de directe ondersteuning daarvan.

- Het college van burgemeester en wethouders;
- De gemeenteraad en de raadscommissies;
- De ondersteuning en advisering van de raad in de vorm van een griffie;
- De lokale rekenkamer;
- Landelijke- en regionale bestuurlijke samenwerkingsverbanden (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, G40, Platform 31 en Lelystad Next Level)

De beïnvloedbaarheid van de lasten binnen dit taakveld is vrij beperkt. Zo is het aantal raadsleden wettelijk voorgeschreven, evenals de hoogte van de bijbehorende vergoeding voor het raadswerk. De lasten behorende bij het college staan in direct verband met het aantal collegeleden. De lasten behorende bij de raad staan in direct verband met het aantal raadsleden, fracties en fractieassistenten. Met ingang van de bestuursperiode 2022-2026 is het aantal raadsleden toegenomen van 35 naar 37 in verband met het bereiken van de grens van 80.000 inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

De wijze waarop het gemeentebestuur met elkaar omgaat is van grote invloed op het imago en de bestuurskracht. Om het samenspel te verbeteren zijn er in het raadsakkoord 2022-2026 een aantal afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over tijdige informatievoorziening en een duidelijke rolverdeling tussen raad en college. Onderliggende basis van deze afspraak is het onderlinge vertrouwen om samen resultaten voor de stad te boeken.

Gerelateerde beleidsnota's
Gedragscode integriteit gemeenteraadsleden gemeente Lelystad
Gedragscode integriteit collegeleden gemeente Lelystad
Gedragscode integriteit ambtenaren gemeente Lelystad

Gerelateerde verbonden partijen
-

Bedrag x €1.000

0.2	Burgerzaken

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-4.989	-5.109	-5.276	-5.161
Baten	1.317	1.441	1.602	1.491

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente voert een verscheidenheid aan wettelijke verplichtingen uit binnen dit taakveld. De uitvoering hiervan is georganiseerd binnen de Stadswinkel. Naast burgerzaken vormt het klantcontactcentrum een belangrijk onderdeel, dat uitvoering geeft aan de telefonische bereikbaarheid, informatieverstrekking en het opnemen en uitzetten van meldingen over de openbare ruimte. De informatiebalie is het eerste aanspreekpunt voor inwoners, bezoekers en ondernemers die een bezoek brengen aan het stadhuis en vervult daarmee een waardevolle en gastvrije rol in de gemeentelijke dienstverlening.

Wat willen we bereiken?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de uitvoering van de diverse wettelijk voorgeschreven burgerzakentaken. De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten binnen dit taakveld is vrij beperkt, aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft en een groot deel van de legesopbrengsten worden gemaximeerd door wettelijke bepalingen. Op basis van artikel 229 van de Gemeentewet brengt de gemeente de kosten in rekening voor deze door de gemeente geleverde diensten, de zogeheten leges.

Basistaken
De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van diverse wettelijke taken, zoals de uitgifte van rijbewijzen, reisdocumenten en het verlenen of intrekken van de Nederlandse nationaliteit.

Basisregistratie Grootschalige Topografie
De Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) is een digitale kaart van Lelystad waarop gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen eenduidig zijn vastgelegd. De kaart bevat veel details, zoals je die in de werkelijkheid ook ziet. Denk aan bomen, wegen en gebouwen. Kortom: de inrichting van de fysieke omgeving.

Basisregistratie Adressen en Gebouwen
De BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) is onderdeel van het overheidsstelsel van basisregistraties. Gemeenten zijn bronhouders van de BAG. Zij zijn verantwoordelijk voor het opnemen van de gegevens in de BAG en voor de kwaliteit ervan.
De gegevens over adressen en gebouwen worden centraal beschikbaar gesteld via de Landelijke Voorziening BAG (LV BAG).

Basisregistratie Ondergrond
De Basisregistratie Ondergrond (BRO) bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond..

Basisregistratie Personen
De gemeente is verantwoordelijk voor uitvoering van de Basisregistratie Personen. Dit betreft het bijhouden van persoonsgegevens, de verstrekking van gegevens uit de basisregistratie, de technische en administratieve inrichting en werking en de beveiliging van de basisregistratie.

Burgerlijke stand
Op basis van het Burgerlijk Wetboek houdt de gemeente diverse registers bij. Daarnaast voeren we de daarbij behorende taken op onder andere het gebied van huwelijken, geboortes, overlijden en erkenningen uit. Het steeds verder digitaliseren van onze dienstverlening wordt ook hierin toegepast.

Verkiezingen
Op basis van de Kieswet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van verkiezingen voor de gemeenteraad, de provinciale staten, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, het Europees Parlement en de Waterschappen. In 2025 is er geen verkiezing gepland. De eerst volgende voor ons te organiseren verkiezing zijn de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026.

0.2	Burgerzaken (vervolg)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-4.989	-5.109	-5.276	-5.161
Baten	1.317	1.441	1.602	1.491

Wat gaan we daarvoor doen?

Inwoners ervaren de dienstverlening van Burgerzaken als gastvrij, persoonlijk en professioneel, waarbij je veilig en betrouwbaar voor je diensten en producten terecht kunt.

Burgerzaken staat de komende jaren voor grote veranderingen, waardoor het taakveld aan verandering onderhevig is. Bij de vertaalslag van de systeemwereld naar de leefwereld van de burger, moet een balans worden gevonden in het spanningsveld van optimale dienstverlening en tegelijkertijd kwaliteit van persoonsgegevens, privacy, fraudebestrijding, juridisering en de toenemende digitalisering.

Hier ligt de uitdaging om de dienstverlening continu te verbeteren, anders in te richten en tegelijkertijd de persoonlijke benadering, naar een hoger plan te tillen. Kijken naar mogelijkheden en niet naar onmogelijkheden, vereist meer dan ooit hostmanship en vakmanschap. Om bovenstaande de komende jaren te realiseren gaan we aan de slag met de uitvoering van onze visie op dienstverlening "altijd dichtbij, gastvrij & persoonlijk, deskundig & betrouwbaar, digitaal gemak, effectief & toekomstgericht". Door kritisch te kijken naar de huidige processen en de juiste keuzes te maken voor de middel- en lange termijn komen wij tot een optimale dienstverlening, digitaal waar dat kan, persoonlijk waar het moet.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Leges verordening 2024	-

0.3	Beheer overige gebouwen en gronden

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-823	-823	-823	-823
Baten	899	899	899	899

Hoofdopgave raadsakkoord:	7. Stedelijke Vernieuwing
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

Naast bouwgrond in exploitatie (taakveld 3.2 voor bedrijventerreinen en taakveld 8.2 voor niet-bedrijventerreinen) heeft de gemeente diverse andere gronden in eigendom. Dit zijn bijvoorbeeld gronden die zijn uitgegeven in erfpacht, maar ook de niet in exploitatie genomen gronden. Wanneer geen sprake is van een grondexploitatie, worden de bijbehorende lasten en baten die samenhangen met het bezit en beheer van deze gronden binnen dit taakveld verantwoord.

Wat willen we bereiken?

Door middel van uitgifte in erfpacht in het verleden heeft de gemeente (ook op privaatrechtelijke wijze) grip gekregen op de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast worden gronden die nog niet zijn bebouwd, als strategische grondvoorraad aangehouden om later eventueel in een grondexploitatie te worden opgenomen. Passend binnen het maatschappelijk grondbeleid kan in de tijdelijkheid bij deze gronden ook worden gekeken naar eventele mogelijkheden die een maatschappelijke bijdrage dienen. Daarnaast wordt er binnen dit taakveld gestreefd naar een evenwicht tussen de opbrengsten uit verhuur en verpachting enerzijds en de daaraan gekoppelde beheerslasten anderzijds.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gronden die geen onderdeel uitmaken van een grondexploitatie vertegenwoordigen een waarde op de gemeentelijke balans binnen de categorie materiële vaste activa. De exploitatielasten van het in beheer hebben van deze gronden - en de baten die samenhangen met het bezit - zijn grofweg onder te verdelen in:

Toegerekende rentelasten
De gemeentelijke bezittingen zijn deels gefinancierd met vreemd vermogen, zo ook de gronden die zijn uitgegeven in erfpacht en de (bouw)gronden die nog niet zijn opgenomen in een grondexploitatie. Het BBV schrijft voor dat de kosten die hiermee samenhangen moeten worden toegerekend aan het bijbehorende taakveld. In dit geval worden de rentelasten die samenhangen met het in bezit hebben van deze gronden aan dit taakveld toegerekend via een omslagpercentage.

Beheerslasten en -baten
Naast de lasten die samenhangen met het in bezit hebben, heeft de gemeente ook een verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor een doelmatig beheer van deze gronden. Daar waar dit mogelijk is, worden gronden verhuurd of verpacht, zodat er baten worden gerealiseerd. Op incidentele basis wordt er in bepaalde gevallen overgegaan tot verkoop van grond, wat resulteert in incidentele baten en vaak ook lasten (bijvoorbeeld in verband met de afwikkeling van een boekwaarde). Deze incidentele verkopen zijn niet op voorhand meerjarig te begroten.

De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten binnen dit taakveld is vrij beperkt, aangezien de lasten en baten sterk met elkaar samenhangen.

Gerelateerde beleidsnota's

-

Gerelateerde verbonden partijen

-

0.4	Overhead

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-35.596	-35.122	-34.547	-34.576
Baten	266	266	266	266

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

De bedrijfsvoeringskosten van de gemeente worden gedefinieerd als die kosten die niet direct zijn toe te rekenen aan de overige taakvelden binnen de gemeentebegroting. Het gaat hierbij om alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en medewerkers. Het gaat om een breed palet aan activiteiten: van verplicht af te sluiten verzekeringen voor het afdekken van risico's tot aan de inzet van expertise voor complexe financiële- en juridische zaken; van facilitaire zaken tot aan het draaiend houden van de ICT infrastructuur.

Wat willen we bereiken?

Binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering streven we naar optimale ondersteuning van de alle werkprocessen en routines gericht op de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt uitgebreider ingegaan op diverse aspecten die hierbij van belang zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de bedrijfsvoeringskosten. Het gaat hierbij om de gemeente brede uitvoering van de volgende taken:

- financiën, administratie, beheer, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- datateam;
- de directie, teamleiders;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken;
- planning en control;
- concernadvies;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering;
- facilitaire zaken en huisvesting, zoals de kapitaal- en onderhoudslasten van het stadshuis (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV);

De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten die resteert binnen dit taakveld is zeer beperkt en staat in direct verband met de omvang van de activiteiten die worden uitgevoerd binnen het primaire proces.

Gerelateerde beleidsnota's

-

Gerelateerde verbonden partijen

-

0.5	Treasury

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	154	294	92	-307
Baten	1.374	1.074	774	774

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Ja

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente heeft een deel van haar activa gefinancierd met vreemd vermogen en betaalt over deze aangetrokken leningen een vergoeding in de vorm van rente. De Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) stelt regels aan het financieringsgedrag van gemeenten, zodanig dat bijvoorbeeld de risico's op het gebied van renteschommelingen worden beperkt. Zo voorkomt de zogeheten 'kasgeldlimiet' dat gemeenten vooral leningen aantrekken met een korte looptijd (met over het algemeen een lagere rente) en verplicht de 'renterisiconorm' gemeenten om de herfinanciering van leningen te spreiden in de tijd.

Wat willen we bereiken?

Binnen de grenzen van de Wet FIDO wordt getracht de rentelasten zo laag mogelijk te houden, door maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet. Daarnaast wordt door middel van het spreiden van de leningenportefeuille in de tijd getracht het renterisico bij het herfinancieren van leningen zo klein mogelijk te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Rentelasten

De te betalen rentelasten zijn onder te verdelen naar looptijd van de afgesloten lening. Er zijn leningen afgesloten met een korte looptijd (korter dan één jaar, vaak met een relatief lage rente) en leningen met een langere looptijd (langer dan één jaar, waarbij over het algemeen geldt dat hoe langer de looptijd hoe hoger de rente). De rentelasten zijn voornamelijk afhankelijk van de benodigde financiering, wat weer een voortvloeisel is van de genomen raadsbesluiten in het verleden. Daarnaast bepalen de rentestanden van het moment van herfinanciering voor een groot deel in hoeverre het beschikbare budget toereikend is.

Rentebaten en dividendopbrengsten

De baten binnen dit taakveld komen enerzijds voort uit de rentebaten die de gemeente ontvangt als vergoeding van een aantal verstrekte leningen en de rentebaten die de gemeente ontvangt uit hoofde van het uitzetten van overtollige liquide middelen bij de schatkist. Anderzijds ontvangt de gemeente dividendopbrengsten vanuit een viertal deelnemingen, te weten: Vitens, Huisvuilcentrale, Alliander en de Bank Nederlandse Gemeenten. De hoogte van de ontvangen dividendopbrengsten is afhankelijk van de bedrijfsresultaten van de genoemde deelnemingen.

De directe beïnvloedbaarheid van deze lasten en baten is vrij beperkt, aangezien de gemeente gehouden is aan wet- en regelgeving en te maken heeft met een financieringsbehoefte die gebaseerd is op besluiten uit het verleden.

Gerelateerde beleidsnota's
-

Gerelateerde verbonden partijen
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
NV Vitens

Bedrag x €1.000

0.61	OZB woningen	2025	2026	2027	2028
	Lasten	-2.259	-2.259	-2.260	-2.260
	Baten	15.088	15.088	15.088	15.088

0.62	OZB niet-woningen	2025	2026	2027	2028
	Lasten	-	-	-	-
	Baten	17.688	17.688	17.688	17.688

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[100 %]

Context

Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) zijn gemeenten verantwoordelijk voor de waardering van alle onroerende zaken in Nederland. Eigenaren van woningen en eigenaren en gebruikers van niet-woningen (bijv. een bedrijfspand), ontvangen ieder jaar een WOZ-beschikking van de gemeente. De WOZ-waarde in deze beschikking vormt de grondslag voor het heffen van belasting door de rijksoverheid, gemeenten en het waterschap. Daarnaast wordt de WOZ-waarde op meer terreinen gebruikt, bijvoorbeeld bij het bepalen van de maximale huur bij woningcorporaties.

Wat willen we bereiken?

In taakveld 0.61 zijn de lasten opgenomen die horen bij de uitvoering van de Wet WOZ. Het gaat hierbij om zaken als de waardering, de heffing en het uitvoering geven aan bezwaar en beroep. De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering en het Kadaster beheert het landelijke register van de door gemeenten vastgestelde WOZ waarden, als onderdeel van de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken.

In taakveld 0.61 zijn tevens de baten opgenomen vanuit de onroerendezaakbelasting (ozb) op woningen. Samen met de baten vanuit de ozb op niet-woningen (taakveld 0.62) resulteert dit in een totale geraamde ozb opbrengst van afgerond €32,5 miljoen in 2025. Indien de raad instemt met het ombuigingsvoorstel om het OZB tarief met 2,5 procent te verhogen komt de totaal geraamde OZB opbrengst op € 32,8 miljoen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente draagt zorg voor het leveren van WOZ-waarden van goede kwaliteit, waarbij alle onderdelen van het WOZ-werkproces voldoen aan de door de Waarderingskamer gestelde kwaliteitseisen. Over de vastgestelde WOZ-waarden wordt overeenkomstig de verordening OZB belasting geheven waarmee inkomsten worden gegenereerd.

De hoogte van de totale ozb opbrengst wordt jaarlijks in de kadernota geactualiseerd voor de ontwikkeling van de inflatie en het areaal.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Tarievennota 2025 (behandeling in de raad eind 2024)	-

Bedrag x €1.000

0.63	Parkeerbelasting	2025	2026	2027	2028
	Lasten	-	-	-	-
	Baten	2.190	2.190	2.190	2.190

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	P. van Dijk
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

In het kader van parkeerregulering biedt artikel 225 van de Gemeentewet gemeenten de ruimte om parkeerbelasting te heffen. In de jaarlijks te actualiseren verordening parkeerbelastingen Lelystad wordt hier concreet invulling aan gegeven. Deze opbrengsten moeten in samenhang worden bezien met de lasten, die onderdeel uitmaken van taakveld 2.2 parkeren.

Wat willen we bereiken?

In dit taakveld zijn de baten met betrekking tot de parkeerbelasting opgenomen. Naast de opbrengst uit de verkoop van parkeertijd in de garages, terreinen en het straat parkeren biedt de gemeente ook parkeerbundels, abonnementen en vergunningen aan. Daarnaast worden opbrengsten gerealiseerd vanuit opgelegde boetes (naheffingsaanslagen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Parkeren speelt een belangrijke rol voor de ontwikkeling van bijzondere gebieden, zoals het Stadshart, Lelycentre en Bataviakwartier, maar ook bij het (versnellen van) de woningbouwopgave. In 2025 werken we, deels gekoppeld aan de nieuwe Omgevingsvisie, aan een herziening van het parkeerbeleid richting op de ruimtelijke ontwikkeling van Lelystad. Daarbij is ook aandacht voor het voorkomen van parkeeroverlast in bestaande gebieden.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Parkeerverordening Lelystad	-
Verordening Parkeerbelasting Lelystad	

Bedrag x €1.000

0.64	Belastingen overig	2025	2026	2027	2028
	Lasten	-	-	-	-
	Baten	321	321	321	321

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[100 %]

Context

Naast de belastingen die in de taakvelden hierboven worden genoemd biedt de Gemeentewet de ruimte om nog een aantal belastingen te heffen. In Lelystad is daaraan uitvoering gegeven door het heffen van de hondenbelasting (artikel 226). De toeristenbelasting (artikel 224) maakt begrotingstechnisch onderdeel uit van taakveld 3.4 Economische promotie.

Wat willen we bereiken?

In dit taakveld zijn de baten met betrekking tot de overige belastingen opgenomen. Het gaat hierbij om de volgende belasting:

Hondenbelasting

De heffing van hondenbelasting (€ 321.000) is gemeentelijk beleid. Deze baten vallen onder de vrij te besteden algemene dekkingsmiddelen. De hoogte van de hondenbelasting is niet aan wettelijke normen gebonden. De gemeente heeft daarmee een ruime vrijheid in het bepalen van de hoogte van de tarieven voor de hondenbelasting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verwerken van aanmeldingen en afmeldingen van aangiftebiljetten voor de hondenbelasting. Op basis hiervan worden de aanslagen opgelegd en ingevorderd. Het uitvoeren van de huis aan huis controle op de aangifte hondenbelasting. Daarnaast worden burgers geïnformeerd over wet- en regelgeving, tarieven en het hondenbeleid.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Legesverordening Lelystad 2025 (raadsbehandeling eind 2024)	-

0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	215.613	207.885	210.654	210.219

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Gemeenten beschikken over verschillende inkomstenbronnen, waarbij de bijdrage die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds veruit de grootste is. Over de inzet van deze middelen hoeft geen verantwoording te worden afgelegd aan de Rijksoverheid, maar de gemeente heeft uiteraard wel de verantwoordelijkheid om uitvoering te geven aan de wettelijke taken die in de overige taakvelden staan beschreven.

Wat willen we bereiken?

De middelen die overkomen vanuit het gemeentefonds zijn in principe vrij besteedbaar. Het door de raad vastgestelde uitgangspunt is dat rijksmiddelen die gekoppeld zijn aan een specifiek beleidsterrein daar ook voor worden ingezet. In deze programmabegroting worden om die reden de zogeheten taakgerelateerde mutaties doorvertaald in de gemeentebegroting.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de baten opgenomen die de gemeente ontvangt vanuit de verschillende uitkeringen uit het gemeentefonds:

Algemene uitkering

De algemene uitkering is de grootste uitkering uit het gemeentefonds. Het totale bedrag dat beschikbaar is voor alle gemeenten wordt verdeeld aan de hand van diverse maatstaven, vanuit het principe dat gemeenten bij gelijke tarieven een gelijkwaardig voorzieningenniveau moeten kunnen bieden. Het verdeelmodel is globaal en kosten georiënteerd en houdt rekening met de belastingcapaciteit en de structuurkenmerken van de verschillende gemeenten.

Het verdeelmodel is met ingang van 2023 herijkt en de invoering wordt in eerste instantie tot en met 2025 gefaseerd ingevoerd, inclusief een ingroeimodel. Voor Lelystad zal er uiteindelijk sprake zijn van een nadelig herverdeeleffect ter grootte van €60 per inwoner per jaar. Er worden momenteel nog vervolgonderzoeken uitgevoerd, wat maakt deze uitkomst nog kan wijzigen. Om die reden is het nadelig effect voor Lelystad in eerste instantie beperkt tot €22,50 per inwoner per jaar in 2025 en verder. Nadat de genoemde onderzoeken zijn afgerond dient daar nog besluitvorming over plaats te vinden. In het geval Lelystad geconfronteerd wordt met een aanvullend nadelig herverdeeleffect zal dit gefaseerd ingevoerd worden.

De jaarlijkse ontwikkeling van de omvang van de algemene uitkering werd tot voor kort vorm gegeven via de zogeheten 'trap op en trap af systematiek', waarbij het totaal onder gemeenten te verdelen bedrag meebeweegt met de ontwikkeling van de brede rijksuitgaven. De krimp of groei van de algemene uitkering als gevolg van deze systematiek wordt het acccres genoemd en werd ieder jaar in de mei- en septembercirculaire meerjarig geactualiseerd. Op basis van de meicirculaire 2024 is meer duidelijk geworden over de nieuwe normeringsystematiek. Voortaan wordt de groei van de algemene uitkering gekoppeld aan de groei van het bbp. Hier wordt overigens nog over gediscussieerd met het Rijk, aangezien de groei van de algemene uitkering in deze systematiek lager uitvalt in vergelijking met de groei van de gemeentelijke uitgaven (denk aan de sterk toenemende kosten als gevolg van vergrijzing).

De bijstellingen uit deze programmabegroting 2025 - 2028 zijn gebaseerd op de informatie uit de mei- en septembercirculaire 2024. Op het moment dat er meer duidelijkheid ontstaat omtrent bovengenoemde onzekerheden worden de effecten betrokken in de gemeentelijke p&c cyclus.

Integratie uitkeringen

De integratie uitkeringen zijn gekoppeld aan de uitvoering van specifieke taken, maar de gemeente hoeft geen verantwoording af te leggen over de besteding. Op termijn is het de bedoeling dat dit type uitkeringen worden geïntegreerd binnen de algemene uitkering en dus niet langer afzonderlijk zijn te onderscheiden.

Decentralisatie uitkeringen

Decentralisatie utkeringen zijn vergelijkbaar met integratie uitkeringen, met als voornaamste verschil dat overheveling naar de algemene uitkering geen doel op zich is. Met ingang van 2019 wordt de zogeheten ICL uitkering ook uitgekeerd via deze weg en vormt daarmee veruit de grootste decentralisatie uitkering.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
-	-

Bedrag x €1.000

0.8	Overige baten en lasten		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-12.713	-13.367	-13.182	-13.939
		Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	-	
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting.

Wat willen we bereiken?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de volgende concern brede begrotingsonderdelen:

Stelposten en taakstellingen

Stelposten zijn reserveringen die in een later stadium worden doorvertaald naar de overige taakvelden, in afwachting van nadere informatie. Zo is er een stelpost voor lonen / sociale lasten, kapitaallasten, financiële verschillen en frictie. Taakstellingen zijn nog te concretiseren bezuinigingen, die niet rechtstreeks te koppelen zijn aan één of meerdere taakvelden en om die reden centraal worden geadministreerd.

Onvoorzien

Voor het opvangen van onvoorziene, onvermijdbare en onuitstelbare lasten, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien is er een structureel budget beschikbaar van €50.000.

Voormalig personeel

De gemeente is eigenrisicodrager voor de WW, wat betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de WW-uitkering van werkzoekende ex-medewerkers en verplicht zijn hen aantoonbaar te begeleiden bij het vinden van een passende baan. Bijbehorende kosten zijn in de begroting voorzien, zijn niet toe te delen aan een van de overige taakvelden en maken om die reden eveneens onderdeel uit van dit taakveld.

De lasten binnen dit taakveld zijn zeer beperkt beïnvloedbaar en hebben een min of meer onontkoombaar karakter.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
-	-

Bedrag x €1.000

0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-	-	-	-
		Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	-	
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Met ingang van 1 januari 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor wat betreft de vennootschapsbelasting (Vpb). Gemeenten dienen binnen dit taakveld een raming te maken van de fiscale winst, die per saldo wordt gerealiseerd op ondernemersactiviteiten in het betreffende begrotingsjaar, na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren. Met ingang van het boekjaar 2022 is voor het eerst sprake van feitelijk te betalen vennootschapsbelasting. De te betalen vennootschapsbelasting wordt gedekt uit het resultaat grondexploitaties. Ook voor de daaropvolgende jaren zal, op basis van de huidige inzichten, sprake zijn van te betalen vennootschapsbelasting. Per boekjaar is de hoogte van het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting moeilijk in te schatten. Dit als gevolg van wijzigende omstandigheden zoals: ontwikkelingen in de markt (vraag, prijsontwikkeling en bouwcapaciteit), het beleid van de belastingdienst, wetgeving en jurisprudentie.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
-	-

0.10 Mutaties reserves

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-1.099	-1.084	-1.084	-867
Baten	8.798	6.415	2.924	2.492

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op dit taakveld worden alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves begroot- en vervolgens dienovereenkomstig geboekt, op basis van in het verleden genomen raadsbesluiten. Het betreft hier de technische verwerking van de reservemutaties binnen alle andere taakvelden, met uitzondering van taakveld '0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten'.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Nota reserves en voorziening 2024	-

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	5.191	17.011	14.913	17.013

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op dit taakveld wordt het begrotingssaldo van alle andere taakvelden begroot- en geboekt, inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het betreft hier de technische verwerking van het begrote resultaat over de gehele gemeentebegroting: het saldo van baten en lasten binnen dit taakveld komt overeen met de eindstand van de kadernota 2025 - 2028. Na besluitvorming over deze programmebgroting 2025 - 2028 worden deze cijfers geactualiseerd, zodat er aansluiting is met het financieel perspectief 2025 - 2028.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
-	-

1. Veiligheid

De taakvelden binnen het cluster ‘1. Veiligheid’ hebben betrekking op crisisbeheersing en brandweer, openbare orde en veiligheid. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

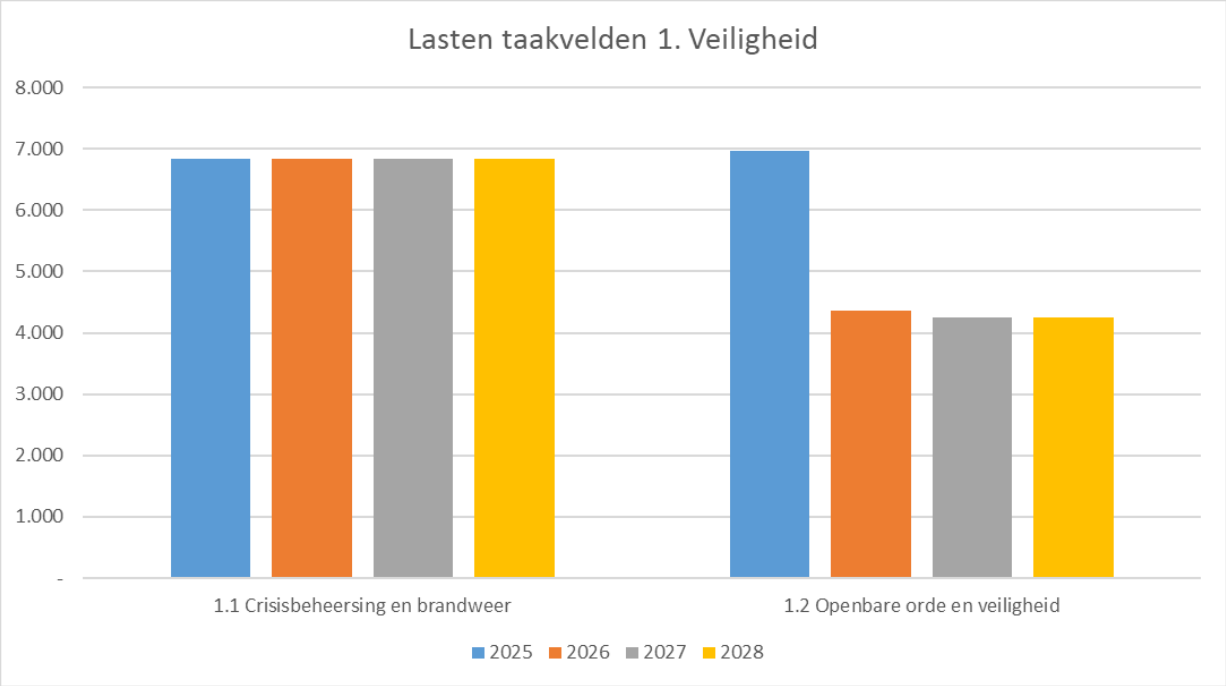

1. Veiligheid (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-6.838	-6.837	-6.836	-6.836
1.2 Openbare orde en veiligheid	-6.959	-4.356	-4.244	-4.244
Totaal Lasten	**-13.797**	**-11.193**	**-11.080**	**-11.080**
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	101	101	101	101
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.713	110	110	110
Totaal Baten	**2.814**	**210**	**210**	**210**
Eindtotaal	**-10.983**	**-10.982**	**-10.870**	**-10.869**

1.1	Crisisbeheersing en brandweer

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-6.838	-6.837	-6.836	-6.836
Baten	101	101	101	101

Hoofdopgave raadsakkoord:	9. Openbare Orde & Veiligheid
Portefeuillehouder(s):	A.E.H. Baltus
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van artikel 2 van de Wet veiligheidsregio's is het college van burgemeester en wethouders belast met de organisatie van de brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Op grond van artikel 8 en 9 zijn gemeenten vervolgens verplicht via een gemeenschappelijke regeling diverse taken en bevoegdheden op dit gebied over te dragen aan het bestuur van de veiligheidsregio. Lelystad maakt samen met de gemeenten Almere, Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde onderdeel uit van de veiligheidsregio Flevoland.

Wat willen we bereiken?

De kernboodschap van het nieuwe beleidsplan van de Veiligheidsregio is ‘’Wij versterken veiligheid, samen, elke dag steeds beter’’.

De vier centrale doelen van het nieuwe beleidsplan zijn: veilige leefomgeving, toekomstbestendige crisisbeheersing, toekomstbestendige brandweerzorg en wendbare organisatie. De kwaliteit van de organisatie en dienstverlening wordt verbeterd door samen te werken. Zodoende, verminderen we de kwetsbaarheid van de regio’s en verminderen de (meer)kosten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Versterken van de Crisisbeheersing

De crises van de afgelopen jaren hebben laten zien dat de complexiteit van de aard van crises toeneemt. Het is daarom van groot belang dat de crisisbeheersing wordt versterkt. Deze noodzaak wordt vanuit het Rijk onderschreven. Het Rijk heeft daarom structureel extra geld beschikbaar gesteld om de crisisbeheersing en de daaraan gerelateerde informatievoorziening te versterken.

Inrichten Meldkamer Midden Nederland

In 2025 vindt de migratie naar Meldkamer Midden-Nederland plaats. De nieuwe meldkamer bevindt zich in Hilversum en levert haar diensten aan Veiligheidsregio’s Utrecht, Flevoland en Gooi en Vechtstreek.

Toekomstbestendige brandweerorganisatie

De samenleving verandert snel. Het is belangrijk dat de brandweer in staat is om met deze veranderingen mee te bewegen, zodat de brandweer haar snelle en professionele flitskracht behoudt. Daartoe zijn er een aantal aandachtsgebieden die voor 2025 centraal staan. Zo zullen er door de klimaatverandering vaker langere periodes van droogte zijn, waardoor het risico op natuurbranden toeneemt. Daarnaast besteedt de brandweer aandacht aan de energietransitie.

Veilige leefomgeving

De inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 is voor de VR's een belangrijk kader waarbinnen een bijdrage kan worden geleverd aan een veilige leefomgeving. De Omgevingswet heeft invloed op de manier waarop de veiligheidsregio’s hun adviestaken uitvoeren.

Wijkbrandweer

In 2025 wordt in Flevoland de inzet van de wijkbrandweer verder uitgerold. De Wijkbrandweer draagt bij aan de integrale veiligheid in de wijk.

Gerelateerde beleidsnota's
Integraal Veiligheidsplan Lelystad 2023 - 2026
Beleidsplan Veiligheidsregio

Gerelateerde verbonden partijen
-

1.2	Openbare orde en veiligheid

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-6.959	-4.356	-4.244	-4.244
Baten	2.713	110	110	110

Hoofdopgave raadsakkoord:	9. Openbare Orde & Veiligheid
Portefeuillehouder(s):	A.E.H. Baltus
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente heeft veiligheid hoog in het vaandel staan. Veiligheid is één van de belangrijkste levensbehoeften van onze inwoners. Een veilig Lelystad vraagt een doeltreffende aanpak van criminaliteit, overlast en onveilige situaties. We willen samen met inwoners en veiligheidspartners ervoor zorgen dat het veiligheidsgevoel toeneemt en de overlast afneemt. De regie hierop is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Hoe dit vorm te geven staat in het door de gemeenteraad vastgestelde Integraal veiligheidsplan 2023-2026.

Wat willen we bereiken?

Een veiliger Lelystad is het doel, waarbij we de criminaliteit en overlast willen verminderen en veiligheidsgevoelens willen verhogen. Het percentage inwoners ‘dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt’ willen we verlagen. Voor een optimaal resultaat is het noodzakelijk maatregelen te nemen in de verschillende schakels van de veiligheidsketen: van pro-actie tot nazorg. Daarbij is de veiligheid gebaat bij een plan dat start met activiteiten ter bevordering van de veiligheid en eindigt met een repressieve aanpak van de onveiligheid: voorkomen is beter dan genezen!

Wat gaan we daarvoor doen?

Onze uitgangspunten komen onder meer uit het Raadakkoord 2022-2026. Uit de vele veiligheidsthema's zoals jeugdoverlast, veilig uitgaan, handhaving, aanpak van ondermijning, evenementen, veilige buurten, coffeeshop- en prostitutiebeleid, huiselijk geweld, radicalisering, milieucriminaliteit, crisisbeheersing et cetera. zijn de volgende thema's geprioriteerd: 1. Cybercriminaliteit, 2. Jeugd en Veiligheid. 3. Ondermijning en 4. Zorg en Veiligheid.

Bij het onderdeel Jeugd en Veiligheid geven we o.a. uitvoering geven aan het programma Preventie met gezag. Door dit programma is het mogelijk om meerjarig een lokale preventieve aanpak tegen de ondermijnende jeugdcriminaliteit uit te voeren. De interventies worden uitgevoerd door diverse lokale en regionale partners en de gemeente zelf. Het Rijk stelt via een specifieke uitkering (Spuk) middelen beschikbaar voor de periode 2022-2025. De verwachting is dat het Rijk ook na 2025 middelen beschikbaar stelt. Vanuit het programma Preventie met gezag willen we voorkomen dat jongeren uit Lelystad (Oost) in de criminaliteit belanden of er verder in afglijden. Dit programma maakt onderdeel uit van de integrale gebiedsaanpak Samen Lelystad Oost.

Bij de aanpak van Ondermijning zetten we enerzijds in op preventie, door inwoners en ondernemers bewust te maken van ondermijning en de signalen. Dit doen we aan de hand van communicatie- en social media campagnes en in gesprek te gaan met inwoners en ondernemers over ondermijning. Anderzijds zetten we in op repressie door controles uit te voeren en bestuurlijk op te treden tegen overtredingen. We geven bestuurlijke waarschuwingen, leggen lasten onder dwangsom op, sluiten panden en trekken vergunningen in.

Bij het onderdeel Zorg en Veiligheid wordt de verbinding gelegd met het project Preventie met gezag en is er o.a. aandacht voor multi-problem gezinnen. Verder worden er acties uitgevoerd van het Uitvoeringsplan mensenhandel. Andere onderwerpen waarvoor aandacht is, zijn huiselijk geweld en de inzet van de lokale PGA (persoonsgerichte aanpak).

Gerelateerde beleidsnota's
Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
Beleidsplannen rond Vergunningen Toezicht en Handhaving (VTH)
Regionale Veiligheidsstrategie tussen 39 gemeenten, politie en OM
Evenementenbeleid
Nota prostitutie en seksbranche

Gerelateerde verbonden partijen
Omgevingsdienst

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

De taakvelden binnen het cluster ‘2. Verkeer, vervoer en waterstaat’ hebben betrekking op verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens en openbaar vervoer. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

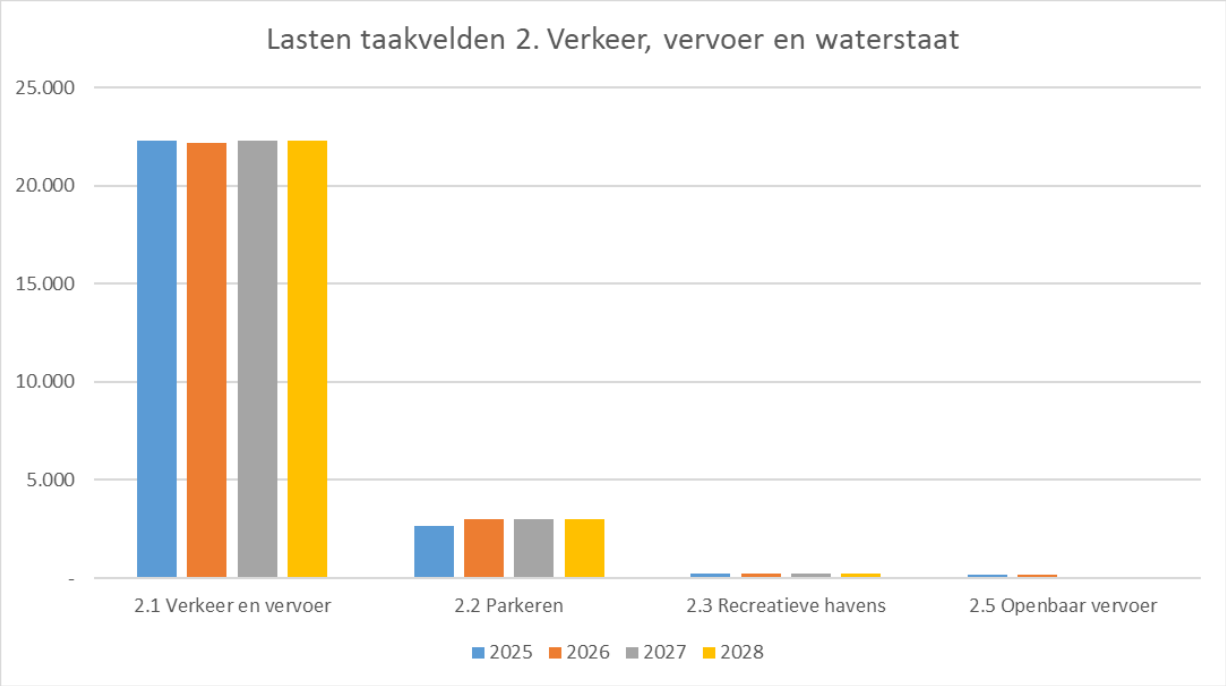

2. Verkeer, vervoer en waterstaat (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	-22.270	-22.196	-22.287	-22.286
2.2 Parkeren	-2.646	-3.022	-3.021	-3.019
2.3 Recreatieve havens	-246	-246	-246	-246
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	-160	-160	-60	-60
Totaal Lasten	**-25.323**	**-25.624**	**-25.614**	**-25.611**
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	410	342	342	342
2.2 Parkeren	536	536	536	536
2.3 Recreatieve havens	80	80	80	80
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	-	-	-	-
Totaal Baten	**1.026**	**958**	**958**	**958**
Eindtotaal	**-24.297**	**-24.666**	**-24.656**	**-24.653**

2.1	Verkeer en vervoer

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-22.270	-22.196	-22.287	-22.286
Baten	410	342	342	342

Hoofdopgave raadsakkoord:	1. Bereikbaarheid
Portefeuillehouder(s):	P. van Dijk
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van de Nationale Omgevingsvisie, Wegenwet, de Wegenverkeerswet, het reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, de Planwet verkeer en vervoer, het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer en het Burgerlijk Wetboek is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van een verscheidenheid aan wettelijke taken op het gebied van verkeer en vervoer.

Wat willen we bereiken?

Om de gewenste economische ontwikkeling van Lelystad te realiseren en de bereikbaarheid te versterken, passend bij het realiseren van de inwonersgroei, intensiveert Lelystad de gemeentelijke lobby inspanningen om in ieder geval de volgende infrastructurele verbeteringen te realiseren:

- Station Lelystad Zuid, mits Lelystad centrum een intercitystation blijft;
- Lelystad Airport;
- Lelylijn.

Daarnaast is het doel om de bereikbaarheid en leefbaarheid van Lelystad op niveau te houden en daar waar mogelijk te verbeteren. Zowel wat verkeersveiligheid betreft, alsook op het gebied van sociale veiligheid en de lokale en (boven)regionale doorstroming. Conform bindende landelijke afspraken is het beleid gericht op terugdringing van het aantal doden en ernstig gewonden door gedragsbeïnvloeding en fysieke aanpassingen.

In 2018 - 2020 heeft er kaderstellend afstemming plaatsgevonden met de raad om de besluiten over de ICL-evaluatie, die een relatie hebben met dit taakveld, te verwerken. Deze nieuwe kaders vormen de basis voor de actualisatie van de MJR in 2024.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de taken op het gebied van verkeer en het onderhouden van de bijbehorende infrastructuur:

- Weginfrastructuur verhardingen (inspectie, dagelijks- en groot onderhoud van wegen)
- Civiele kunstwerken (inspectie en beheer van bruggen, tunnels, keermuren langs rijbanen en paden)
- Openbare verlichting (inspectie, onderhoud en vervanging, elektriciteit, lichtmastreclames)
- Reiniging verhardingen (machinaal en handmatig verwijderen van (zwerf)vuil en onkruid)
- Gladheidbestrijding (preventief/ curatief strooien, machinaal- en handmatig sneeuwschuiven)
- Verkeerstekens en wegmeubilair (onderhouden van verkeersregelinstallaties, verkeersborden, verkeerstekens en markeringen op het wegdek, bewegwijzering, straatnaamborden, fietsenrekken, zitbanken en dergelijke)
- Advies en onderzoek verkeer (verkeersplannen en -besluiten, tellingen, afhandeling bewonersreacties en dergelijke)
- Uitvoering verkeersprojecten (verkeerseducatie en gedragsbeïnvloeding, uitvoering visie fietsen in Lelystad, opstellen nieuw parkeerbeleidsplan, infra- aanpassingen ten behoeve van verkeersveiligheid en doorstroming, bereikbaarheid Lelystad Airport en LAB).
- Ambities uit het raadsakkoord nader uitwerken en vertalen naar planvorming.
- In 2025 zal er een herijking van de Meerjarenraming KSP plaatsvinden en voor besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten is vrij beperkt, omdat het hoofdzakelijk de uitvoering van wettelijke taken betreft. Wanneer het kwaliteitsniveau van onderhoud verlaagd wordt naar een minimumniveau dient de instandhouding en de sociale- en verkeersveiligheid gewaarborgd te blijven.

Gerelateerde beleidsnota's
Herijking kwaliteitskaders KSP; 28 april 2020
Beleidsplan Openbare verlichting 2005
Bewegwijzering in Lelystad 2016
Gladheidbestrijdingsplan
Mobiliteitsvisie en Visie Fietsen in Lelystad

Gerelateerde verbonden partijen
-

2.2	Parkeren

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-2.646	-3.022	-3.021	-3.019
Baten	536	536	536	536

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	P. van Dijk
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

In het kader van parkeerregulering biedt artikel 225 van de Gemeentewet gemeenten de ruimte om parkeerbelasting te heffen, zie daarvoor taakveld 0.63. Deze opbrengsten moeten in samenhang worden gezien met de lasten die onderdeel uitmaken van dit taakveld 2.2 Parkeren. Daarnaast valt ook fietsparkeren en gehandicaptenparkeren onder dit taakveld.

Wat willen we bereiken?

In dit taakveld zijn de lasten met betrekking tot het parkeerbeleid en de parkeerdrukregulering door exploitatie en beheer van parkeervoorzieningen opgenomen. Het gaat hierbij naast de kapitaallasten van parkeergarages/-terreinen om een verscheidenheid van andere kosten, zoals het dagelijks en groot onderhoud van parkeergarages/-terreinen, schoonmaakkosten, kosten voor parkeerapparatuur en geldgaring, parkeerverwijsborden, elektriciteit, waterschapsbelasting en OZB.

Coöperatie ParkeerService voert in opdracht van de gemeente Lelystad diverse parkeertaken uit, waaronder de uitgifte van parkeervergunningen en abonnementen, het onderhoud van straatparkeerapparatuur en het beheer van de parkeergarages Zilverpark, De Waag, Neringweg, Agoradek en Bataviahaven (P6).

De baten van de parkeerbelasting maken onderdeel uit van taakveld 0.63 (parkeerbelasting). De parkeertoezichthouders en fietsparkeerhandhavers maken onderdeel uit van taakveld 1.2 (openbare orde en veiligheid). Het aanleggen en onderhoud van 'gewone' parkeerplaatsen en -terreinen in gebieden zonder parkeerdrukregulering, zoals woonwijken, maken onderdeel uit van taakveld 2.1 (verkeer en vervoer), en bij nieuwe wijken/bedrijventerreinen van de grondexploitatie.

Onder dit taakveld 2.2 vallen verder de baten en lasten van de wettelijke verplichting voor de verstrekking van gehandicaptenparkeerkaarten (GPK) en het gemeentelijk beleid voor het afhandelen van aanvragen en realiseren van gehandicaptenparkeerplaatsen op kenteken (GPP) en algemene gehandicaptenparkeerplaatsen. Verder ook de exploitatiekosten en andere lasten van de fietsenstallingen in het stadshart.

Wat gaan we daarvoor doen?

Parkeren speelt een belangrijke rol voor de ontwikkeling van bijzondere gebieden, zoals het Stadshart, Lelycentre en Bataviakwartier, maar ook bij het (versnellen van) de woningbouwopgave. In 2025 werken we, deels gekoppeld aan de nieuwe Omgevingsvisie, aan een herziening van het parkeerbeleid richting op de ruimtelijke ontwikkeling van Lelystad. Daarbij is ook aandacht voor het voorkomen van parkeeroverlast in bestaande gebieden.

Gerelateerde beleidsnota's
Parkeerverordening Lelystad
Nota Parkeernormen 2023
Mobiliteitsvisie

Gerelateerde verbonden partijen
Coöperatie ParkeerService

Bedrag x €1.000

2.3	Recreatieve havens		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-246	-246	-246	-246
		Baten	80	80	80	80

Hoofdopgave raadsakkoord:	-	
Portefeuillehouder(s):	P. van Dijk	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

Het faciliteren van recreatieve scheepvaart is geen wettelijke taak, maar draagt bij aan gemeentelijke speerpunten zoals de ontwikkeling van de kust.

Wat willen we bereiken?

Bataviahaven is een goed gefaciliteerde passanten- en evenementenhaven in Lelystad die een belangrijke bijdrage levert aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van toerisme en recreatie, alsmede aan de gebiedsontwikkeling van de kust.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen met betrekking tot de recreatieve havens. In het geval van Lelystad gaat het om de Bataviahaven, waarbij geldt dat er voor de exploitatie van deze haven een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is afgesloten met de stichting Bataviahaven. Daarnaast staan er tegenover deze gemeentelijke bijdrage ook huurinkomsten, voor de verhuur van de haven en het havenkantoor.

Bij het in stand houden van deze voorziening is de beïnvloedbaarheid van de baten en lasten zeer beperkt. In 2024 is een instandhoudingsinspectie van de haven uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat de C-steiger en drijvende steigers eerder vervangen dienen te worden dan waar in het beheerplan vanuit is gegegaan. Vervanging van deze steigers is opgenomen in de programmering van het IGOR in 2025 en 2026.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Beheerplan Bataviahaven	-

Bedrag x €1.000

2.4	Economische havens en waterwegen		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-	-	-	-
		Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	-	
Portefeuillehouder(s):	P. van Dijk	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente Lelystad exploiteert zelf geen economische havens en vaarwegen, wat maakt dat er aan dit taakveld op dit moment geen lasten en baten zijn gekoppeld.

De economische hoofdvaarwegen in Lelystad (Lage Vaart, Lage Dwarsvaart, Havendiep, Larservaart, Oostervaart met bijgehorende insteekhavens) en de Noordersluis vallen onder beheer van de provincie Flevoland. Het Markermeer, IJsselmeer, Oostvaardersdiep en de Houtribsluizen vallen onder de verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat. Wel stemt de gemeente met de vaarwegbeheerders af hoe de bereikbaarheid van Lelystad voor de beroepsvaart gewaarborgd blijft.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
-	-

2.5	Openbaar vervoer

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-160	-160	-60	-60
Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	1. Bereikbaarheid
Portefeuillehouder(s):	P. van Dijk
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente Lelystad is sinds 4 september 2021 niet meer gedelegeerd bevoegd voor het openbaar busvervoer (inclusief de buurtbus) in de gemeente. Deze bevoegdheid ligt bij de provincie Flevoland. De gemeente heeft wel een zwaarwegende adviesrol als het gaat om de jaarlijkse wijzigingen in de dienstregeling.

Wat willen we bereiken?

Doel is de wijken, economische kerngebieden en andere voorzieningen in Lelystad en omliggende grotere kernen goed met het openbaar vervoer bereikbaar te houden en de haltes toegankelijk te maken voor met name reizigers met een beperking. Ten aanzien van de toegangkelijkheid van de haltes is een opgave in het raadsakkoord opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We adviseren de provincie/EBS als het gaat om de jaarlijkse wijzigingen in de dienstregeling van het busvervoer. We zijn daarnaast bevoegd gezag voor de wegbeheerderstaken met betrekking tot het openbaar vervoer, zoals het aanwijzen, realiseren en toegankelijk maken van haltes, busstation, het aanwijzen van (mogelijke) laadlocaties in de openbare ruimte en doorstromingsmaatregelen. Hiervoor zijn de bestuurlijke overeenkomsten en afspraken met betrekking tot de landzijdige bereikbaarheid Lelystad Airport, de concessie Airport Express, de concessie IJssel-Vecht (vanaf december 2023) en dynamische reisinformatiepanelen bepalend.

We geven uitvoering aan het besluit van de gemeenteraad voor het samen met de gemeente Almere uitvoeren van een pilot van twee jaar voor het rijden van een nachttrein in de weekenddagen naar Amsterdam. Deze pilot zal starten in 2026.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Mobiliteitsvisie Lelystad	-

3. Economie

De taakvelden binnen het cluster '3. Economie' hebben betrekking op economische ontwikkeling, fysieke bedrijfsinfrastructuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en economische promotie. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

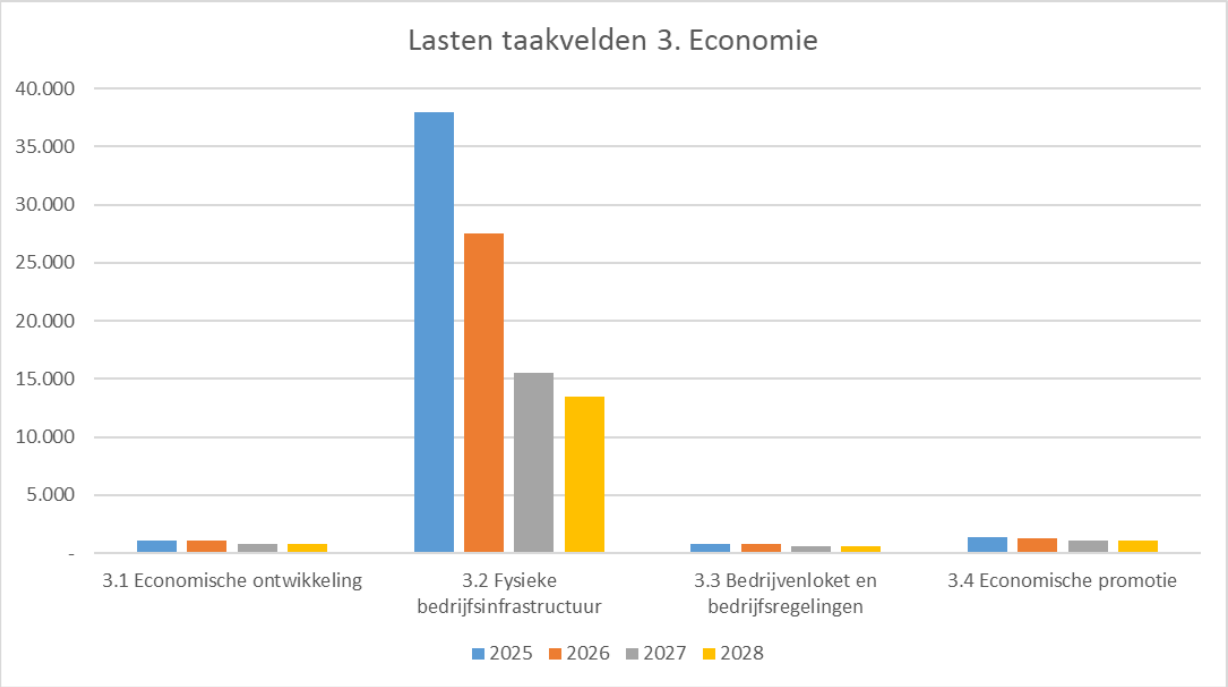

3. Economie (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	-1.118	-1.048	-793	-793
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-37.933	-27.536	-15.559	-13.464
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-784	-784	-625	-625
3.4 Economische promotie	-1.342	-1.292	-1.042	-1.042
Totaal Lasten	**-41.177**	**-30.659**	**-18.019**	**-15.924**
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	25	25	25	25
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	37.757	27.360	15.383	13.289
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	263	263	263	263
3.4 Economische promotie	300	300	300	300
Totaal Baten	**38.345**	**27.948**	**15.971**	**13.877**
Eindtotaal	**-2.832**	**-2.711**	**-2.047**	**-2.047**

3.1	Economische ontwikkeling

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-1.118	-1.048	-793	-793
Baten	25	25	25	25

Hoofdopgave raadsakkoord:	4. Economie
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[100 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De inzet op het gebied van economische ontwikkeling kent geen wettelijke basis, maar is van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van de stad. Deze stevige ambitie maakt onderdeel uit van het raadsakkoord.

Wat willen we bereiken?

In december 2022 is het Economisch Perspectief Lelystad 2030 (EPL) unaniem door uw raad vastgesteld. Hierbij zijn 10 opgaven gesanctioneerd. Een en ander is inmiddels vervat in het Uitvoeringsprogramma Economisch Perspectief Lelystad (UPL). Daaraan gaan we de komende twee jaren werken, wat zich uit door aan de slag te gaan met de volgende opgaven: “Aantrekkelijke werklocaties” (Opgave 1), “Werken aan een goed functionerend en aantrekkelijk centrum van de stad”(Opgave 5), "Kansen op het gebied van transitiesectoren"(Opgave 7), “Inzet op de op goederengerichte sectoren maak- en hoogwaardige groothandel” (Opgave 9) & “Groei van de vrijetijdseconomie” (Opgave 10). Door aan deze opgaven te werken willen we bijdragen aan de doorontwikkeling van de stedelijke economie van Lelystad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gebaseerd op het Economisch Perspectief Lelystad 2030 en bijbehorend Uitvoeringsprogamma (UPL) gaan we het komend jaar en de jaren daarna aan de slag met de door de raad eind 2022 gesanctioneerde opgaven.

Aantrekkelijke werklocaties (Opgave 1)
Door de omvangrijke uitgiften in de afgelopen jaren raakt gemeente Lelystad versneld door haar voorraad bedrijventerreinen heen. In de komende periode zal ruimte worden gezocht om op termijn nieuwe aanbod te kunnen toevoegen.
De gemeente heeft de ambitie om samen met partners vanuit een meer integrale aanpak te werken aan de toekomstbestendigheid van het bestaande aanbod bedrijventerreinen in de gemeente. Een aanpak die wordt vormgegeven langs vier lijnen: vergroenen (klimaatadaptatie/hittestress en biodiversiteit); circulair (bevorderen circulaire productie op bedrijventerreinen); energie/verduurzaming, ruimtelijke kwaliteit (tegengaan veroudering, evt herstructurering).

Werken aan een goed functionerend en aantrekkelijk centrum van de stad (Opgave 5)
Om te komen tot een goed functionerend centrum is een breed gedragen (zowel intern als extern) actieplan Stadshart (leefbaarheidsprogramma) opgesteld. De komende jaren wordt dit actieplan uitgevoerd.

Kansen op het gebied van transitiesectoren (Opgave 7)
In beeld brengen hoe de doorontwikkeling van de stedelijke economie gestalte zou kunnen krijgen. Steeds meer bedrijven produceren zaken om de transities die nodig zijn mogelijk te maken. Een deel van die productie kan uitstekend in Lelystad plaatsvinden. Deze kunnen uitgroeien tot nieuwe verdikkingen in de productiestructuur van Lelystad die we gaan aangrijpen om een innovatief ecosysteem te bouwen.

Inzet op de op goederengerichte sectoren: maakindustrie en hoogwaardige groothandel (Opgave 9)
De afgelopen jaren is ingezet om de kritische massa van logistiek te vergroten. Binnen vijf jaar maakt werkgelegenheid binnen de sectoren (groot)handel, distributie en logistiek 20% van de totale werkgelegenheid in Lelystad uit.
Om te kunnen profiteren van de extra’s die dit cluster voor de stedelijke economie kan opleveren, zijn aanvullende inspanningen nodig. Hierbij denken we aan acties op het gebied van onderwijs en opleidingen, stageplekken, toeleveranties met de maakbedrijven, multimodale bereikbaarheid, een uitbreiding van waardenketens (ondersteunende diensten, services, aanverwante bedrijven en dergelijke) te bereiken.

Groei van de vrijetijdseconomie (Opgave 10)
Binnen dit taakveld zijn eveneens de incidentele budgetten opgenomen die bedoeld zijn voor het uitvoeren van het Uitvoeringsplan Vrijetijdseconomie 2016-2026. In 2025 vindt een herijking van het Uitvoeringsplan plaats.

Gerelateerde beleidsnota's
Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie Lelystad 2016-2026
Beleidsplan toerisme en recreatie Provincie Flevoland
Economisch Perspectief Lelystad 2030
Perspectief Bestemming Flevoland 2030
Strategische agenda toerisme in de MRA 2025
Uitvoeringsprogramma Economisch Perspectief Lelystad
Actieplan Stadshart

Gerelateerde verbonden partijen
-

3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-37.933	-27.536	-15.559	-13.464
Baten	37.757	27.360	15.383	13.289

Hoofdopgave raadsakkoord:	5. Wonen
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Activiteiten die gericht zijn op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid zijn geen wettelijke taak, maar dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft betrekking op de grondexploitaties bedrijventerreinen, daar waar taakveld 8.2 betrekking heeft op de grondexploitatie van de niet-bedrijventerreinen. Voor beide typen grondexploitaties geldt overigens dat ze zijn gebaseerd op een door de raad vastgesteld inhoudelijk programma. De baten en lasten die in de jaarschijven van dit taakveld zijn weergegeven, hebben betrekking op de jaarschijven van de meerjarige projectbegroting die door de raad zijn vastgesteld. Het zijn daarom ook niet de resultaten van de grondexploitaties. Over de financiële resultaten van de grondexploitaties wordt gerapporteerd in de paragraaf grondbeleid. Een eventuele versnelling in de uitgifte werkt positief door in het tempo van de te realiseren opbrengst. In het geval van gunstige marktomstandigheden kan door positieve indexatie een (iets) hogere opbrengst worden gerealiseerd.

Wat willen we bereiken?

De gemeentelijke grondexploitatie bedrijventerreinen is in essentie gericht op de verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond als ondersteuning van de economische ontwikkeling van Lelystad en de ruimtelijke doelen op het gebied van bedrijvigheid. Het draagt zorg voor bedrijfseconomische optimalisatie bij het ontwikkelen van plannen en advisering over de financieel-economische gevolgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente draagt zorg voor de beschikbaarheid van voldoende bouwgrond door het voeren van actief grondbeleid, waarbij er verantwoord wordt omgegaan met de risico's die samenhangen met het exploiteren van gronden. In het bijzonder gaat het hierbij om de realisatie van voldoende bedrijventerreinen ten behoeve van de economische ontwikkeling van de stad. Het grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke doelen die de gemeenteraad heeft gesteld.

Gerelateerde beleidsnota's
MPG
Nota grondbeleid gecombineerd met uitgifte en grondprijsbeleid
Verordening grond- en grondontwikkeling

Gerelateerde verbonden partijen
OMAGC C.V.

3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-784	-784	-625	-625
Baten	263	263	263	263

Hoofdopgave raadsakkoord:	4. Economie
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[100 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening vanuit de gemeente is geen wettelijke taak, maar draagt bij aan de ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het volgende taakveld '3.4 Economische promotie'. Dit taakveld betreft de de facilitering van de markten en centrummanagement en/of bedrijfsinvesteringzones en het ondersteunen van initiatieven vanuit de markt.

Wat willen we bereiken?

Markt

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de marktexploitatie en de lasten op het gebied van centrummanagement. De gemeente organiseert twee markten per week, op dinsdagochtend in het Lelycentre en de zaterdagmarkt op het Agorahof en omgeving.

Stadshart

Met het ondersteunen van initiatieven van ondernemers, bewoners en/of andere partijen draagt de gemeente bij aan samenwerking en verlevendiging van het Stadshart. We stimuleren en maken initiatieven haalbaar met een bijdrage vanuit de gemeente die de samenwerking binnen het Stadshart verbeteren en/of die de aantrekkelijkheid voor de bezoeker vergroten. Dit binnen de kaders van het Actieplan Stadshart.

Bedrijfsinvesteringszone Larserpoort

Voor een afgebakend gebied binnen het industrieterrein Larserpoort is op verzoek van ondernemers een bedrijven investeringszone ingesteld, met als doel dat ondernemers samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving.

Accountmanagement

Gemeentelijk accountmanagement fungeert als ogen en oren in de stedelijke economie van de gemeente Lelystad. Zij zetten in op de ondersteuning van ons bestaande bedrijfsleven zodat zij optimaal kunnen ondernemen. Ze zijn onmisbaar in de ontsluiting van beschikbare kennis en ondersteuningsfaciliteiten voor ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Markt

Binnen de marktexploitatie is kostendekkend het streven, waarbij de markt aantrekkelijk moet zijn voor zowel de consumenten als de marktkooplieden. Voor zover de gemeente daar invloed op heeft wordt gestreefd naar een divers aanbod voor de inwoners.

Stadshart

Daarnaast wordt vanuit het Actieplan Stadshart vanuit de gemeente gewerkt aan de ontwikkeling van een bruisend en economisch sterk Stadshart door het ondersteunen van initiatieven van derden en in te zetten op de organisatiegraad binnen het centrum middels centrummanagement.

Bedrijven investeringszone Larserpoort

De gemeente faciliteert dit proces, heft de belasting, vordert deze in en stelt de middelen beschikbaar aan de stichting.

Accountmanagement

De accountmanagers zijn een spil in de communicatie en verbinding op de dossiers lokale inkoop, netcongestie, Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen, stimuleren organisatiegraad bedrijventerreinen, toekomstbestendigheid bedrijfsleven en toekomstbestendige bedrijventerreinen. Zij zullen zich de komende jaren op bovenstaande dossiers inzetten (Opgave 3: Versterken ondernemersklimaat, Uitvoeringsprogramma Economisch Perspectief Lelystad).

Gerelateerde beleidsnota's
Verordening marktgelden Lelystad 2021
Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen
Uitvoeringsprogramma Economisch Perspectief Lelystad
Actieplan Stadshart Lelystad
Masterplan Stadshart 3.0

Gerelateerde verbonden partijen
-

3.4	Economische promotie

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-1.342	-1.292	-1.042	-1.042
Baten	300	300	300	300

Hoofdopgave raadsakkoord:	4. Economie
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[100 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van de gemeente zijn geen wettelijke taak, maar dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het vorige taakveld '3.2 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen' en taakveld '3.1 Economische ontwikkeling' en bevat de activiteiten die gericht zijn op promotie en acquisitie.

Een hoofdopgave uit het raadsakkoord is dat Lelystad in 2040 een aantrekkelijke, economisch gezonde stad is met 100.000 inwoners. Dit betekent dat we extra inwoners moeten aantrekken en dat er 1400 extra woningen per jaar gebouwd moeten worden.

Wat willen we bereiken?

In dit taakveld zijn de lasten opgenomen die verband houden met promotionele en acquisitieactiviteiten, gericht op de groei van Lelystad - in het aantrekken van zowel nieuwe bedrijvigheid als nieuwe inwoners. Op het vlak van bedrijfsacquisitie kan op basis van de ontwikkelingen van de voorbije jaren worden geconcludeerd, dat de vestiging van bedrijven uit de sectoren Maak, Logistiek en Handel uitermate succesvol is geweest. Daarbij worden ontwikkelingen van regionaal en nationaal belang als Lelystad Airport en Flevokust Haven optimaal benut. Dit is het resultaat van doorlopende marktbewerking. De vertegenwoordiging door acquisitiemensen van Lelystad binnen de relevante netwerken en op beurzen en events in binnen- en buitenland maakt hiervan onderdeel uit. De komende jaren wordt vanuit acquisitie de eerste stappen gezet om bedrijvigheid aan te trekken passend bij de doorontwikkeling van de economie naar meer Tech en Transitie (Opgave 6: Uitbouwen en verzilveren propositie, Opgave 7: Kansen op het gebied van transitiesectorren, Uitvoeringsprogramma Economisch Perspectief Lelystad). Daarnaast bevat dit taakveld capaciteit op het vlak van economische ontwikkeling (gerelateerd aan taakveld 3.1) en bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (gerelateerd aan taakveld 3.3).

Toeristenbelasting
In de gemeente Lelystad is de toeristenbelasting van toepassing. De heffing van toeristenbelasting (€ 300.000) is gemeentelijk beleid en de baten vallen onder de vrij te besteden algemene dekkingsmiddelen. De twee vormen van toeristenbelasting zijn:

1. Een ‘gewone’ toeristenbelasting voor het verblijf in hotels, pensions, (recreatie)woningen, tenten en caravans
2. Een watertoeristenbelasting voor het verblijf op vaartuigen in het gemeentelijk watergebied---

Woonmarketing
We willen het volgende bereiken;
1. Meer inwoners genieten van de aantrekkelijkheid van Lelystad als woonstad
2. Er is een hogere diversiteit in bewonerssamenstelling
3. Extra promotie van duurzaamheid en groene leefomgeving
4. Bevordering van transparantie en participatie

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeentelijke inzet is gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en inwoners - en levert daarmee een belangrijke bijdrage in de verdere groei van de stad.

Woonmarketing
We positioneren Lelystad als een aantrekkelijke en natuurinclusieve woonstad. Dit doen we door gerichte marketingcampagnes te ontwikkelen en marketing in te zetten om participatie en betrokkenheid bij ruimtelijke ontwikkeling te bevorderen. Concreet wordt er nu gewerkt aan een gerichte marketingcampagne voor wonen en wordt een nieuwe professionele website wonen in lelystad ontwikkeld als subsite van het nieuwe mediaplatform.

Toeristenbelasting
Artikel 224 van de Gemeentewet biedt ruimte om toeristenbelasting te heffen.

Gerelateerde beleidsnota's
Economisch Perspectief Lelystad 2030
Uitvoeringsprogramma Economisch Perspectief Lelystad 2030

Gerelateerde verbonden partijen
-

4. Onderwijs

De taakvelden binnen het cluster ‘4. Onderwijs’ hebben betrekking op onderwijshuisvesting, onderwijsbeleid en leerlingzaken. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

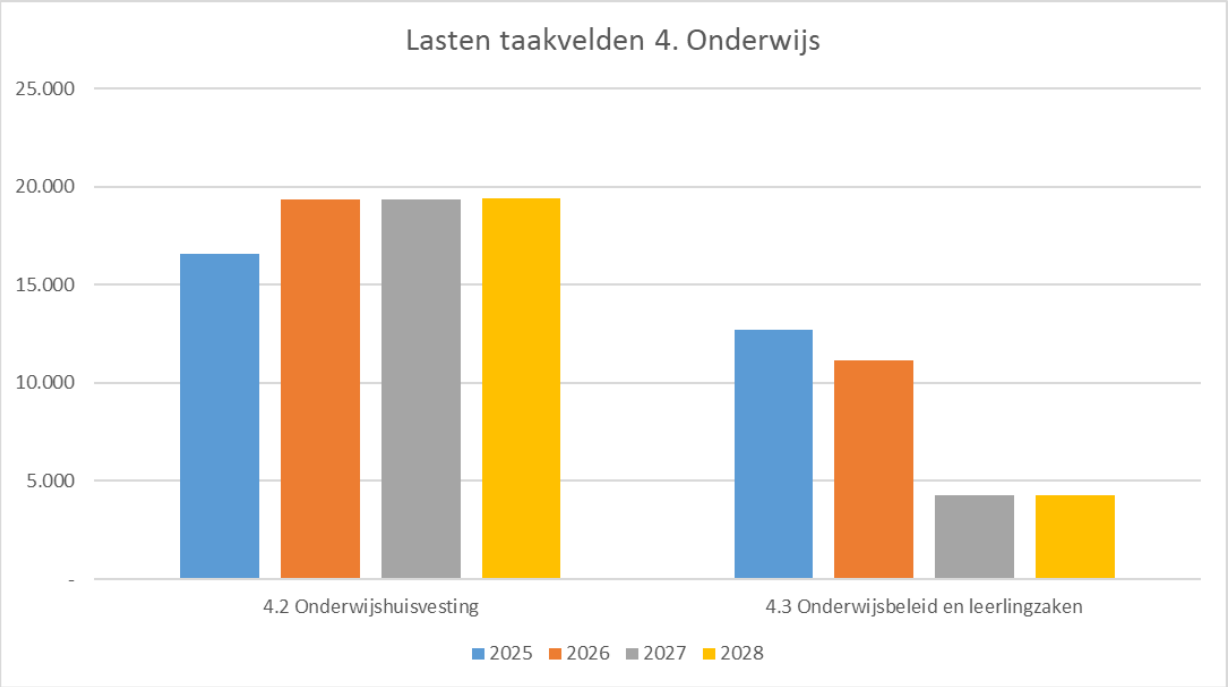

4. Onderwijs (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	-16.570	-19.363	-19.323	-19.375
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-12.700	-11.141	-4.264	-4.264
Totaal Lasten	**-29.270**	**-30.504**	**-23.587**	**-23.639**
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	3.046	3.357	3.363	3.303
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.045	6.561	146	146
Totaal Baten	**11.090**	**9.918**	**3.510**	**3.450**
Eindtotaal	**-18.180**	**-20.586**	**-20.078**	**-20.190**

Bedrag x €1.000

4.1	Openbaar basisonderwijs		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-	-	-	-
		Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	-
Beinvloedbaarheid lasten	-
Beinvloedbaarheid baten:	-

Context

Sinds de verzelfstandiging van dat het openbaar onderwijs, inmiddels reeds jaren geleden, resteren de gemeente nog slechts enkele wettelijke taken/bevoegdheden. Te denken valt aan het beoordelen van de financiële stukken, het benoemen van leden van de Raad van Toezicht en het ultiem kunnen ingrijpen bij wanbeleid. Evenwel heeft dit geen financiële vertaling in de begroting.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
-	-

4.2	Onderwijshuisvesting

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-16.570	-19.363	-19.323	-19.375
Baten	3.046	3.357	3.363	3.303

Hoofdopgave raadsakkoord:	2. Onderwijs
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting van het primair, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze zorgplicht omvat (de bekostiging van) nieuwbouw, uitbreiding(en), ingebruikname van gebouwen, huur tijdelijke huisvesting, herstel van constructiefouten, terreinen en de bekostiging van eerste inrichting. Daarnaast zijn gemeenten verantwoordelijk voor de instandhouding van gymzalen van het primair en speciaal onderwijs. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de exploitatie van schoolgebouwen, het binnen- en buitenonderhoud, schoonmaak en aanpassingen.

Wat willen we bereiken?

De doelstellingen binnen dit taakveld vloeien grotendeels voort uit de wettelijke zorgplicht die de gemeente heeft voor onderwijshuisvesting. In hoofdlijn omvat deze zorgplicht: het zorgen voor voldoende en ‘adequate’ schoolgebouwen en gymvoorzieningen voor het onderwijs.

De planning van onderwijshuisvestingsvoorzieningen verloopt via het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) Jaarprogramma en het IHP meerjarenperspectief. Via het IHP Jaarprogramma kunnen schoolbesturen aanvragen indienen voor huisvestingsvoorzieningen die nodig of gewenst zijn voor het onderwijs voor de korte(re) termijn. Het betreft voorzieningen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is of waarvoor de gemeente beleid heeft vastgesteld.

Het IHP meerjarenperspectief betreft de investeringsagenda voor de periode 2019-2026 voor de (fasegewijze) vernieuwing van de verouderde schoolgebouwen in de stad. Vanuit het idee dat goede en gezonde schoolgebouwen een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan goed onderwijs, heeft de raad er voor gekozen de vernieuwing van deze schoolgebouwen te realiseren op basis van het ambitieniveau ‘groen en onderscheidend’. Daarmee wordt beoogd schoolgebouwen te bouwen die toekomstbestendig zijn: zowel voor wat betreft de (gebruiks)kwaliteit en de uitstraling, als ten aanzien van het duurzaamheidsniveau.

Naast vernieuwing, richt de opgave binnen dit taakveld zich ook steeds meer op uitbreiding van de ruimte voor onderwijs als gevolg van de groei van de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het opstellen en actualiseren van het IHP Jaarprogramma is een jaarlijks terugkerende taak, waaraan in 2025 uitvoering wordt gegeven met het IHP Jaarprogramma 2025-2026.

In het kader van het IHP Meerjarenperspectief wordt gewerkt aan 7 projecten die zich in verschillende stadia van uitvoering bevinden. Het verst gevorderd zijn de vervangende nieuwbouw voor basisscholen De Schakel en Tjalk. De oplevering van deze gebouwen wordt resp. eind 2024 en zomer 2025 verwacht. Ook de renovatie van het gebouw van basisschool Timotheüs wordt verwacht in de zomer van 2025 te zijn voltooid. Kindcentrum Voorhof, het nieuwe onderkomen voor basisscholen de Regenboog en Wingerd en het nieuwe schoolgebouw voor basisschool De Kring, kunnen vervolgens naar verwachting eind 2025 worden opgeleverd. Op het moment van schrijven loopt daarnaast de aanbestedingsprocedure voor het ontwerpteam voor het nieuwe gebouw voor basisschool De Windroos. In januari 2025 wordt deze procedure opgestart voor de nieuwbouw voor basisschool De Albatros, waarna ook het ontwerpproces voor deze school kan aanvangen.

Ook wordt gewerkt aan de uitbreiding van onderwijshuisvestingscapaciteit in Warande. De nieuwe basisschool De Pionier is hier na de zomer van 2024 gestart, in eerste instantie in tijdelijke huisvesting. In 2025 wordt onderzoek gedaan naar een permanente locatie voor deze school. Ook de nieuwe basisschool Stella Nova zal eerst worden ondergebracht in een tijdelijke voorziening. Deze school start per schooljaar 2025/2026. Ondertussen lopen reeds de voorbereidingen voor een permanent gebouw voor deze school. In januari 2025 is de aanbestedingsprocedure voor het ontwerpteam gepland.

Gerelateerde beleidsnota's
Beleidskader onderwijshuisvesting
Integraal Huisvestingsplan (IHP) - jaarprogramma 2024-2025
Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting Primair Onderwijs

Gerelateerde verbonden partijen
-

Bedrag x €1.000

4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-12.700	-11.141	-4.264	-4.264
		Baten	8.045	6.561	146	146

Hoofdopgave raadsakkoord:	2. Onderwijs	
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Naast de wettelijke taak op het gebied van onderwijshuisvesting, die staat beschreven in taakveld 4.2 heeft de gemeente eveneens een verscheidenheid aan wettelijke taken op het gebied van onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Wat willen we bereiken?

Binnen dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die samenhangen met het lokale onderwijsbeleid en leerlingzaken. Het gaat hierbij om de volgende zaken:

Lokaal Educatieve Agenda (LEA)
De gemeente vindt goed onderwijs voor de kinderen en jongeren belangrijk. Daar waar mogelijk en/of nodig wordt ingezet op het stimuleren en/of faciliteren van de kwaliteit in het onderwijs. In nauwe samenwerking met onder andere onderwijspartners worden gezamenlijke speerpunten geformuleerd, gericht op structurele effecten. Dit om bij te dragen aan de kwaliteitsverbetering in het onderwijs, en beter aan te sluiten bij wat de maatschappij van het onderwijs verwacht.

Onderwijskansenbeleid
De gemeente ontvangt rijksmiddelen voor het onderwijsachterstandenbeleid en heeft vanuit daar het doel om segregatie te voorkomen, integratie te bevorderen, ouderbetrokkenheid te verhogen en (ontwikkel- en taal)achterstanden bij kinderen te voorkomen en verminderen.
Hiervoor moeten voldoende voorschoolse plekken binnen de kinderopvang worden gefaciliteerd. Op deze voorschoolse plekken, ook wel VVE-plekken genoemd, wordt gestructureerd gewerkt aan het voorkomen van taal- en ontwikkelachterstanden van doelgroeppeuters door spelend te leren. Hierin wordt verwacht dat er een goede verdeling tussen doelgroep- en niet-doelgroepkinderen is.
Daarnaast kent Lelystad verschillende basisscholen met in meer of mindere mate het risico op onderwijsachterstanden op basis van de schoolpopulatie. Alle scholen kunnen worden ondersteund in de aanpak van achterstanden op basis van een projectplan met resultaatafspraken. Het beleid bestrijkt de periode 2024-2026, tot die tijd zijn de gelden vanuit het rijk geborgd. In deze beleidsperiode wordt gestreefd naar een stadbrede visie, werkafspraken en aanpak met alle partners rondom de ontwikkeling van het jonge kind.

Peuteropvang
In de gemeente Lelystad is er voor peuters vanaf twee jaar peuteropvang. Vanuit de wettelijke taak en om peuteropvang te stimuleren betaalt de gemeente een bijdrage van maximaal 320 uur per jaar per peuter. De ouder betaalt hiervoor een eigen bijdrage. Voor ouders die deze ouderbijdrage niet kunnen bekostigen vergoedt de gemeente de ouderbijdrage zodat financiën geen reden zijn in het niet deelnemen aan peuteropvang. Dit voorkomt segregatie tussen verschillende groepen peuters.

Monitoring kwaliteit peuteropvang en VVE
De gemeente heeft de wettelijke taak om de globale ontwikkeling van doelgroepkinderen, vanuit het onderwijskansenbeleid, te volgen. Hiervoor zijn afspraken gemaakt met stichting SchOOL, die logopedisten in dienst heeft genomen, om kleuters in de stad logopedisch te screenen.

Passend onderwijs en de aansluiting van onderwijs en jeugdhulp
De gemeente voert op overeenstemming gerichte overleggen (OOGO) met de samenwerkingsverbanden over de aansluiting van onderwijs op het jeugdbeleid. Onderdeel van deze gesprekken is ook dat we gedrag niet problematiseren en medicaliseren. Datagestuurd werken kan hierbij helpen. Ook zetten wij in op de ontwikkeling van arrangementen ten behoeve van inclusiever onderwijs, het ontwikkelen van (bovenschoolse)voorzieningen en een samenwerkend- en lerend netwerk voor leerlingen in het voortgezet (speciaal) onderwijs die vastlopen dan wel uit dreigen te vallen vanwege internaliserende en/of externaliserende problematiek. Al deze initiatieven hebben een helder doel behouden in de school, dan wel terugkeer naar school en het versterken van de leerling, leerkracht en de omgeving. Dit draagt bij aan het bevorderen van schoolaanwezigheid en het versterken van diverse leefgebieden van de jongeren. Dit helpt bij het voorkomen van schooluitval, draagt bij aan de kwaliteit van de pedagogische basis en draagt deels bij aan de implementatie van de hervormingsagenda jeugd en de route naar inclusief onderwijs in 2035. Bovendien geeft het concreet invulling aan de rechten van het kind, zoals vastgelegd in het VN-verdrag.

Bedrag x €1.000

4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken (vervolg)		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-12.700	-11.141	-4.264	-4.264
		Baten	8.045	6.561	146	146

Wat willen we bereiken? (vervolg)

Nationaal Programma Onderwijs
Vanuit het door de Rijksoverheid ingestelde programma om opgelopen vertraging/achterstanden van leerlingen door Corona in te halen ontvangen scholen en gemeenten geld van het rijk. Deze gelden worden ter beschikking gesteld tot 1 juli 2025. De gemeente zet deze middelen in in aansluiting en in aanvulling op de inzet van het onderwijs. In overleg met de verschillende onderwijsbesturen is ervoor gekozen om in dit laatste (school)jaar de focus te leggen op het versterken van executieve vaardigheden voor die leerlingen, die in de coronatijd nog grotendeels van peuterleeftijd waren, derhalve de huidige groepen 3, 4 en 5 in het basisonderwijs. In deze groepen zijn de effecten van een beperkt bezoek aan peuterspeelzaal of school nog altijd zeer merkbaar.

Stimuleren van schooldeelname en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten
Schoolaanwezigheid draagt bij aan de ontwikkeling van jeugdigen in onze stad. Binnen het team Leerlingzaken (leerplicht en Doorstroompunt) wordt er ingezet op preventief en outreachend werken, en de daarbij behorende kwaliteitscultuur. We onderzoeken samenwerking met de onderwijsinspectie en zijn bezig om extra kwaliteitsslagen te maken.
In aanloop naar de implementatie van de nieuwe wet Van school naar duurzaam werk willen we meer inzetten op passende routes voor de jongeren, gericht op school, werken, of een combinatie daarvan (praktijkleren).

Leerlingenvervoer
De gemeente is financieel verantwoordelijk voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. Het gaat hierbij om een vergoeding voor passend vervoer naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school, die aansluit op de levensovertuiging van de ouders en/of de leerling en om passende vergoedingen voor kinderen die door ziekte/handicap of gedragsproblemen niet zelfstandig naar school kunnen. Op deze manier is vervoer geen belemmering voor een kind om mee te doen aan het onderwijs en dragen we bij aan een inclusieve samenleving.

Loopbaanoriëntatie
Oriëntatie op werk en opleiding is essentieel voor jongeren om een keuze te maken voor een vervolgstap voor onderwijs en/of werk. Met deze middelen worden initiatieven van onderwijs en bedrijfsleven gefaciliteerd die een bijdrage leveren aan het keuzeproces van jongeren.

Initiatieven onderwijsvernieuwing
Onderwijsvernieuwende projecten in het beroepsonderwijs (vmbo, mbo, hbo) leveren een bijdrage aan aantrekkelijker onderwijs en een kwaliteitsverbetering.

Wat gaan we daarvoor doen?

Allereerst wordt vanzelfsprekend uitvoering gegeven aan alle bovengenoemde activiteiten en ambities. We spelen onze rol in het bijdragen aan het vergroten van keuzevrijheid, verbetering van de kwaliteit en het creëren van een breder aanbod in het onderwijs. Gesprekken met initiatiefnemers van nieuw onderwijs in onze stad worden gevoerd.

Prioriteit ligt daarnaast bij het terugdringen van VSV en het bestrijden van het lerarentekort, beiden vanuit rol en verantwoordelijkheid van de gemeente in nauwe samenwerking met de maatschappelijke (onderwijs)partners. In 2024 worden de speerpunten voor de LEA vastgesteld. In 2025 zullen werkgroepen deze verder uitwerken met het oog op een meerjarenplan voor 2026. Er wordt gefocust op het bevorderen van inclusiever onderwijs en schoolaanwezigheid, gelijke kansen en het stimuleren van zelfstandig reizen voor kinderen, en voor het beroepsonderwijs passende opleidingsmogelijkheden en verbreden daarvan naar combinaties van werken & leren.

Daarnaast vindt er doorontwikkeling en onderzoek plaats in en naar specifieke onderwijsvoorzieningen en trajecten. Tot slot wordt de inzet, op basis van het raadsakkoord, voor hoger onderwijs in de stad HBO/WO-opleiding voortgezet.

Gerelateerde beleidsnota's
Kadernota LEA 2024-2026
Maatschappelijke Agenda
Beleidskader Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2026
Knoppenplan Jeugd

Gerelateerde verbonden partijen
-

5. Sport, cultuur en recreatie

De taakvelden binnen het cluster '5. Sport, cultuur en recreatie' hebben betrekking op sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurpresentatie, -productie en –participatie, media en openbaar groen en (openlucht) recreatie. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

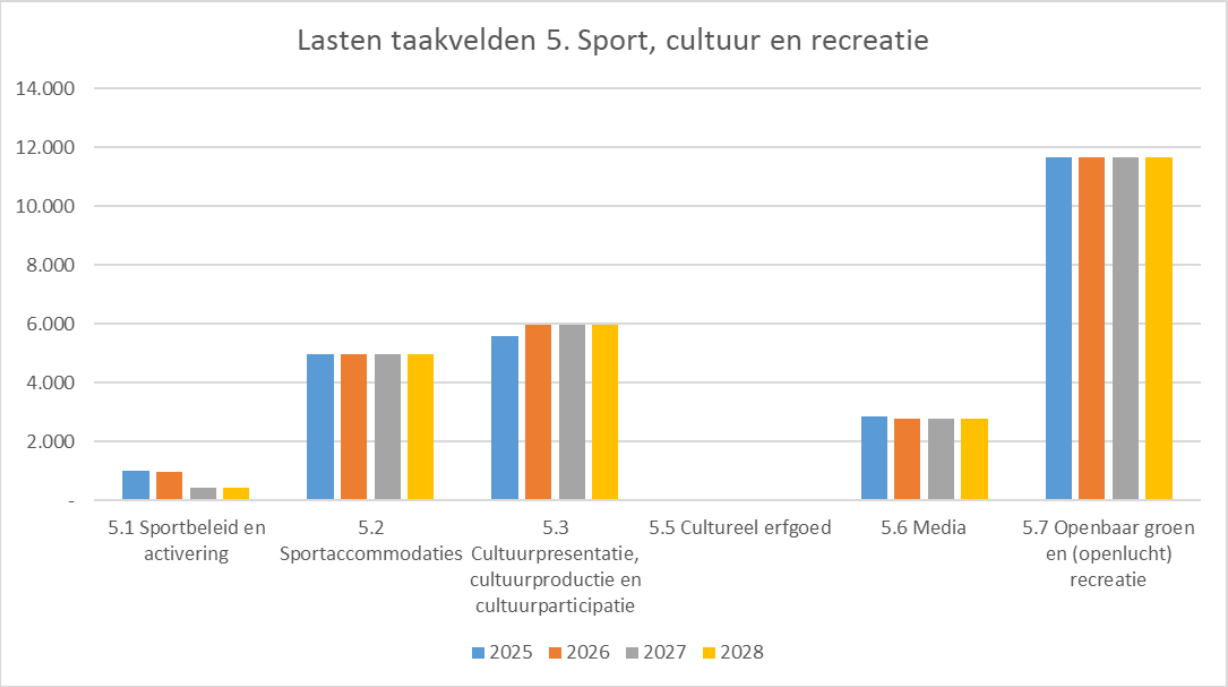

5. Sport, cultuur en recreatie (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	-1.017	-983	-436	-436
5.2 Sportaccommodaties	-4.974	-4.974	-4.974	-4.974
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-5.576	-5.961	-5.960	-5.959
5.4 Musea	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-45	-	-	-
5.6 Media	-2.848	-2.798	-2.798	-2.798
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-11.666	-11.666	-11.667	-11.666
Totaal Lasten	**-26.127**	**-26.383**	**-25.835**	**-25.833**
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	490	461	-	-
5.2 Sportaccommodaties	-	-	-	-
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	293	293	293	293
5.4 Musea	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-
5.6 Media	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	247	247	247	247
Totaal Baten	**1.030**	**1.001**	**540**	**540**
Eindtotaal	**-25.097**	**-25.382**	**-25.295**	**-25.292**

5.1	Sportbeleid en activering

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-1.017	-983	-436	-436
Baten	490	461	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	6. Voorzieningen
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[100 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Sinds het vervallen van de Welzijnswet in 2007 is er geen wettelijk kader voor het sportbeleid van gemeenten. Sport- en beweegbeleid is een beleidsterrein waarmee gemeenten zich kunnen onderscheiden als een vitale, veerkrachtige en aantrekkelijke woon- en leefstad. Het voorzieningenniveau op het gebied van sport en bewegen levert een bijdrage aan de ontwikkeling van Lelystad tot een vitale, inclusieve en gezonde stad.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor een Lelystad met gezonde, actieve en betrokken inwoners en een stad die een gezonde leefstijl uitademt. Een stad die gezien wordt als vitale stad. Sporten en bewegen zijn een dagelijks onderdeel van het leven van onze inwoners. In de Sport- en beweegvisie 2023 - 2030 is uitgewerkt hoe we dat willen bereiken. De belangrijkste ambities zijn:

1. Bewegen en sporten zorgen ervoor dat steeds meer van onze inwoners zich fit voelen en gezond zijn. Voor iedereen is er passend, aantrekkelijk en toegankelijk sport- en beweegaanbod.
2. Vitale sportverenigingen versterken de sociale cohesie in de wijken van onze stad.
3. Onze groeiende stad biedt voor iedereen voldoende ruimte om te bewegen en sporten.
4. Lelystedelingen zijn van jongs af aan vaardig in bewegen en ontwikkelen hun talenten.
5. Sportevenementen inspireren onze inwoners en onze sportaanbieders.

Deze ambities dragen bij aan de doelstelling in het raadsakkoord om 8300 meer Lelystedelingen in beweging de brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan meer aandacht besteden aan monitoring om op die manier beter zicht te krijgen op de effectiviteit en interventies en activiteiten op het gebied van sportstimulering. Daarnaast blijven we inzetten op laagdrempelig beweegaanbod voor alle doelgroepen met inzet van de uitvoerende buurtsportcoaches bij Sportbedrijf Lelystad. Verenigingsondersteuning blijft een belangrijk onderwerp, waarbij extra aandacht uitgaat naar het thema Sociale Veiligheid.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Sport- en beweegvisie 2023-2030	Sportbedrijf Lelystad

5.2	Sportaccommodaties

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-4.974	-4.974	-4.974	-4.974
Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	6. Voorzieningen
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[100 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Sinds het vervallen van de Welzijnswet in 2007 is er geen specifiek wettelijk kader voor het sportbeleid van gemeenten. Wel is er een grondwettelijke opgave voor overheden om voorwaarden te scheppen voor o.a. vrijetijdsbesteding (Art 22 lid 3). Sport- en beweegbeleid is een beleidsterrein waarmee gemeenten zich kunnen onderscheiden als een vitale, veerkrachtige en aantrekkelijke woon- en leefstad. Het voorzieningenniveau op het gebied van sport en bewegen, met een accent op breedtesport levert een bijdrage aan de ontwikkeling van Lelystad tot een vitale, inclusieve en gezonde stad.

Wat willen we bereiken?

Binnen dit taakveld zijn de lasten opgenomen die verband houden met de subsidie die de gemeente verstrekt aan de N.V. Sportbedrijf Lelystad, als een bijdrage voor de exploitatie en beheer van de maatschappelijke sportaccomodaties en sportvelden. Met het realiseren van een kwalitatief, bereikbaar en betaalbaar voorzieningenniveau bieden we alle inwoners van de stad de mogelijkheid om op hun eigen niveau deel te nemen aan lokale beweeg- en sportactiviteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De N.V. Sportbedrijf Lelystad zorgt voor de exploitatie van diverse sporthallen het zwembad De Koploper. Daarnaast vervullen zij een adviserende rol in relatie tot sportaccommodatievraagstukken. Voor 2025 zal dit onder andere betrekking hebben op uitvoering van het Intgraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) dat in juli 2024 door de raad is vastgesteld. Daarnaast vervult de N.V. Sportbedrijf Lelystad ook een rol in voorbereiding van nieuwe ontwikkelingen zoals sportpark ZuiderC en de nieuwe sporthal Rietlanden III.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Sport- en beweegvisie 2023-2030	-

5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-5.576	-5.961	-5.960	-5.959
Baten	293	293	293	293

Hoofdopgave raadsakkoord:	6. Voorzieningen
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[100 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente heeft geen specifieke wettelijke verplichting met betrekking tot het lokale cultuurbeleid. Wel is er een grondwettelijke taak voor de overheid om voorwaarden te scheppen voor maatschappelijke en culturele ontplooing en voor vrijetijdsbesteding. Op 25 april 2023 heeft de raad met het vaststellen van de Cultuurvisie, het gemeentelijk cultuurbeleid tot aan 2030 vastgesteld. Daarmee heeft de gemeenteraad aangegeven wat zij als de belangrijke beleidslijnen ziet voor het gemeentelijk cultuurbeleid voor de komende jaren. De komende jaren wil het cultuurbeleid inspelen op de verwacht biedt voor de groei van de stad, op een breder bereik van culturele activiteiten en vooral ook op de verbindende kracht van kunst en cultuur. En de mogelijkheden die kunst en cultuur biedt voor persoonlijke ontwikkeling. Naast de professionele culturele instellingen, maken ook andere culturele organisaties en initiatieven en amateurkunstorganisaties deel uit van het lokale culturele voorzieningenniveau.

Wat willen we bereiken?

Met het cultuurbeleid willen we bijdragen aan aan de kernopgaven van de stad. Enerzijds omdat goede culturele voorzieningen zorgen voor de aantrekkelijkheid van stad. Maar ook omdat veel waarde wordt gehecht aan de ontwikkel- en ontmoetingsfunctie die kunst en cultuur inwoners bieden, en aan de diversiteit van het culturele aanbod zodat verschillende inwoners zich hiermee verbonden voelen. Lelystad wil zo een stad zijn die inspireert, prikkelt en uitdaagt met culturele programma's voor alle leeftijden, leefstijlen en interesses en met culturele activiteiten voor en door inwoners in elke wijk van de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om zo veel mogelijk inwoners te bereiken, wordt ingezet op het betrekken van nieuwe doelgroepen bij het culturele leven in Lelystad, het versterken van de samenwerking tussen cultuurorganisaties en andere maatschappelijke sectoren en op een verbreding van het cultuuraanbod voor jongeren. Er is aandacht voor meer cultuuraanbod in de wijken, afgestemd op de behoefte per wijk. Daarnaast komt er meer ruimte voor cultureel ondernemerschap. De culturele infrastructuur wordt afgestemd op de verwachte groei van de stad, ondermeer met een volwaardig poppodium. Daarnaast worden in 2025 begrotingssubsidies verleend aan diverse culturele organisaties waaronder de stichting Agora, de stichting Corneel en de stichting CKC De Kubus. Tevens worden er projectsubsidies verleend ten behoeve van verschillende culturele initatieven zoals festivals en voor amateurkunst.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Beleidsvisie cultuur 2024 - 2030	-

5.4	Musea

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor 2024:	Nee

Aard activiteiten:	-
Beinvloedbaarheid lasten	-
Beinvloedbaarheid baten:	-

Context

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met musea, exposities, archeologie, heemkunde of historische archieven. De gemeente Lelystad exploiteert of subsidieert op dit moment niet dit soort activiteiten, wat maakt dat dit taakveld niet van toepassing is.

Binnen dit taakveld is er wel sprake van een verbonden partij, zijnde de stichting Uiver Constellation. Met de deelname in deze stichting heeft de gemeente samen met andere partners het recht op de exploitatie van de vliegtuigen Uiver en Constellation verkregen, waarmee de stichting destijds heeft bijgedragen aan het behoud van het Aviodrome voor Lelystad. Batavialand valt primair niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit is een verantwoordelijkheid van de provincie en het rijk. Vanuit de relatie met de stad is op onderdelen projectmatige samenwerking mogelijk.

Wat willen we bereiken?

E zijn in Lelystad geen door de gemeente gesubsidieerde musea of presentatieinstellingen op het gebied van beeldende kunst, archeologie, heemkunde of historische archieven. Er worden wel incidentele subsidies verleend voor tijdelijke presentaties en manifestaties op het gebied van beeldende kunst en vormgeving, maar die vallen buiten het kader van museaal beleid.

Bij de evaluatie van het culturele klimaat in de stad is geconcludeerd dat het huidige voorzieningenniveau op gebied van beeldende kunst beperkt is. Er zijn weinig expositiemogelijkheden en er is een summier aanbod aan ateliers en werkruimten. Daardoor zijn er niet veel kunstenaars die Lelystad als uitvalsbasis of vestigingsplaats kiezen. De stad mist een goed podium voor de beeldende kunst en vormgeving. Een instelling dat niet louter een faciliterende functie voor beeldende kunst heeft, maar midden in de samenleving staat en vanuit artistiek perspectief een bijdrage kan leveren aan dynamiek van de stad. Het ringenmodel van de VNG toont dat gemeenten met meer dan 100.000 inwoners veelal beschikken over een kunstmuseum of kunsthal. Zo'n instelling heeft daarbij vooral een bovenlokale functie omdat de meeste bezoekers uit het gehele land en daarbuiten komen. In het licht van de groeiambitie van de stad zal worden onderzocht of een (museale) kunstvoorziening/podium of kunsthal voor beeldende kunst een adequate bijdrage kan leveren aan het culturele klimaat en de ontwikkeling van de stad als toeristische bestemming.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is in 2024 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een adequate presentatievoorziening voor de beeldende kunst. Op grond van de uitkomsten van dit onderzoek wordt in 2025 gekeken op welke wijze een presentatieinstelling kan worden ingericht die goed aansluit bij het culturele ecosysteem van de stad. Met Batavialand vindt afstemming plaats over het informatiepunt op het Werkeiland en de collectie Lely.

Gerelateerde beleidsnota's

-

Gerelateerde verbonden partijen

-

Bedrag x €1.000

5.5	Cultureel erfgoed

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-45	-	-	-
Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	6. Voorzieningen
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	-
Beinvloedbaarheid lasten	-
Beinvloedbaarheid baten:	-

Context

Tot dit taakveld behoren de lasten die te maken hebben met het beschermen van en informatie verstrekken over cultureel erfgoed in Lelystad. Het gaat hierbij om gebouwen, objecten, structuren en collecties met historische waarde in de publieke ruimte. De gemeente Lelystad financiert in dit kader de wettelijke taken op het gebied van erfgoed en subsidieert activiteiten op het gebied van erfgoed. (Gezien de beperkte omvang maken de lasten deel uit van de overige taken binnen cluster 5). Bij een relatief nieuwe stad is het besef dat erfgoed waarde kan bieden aan ruimtelijke kwaliteit en identiteit in vergelijking met veel oudere gemeenten nog niet sterk ontwikkeld. Maar ook wanneer de focus wordt gelegd op een sterke groei, moet goed worden omgegaan met bijzondere parels uit het verleden, met name voor de zogeheten Post 65 architectuur. Dit is een verantwoordelijkheid die we ook dragen voor de toekomstige inwoners van de stad. Dit geldt zowel voor het gebouwde als voor het minder zichtbare ondergrondse erfgoed. Gemeenten moeten in het omgevingsplan rekening houden met het belang en behoud van cultureel erfgoed en werelderfgoed. Dit gebeurt door inventariseren en analyseren van het cultureel erfgoed en werelderfgoed dat binnen de gemeente aanwezig is. Op basis daarvan neemt de gemeente een toereikend beschermingsregime in het omgevingsplan op. Het omgevingsplan bevat algemene regels van de gemeente voor de fysieke leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Een volwaardig gemeentelijk erfgoedbeleid met specifieke aandacht voor de bepaling en behoud van beschermwaardige elementen, zodat het ' Verhaal van Lelystad' voor toekomstige generaties behouden en beleefbaar blijft.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 is het traject gestart dat moet leiden tot de vaststelling van een erfgoednota, inclusief een actualisatie van het gemeentelijk archeologiebeleid waarmee de kaders voor het gemeentelijk erfgoedbeleid kunnen worden vastgesteld. Na vaststelling van deze kaders wordt het instrumentarium (o.a. erfgoedverordening en beleidskaarten met regelgeving) voor het erfgoedbeleid uitgewerkt en verwerkt in het Omgevingsplan. Vanaf 2024 is in het kader van de implementatie van de Omgevingswet de externe adviseringtaak op het gebied van erfgoed ondergebracht bij de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit. In 2025 wordt subsidie verleend voor diverse activiteiten op het gebied van cultuurhistorie.

Gerelateerde beleidsnota's
Beleidsvisie cultuur 2017 - 2020
Keuzenota Beleidsvisie 2022 - 2025

Gerelateerde verbonden partijen
-

5.6	Media

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-2.848	-2.798	-2.798	-2.798
Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	6. Voorzieningen
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[100 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente heeft op basis van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen een verantwoordelijkheid op het gebied van bibliotheekwerk. Burgers zijn gebaat met een neutrale plek in het publieke domein met een breed aanbod aan betrouwbare informatie die ze zonder meer kunnen raadplegen en waar ze elkaar waardenvrij kunnen ontmoeten. De moderne bibliotheek heeft als opdracht burgers te stimuleren, te ondersteunen, te faciliteren en toe te rusten om mee te kunnen doen en bij te kunnen dragen aan de moderne kennissamenleving. Gemeenten en provincies moeten vanaf 2026 zorgen voor voldoende en volwaardige bibliotheken. De gewijzigde Wet Stelsel openbare bibliotheden zal voor alle gemeenten gelden. De bekostiging van deze zorgplicht zal via het gemeentefonds verlopen.

Op grond van de zendtijdtoewijzing door Commissariaat voor de Media, ligt bij de gemeente de wettelijke zorgplicht om de continuïteit van de lokale omroep te waarborgen.

Wat willen we bereiken?

Op grond van het gemeentelijk cultuurbeleid, beschouwt de gemeente het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid dat de inwoners van Lelystad kunnen beschikken over een goede bibliotheekvoorziening waar zij met hun kennis- en informatievragen terecht kunnen en kennis kunnen nemen van een adequaat aanbod van op media vastgelegde geschreven cultuur. Het doel is de bevordering van de overdracht van cultuur, informatie en educatie middels een goede, hedendaagse en toegankelijke lokale openbare bibliotheekvoorziening. Door adequate informatie toegankelijk te maken, worden inwoners in staat gesteld om actief en volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk leven in een steeds complexere wereld. In dat kader wordt met de rol die de bibliotheek heeft voor het Informatiepunt Digitale Overheid samengewerkt vanuit het project Lelystad Digitaal 2025.

In overleg met de VNG, het ministerie van OCW en de lokale stakeholders hebben de lokale omroepen in Nederland de afgelopen jaren een traject ingezet die leidend is bij de geleidelijke omvorming van de huidige circa 230 individuele lokale omroepen naar ongeveer 80 gefuseerde of samenwerken-de lokale ‘streekomroepen’ met een verzorgingsgebied van gemiddeld iets meer dan 200.000 inwoners. De streekomroepvorming is een middel om lokale omroepen te professionaliseren met als doel de realisatie van een Lokaal Toereikend Media-Aanbod (LTMA). Radio Lelystad en Lokale Omroep Zeewolde werken sinds 2023 samen als zijnde streekomroep. Deze streekomroep wordt gevormd door de Flevolandse Media Stichting (FMS). FMS heeft als doel om voor de gemeenten Dronten, Lelystad en Zeewolde en nieuws en informatie te verzorgen. Hierbij werken de omroepen nauw samen bij het verzorgen van lokaal toereikend media-aanbod voor de betreffende gemeente, met inachtneming van de lokale herkenbaarheid en profiel van de lokale omroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verlenen in 2024 een begrotingssubsidie en diverse incidentele subsidies aan de stichting FlevoMeer Bibliotheek en de stichting FMS.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Beleidsvisie cultuur 2017 - 2020	-

5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-11.666	-11.666	-11.667	-11.666
Baten	247	247	247	247

Hoofdopgave raadsakkoord:	3. Natuur
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[20 % - 40 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van de Wegenverkeerswet en het burgerlijk wetboek is de gemeente als wegbeheerder en/of als eigenaar verantwoordelijk voor inrichting en beheer van het openbaar gebied. De kwaliteitsniveaus die de gemeente hierbij hanteert zijn gebaseerd op de op 28 april 2020 vastgestelde kwaliteitskaders uit het Kwaliteits StructuurPlan (KSP). Daarnaast biedt de wettelijke natuurbescherming uit de Omgevingswet een belangrijke wettelijke basis voor de bescherming van natuurgebieden, plant- en diersoorten en bossen. De meeste afspraken uit het raadsakkoord opgave Natuur vallen binnen dit taakveld.

Wat willen we bereiken?

Lelystad is er trots op dat het de hoofdstad van de nieuwe natuur is. De stad staat bekend om de hoge natuurwaarden, waar stad en omliggend landschap nauw met elkaar verbonden zijn. Zodat Lelystad een stad is met een gezond en prettig leefklimaat voor mens en dier. Daarom investeert Lelystad in projecten en maatregelen die deze status nog versterken. Dit doen we door de bewijslast en bekendheid van Lelystad als hoofdstad van de nieuwe natuur te vergroten; te vergroenen en door de natuur te versterken, ook in de stad; ecologisch beheer en inrichting en inzet op Klimaatadaptatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Daartoe is op basis van de kaders uit het raadsakkoord een Agenda Natuur 2030 en een Programma Van Groen Dromen naar Groen Doen 2024-2027 opgesteld. Deze wordt momenteel uitgevoerd.

- Er komen kaders voor natuurinclusief ontwikkelen en ontwerpen.
- Er is een soortenmanagementplan (SMP). Op basis hiervan wordt een gebiedsontheffing aangevraagd.
- Er vindt een herijking plaats van het beheer van de bestaande natuur inclusief het openbaar groen.
- Er wordt een parkenplan opgesteld.
- Het plan van aanpak bestrijding invasieve exoten wordt uitgevoerd.
- Er is een lokale adaptatiestrategie opgesteld.
- Er vindt een herijking van de Meerjarenraming KSP plaats.

Gerelateerde beleidsnota's
Bosbeleidsplan (2019)
Herijking kwaliteitskaders KSP; 28 april 2020.
Speelruimtebeleidsplan (2013)
Meerjarenraming (MJR 2015)
Groenbeheerplan parken (2015)

Gerelateerde verbonden partijen
-

6. Sociaal domein

De taakvelden binnen het cluster '6. Sociaal domein' hebben betrekking op de sociale basisinfrastructuur, de wijkteams, inkomensregelingen, begeleide- en arbeidsparticipatie, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdhulp. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

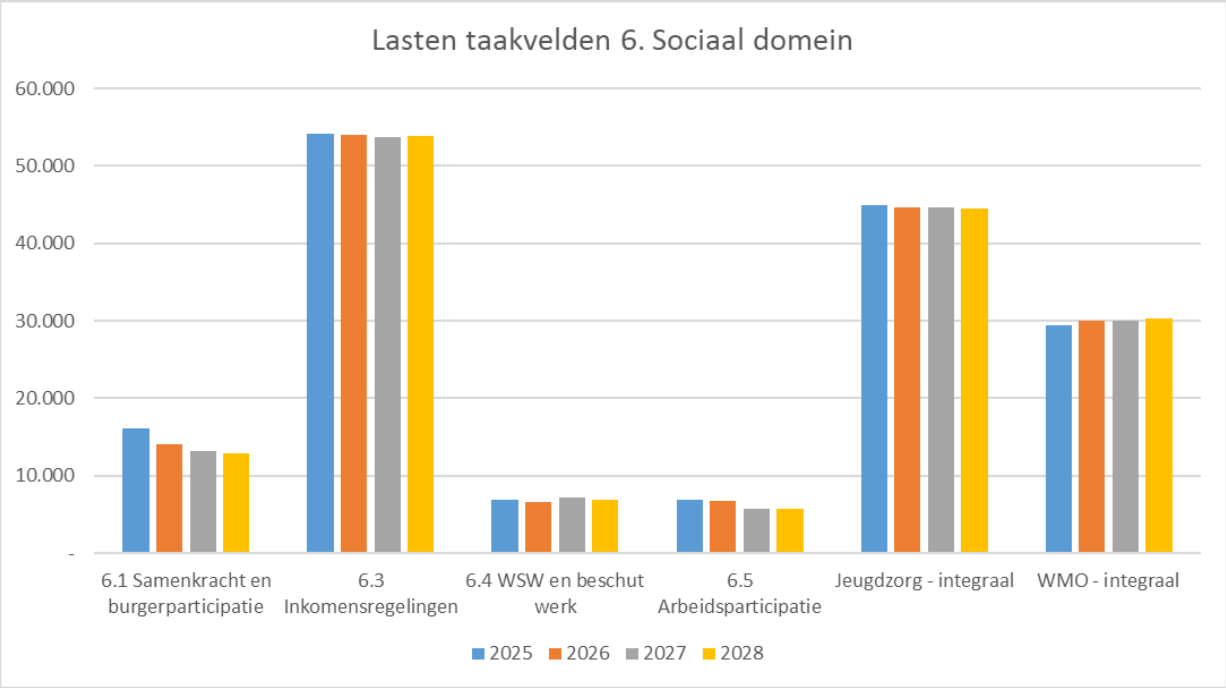

6. Sociaal domein (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-16.047	-14.128	-13.115	-12.935
6.3 Inkomensregelingen	-54.113	-53.932	-53.688	-53.905
6.4 WSW en beschut werk	-6.949	-6.664	-7.122	-6.956
6.5 Arbeidsparticipatie	-6.876	-6.696	-5.696	-5.696
Jeugdzorg - integraal	-44.930	-44.640	-44.631	-44.490
WMO - integraal	-29.420	-30.017	-30.013	-30.373
Totaal Lasten	**-158.335**	**-156.078**	**-154.266**	**-154.355**
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.480	513	42	42
6.3 Inkomensregelingen	41.638	41.477	41.477	41.477
6.4 WSW en beschut werk	-	-	-	-
6.5 Arbeidsparticipatie	266	100	100	100
WMO - integraal	1.212	2.170	1.919	1.664
Totaal Baten	**44.597**	**44.260**	**43.538**	**43.283**
Eindtotaal	**-113.738**	**-111.817**	**-110.727**	**-111.072**

6.1	Samenkracht en burgerparticipatie

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-16.047	-14.128	-13.115	-12.935
Baten	1.480	513	42	42

Hoofdopgave raadsakkoord:	8. Sociaal Domein
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[20 % - 40 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Binnen het sociaal domein zetten we in op een sterke basis zodat inwoners zoveel mogelijk op eigen kracht mee kunnen blijven doen aan de samenleving. Voor inwoners, waaarvoor dit nodig is, kunnen (aanvullend) inividuele maatwerkvoorzieningen worden ingezet. Dit taakveld heeft betrekking op de basisvoorzieningen (algemene voorzieningen).

Wat willen we bereiken?

Onder dit taakveld vallen de sociale basisvoorzieningen. Binnen het sociaal domein wordt ingezet op een sterke basis. Het gaat hierbij o.a. om de volgende onderdelen:

Schulddienstverlening
In samenwerking met drie partijen, MDF, stichting IDO en Humanitas, geeft de gemeente Lelysatd vorm aan de schulddienstverlening. Deze is vrij toegankelijk voor iedere inwoner die hulp nodig heeft op het gebied van financiën. Dit kan lopen van informatie en coaching tot schuldhulpverleningstrajecten. We zien in Nederland en ook in Lelystad dat het aantal huishoudens met problematische schulden oploopt. Door middel van vroegsignalering wordt geprobeerd te voorkomen dat inwoners in de schulden raken.

Welzijnswerk
Door verschillende organisaties in de stad worden welzijnsactiviteiten aan de inwoners aangeboden om elkaar te ontmoeten en nieuwe netwerken op te bouwen. Hierdoor is het makkelijker om naar elkaar om te zien en vroegtijdig te signaleren als het minder goed met iemand gaat. Het Buurtwerk in de wijk met een duidlijke signaleringsfunctie, de buurtkamer voor ontmoeting en het stimuleren deel te nemen aan allerlei activiteiten, het Aandachtscentrum, de activiteitendriedaagse tijdens de vakanties de koffieochtenden en de buurthuisactiviteiten. In het komende jaar willen we dit voortzetten om meer mensen uit eenzaamheid te halen en vroegtijdig te ondersteunen bij financiele moeilijkheden.

Eenzaamheid
In deze raadsperiode wordt extra ingezet op het signaleren en voorkomen van eenzaamheid. Door ruim 75 organisaties in de stad zijn de handen ineen geslagen en worden allerlei activiteiten ontwikkeld om mensen met elkaar in contact te brengen. Hierbij hebben we aandacht voor eenzaamheid onder alle leeftijdsgroepen. Ook worden de contacten met onder andere de huisartsen versterkt door welzijn op recept uit te voeren waarbij de welzijnscoach wordt in gezet om samen met de inwoner te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om meer onder de mensen te komen. Het komend jaar streven we naar nog meer organisaties en instellingen die zich aansluiten bij de coalitie tegen eenzaamheid.

Preventie
We willen dat ouders en jeugdigen met lichte problematiek deze zelf kunnen aanpakken, met steun van hun netwerk en algemene voorzieningen. Dit doen we door het bevorderen van opvoedvaardigheden van ouders en het versterken van de eigen kracht en oplossend vermogen van gezinnen. We stimuleren de vorming van gemeenschappen en netwerken in alle wijken. Door meer jongereninspraak te bevorderen, zorgen we ervoor dat alle kinderen en jongeren gelijke kansen hebben om actief deel te nemen aan de maatschappij en in hun vertrouwde omgeving kunnen opgroeien.

We werken effectief samen met het onderwijs en jeugdhulp om te voorkomen dat jeugdigen onnodig in jeugdhulp terechtkomen. De hulp die wordt ingezet is tijdelijk en effectief. Het pedagogische klimaat in gezinnen en wijken wordt versterkt, met laagdrempelige informatie- en adviespunten voor opgroei- en opvoedvraagstukken.

Mantelzorgondersteuning /Vrijwilligerswerk
Mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk zijn belangrijke items binnen het sociaal domein en hier willen we in deze raadsperiode extra op in blijven zetten. Zo is er een Steunpunt Mantelzorg en een vrijwilligerscentrale, waar vraag en aanbod bij elkaar worden gebracht en vrijwilligerswerk wordt ondersteund. Dankzij vrijwilligers is er in de stad een breed scala aan maatschappelijke, culturele en sportieve activiteiten. De toegevoegde waarde van vrijwilligers en mantelzorgers neemt in de samenleving toe door onder andere vergrijzing en de tekorten op de arbeidsmarkt. Hun inzet wordt vaak ook het ‘cement in de samenleving’ genoemd. Door de inzet van mantelzorgers en zorgvrijwilligers, kunnen mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen in hun vertrouwde omgeving.

Mensen Maken de Buurt
Steeds meer Lelystedelingen nemen zelf het initiatief om activiteiten te ontplooien die van maatschappelijke waarde zijn voor de stad en haar inwoners. Voor deze activiteiten wordt niet alleen ruimte geboden maar tevens worden deze initiatieven gestimuleerd en gefaciliteerd. De afgelopen jaren is het aantal initiatieven onder de noemer van 'Mensen Maken de Buurt' sterk toegenomen, van initiatieven primair gericht op het verbeteren van de fysieke leefomgeving tot initiatieven die bijdragen aan de versterking van de sociale structuur en participatie. In deze raadsperiode zullen we hier extra op in gaan zetten.

6.1	Samenkracht en burgerparticipatie (vervolg)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-16.047	-14.128	-13.115	-12.935
Baten	1.480	513	42	42

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven inzetten op een sterke basis waarbij we extra inzetten op aanpak van eenzaamheid, ondersteunen van bewonersinitiatieven en mantelzorgondersteuning. Ook zal er extra aandacht zijn voor inclusie, de inzet van ervaringsdeskundigen en het versterken van de basis voor jeugd en gezin. Zo zullen we extra aandacht geven aan kinderen en jongeren die in armoede opgroeien en het het vergroten van de bekendheid van allerlei regelingen voor minima. Tot slot wordt er vanuit de MAG op dit thema nauw samengewerkt met inwoners en ervaringsdeskundigen.

Gerelateerde beleidsnota's
Maatschappelijke (Doe) Agenda
Kadernota Sociaal Domein 2024-2027

Gerelateerde verbonden partijen
-

6.3	Inkomensregelingen

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-54.113	-53.932	-53.688	-53.905
Baten	41.638	41.477	41.477	41.477

Hoofdopgave raadsakkoord:	8. Sociaal Domein	
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van de Participatiewet heeft de gemeente onder andere de wettelijke taak om uitkeringen te verstrekken aan inwoners die (tijdelijk) niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien, in de periode dat zij geen ander of onvoldoende inkomen hebben. Samen met andere vormen van inkomensregelingen, zoals bijzondere bijstand, bijstand voor zelfstandigen, loonkostensubsidie voor werkgevers en kwijtscheldingen van gemeentelijke heffingen, is armoedebeleid opgenomen in dit taakveld.

Met de komst van de Participatiewet zijn de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wajong, de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Nieuw Beschut werk samengebracht in één beleidskader. De uitvoering van dit beleidskader komt in de gemeentebegroting terug via drie opeenvolgende taakvelden:

- Taakveld 6.3 Inkomensregelingen (het verstrekken van inkomensuitkeringen en vergoedingen aan inwoners die daar recht op hebben, incl. armoedebeleid en loonkostensubsidie voor werkgevers)
- Taakveld 6.4 Begeleide participatie (Wsw en Nieuw Beschut werk)
- Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie (re-integratie, toeleiding naar werk van inwoners die een beroep kunnen doen op ondersteuning, begeleiding en arbeidstoeleiding in kader van de Participatiewet.
- Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.

Er bestaat een duidelijke relatie met de taakvelden '6.1 Samenkracht en burgerparticipatie', '6.4 Begeleide participatie' en '6.5 Arbeidsparticipatie'. Het Zelfstandigenloket Flevoland voert de ondernemersregeling BBZ uit, een voorziening tussen sociaal domein en economie. Er is een relatie met taakveld 3.3 - Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen.

Wat willen we bereiken?

De gemeente ondersteunt inwoners en zoekt naar mogelijkheden om zo veel mogelijk mensen economisch zelfstandig te laten zijn, te participeren in de maatschappij, en zetten daarbij in op preventie en bestrijding van armoede en zo min mogelijk mensen afhankelijk te laten zijn van een bijstandsuitkering. Binnen de diverse beleidsterreinen worden de krachten gebundeld, zodat inwoners kunnen participeren naar vermogen en mogelijkheden (rekening houdend met hun persoonlijke situatie). In dit kader is waar gewenst inzet op gedeeltelijke en/of maatschappelijke participatie wanneer volledig meedoen (nog) niet mogelijk blijkt. Gestreefd wordt bij de uitvoering van de participatiewet de menselijke maat te hanteren, binnen de wettelijke kaders.

Het Rijk heeft in een beleidsanalyse over de Participatiewet geconstateerd: “de Participatiewet is momenteel uit balans. Door verschillende ontwikkelingen is er op dit moment sprake van een ongelijke verhouding tussen (a) de als beperkt ervaren ondersteuning, (b) het strenge sanctieregime en (c) de complexe inrichting van de bestaanszekerheid. Daardoor verkeren mensen in onzekerheid, wordt werkhervatting bemoeilijkt en ervaren burgers wantrouwen bij hun contact met de overheid. Elementen die daarbij onder meer een rol spelen zijn de strikte vormgeving van het vangnetkarakter en de focus op directe arbeidsinschakeling”. De voormalige minister heeft aangekondigd de balans te willen herstellen. Het wetsvoorstel "De Participatiwet in Balans" is ingediend bij de Tweede Kamer. Wij willen optimaal gebruik gaan maken van de verruiming van de mogelijkheden om de menselijke maat te hanteren.

Het gemeentelijke armoedebeleid kent een preventief en een curatief deel. Het aanbod in het preventieve deel is is met gericht op kinderen. Dit aanbod heeft als doel de kans te verkleinen dat deze kinderen later ook in de armoede moeten leven. Het curatieve deel omvat de set inkomensmaatregelen om inwoners in de armoede bij te staan.

6.3	Inkomensregelingen (vervolg)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-54.113	-53.932	-53.688	-53.905
Baten	41.638	41.477	41.477	41.477

Wat gaan we daarvoor doen?

Bijstandsuitkeringen - Participatiewet

Het betreft hier de inwoners van Lelystad die recht hebben op een inkomen in het kader van de Participatiewet en de IOAW, gedurende de periode waarin zij nog niet in staat zijn om (volledig) in eigen levensonderhoud te voorzien. Het aantal inwoners dat aanspraak maakt op een bijstandsuitkering schommelt rond de 2.000 per jaar. De gemeente ontvangt een rijksbijdrage voor het verstrekken van deze uitkeringen, op basis van een objectief vastgesteld verdeelmodel.

De gemeente zet interventies en passende ondersteuning in om inwoners zoveel mogelijk te laten uitstromen naar betaald werk alsook bevordering van maatschappelijke participatie. Alle klanten worden periodiek door het Werkbedrijf Lelystad gesproken in het perspectief van arbeid naar vermogen en eventuele ondersteuningsbehoefte op weg naar werk. Met de aanpak Work First is de intake voor de aanvraag van een uitkering levensonderhoud zo ingericht dat mensen binnen 5 dagen worden gesproken over de mogelijkheden van werk. De inzet van de gemeente op het gebied van maatschappelijke participatie en re-integratie maken onderdeel uit van taakvelden '6.4 Begeleide participatie' en '6.5 Arbeidsparticipatie'.

Voor werkgevers die een inwoner met een Indicatie Banenafspraak in dienst nemen, is er de mogelijkheid loonkostensubsidie te ontvangen. Vanaf 2022 wordt de loonkostensubsidie (LKS) over gemeenten verdeeld op basis van gerealiseerde uitgaven. Hiermee is het voor de gemeente financieel nog aantrekkelijker om dit instrument in te zetten.

Bijstandsverlening zelfstandigen - Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004

Het toekennen van bijstand / uitkering aan de startende en gevestigde ondernemer die niet over de middelen beschikt om te voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, alsmede het verstrekken van kapitaal aan ondernemers die dit op andere wijze niet gefinancierd krijgen. Het Zelfstandigenloket Flevoland (ZLF) zorgt voor de uitvoering van deze wettelijke regelingen (Bbz 2004 en IOAZ) in opdracht van de 6 gemeenten in Flevoland. Het ZLF is onderdeel van de gemeentelijke organisatie van Lelystad.

Armoedebeleid

Het betreft hier de (financiële) ondersteuning aan mensen met een inkomen 120-, 130-, tot 150% van de bijstandsnorm binnen het armoedebeleid. Naast ondersteuning wordt er ingezet op de preventie van armoede. Dit wordt gedaan door activiteiten en regelingen beschikbaar te stellen zodat kinderen en jongeren uit gezinnen die in armoede leven zoveel mogelijk mee kunnen doen. Denk hierbij aan extra ondersteuning en aandacht in hun schoolcarrière, maar ook het Jeugdfonds Sport en Cultuur. In het raadsakkoord is opgenomen om extra aandacht aan kinderen in armoede te besteden. Dit betekent dat we met de middelen bestaand beleid intensiveren en aanvullen. Dit is hard nodig in de huidige situatie waarin steeds meer gezinnen niet meer rond kunnen komen door aanhoudende hoge structurele kosten en daarmee de druk op de bestaanszekerheid toeneemt.
De gemeente verleent kwijtschelding van gemeentelijke belastingen aan inwoners die onvoldoende inkomen en/of vermogen hebben en hiervoor in aanmerking komen. Zoals gecombineerde belastingaanslag, afvalstoffen- en rioolheffing.

Bijzondere bijstand

De gemeente biedt regelingen en tegemoetkoming aan aan inwoners die onvoldoende inkomen en/of vermogen hebben en hiervoor in aanmerking komen. Zoals bewindvoering, studietoeslag op basis van medische gronden, kosten voor eerste levensbehoefte, huisraad en dergelijke.

Gerelateerde beleidsnota's
Kadernota Sociaal Domein 2019 - 2022
Aanpak Sociaal Domein 2021-2024
Maatschappelijke Agenda

Gerelateerde verbonden partijen
-

6.4	WSW en beschut werk

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-6.949	-6.664	-7.122	-6.956
Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	8. Sociaal Domein
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid de Wet sociale werkziening (Wsw) en Nieuw Beschut werk (NBw) uit voeren. Daarvoor werkt ze samen binnen een GR IJsselmeergroep met de deelnemende gemeenten Urk, NOP en Lelystad.

Met de komst van de Participatiewet zijn de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wajong en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) samengebracht in één beleidskader. De uitvoering van dit beleidskader komt in de gemeentebegroting terug via drie opeenvolgende taakvelden:
- Taakveld 6.3: Inkomensregelingen (het verstrekken van bijstandsuitkeringen aan inwoners die daar recht op hebben)
- Taakveld 6.4: Begeleide participatie (de sociale werkvoorziening / beschut werken).
- Taakveld 6.5: Arbeidsparticipatie (re-integratie / toeleiding naar werk van inwoners die een beroep kunnen doen op ondersteuning arbeidstoeleiding in kader van de Participatiewet).

Onderdeel van de Participatiewet is dat nieuwe instroom in de sociale werkvoorziening niet langer mogelijk is met ingang van 1 januari 2015. De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) blijft echter bestaan voor de bestaande Wsw- dienstverbanden tot de laatste Wsw'er met pensioen gaat. Bij ongewijzigd beleid zijn de beschikbare rijksmiddelen voor de gemeente echter niet toereikend om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. De Social Firm is ontwikkeld om de dreigende tekorten bij de uitvoering van de WSW in verband met de gedaalde Wsw-subsidie op te vangen.

Na 2015 is het beschut werken nieuwe stijl ingevoerd. Gemeenten zijn verplicht om personen met een Indicatie Beschut werken een beschermde arbeidsplaats te bieden; ze hebben daarvoor een taakstelling die jaarlijks opgehoogd wordt. De groei van het aantal plaatsen beschut werken heeft vergaande consequenties voor de (toekomstige) financiële ruimte die de gemeente heeft om andere doelgroepen van de Participatiewet naar arbeid te kunnen begeleiden. Het nieuwe kabinet werkt aan een voorstel voor de inzet van beschut werk voor mensen die wel kunnen werken maar dit alleen in een beschutte en aangepaste omgeving kunnen doen, waarbij onderzocht wordt of de ambitie en beschikbare middelen voldoende met elkaar in balans zijn. Ze overweegt een wijziging van het Besluit beschut werk, zodat mensen makkelijker terug kunnen vallen op beschut werk als blijkt dat een baan in het kader van de banenafspraak toch niet lukt. (Simpel switchen)

Daar waar in 2015 sprake was van een sterfhuisconstructie rond de sociale werkvoorziening in Nederland, hebben wij de infrastructuur van Concern voor Werk in stand gehouden door een doorontwikkeling naar een Social Firm te maken. Dit blijkt een juiste keus te zijn geweest. Het kabinet heeft een onderzoek laten uitvoeren naar een toekomstgerichte bestendiging van de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Het nieuwe kabinet zal zich buigen over de daarin voorgestelde scenario's.

Naast de hierboven al genoemde directe relatie met de taakvelden 6.3 en 6.5 heeft dit taakveld een directe relatie met taakveld '0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds', waar de rijksbijdrage is opgenomen. Het door de raad vastgestelde uitgangspunt is dat de gedecentraliseerde taken op het gebied van de Participatiewet met de daarvoor beschikbare rijksmiddelen worden uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

De uitvoering van de Wsw in belegd in een GR bij het sociaal ontwikkelbedrijf Concern voor Werk. Dit is een regionale sociale onderneming die in nauwe samenwerking met het Werkbedrijf Lelystad, Urk Werkt en de Werkcorporatie Noordoostpolder opereert. De komende jaren zal het sociaal ontwikkelbedrijf zich doorontwikkelen naar een toekomstbestendige organisatie die in het hart van het lokale en regionale netwerk opereert, een organisatie die flexibel en wendbaar is gericht. Ze biedt werkplekken uitgaande van "de waarde van werk". Daarbij richt ze zich ook op het bieden van werkplekken Beschut werk en leerwerktrajecten aan diverse doelgroepen om de stap naar regulier werk te kunnen maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Binnen dit taakveld wordt de Wet sociale werkvoorziening uitgevoerd. De infrastructuur van Concern voor Werk NV wordt tevens benut voor de uitvoering van beschutte werkplekken en reintegratie activiteiten en leerwerktrajecten voor diverse doelgroepen. Naast de taakstelling Beschut werk van de gemeente, verzorgt Concern voor Werk ook additionele werkplekken Beschut werk. Hier staan de lasten die verband houden met de afbouw van de bestaande Wsw verplichtingen, conform de beschikbare rijksmiddelen die onderdeel uitmaken van taakveld '0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds'.

In het licht van de kabinetsplannen voor de toekomst bestendige arbeidsmarktinfrastructuur en sociale ontwikkelbedrijven zal een visie en strategie ontwikkeld worden om ook een toekomstbestendige infrastructuur in de stad te effectueren.

Gerelateerde beleidsnota's
Implementatie plan Social Firm
Businessplan Social Firm
Programmaplan Sociaal Domein 2019-2022
Aanpak Sociaal Domein 2021-2024
Maatschappelijke agenda

Gerelateerde verbonden partijen
-

6.5	Arbeidsparticipatie

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-6.876	-6.696	-5.696	-5.696
Baten	266	100	100	100

Hoofdopgave raadsakkoord:	4. Economie & 8. Sociaal Domein
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Een van de doelen van de Participatiewet is om meer mensen aan de slag te krijgen, ook mensen met een arbeidsbeperking. De gemeente is verantwoordelijk voor mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben bij arbeidsre-integratie, en waar nodig inkomensondersteuning. Met de komst van de Participatiewet zijn de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wajong en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) samengebracht in één beleidskader. De uitvoering van dit beleidskader komt in de gemeentebegroting terug via drie opeenvolgende taakvelden:

Taakveld 6.3: Inkomensregelingen (het verstrekken van bijstandsuitkeringen aan inwoners die daar recht op hebben)
Taakveld 6.4: Begeleide participatie (Wet sociale werkvoorziening, Nieuw beschut werk)
Taakveld 6.5: Arbeidsparticipatie (re-integratie / toeleiding naar werk van inwoners die een beroep kunnen doen op ondersteuning arbeidstoeleiding in kader van de Participatiewet)

Onderdeel van de Participatiewet is dat nieuwe instroom in de sociale werkvoorziening niet langer mogelijk is met ingang van 1 januari 2015. Inwoners die onderdeel uitmaken van deze 'nieuwe doelgroep' worden voortaan ondersteund en begeleid binnen de activiteiten die onderdeel uitmaken van dit taakveld.

De wettelijke ombuigingen van 1 januari 2015 hebben geleid tot een complexer klantprofiel bij de instroom (Wajong of WSW profiel), hetgeen extra inspanningen vraagt bij de uitstroombegeleiding.

Wat willen we bereiken?

De gemeente is verantwoordelijk om waar het mogelijk mensen te reïntegreren en toe te leiden naar werk. Hierbij wordt er zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van mensen. Door de individuele capaciteiten, vaardigheden en mogelijkheden per inwoner in kaart te brengen, wordt het mogelijk om maatwerk te leveren en vindt ondersteuning en begeleiding plaats waar het nodig is.
We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt en maatschappelijke participatie, met zoveel mogelijk economische zelfstandigheid van de inwoners.

Lelystad participeert binnen het Regionaal Werkbedrijf van de arbeidsmarkt regio Flevoland. In het licht van de kabinetsplannen voor de toekomst bestendige arbeidsmarktinfrastructuur en sociale ontwikkelbedrijven en de tendens tot vergaande regionalisering van het arbeidsmarktbeleid en infrastructuur zal een strategie ontwikkeld worden om ook een toekomstbestendige infrastructuur in stad er regio te effectueren. Onderdeel hiervan is een Werkcentrum waar inwoners (werkenden en werkzoekenden) en werkgevers met vragen over werk & scholing terecht kunnen. Hierbij is van belang dat de dienstverlening op de juiste schaal grootte zal wordt georganiseerd en dat de voorzieningen op stedelijk niveau beschikbaar zijn voor inwoners die ondersteuning of advies nodig hebben om de stap naar de arbeidsmarkt te kunnen zetten, overige werkzoekenden en werkgevers. Specifieke aandacht hierbij is er voor jongeren en mensen met een Indicatie Banenafspraak.

6.5	Arbeidsparticipatie (vervolg)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-6.876	-6.696	-5.696	-5.696
Baten	266	100	100	100

Wat gaan we daarvoor doen?

Dit taakveld heeft betrekking op activiteiten gericht op re-integratie en het toeleiden naar werk van inwoners die een beroep kunnen doen op ondersteuning arbeidstoeleiding in kader van de Participatiewet en de (nieuwe) wet Van school naar duurzaam werk. Naast mensen met een bijstandsuitkering zijn dit mensen met een Indicatie Banenafspraak of Beschut werk, statushouders, niet-uitkerings gerechtigden werkzoekenden en jongeren tot 27 jaar.

Bij het intakeproces gaan we nog steeds uit van het “Work First” principe waarbij in beginsel iedereen die zich meldt voor een uitkering passend werk in welke vorm dan ook aangeboden. Doelstelling is tweeledig: via werk blijven c.q. krijgen mensen aansluiting bij de arbeidsmarkt waarmee voorkomen wordt dat door langdurige inactiviteit mensen in een steeds kwetsbaarder positie terechtkomen.
Ook de dienstverlening aan werkgevers die instroom van kandidaten behorend tot de Participatiewet wensen, behoort tot dit taakveld. Vanuit een solide en hecht newerk van betrokken werkgevers binnen het Lelystad Akkoord blijven we werken aan de inclusieve arbeidsmarkt. Zoveel mogelijk mensen zo regulier mogelijk aan het werk, zo nodig met passende ondersteuning. Het Werkbedrijf Lelystad heeft tevens de additionele opdracht gekregen voor het voeren van de regie gericht op arbeidstoeleiding van de groep met een afstand tot de arbeidsmarkt groter dan twee jaar. De vraag naar arbeid is ook de komende jaren groot, samenhangend met de groei van de stad en groei van de werkgelegenheid. Dit betekent extra kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om door middel van betaalde arbeid economisch zelfstandig te worden of te kunnen participeren. Het mobiliseren van mensen, inclusief jongeren tot 27 jaar, die niet werken en/of leren blijft een hoge prioriteit.

Met de ontwikkeling van de werk- en wijkleerbedrijven voor verschillende beroepen en branches, zoals logistiek, schoonmaakdienstverlening, techniek, bouw- en installatietechniek, groenvoorziening, circulariteit, kinderopvang wordt de arbeidstoeleiding versterkt door kwalificerende opleidingen in samenwerking met het MBO en brancheorganisaties. Waar mogelijk of gewenst wordt ruimte geboden aan initiatieven voor de ontwikkeling van alternatieve vormen van werk. Met de Maatschappelijke Banen is het gelukt om middels een Publiek Private Samenwerking cofinanciering vanuit het bedrijfsleven te realiseren. De waarde van werk zien we hier nadrukkelijk naar voren komen. Mensen die niet middels een reguliere traject aan het werk komen dragen "uit de wijk, in de wijk en voor de wijk" bij aan de sociale en fysieke leefaarheid én aan hun eigen ontwikkeling. Als onderdeel van de Maatschappelijke Agenda en binnen de gebiedsontwikkeling Samen Lelystad Oost draagt Werk in belangrijke mate bij aan het welzijn en de leefbaarheid en is daarmee een belangrijk onderdeel van de dienstverlening en ondersteuning vanuit de behoefte van de inwoners.

In samenwerking met partners stimuleren of faciliteren we verschillende initiatieven voor mensen behorend tot de Participatiewet, op lokaal niveau en ook in samenwerking met regionale partners en samenwerkingsverbanden. In 2025 willen we de verkenning voor een lokaal Werkcentrum, een netwerksamenwerking dat dienstverlening biedt aan inwoners en werkgevers op het gebied van werk en scholing, uitvoeren, ondere andere in het kader van de toekomstige arbeidsmarktinfrastructuur.

Gerelateerde beleidsnota's
Nota Nieuwe Banen 2016
Programmaplan Sociaal Domein 2019-2022
Aanpak Sociaal Domein 2021-2024
Hoofdopgaven sociaal domein
Maatschappelijke agenda

Gerelateerde verbonden partijen
-

Bedrag x €1.000

6JGD	Jeugdzorg - integraal		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-44.930	-44.640	-44.631	-44.490
		Baten	-	-	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	8. Sociaal Domein	
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van de Jeugdwet hebben gemeenten sinds 1 januari 2015 diverse verantwoordelijkheden op het gebied van de Jeugdzorg. De vormen van jeugdzorg zijn ondergebracht in de taakvelden 6.22 (toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd), 6.751 (jeugdhulp ambulant lokaal), 6.752 (jeugdhulp ambulant regionaal), 6.753 (jeugdhulp ambulant landelijk), 6.761 (jeugdhulp met verblijf lokaal), 6.762 (jeugdhulp met verblijf regionaal), 6.763 (jeugdhulp met verblijf landelijk), 6.792 (PGB jeugd), 6.821 (Jeugdbescherming), 6.822 (Jeugdreclassering) en 6.92 Coordinatie en beleid Jeugd.

Cluster van taakvelden

Met het vaststellen van de financiële verordening 2024 is het mogelijk dat de raad een aantal taakvelden in samenhang autoriseert omwille van de integraliteit. In de toelichting bij artikel 4 lid 2 uit de financiële verordening is aangegeven dat het aantal taakvelden in de afgelopen jaren door de wetgever steeds verder zijn opgeknipt. Zo zijn de taakvelden die horen bij de uitvoering van de jeugdzorg ingedeeld op basis van kostensoort. Daar is vanuit het Rijk wat voor te zeggen, omdat de ontwikkeling van alle gemeenten gezamenlijk dan beter te volgen is. Echter zorgt dat op gemeentelijk niveau ervoor dat de verantwoording van een integraal dossier als de jeugdzorg verspreid over 11 taakvelden plaatsvindt.

Dit maakt sturing en verantwoording er niet overzichtelijker op en dit blijkt ook uit de vragen die er ieder jaar vanuit de raad worden gesteld. In de financiële verordening is daarom opgenomen dat de raad met het vaststellen van de programmabegroting bepaalt welke beleidsterreinen integraal geautoriseerd worden en waarover dan ook integraal verantwoording zal worden afgelegd in de jaarstukken. In deze programmabegroting zijn de taakvelden die horen bij de uitvoering van de jeugdzorg en de Wmo om die reden geclusterd.

Jeugdzorg - integraal		2025	2026	2027	2028
Lasten	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-4.533	-4.533	-4.533	-4.533
	6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-12.708	-12.708	-12.708	-12.708
	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-4.352	-4.352	-4.352	-4.352
	6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-600	-600	-600	-600
	6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-	-	-	-
	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-16.073	-15.783	-15.774	-15.633
	6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400
	6.792 PGB Jeugd	-314	-314	-314	-314
	6.821 Jeugdbescherming	-3.034	-3.034	-3.034	-3.034
	6.822 Jeugdreclassering	-419	-419	-419	-419
	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-1.499	-1.499	-1.499	-1.499
Totaal Lasten		-44.930	-44.640	-44.631	-44.490
Eindtotaal		-44.930	-44.640	-44.631	-44.490

Wat willen we bereiken?

We willen dat onze jeugdigen in hun eigen omgeving kunnen opgroeien, zich ontwikkelen en deelnemen in de maatschappij. We geloven in de eigen kracht van onze jeugdigen en hun ouders,- waarbij we zoveel mogelijk handelen vanuit een vraag en te ondersteunen waar nodig. Samen met onze jeugdigen en ouders doen we wat nodig is, gericht op perspectief en ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen het gezin wat altijd in de lead is met daaromheen het (eigen) netwerk. We versterken de kracht van de samenleving en de maatschappelijke partners en dringen de specialistische jeugdhulp terug. Dit doen we door de maatregelen uit het knoppenplan Jeugdzorg, verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan uit te voeren.

Taakveld 6.22 - toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd

Dit betreft de regie en toegang naar de specialistische jeugdhulp, wat per 1 juli 2021 is belegd bij Jeugd Lelystad. Jeugd Lelystad biedt niet zelf hulpverlening. In het kader van de Hervormingsagenda Jeugd moet de gemeentelijke toegang met stevige lokale teams worden versterkt. Deze stevige (multidisciplinaire) lokale teams kijken naar hetgeen nodig is en bieden lichte jeugdhulp zoveel mogelijk nabij aan, in goede verbinding met de specialistische zorg. Met de Aanpak Sociaal Domein heeft de raad gekozen voor het scheiden van hulpverlenen en de toegang tot specialistische jeugdhulp. We zullen moeten gaan kijken hoe we invulling geven aan deze stevige lokale teams. Daarnaast zal in 2025 de overeenkomst met Jeugd Lelystad geevalueerd moeten worden. De overeenkomst loopt tot en met 30 juni 2026. Ook de praktijkondersteuners bij de huisarts maken onderdeel uit van dit taakveld en zij verlenen laagdrempelige consultatie, kortdurende ondersteuning, interventies en behandeling aan kinderen en/of hun opvoeders.

Bedrag x €1.000

6JGD	Jeugdzorg - integraal (vervolg)		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-44.930	-44.640	-44.631	-44.490
		Baten	-	-	-	-

Wat gaan we daarvoor doen?

Taakveld 6.751 - jeugdhulp ambulant lokaal
Dit betreft begeleiding, behandeling en dagbesteding. Ook de lokale jeugd GGZ valt onder dit taakveld. Deze lokale jeugdzorgvormen zijn opnieuw aanbesteed per 1 juli 2021 (Perceel 3b. jeugd GGZ voor instellingen is per 1 juli 2023 gegund aan twee hoofdaanbieders). In 2025 worden deze lokale jeugdhulp uitgevoerd volgens de overeenkomsten.

Taakveld 6.752 - jeugdhulp ambulant regionaal
Dit betreffen de ambulante jeugdhulpvormen die regionaal worden ingekocht op basis van samenwerkingsafspraken met de Jeugdhulpregio Flevoland (hier nemen vijf van de zes gemeenten aan deel). In 2023 is een aanbesteding uitgevoerd voor de hoog specialistische GGZ per 2024.

Taakveld 6.753 - jeugdhulp ambulant landelijk en taakveld 6.763 - jeugdhulp met verblijf landelijk
Dit betreft hoogspecialistische hulp (LTA). Namens gemeenten heeft de VNG afspraken gemaakt met landelijke jeugdhulpaanbieders met een zeer specialistische functie, zodat het aanbod van deze specialistische voorzieningen gehandhaafd blijft. Dit is geregeld in een Landelijk Transitiearrangement (LTA). Gemeenten rekenen naar gebruik af. Taakveld 6.753 betreft de landelijke ambulante jeugdhulpvormen en taakveld 6.763 met verblijf.

Taakveld 6.762 - jeugdhulp met verblijf regionaal
Voor het beschikbaar hebben van deze zorg (pleegzorg, gezinsgericht, residentiele jeugdhulp, maar ook voor de geloten jeugdzorg, crisishulp en klinisch verblijf zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met de Jeugdhulpregio Flevoland (hier nemen vijf van de zes Flevolandse gemeenten aan deel). Jeugdhulp met verblijf is per 2025 opnieuw aanbesteed. Om minder uithuisplaatsingen te realiseren wordt ingezet op het verder voorkomen van jeugdhulp met verblijf en betere doorstroom en uitstroom. Daarbij is aandacht voor verdere transformatie naar meer gezinsgerichte vormen en intensief ambulante hulp, zoals Thuis op Maat (TOM). Pas als het thuis echt niet meer kan, wordt een vervangende gezinssituatie of verblijf gezocht. Bij voorkeur gebeurt dit zoveel mogelijk in de nabijheid van de thuissituatie. Het perspectief op terugkeer naar het eigen gezin van een jeugdige is onderdeel van het begeleidings- of behandelingsplan. Wanneer veiligheid niet meer gewaarborgd kan worden, wordt alles gedaan om een oplossing in het eigen netwerk van het gezin mogelijk te maken.

Taakveld 6.792 - PGB jeugd
Op het moment dat jeugdigen en ouders in aanmerking komen voor jeugdhulp op basis van een individuele voorziening, kunnen zij kiezen voor zorg in natura of een persoonsgebonden budget. De Jeugdwet stelt ten aanzien van het PGB een aantal beperkende voorwaarden, wat maakt dat er steeds vaker wordt gekozen voor zorg in natura.

Taakveld 6.821 - Jeugdbescherming en taakveld 6.822 - Jeugdreclassering
Dit betreft de inzet van gedwongen maatregelen gericht op de veiligheid van kinderen en jeugdigen. Dit zijn maatregelen die worden opgelegd na uitspraak van de kinderrechter. De jeugdbescherming geeft uitvoering aan civielrechtelijke maatregelen en de jeugdreclassering is gericht op strafrechtelijke maatregelen. Voor het beschikbaar hebben van deze zorg zijn met de Jeugdhulpregio Flevoland (hieraan nemen vijf van de zes gemeenten deel) regionale samenwerkingsafspraken gemaakt. Jeugdbescherming en jeugdreclassering wordt ingekocht bij de gecertificeerde instellingen. Het landelijke Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming voor een beter werkende jeugdbescherming wordt in Flevoland in overleg met betrokken partners opgepakt.

6.92 Coordinatie en beleid Jeugd
De kosten voor de gemeentelijke capaciteit en de administratieve verwerking voor de uitvoering van de Jeugdwet zijn opgenomen in dit onderdeel. Dit betreft zowel de lokale als regionale uitvoeringskosten. Een deel van de administratieve taken vanuit Jeugdhulp, die uitgevoerd worden door Stipter, zoals het berichtenverkeer, worden per 2025 overgedragen naar de gemeente en zullen ondergebracht worden bij de administratie van de WMO. Om dit administratieve deel onder te brengen bij de gemeente denken we 24 tot 32 uur extra administratieve ondersteuning nodig te hebben begin 2025.

Gerelateerde beleidsnota's
Kadernota Sociaal Domein 2019 - 2022
Aanpak Jeugdzorg 2020
Aanpak Sociaal Domein 2021 e.v.
Knoppenplan Jeugdzorg Lelystad

Gerelateerde verbonden partijen
Jeugd Lelystad

Bedrag x €1.000

6WMO	WMO - integraal

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-29.420	-30.017	-30.013	-30.373
Baten	1.212	2.170	1.919	1.664

Hoofdopgave raadsakkoord:	8. Sociaal Domein
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Lokaal

De gemeente is op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning, zodat inwoners mee kunnen blijven doen aan de samenleving en zoveel als mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Voor de Wmo is en blijft een sterke basis het uitgangpunt. We blijven daarom (extra) inzetten op ondersteuning van mantelzorgers, vrijwilligerswerk, voorkomen en aanpakken van schuldenproblematiek, bevorderen van een gezonde leefstijl, organiseren van ontmoetingsactiviteiten in de wijk, ondersteuning van bewonersinitiatieven en het voorkomen van eenzaamheid e.d. Voor inwoners voor wie dit noodzakelijk is, kunnen we individuele maatwerkvoorzieningen inzetten. Dit taakveld heeft betrekking op de maatwerkvoorzieningen als woningaanpassingenen, Ondersteuning Thuis, Dagbesteding, mobiliteit e.d

Regionaal (Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang)

Samen met de Flevolandse gemeenten is er een Regionaal Kader Zorglandschap Wmo opgesteld, waarin het beleid voor de periode 2022-2026 is vastgelegd. Het regionale zorglandschap Wmo Flevoland richt zich op de ondersteuning van inwoners met een kwetsbaarheid en/of een ondersteuningsvraag door psychische problemen, verslaving, een lichte verstandelijke beperking en/of problemen door huiselijk geweld of kindermishandeling.

Het woonplaatsbeginsel en financieel verdeelmodel dat voor Beschermd Wonen in zou gaan op 1 januari 2024 is opnieuw uitgesteld. Met het woonplaatsbeginsel wordt geregeld dat alle gemeenten voortaan verantwoordelijk zijn voor Beschermd Wonen voor de eigen inwoners. In de regio wordt er al wel voorbereid op deze ontwikkeling, zoals opgenomen in het Zorglandschap. Aangezien er nog niets bekend is over het bijbehorende financieel verdeelmodel, zijn de financiële consequenties nu nog niet in te schatten.

Cluster van taakvelden

Met het vaststellen van de financiële verordening 2024 is het mogelijk dat de raad een aantal taakvelden in samenhang autoriseert omwille van de integraliteit. In de toelichting bij artikel 4 lid 2 uit de financiële verordening is aangegeven dat het aantal taakvelden in de afgelopen jaren door de wetgever steeds verder zijn opgeknipt. Zo zijn de taakvelden die horen bij de uitvoering van de Wmo ingedeeld op basis van kostensoort. Daar is vanuit het Rijk wat voor te zeggen, omdat de ontwikkeling van alle gemeenten gezamenlijk dan beter te volgen is. Echter zorgt dat op gemeentelijk niveau ervoor dat de verantwoording van een integraal dossier als de Wmo verspreid over 10 taakvelden plaatsvindt.

Dit maakt sturing en verantwoording er niet overzichtelijker op en dit blijkt ook uit de vragen die er ieder jaar vanuit de raad worden gesteld. In de financiële verordening is daarom opgenomen dat de raad met het vaststellen van de programmabegroting bepaalt welke beleidsterreinen integraal geautoriseerd worden en waarover dan ook integraal verantwoording zal worden afgelegd in de jaarstukken. In deze programmabegroting zijn de taakvelden die horen bij de uitvoering van de jeugdzorg en de Wmo om die reden geclusterd.

WMO - integraal		2025	2026	2027	2028
Lasten	6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-3.830	-3.847	-3.847	-3.702
	6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-6.574	-6.679	-6.766	-6.834
	6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-7.880	-8.193	-8.509	-8.828
	6.712 Begeleiding (WMO)	-4.429	-4.429	-4.429	-4.429
	6.713 Dagbesteding (WMO)	-2.782	-2.782	-2.782	-2.782
	6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-1.016	-1.016	-1.016	-1.016
	6.791 PGB WMO	-1.845	-1.845	-1.845	-1.845
	6.811 Beschermd wonen (WMO)	-99	-99	-99	-99
	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-273	-273	-273	-273
	6.91 Coördinatie en beleid WMO	-692	-855	-447	-565
Totaal Lasten		-29.420	-30.017	-30.013	-30.373
Baten	6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	562	1.470	1.469	1.464
	6.811 Beschermd wonen (WMO)	650	700	450	200
Totaal Baten		1.212	2.170	1.919	1.664
Eindtotaal		-28.208	-27.847	-28.094	-28.709

Bedrag x €1.000

6WMO	WMO - integraal (vervolg)		2025	2026	2027	2028
		Lasten	-29.420	-30.017	-30.013	-30.373
		Baten	1.212	2.170	1.919	1.664

Wat willen we bereiken?

Lokaal

We willen dat inwoners, ook als zij een beperking hebben, zoveel mogelijk mee kunnen doen aan de samenleving en zelfstandig kunnen blijven wonen.

Regionaal (Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang)

Vanuit de regionaal kader zorglandschap helpen we inwoners om zo veel mogelijk naar een normale leefsituatie te komen. Daarbij blijven ze zo veel mogelijk in hun eigen woonomgeving. Hun behoeften en mogelijkheden staan centraal. Eigen regie, inzet op kansen en het aansluiten bij wat iemand wil en kan zijn namelijk belangrijke voorwaarden voor herstel. Het zorglandschap Wmo Flevoland kent 5 hoofddoelstelling die nader zijn uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. Het gaat daarbij om de volgende hoofddoelstellingen:

1. Versterking draagkracht en draagvlak wijken, zodat inwoners zich welkom voelen
2. Huisvesting en beschikbaarheid van voldoende woningen
3. Een gedifferentieerd en passend aanbod dat regionaal goed gespreid is
4. Clientondersteuning, ervaringsdeskundigheid en betrokkenheid van de omgeving
5. Transformatie binnen de beschikbare middelen

Wat gaan we daarvoor doen?

Sociaal Wijkteam

Het Sociaal wijkteam is de toegang voor de Wmo voorzieningen. Hierbij voeren zij keukentafelgesprekken met inwoners waarbij alle leefgebieden aan bod komen. Er wordt gekeken wat nodig is, wat de inwoner zelf kan of waar het netwerk een bijdrage kan leveren. In 2024 is de ontstane wachtlijst ingelopen en valt de wachttijd binnen de normen die daarvoor landelijk zijn vastgesteld. In 2023 is onderzoek gedaan naar de organisatie van het Sociaal wijkteam door Hiemstra en de Vries. De uitwerking van de onderzoeksresultaten is nog in volle gang.

1. Huishoudelijke Hulp

Op basis van het principe 'schoon en leefbaar huis' kunnen inwoners in aanmerking komen voor huishoudelijke hulp. We willen kwalitatief goede ondersteuning bieden die breder is dan alleen schoonmaken maar ook een signalerende werking heeft door aandacht en goed te luisteren naar de inwoner.

2. Ondersteuning thuis

Het gaat hierbij om het bieden van ondersteuning, zodat inwoners zelfstandig kunnen blijven functioneren. Naast ondersteuning op het gebied van structuur en dagritme gaat het hierbij met name om praktische hulp bij taken gericht op het bevorderen, behouden en vergroten van zelfredzaamheid.

3. Dagbesteding

Het gaat hierbij om het bieden van dagbesteding voor ouderen, inwoners met een lichamelijke of verstandelijke beperking of inwoners met GGZ problematiek.

4. Kortdurend verblijf / respijtzorg

Respijtzorg is een tijdelijke en/of volledige overname van zorg met als doel de mantelzorger een adempauze te geven. Mantelzorgers kunnen zo de zorg langer volhouden en zelf nieuwe energie opdoen. In 2024 is Respijtzorg light van start gegaan. Veel mantelzorgers en zorgvragers vinden het lastig om de zorg aan een ander over te laten. Bij Lelystads Ontmoeten is het mogelijk dat zorgvrager en mantelzorger samen naar een ontmoetingsplek gaan zonder indicatie en aanmelden is niet nodig. De mantelzorger kan even de deur uit en zo leren zorgvrager en mantelzorger om los te laten en gebruik te maken van respijtzorg. Ook is in 2024 de Mantelzorgtest beschikbaar in Lelystad, dit is een website waar mantelzorgers kunnen ontdekken welke rollen zij allemaal vervullen en de belasting die dat vraagt. Door tijdig inzicht in de belasting en het hulpaanbod in Lelystad dat daarvoor is, kan overbelasting worden voorkomen. Er zijn diverse manieren om huisgenoten en mantelzorgers te ontlasten, bijvoorbeeld door dagbesteding te regelen of een vrijwilliger in te schakelen die een paar uur de zorg voor de naaste overneemt. Soms is dat niet voldoende en kan er vanuit de Wmo kortdurend verblijf worden ingezet om de mantelzorger te ontlasten.

5. Collectieve ziektekostenverzekering

Inwoners met een laag inkomen die als gevolg van hun ziekte of handicap (veel) gebruik moeten maken van allerlei voorzieningen kunnen tegen een gereduceerd tarief gebruik maken van een collectieve aanvullende ziektekostenverzekering.

6. Flexvervoer (voormalig Regiotaxi)

Met ingang van het nieuwe regionale contract (juli 2025) voor Wmo vervoer zal de naam wijzigen van Regiotaxi naar Flexvervoer. Inwoners, die hiervoor een Wmo indicatie hebben, kunnen gebruik maken van vervoer van deur tot deur.

7. Woningsaanpassingen

Bouwkundige aanpassingen aan woningen of woontechnische ingrepen in of aan een woonruimte; dit kan uiteenlopen van het plaatsen van een traplift tot het plaatsen van een handgreep in de doucheruimte en/of het toilet.

8. Hulpmiddelen

Het gaat hierbij zowel om hulpmiddelen voor mobiliteit (scootmobiel, rolstoel e.d.) als om hulpmiddelen om zelfstandig te kunnen blijven wonen.

6WMO	WMO - integraal (vervolg)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-29.420	-30.017	-30.013	-30.373
Baten	1.212	2.170	1.919	1.664

Wat gaan we daarvoor doen?

Regionaal

Dak -en thuislozenopvang

Het bieden van ondersteuning en opvang aan dak -en thuislozen wordt uitgevoerd binnen dit taakveld. Deze lasten worden deels door de centrumgemeente bekostigd.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

De ketensamenwerking huiselijk geweld wordt gecoördineerd binnen dit taakveld. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling, zowel voor burgers, professionals als direct betrokkenen zelf.
De vrouwenopvang heeft als belangrijkste taak opvang en begeleiding en hulp te bieden aan mensen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling. Er wordt hulp (op maat) geboden aan slachtoffers, kinderen en plegers om het geweld te stoppen en veiligheid te creëren. De hulp kan bestaan uit crisisopvang, begeleid wonen en ambulante hulpverlening in de thuissituatie.

Beschermd Wonen

Beschermd Wonen is voor mensen van 18 jaar of ouder die door psychische of psychosociale problemen 24 uur per dag ondersteuning nodig hebben. Dit kan in een instelling zijn als er 24 uur toezicht nodig is. Of het kan een vorm van zelfstandig wonen zijn als begeleiding op afstand of op afroep afdoende is.

Gerelateerde beleidsnota's
Kadernota Sociaal Domein 2019 - 2022
Regionaal Zorglandschap

Gerelateerde verbonden partijen
-

7. Volksgezondheid en milieu

De taakvelden binnen het cluster '7. Volksgezondheid en milieu' hebben betrekking op volksgezondheid, riolering, afval, begraafplaats en milieu. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

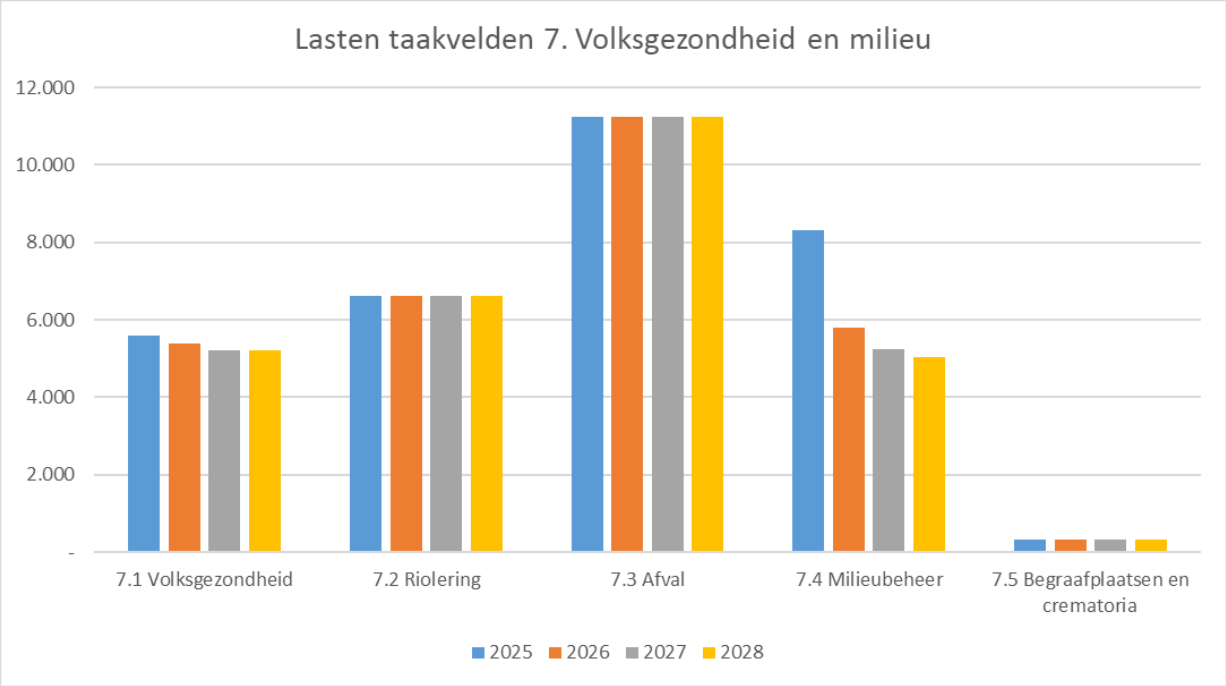

7. Volksgezondheid en milieu (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	-5.592	-5.397	-5.205	-5.205
7.2 Riolering	-6.612	-6.612	-6.612	-6.612
7.3 Afval	-11.243	-11.243	-11.243	-11.243
7.4 Milieubeheer	-8.325	-5.805	-5.227	-5.045
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-327	-315	-315	-315
Totaal Lasten	**-32.100**	**-29.372**	**-28.603**	**-28.420**
Baten				
7.1 Volksgezondheid	386	191	-	-
7.2 Riolering	8.312	8.312	8.312	8.312
7.3 Afval	14.314	14.313	14.312	14.311
7.4 Milieubeheer	2.772	323	-	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	401	401	401	401
Totaal Baten	**26.185**	**23.540**	**23.025**	**23.024**
Eindtotaal	**-5.915**	**-5.832**	**-5.578**	**-5.396**

7.1	Volksgezondheid

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-5.592	-5.397	-5.205	-5.205
Baten	386	191	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	A. Messelink-Dijkstra
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van de Wet publieke gezondheid heeft de gemeente diverse wettelijke taken en verantwoordelijkheden, waaronder de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg en het instellen en instandhouden van een gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD). Om efficiënter te kunnen werken hebben gemeenten samenwerkingsverbanden afgesloten. De GGD Flevoland is de gemeenschappelijke gezondheidsdienst van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.

Wat willen we bereiken?

Binnen dit taakveld zijn de lasten opgenomen die verband houden met de wettelijke basistaken op het gebied van volksgezondheid. Als gemeente zorgen we ervoor dat deze taken door de aangewezen partners worden uitgevoerd en de continuïteit wordt gewaarborgd. Het is ook wettelijk bepaald dat de gemeente een GGD in stand dient te houden. De meeste wettelijke taken zijn voor onze gemeente taken worden op basis van een gemeenschappelijke regeling uitgevoerd door GGD Flevoland, waaronder:

Monitoring, signalering en advisering
Inzicht in de gezondheidstoestand van de bevolking (onderzoek, monitoring), vroegtijdige signalering gezondheidsrisico's, beleidsadvisering publieke gezondheid, advisering over effectieve preventieprogramma's en gezondheidsbevordering.

Uitvoering taken gezondheidsbescherming
Infectieziektebestrijding, waaronder bestrijding van tuberculose en preventie en bestrijding van seksueel overdraagbare aandoeningen. Met de opkomst van Corona heeft dit een geheel nieuwe ladinggekregen; de taken van GGD zijn hierdoor (tijdelijk) aangepast. Advisering en toezicht op het gebied van Technische hygiënezorg (THZ) en Milieu en Gezondheid (MMK).

Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises
Op basis van de Wet Veiligheidsregio's is er een GGD Rampen Opvang Plan (GROP) opgesteld. Het gaat hierbij om zaken als infectieziektebestrijding, medische milieukunde, gezondheidsonderzoek en psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen.

Jeugdgezondheidszorg
Het basispakket Jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd door Icare JGZ en GGD JGZ en wordt actief aangeboden aan alle kinderen en jongeren tot 18 jaar (het gaat hierbij om het systematisch volgen en beoordelen van de ontwikkeling, het signaleren van problemen en vroegtijdig opsporen van specifieke stoornissen, het geven van preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding en dergelijke).

Naast de diverse wettelijke taken wordt binnen dit taakveld ingezet op de lokale invulling van het preventieve gezondheidsbeleid. Samen met partners is er een Lelystadse visie op gezondheid, preventie welzijn en zorg ontwikkeld, die de basis vormt van het lokale gezondheidsbeleid (nota 2020-2024), dit beleid is in 2024 geactualiseerd voor 2025. Een brede kijk op gezondheid (positieve gezondheid) en het verbinden van preventie en zorg staan hierin centraal. Focus ligt hier op het gezond & vitaal ouder worden en een gezonde leefstijl ontwikkelen.

Daarnaast zal er vanwege de extra middelen voor gezondheidsbeleid op een aantal thema's worden geintensiveerd. Denk hierbij aan aanbod op het gebied van mentale gezondheid, preventie voor volwassen op het gebied van verslavingszorg en de link met de fysieke leefomgeving zal worden versterkt.

Ook wordt er via de Verbindende Coalitie vanuit het IZA ingezet op het optimaliseren van het (medische) zorglandschap en de aansluiting daarvan op het sociaal domein. Het belang van een goede, toekomstbestendige inrichting van zorg en preventie is van belang voor Lelystad; niet alleen voor individuele inwoners maar ook voor de stad als geheel (in termen van vestigingsklimaat en leefbaarheid). De Verbindende Coalitie biedt de gemeente kans om daar invloed op uit te oefenen.-

Wat gaan we daarvoor doen?

Inzetten op voldoende aanbod passend bij de behoeftes van de stad. Belangrijk is het creeeren van een aanbod voor de doorgaande lijn -9maanden tot 100+ jaar. Denk hierbij aan aanbod zoals JOGG wat gezond opgroeien en opvoeden van kinderen en jongeren bevordert. Maar ook Sociaal Vitaal en aanbod voor de volwassenen doelgroep. Verder wordt vanuit de jeugdgezondheidszorg ingezet op normalisering van beginnende zorgen en problemen, zowel op het gebied van ontwikkeling als op het gebied van opvoeding.

We zullen, conform het raadsakkoord, blijven inzetten op een volwaardig zorgaanbod.

Gerelateerde beleidsnota's
GGD begroting 2025
Nota Samen gezond in lelystad (2020 - 2024)
PvA GALA 2024 - 2026

Gerelateerde verbonden partijen
GR GGD Flevoland

7.2	Riolering

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-6.612	-6.612	-6.612	-6.612
Baten	8.312	8.312	8.312	8.312

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van de Wet Milieubeheer hebben gemeenten een afvalwaterzorgplicht en op basis van de Waterwet hebben gemeenten een hemelwaterzorgplicht en een grondwaterzorgplicht. De uitwerking van deze zorgplichten dient iedere gemeente uit te werken in een zogeheten Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), waarin de bijbehorende kosten inzichtelijk worden gemaakt evenals de dekking (in de vorm van rioolheffing).

Wat willen we bereiken?

Voldoen aan de wettelijke zorgplichten op gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater zonder dat er overlast ontstaat voor bewoners en gebruikers.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die samenhangen met de taken op het gebied van afvalwater en waterhuishouding. Het gaat hierbij om de opvang, transport en verwerking van afval- en hemelwater, de inzameling en het transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater en het voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater.

Naast het dagelijks onderhoud en het uitvoeren van inspecties gaat het hierbij ook om het voorzien van kosten die horen bij het groot onderhoud. De baten hebben betrekking op de inkomsten uit de rioolheffing, die geheven wordt bij particulieren. De bijdrage voor het riool vanuit de bedrijven c.q. de niet-woningen ontvangt de gemeente via de ozb.

Bij de berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing worden naast bovenstaande directe kosten, ook de indirecte kosten zoals kwijtscheldingen rioolheffing, de toerekenbare BTW, een deel van de reinigingskosten en de bedrijfsvoeringskosten betrokken. Op basis van het GRP 2022 zal jaarlijks een actualisatie van de tarieven worden doorgevoerd waarin, minus de ICL-bijdrage op dit taakveld, 100% kostendekkendheid het uitgangspunt is.

Gerelateerde beleidsnota's
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2022
Rioolbeheerplan 2020 - 2025
Integraal Grootonderhoud Openbare Ruimte (IGOR)

Gerelateerde verbonden partijen
-

7.3	Afval

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-11.243	-11.243	-11.243	-11.243
Baten	14.314	14.313	14.312	14.311

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval, de handhaving van het afvalbeleid en de inningskosten. HVC voert een belangrijk deel van deze wettelijke taken uit op het gebied van inzameling en verwerking. De baten hebben betrekking op de inkomsten uit de afvalstoffenheffing en de inkomsten uit waardevolle afvalstromen, zoals oud papier en plastic.

Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan de ambities als vastgelegd in het beleidskader Van Afval Naar Grondstof (VANG), dat er in 2030 60% van al het huishoudelijk afval moet worden gerecycled. In 2035 moet dit 65% zijn. Beoogd effect: vermindering hoeveelheid restafval en toename hoeveelheid ingezamelde grondstoffen. Omdat nog niet alle fases van het Nieuwe Inzamelen uitgevoerd zijn is de doelstelling nog niet behaald.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval, de handhaving van het afvalbeleid en de inningskosten. HVC voert een belangrijk deel van deze wettelijke taken uit op het gebied van inzameling en verwerking. De baten hebben betrekking op de inkomsten uit de afvalstoffenheffing en de inkomsten uit waardevolle afvalstromen, zoals oud papier en plastic.

Bij de berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing worden naast bovenstaande lasten (directe kosten), ook de kwijtscheldingen afvalstoffenheffing, toerekenbare BTW en bedrijfsvoering kosten betrokken en vindt een doorbelasting plaats op het gebied van Handhaving en Reiniging. De beïnvloedbaarheid van de lasten is beperkt en de beïnvloedbaarheid van de baten wordt beperkt door de maximaal toegestane kostendekkendheid van 100%.

In 2022 is de evaluatie over het beleid met de raad opgestart en deze zal dienen als basis voor actualisatie van het beleid. Dit proces wordt in 2025 afgerond. Het Nieuwe Inzamelen Fase 4 en 5 en veegfase 6 zijn opgestart en dit zal begin 2025 worden afgerond.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Afvalstoffenbeleidsplan 2015	HVC

7.4	Milieubeheer

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-8.325	-5.805	-5.227	-5.045
Baten	2.772	323	-	-

Hoofdopgave raadsakkoord:	5. Wonen	
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[20 % - 40 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente heeft diverse wettelijke verplichtingen op grond van de Wet milieubeheer, de Woningwet, de Wet bodembescherming en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Daarnaast worden binnen dit taakveld diverse activiteiten uitgevoerd op het gebied van duurzaamheid (met als hoofddoelen in willekeurige volgorde de energie- en warmtetransitie, het bereiken van een circulaire economie en bewerkstelligen van een klimaatadaptieve stad) en ondersteunt de gemeente inwoners op het gebied van asbestsanering van dakbedekking.

Wat willen we bereiken?

Omgevingswet: Met de komst van de Omgevingswet (2024) is de gemeente bevoegd gezag geworden voor een aantal bodemtaken. Tot voor kort was de Provincie bevoegd gezag en zijn waren de taken belegd bij de omgevingsdienst. Dit waren en zijn basistaken die de Omgevingsdienst uitvoert, nu namens de gemeente. Het is nog onduidelijk wat de bijdrage uit het gemeentefonds zal zijn voor deze 'bodemtaken' en of deze aansluit bij de kosten van de Omgevingsdienst.
We ontwikkelen, zo mogelijk provinciebreed, goed, passend en werkbaar beleid voor bodemgerelateerde onderwerpen zoals grondverzet, bodemenergie, water en bodem sturend, bodemgezondheid. Daarnaast werken we aan goed, passend en werkbaar beleid voor behoud van archeologische waarden in situ en zo nodig ex situ. Beleid wordt verwerkt in Omgevingsplannen en projecten.

Bodeminformatie: Bij beleidsvorming is er inzicht in de bodemkwaliteit. (informatieverstrekking aan derden is ondergebracht bij de OFGV)

Asbestproblematiek: De gemeente heeft de taak om inwoners te informeren over de asbestproblematiek. Hiervoor zijn er ter ondersteuning van inwoners middelen geraamd voor de dekking van advies- en ondersteuningskosten en biedt de gemeente huiseigenaren de mogelijkheid een lening af te sluiten en subsidie aan te vragen voor de vervanging van asbesthoudende daken.

Handhaving en toezicht: Een deel van de taken die voortvloeien uit het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP) maken eveneens onderdeel uit van dit taakveld. Het gaat daarbij in dit taakveld om het uitvoeren van onder meer toezicht kamerverhuur, wet kinderopvang en woningwet. Daarnaast gaat het over bouw- en slooptoezicht in combinatie met nieuwbouw, het uitvoeren van controles op constructieve veiligheid van bouwwerken en dergelijke. Daarnaast hebben de lasten betrekking op juridische ondersteuning, bijvoorbeeld bij complexe vergunningaanvragen. Hier is ook nadrukkelijk een link met het taakveld wonen en bouwen (8.3) waar de omgevingsvergunningen worden verleend.

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV): De OFGV verzorgt sinds 1 januari 2013 milieutaken en brandveilig gebruik op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Onder de taken van de Omgevingsdienst vallen: het uitvoeren van de (coördinatie van)milieutoezicht, het toezicht op brandveilig gebruik en asbestverwijdering, het behandelen van milieuklachten en de toezicht op bodemkwaliteit, plus het juridisch vervolg op overtredingen. De OFGV is gemandateerd het Risicoregister gevaarlijke stoffen (Rrgs) te beheren namens de gemeente. Daarnaast voert de OFGV de controle en handhaving uit op de energiebespaarplicht van bedrijven en de minimale kantoorlabel C verplichting.

Duurzaamheid: In 2020 is begonnen met de uitvoering van het door het college vastgestelde Actieplan Duurzaamheid. Daaronder vallen de projecten die we uitvoeren om de doelstelling te bereiken die vastliggen in de Kadernota Duurzaamheid en daarnaast geven we invulling aan de opgaven die onder meer door het Rijk zijn opgelegd. De energie- en warmtetransitie, klimaatadaptatie en de overgang naar een circulaire economie vallen daaronder.

Warmtetransitie: Bij de warmtetransitie is bepaald dat deze haalbaar en betaalbaar moeten zijn voor de inwoners, maar zeker ook voor de gemeentelijke organisatie. Door de raad zijn kaders en doelstellingen vastgesteld in de Kadernota Op weg naar nieuwe energie, en de Volgorde der wijken. Er is inmiddels een start gemaakt met het op meer structurele basis beschikbaar stellen van middelen vanuit de landelijke overheid via Specifieke Uitkeringen inzake energiearmoede bestrijding, bemensing en isolatieacties. Met deze middelen en de bestaande middelen uit de gemeentebegroting is een programmatische aanpak en -aansturing opgezet waarmee een start is gemaakt met de uitvoeringsorganisatie van de warmtetransitie. In 2025 zal er verder gewerkt worden aan het opstellen van wijkuitvoeringsplannen in nauwe participatie met eigenaren en andere stakeholders. In de gesprekken met het Rijk (via VNG/G40 etc) zal de noodzaak voor structurele dekking op de agenda blijven staan.

In 2025 zal er voortdurend aandacht moeten zijn om voldoende capaciteit en middelen ter beschikking te hebben die past bij de huidige fase van de warmtetransitie, maar die ook garantie biedt voor de continuïteit die nodig is. Klimaatadaptatie en circulaire economie zijn eveneens thema's die steeds vaker op wettelijke basis uitgevoerd worden en waarbij de gevraagde inzet van capaciteit en middelen zal groeien.

7.4	Milieubeheer (vervolg)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-8.325	-5.805	-5.227	-5.045
Baten	2.772	323	-	-

Wat gaan we daarvoor doen?

Omgevingswet: Voor onderwerpen in de leefomgeving (bodem, archeologie, geluid, veiligheid, energie etc) worden waar nodig beleidskaders ontwikkeld die aan de raad worden voorgelegd. Een deel hiervan zal uiteindelijk in het Omgevingsplan worden opgenomen.

Asbestproblematiek: Door de procesbegeleider worden eigenaren geholpen bij de vervanging van hun asbestdak en/of -gevel. Hierbij kunnen eigenaren een lening en/of een subsidie aanvragen.

Duurzaamheid: De energie- en warmtetransitie wordt ook in Lelystad steeds concreter en daarom bereiden we de overgang voor naar een aardgasvrije samenleving. De periode tot 2050 staat in het teken van het voorbereiden van woningen / bedrijven, bijvoorbeeld door na-isolatie en het uiteindelijk overstappen naar een aardgasloze energievoorziening. De opgave, de mogelijkheden en de relaties met andere opgaven in de stad zijn vastgelegd in de Transitievisie warmte die uit drie onderdelen bestaat: de spelregels (kadernota), de volgorde der wijken en de wijkuitvoeringsplannen. Uit de wijkuitvoeringsplannen zal voor elke wijk blijken welke vorm de energietransitie krijgt en wat de gevolgen daarvan zullen zijn voor bewoners en bedrijven. De programmaorganisatie is groeiende en zal in de eerste wijken verder gaan met het gezamenlijk opstellen van Wijkuitvoeringsplannen. Deze plannen worden, na raadsconsultatie, door het college vastgesteld. Op de bedrijventerreinen worden maatwerkgesprekken gevoerd met de grootste energieverbruikers om tot besparing en transitie over te gaan. Voor de netcongestieproblematiek werken we samen met netbeheerders en provincie aan oplossingen om de schaarse energiebeschikbaarheid zorgvuldig in te zetten. Tegelijkertijd worden voor de wijken die nog niet aan de beurt zijn collectieve inkoopacties georganiseerd voor gevel- en vloerisolatie en HR++ glas. Bewoners kunnen voor vragen over de energietransitie terecht bij het Energieloket Lelystad. Het isoleren van gebouwen (woningen, bedrijven, maatschappelijk vastgoed) wordt door middel van subsidie en leningen gestimuleerd. Hiervoor is naast de gemeentebegroting ook geld beschikbaar vanuit het Rijk en gebiedsgebonden bijdrage uit de windplannen.

Aanpalend zijn de RES-doelstellingen (Regionale Energiestrategie) en de raadsdoelstelling Energieneutraal. Daartoe wordt onderzoek gedaan naar de opwek- en opslag van duurzame energie in het buitengebied in Lelystad. Eén van de uitgangspunten/kaders hierbij is het Regioplan Windenergie. Windplan West is het laatste plan dat nog ontwikkeld kan worden. In verband met de netcongestie onderzoeken we de mogelijkheden van een energiehub ten behoeve van bedrijventerreinen.

Naast de energietransitie wordt ook verder gebouwd aan het klimaatadaptief maken van de stad. De Lelystadse Adaptatie Strategie is hier een belangrijke spil in. Deze is vastgesteld in maart 2023 en beschrijft wat de rol van de gemeente is in haar beleid en uitvoerende activiteiten. Net als bij de warmtevisie worden er op wijkniveau klimaatadaptieve maatregelen voorgesteld die zo veel als mogelijk samen lopen met GO. Ook de circulaire economie zal in 2030 (50% reductie van primaire abiotische grondstoffen) en 2050 landelijk vorm gekregen moeten hebben. De gemeente zet daarin in op de eigen verantwoordelijkheid in het hoofdstuk economie. Lokaal voedsel wordt daarnaast meer gewaardeerd en veelvuldig gebruikt. Verspilling in de keten wordt zoveel mogelijk beperkt en ook in de productie daarvan vinden transities plaats en worden kringlopen gesloten.

Gerelateerde beleidsnota's
Kadernota duurzaamheid
Actieplan duurzaamheid 2021-2024
Kadernota Op weg naar nieuwe energie, en besluit Volgorde der
Lelystadse Adaptatie Strategie (LAS)
Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP)

Gerelateerde verbonden partijen
-

7.5	Begraafplaatsen en crematoria

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-327	-315	-315	-315
Baten	401	401	401	401

Hoofdopgave raadsakkoord:	-
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 % - 20 %]

Context

Op basis van de Wet op de lijkbezorging heeft de gemeente diverse wettelijke verplichtingen, zoals het hebben van een begraafplaats.

Wat willen we bereiken?

Een gemeentelijke begraafplaats die voldoende ruimte biedt voor het respectvol begraven van overledenen, het bijzetten van asbussen/-urnen, het verstrooien van as en het bieden van een voor de nabestaanden nette en rustige omgeving om hun overledenen te herdenken. In 2025 wordt het oude gedeelte opnieuw in gebruik genomen en het beheergebouw gerenoveerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de lasten en baten opgenomen die verband houden met de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaats. Bij de berekening van de kostendekkendheid van de begraafexploitatie worden naast directe kosten, ook de toerekenbare bedrijfsvoeringskosten betrokken.

Gerelateerde beleidsnota's	Gerelateerde verbonden partijen
Begraafplaatsexploitatie 2015 - 2035	-

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De taakvelden binnen het cluster '8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing' hebben betrekking op ruimtelijke ordening, grondexploitaties van niet- bedrijventerreinen en de beleidsterreinen wonen en bouwen. In de overzichten hieronder wordt per taakveld inzicht geboden in de bijbehorende lasten en baten.

Vervolgens wordt per taakveld aanvullende informatie geboden, bijvoorbeeld over de aard van de activiteiten, de beïnvloedbaarheid van de budgetten en de verantwoordelijke portefeuillehouder(s). Indien van toepassing wordt er ingegaan op de concrete doelstellingen voor 2025 en de bij het taakveld betrokken verbonden partijen.

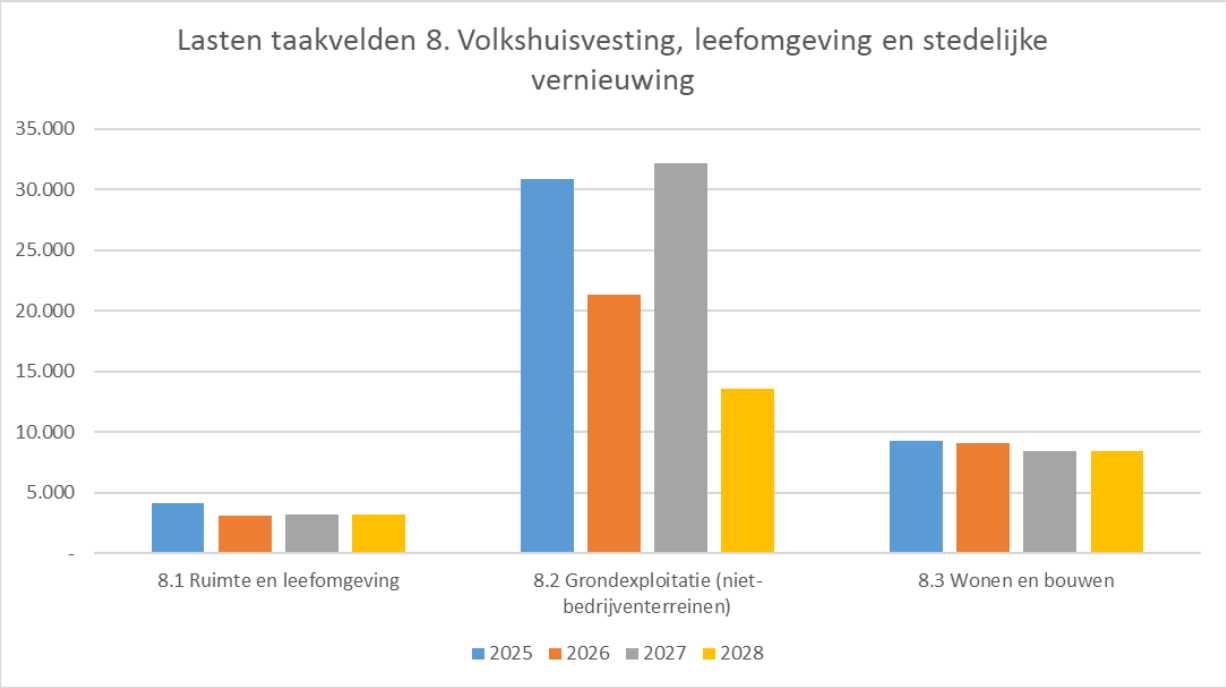

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
8.1 Ruimte en leefomgeving	-4.150	-3.050	-3.147	-3.147
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-30.826	-21.366	-32.140	-13.563
8.3 Wonen en bouwen	-9.220	-9.094	-8.454	-8.454
Totaal Lasten	**-44.196**	**-33.510**	**-43.741**	**-25.164**
Baten				
8.1 Ruimte en leefomgeving	825	50	50	50
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	30.234	20.774	31.548	12.971
8.3 Wonen en bouwen	7.364	6.460	5.760	5.760
Totaal Baten	**38.423**	**27.284**	**37.358**	**18.781**
Eindtotaal	**-5.773**	**-6.226**	**-6.383**	**-6.383**

8.1	Ruimte en leefomgeving

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-4.150	-3.050	-3.147	-3.147
Baten	825	50	50	50

Hoofdopgave raadsakkoord:	3. Natuur & 7. Stedelijke Vernieuwing
Portefeuillehouder(s):	P. van Dijk
Portefeuillehouder(s):	-
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van de Omgevingswet hebben gemeenten diverse taken gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. De gemeente richt zich in dit kader op onderzoeken van maatschappelijk relevante ontwikkelingen en het formuleren, monitoren en actualiseren van strategisch ruimtelijk beleid in de omgevingsvisie, het wijzigen van het omgevingsplan of aspecten daarvan.

Wat willen we bereiken?

Tot dit taakveld behoren de lasten die verband houden met de uitvoering van wettelijke taken op grond van de Omgevingswet. Het gaat hierbij om de voorbereiding- en vaststelling van visies, wijzigingen van het omgevingsplan, gebiedsgerichte programma's en het uitvoering geven aan een faciliterend grondbeleid. Ook het planologisch mogelijk maken van nieuwe initiatieven en afhandelen van bezwaar en beroep (in verband met het omgevingsplan en nadeelcompensatie) hoort tot dit taakveld.

Het beoogde effect van de werkzaamheden is het creëren, behouden en het verder verbeteren van een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Dit doen we door het zogenaamd evenwichtig toedelen van functies aan locaties.

De beïnvloedbaarheid van de lasten is zeer beperkt, aangezien hier uitvoering wordt gegeven aan een wettelijke taak en er een directe relatie bestaat met andere beleidsterreinen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het komende jaar wordt verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de omgevingsvisie. De verwachting is dat de nieuwe omgevingsvisie eind 2025 kan worden vastgesteld. De transitie van het omgevingsplan is een meerjarig project en zal daarom ook het hele jaar 2025 en daarna in beslag nemen.

De gebiedsprogramma's Waterfront, Hart van de Stad en Lelystad Zuid zijn nu in de opstartfase en zullen in het jaar 2025 programmatisch sturen op de gewenste gebiedsontwikkelingen. Daarnaast wordt op strategisch niveau nagedacht en gesproken met Rijk, Provincie en regio over bovenlokale ontwikkelingen en hun effect op de leefomgeving en ontwikkeling van Lelystad.

Gerelateerde beleidsnota's
Structuurplan Lelystad 2015
Lichte actualisatie structuurplan 2015
Nota stedelijke vernieuwing op uitnodiging 2015 - 2018
Woonvisie Lelystad 2022 - 2027
Omgevingsvisie Lelystad 2040, Startnota Doorontwikkeling Omg

Gerelateerde verbonden partijen
Veiligheidsregio
GGD

8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-30.826	-21.366	-32.140	-13.563
Baten	30.234	20.774	31.548	12.971

Hoofdopgave raadsakkoord:	5. Wonen & 7. Stedelijke Vernieuwi
Portefeuillehouder(s):	S. Kruis
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen
Onderdeel begrotingsmonitor:	Nee

Aard activiteiten:	Gemeentelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

De gemeente heeft in het verleden geïnvesteerd in (bouw)grondposities die in de komende jaren worden ontwikkeld en verkocht. Dit taakveld heeft betrekking op grondexploitaties voor voornamelijk woningbouw waar de gemeente zelf grondeigenaar is. Deze grondexploitaties zijn gebaseerd op een door de raad vastgesteld ruimtelijk en inhoudelijk programma. Dit programma wordt financieel vertaald in een grondexploitatie waar de inkomsten en uitgaven inzichtelijk worden gemaakt. De baten en lasten die in de jaarschijven van dit taakveld zijn weergegeven, hebben betrekking op de jaarschijven van de meerjarige projectbegroting die door de raad zijn vastgesteld. Het zijn daarom ook niet de resultaten van de grondexploitaties. Over de financiële resultaten van de grondexploitaties wordt gerapporteerd in de paragraaf grondbeleid. Op grond van wettelijke regels is een degelijke en realistische onderbouwing noodzakelijk van alle kosten, baten en de looptijd van de exploitatie.

Wat willen we bereiken?

Activiteiten die gericht zijn op het scheppen van fysieke condities voor woningbouw zijn - behoudens sociale woningbouw - geen wettelijke taak. Zij dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Het zorgdragen voor een goede ruimtelijke ordening is daarentegen wel een wettelijke taak.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeentelijke grondexploitatie woningbouw is in essentie gericht op de verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond als ondersteuning van de ruimtelijke doelen op het gebied van wonen en leven. Het draagt zorg voor bedrijfseconomische optimalisatie bij het ontwikkelen van plannen en advisering over de financieel-economische gevolgen. Hierbij heeft de gemeente de taak om in het kader van actief grondbeleid voldoende grond beschikbaar te hebben, waarbij er verantwoord wordt omgegaan met de risico's die samenhangen met het exploiteren van gronden. In 2023 heeft de raad de nota grondbeleid 2023-2030 vastgesteld. Het grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke doelen die de gemeenteraad heeft gesteld.

Na vaststelling van de grondexploitaties kunnen zich ontwikkelingen voordoen op bijvoorbeeld het gebied van wetgeving en economie. Deze invloeden worden zo goed als mogelijk gemanaged en wordt er gestuurd op gewenste uitkomsten. Wijzigingen kunnen aanzienlijke gevolgen hebben voor de balanspositie en risico's. De inkomsten zijn sterk afhankelijk van de marktontwikkelingen. De nieuwbouw van woningen in Lelystad is er op gericht om de komende jaren voldoende woningen te bouwen voor eigen inwoners en aanvullend woningen toe te voegen voor het opvangen van het regionale en landelijke woningtekort. Warande 2.0 (ZuiderC) in Lelystad Zuid biedt mogelijkheden om te voldoen aan een verhoogde en versnelde vraag om bouwgrond. Verder dragen de bestaande stad en de kust locaties bij aan de verdere invulling van de woningbouwopgave. Bij inbreidingslocaties is de doorlooptijd doorgaans langer dan bij uitleglocaties in verband met de participatie van omwonenden.

De huidige productiecapaciteit (gronden in voorraad) is gebaseerd op 350 woningen per jaar. De verhoging van de productiedoelstellingen vraagt dan ook om vergroting van de productiecapaciteit. In onze eigen grondexploitaties is er een productiecapaciteit van 350 woningen per jaar tot 2027. Daarna neemt de plancapaciteit aanzienlijk af. Verder vindt er woningbouw plaats op gronden van derden. Gezamenlijk moet dit de woningbouw opleveren waar behoefte aan is. Onze opgaven zijn groot en complex en er worden hoge eisen gesteld aan ambities op het gebied van de kwaliteit van ontwikkelingen. Daarmee wordt beoogd te bereiken dat de ontwikkelingen een belangrijke bijdrage leveren aan het verhogen van het welzijn in Lelystad. Tegelijkertijd moeten ontwikkelingen enerzijds betaalbaar blijven voor de eindgebruiker en tevens financieel haalbaar zijn voor de gemeente. Dat vraagt om maatwerk in de ontwikkelingen om zodoende een optimale combinatie van haalbare maatschappelijke ambities binnen een acceptabel financieel kader te bepalen. Het maatschappelijk grondbeleid biedt de mogelijkheden om de afwegingen te maken die daarvoor nodig zijn. Er wordt niet gegaan voor de hoogst haalbare verkoopprijs bij een gronduitgifte, maar te streven naar het hoogst haalbare integrale resultaat. Het is belangrijk dat mede door inzet van het maatschappelijk grondbeleid regie blijft te worden gevoerd om de woningbouwopgave zowel kwantitatief als kwalitatief mogelijk te maken.

Gerelateerde beleidsnota's
Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG)
Nota grondbeleid gecombineerd met uitgifte en grondprijsbeleid
Verordening grond- en grondontwikkeling

Gerelateerde verbonden partijen
-

8.3	Wonen en bouwen

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-9.220	-9.094	-8.454	-8.454
Baten	7.364	6.460	5.760	5.760

Hoofdopgave raadsakkoord:	5. Wonen & 7. Stedelijke Vernieuwi	
Portefeuillehouder(s):	D. Grimbergen	
Portefeuillehouder(s):	-	
Onderdeel begrotingsmonitor:		Ja

Aard activiteiten:	Wettelijk
Beinvloedbaarheid lasten	[0 % - 20 %]
Beinvloedbaarheid baten:	[0 %]

Context

Op basis van o.a. de Woningwet, de Huisvestingswet, Wet goed verhuurderschap, Wet betaalbare huur en het wetsvoorstel Wet versterking regie volkshuisvesting hebben gemeenten diverse wettelijke taken uit te voeren op het gebied van wonen en bouwen. Zo moeten gemeenten beschikken over een actueel en vastgesteld woonbeleid, bijvoorbeeld in de vorm van een woonvisie. Daarnaast schrijft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) gemeenten voor hoe om te gaan met de omgevingsvergunningen voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu. De wet- en regelgeving op dit terrein is volop in beweging, zo werken het Rijk en gemeenten al enkele jaren aan een stelselherziening van het omgevingsrecht.

De Omgevingswet is per 1-1-2024 in werking getreden, zie ook taakveld 8.1. Ruimtelijke Ordening. Het taakveld wonen en bouwen heeft relaties met diverse andere taakvelden waaronder maatwerkvoorzieningen (WMO), grondexploitatie en openbaar groen en (openlucht) recreatie. Er wordt binnen dit taakveld samengewerkt met woningcorporaties, bewoners, projectontwikkelaars, particuliere verhuurders, makelaars, institutionele beleggers, bouwbedrijven, andere gemeenten, de provincie, huurdersorganisaties etc.

Het raadsakkoord is vastgesteld door de gemeenteraad en is de overkoepelende opdracht waarmee de raad, het college en de ambtelijke organisatie in de raadsperiode 2022 – 2026 aan de slag gaan. Wonen is één van de negen hoofdopgaven van de gemeente, daarnaast heeft Wonen een regierol op het fysieke aspect van de hoofdopgave stedelijke vernieuwing.

In dit taakveld zijn de baten en lasten opgenomen die samenhangen met de beleidsterreinen wonen en bouwen.

Wonen
Er wordt binnen dit taakveld uitvoering gegeven aan het gemeentelijk woonbeleid, door middel van de woonvisie Lelystad 2022-2027. De woonvisie vormt samen met de Woondeal, de verordening Betaalbaar bouwen en bewonen en het collegebesluit om te bouwen in de mix, de basis voor het maken van nieuwe jaarlijkse prestatieafspraken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties en wordt onder andere gebruikt voor de totstandkoming van de woningbouwprogrammering die gebruikt wordt als onderlegger voor het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG). De uitvoering van de woonvisie vindt plaats in nauwe samenwerking met tal van partners en het gemeentelijk handelen is erop gericht plannen en initiatieven van anderen zo goed mogelijk te ondersteunen en te stimuleren.

Met de toekomstige Wet versterking regie volkshuisvesting komt een verplicht volkshuisvestingsprogramma, wat per 1-1-2026 onderdeel wordt van de omgevingsvisie. Hierin moet de vraag op welke wijze vorm gegeven wordt aan voldoende woningen voor ouderen en andere aandachtsgroepen worden beantwoord. In voorbereiding hierop wordt in 2025 gewerkt aan een woonzorgvisie en uitvoeringsagenda.

Daarnaast verstrekt het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) diverse leningen in opdracht van de gemeente Lelystad, denk aan de starterslening en de lening toekomstbestendig wonen.
Het raadsakkoord is de overkoepelende opdracht waarmee de raad, het college en de ambtelijke organisatie in de raadsperiode 2022 – 2026 aan de slag gaan. Wonen is één van de negen hoofdopgaven van de gemeente, daarnaast heeft Wonen een regierol op het fysieke aspect van de hoofdopgave stedelijke vernieuwing.

Bouwen
Er wordt uitvoering gegeven aan de Wabo, waarbij de gemeente diverse taken heeft op het gebied van omgevingsvergunningverlening, zoals constructieve veiligheid, ruimtelijke inpasbaarheid en rekeninghoudend met milieuaspecten. Naast deze uitvoeringskosten ontvangt de gemeente legesopbrengsten vanuit de verstrekte omgevingsvergunningen.

De beïnvloedbaarheid van de lasten en baten is vrij beperkt, aangezien het voornamelijk de uitvoering van wettelijke taken betreft.

8.3	Wonen en bouwen (vervolg)

Bedrag x €1.000

	2025	2026	2027	2028
Lasten	-9.220	-9.094	-8.454	-8.454
Baten	7.364	6.460	5.760	5.760

Wat willen we bereiken?

Er wordt een substantiële bijdrage geleverd aan de doelstellingen uit de woonvisie Lelystad 2022-2027; 'Een leven lang wonen in Lelystad'. In lijn met het raadsakkoord streven we een versnelde kwalitatieve groei na, we willen dat Lelystedelingen hun woonomgeving minstens net zo goed blijven scoren als op dit moment. Het doel is om wijken te bouwen met de juiste woning op de juiste plek met alle voorzieningen die daarbij horen. We zoeken naar een evenwicht met gemixte wijken en voldoende draagkrachtige bewoners. We zetten in op het substantieel terugdringen van de zoekduur voor het verkrijgen van een (sociale) huurwoning en het toevoegen van betaalbare woningen. Uitgangspunt voor Lelystad is gemengde wijken waarbij op wijkniveau de verschillende prijsklassen en woningcategorieën evenwichtig vertegenwoordigd zijn.

We versnellen de woningbouw (o.a. door in te zetten op een aantal turbolocaties) en we willen daarnaast dat woningen beschikbaar blijven voor mensen die er hun thuis van willen maken. We zetten in op doorstroming in de wijken en het levensloopbestendig maken van wijken en woningen.

Er ligt een belangrijk opgave in de revitalisering van de ‘70/’80 wijken. Met name wijken die grotendeels in de jaren ’70 en ’80 zijn gerealiseerd hebben een kwaliteitsimpuls nodig. Als het gaat om de kwaliteit van de woonomgeving dan moet deze toekomstbestendig, prettig en toegankelijk zijn. We gaan daartoe wijkaanpakken opstellen, waarin we dit integraal meenemen. De wijkaanpakken zullen worden ontwikkeld via de organisatie Samen Lelystad Oost en komen te hangen onder het gebiedsplan. We maken een koppeling tussen het fysieke en sociale domein. Leefbaarheid en veiligheid zijn belangrijke aspecten als het gaat om het goed kunnen wonen in Lelystad. Naast de aanpak van sociale problemen zetten we in op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid door fysieke ingrepen te plegen. De rijksbijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds helpt om deze plannen een impuls te geven.

Lelystad ontwikkelt zich tot slot als een klimaat adaptieve en natuur inclusieve stad door goed beheer en de bewustwording van de Lelystedeling voor natuurbelang te vergroten. Er wordt ingezet om de woningvoorraad te verduurzamen en asbestsanering te stimuleren. De manier van verduurzaming voor de bestaande stad is uitgewerkt in de transitievisie warmte. Deze mondt vervolgens uit in de wijkvolgorde en de Wijkuitvoeringsplannen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Woonvisie 2022-2027 is in 2024, conform raadsafspraak herijkt. In 2 jaar tijd is er weer veel veranderd waardoor actualisering noodzakelijk was. Grootste veranderingen zijn de manier van hoe we bouwen (volgens de Lelystadse mix), hoe de woningbouw wordt geprogrammeerd en onze groeistrategie op basis van het RIGO woononderzoek.

We ontwikkelen een Woonzorgvisie en uitvoeringsagenda die halverwege 2025 ter besluitvorming wordt aangeboden. De woonzorgvisie vormt de basis om afspraken te maken met woningcorporaties, verhuurders, zorgaanbieders en zorgkantoren over voldoende woonruimte voor ouderen en andere aandachtsgroepen. Daarnaast wordt de woonzorgvisie geimplementeerd in het volkshuisvestingsprogramma in de omgevingsvisie.

We geven uitvoering aan het in 2024 vastgestelde Woonwagenbeleid. De belangrijkste opgave hierin is het mogelijk maken van geschikte huisvesting voor woonwagenbewoners. We beschermen en steunen hiermee de identiteit en de levensstijl van de woonwagenbewoner. Dit houdt onder meer in dat de rechten van woonwagenbewoners moeten kunnen worden uitgeoefend, dat zij hun ‘mensenrecht’ moeten kunnen uitoefenen.

Gerelateerde beleidsnota's
Woonvisie 2022-2027
Beleidskaders huisvesting arbeidsmigranten
Woonwagen- en standplaatsenbeleid 2024
Woondeal MRA
Prestatieafspraken 2024-2027

Gerelateerde verbonden partijen
Woningcorporaties
Huurdersverenigingen
Marktpartijen
Zorgaanbieders en zorgkantoren

3.2 Paragrafen

1. Lokale heffingen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de verschillende gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten die door de gemeente Lelystad worden geheven en geïnd, waarbij wordt ingegaan op de consequenties daarvan voor onze inwoners en bedrijven. De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Volgens artikel 10 van het BBV bevat deze paragraaf tenminste de onderstaande punten:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Beleidsuitgangspunten

In deze programmabegroting 2025 – 2028 geeft de gemeenteraad richting aan de inhoudelijke en financiële strategie van de gemeente Lelystad voor de komende jaren. De eerder door de gemeenteraad aangegeven richting leidt tot de volgende uitgangspunten voor de verschillende tarieven:

- De OZB-opbrengst wordt gecorrigeerd met het indexpercentage van 3,2 % en een correctie voor de areaalvergroting;
- De tarieven voor de rioolheffing worden berekend op basis van een 100% kostendekkende rioolheffing;
- De tarieven voor de afvalstoffenheffing worden berekend op basis van een 100% kostendekkende afvalstoffenheffing;
- In deze programmabegroting is besloten de hondenbelasting niet te verhogen.
- De legestarieven 2024 worden gecorrigeerd met het indexpercentage van 3,2%, tenzij wettelijke voorschriften dit verhinderen of hiervan gemotiveerd wordt afgeweken. De maximale kostendekkendheid bedraagt voor de leges eveneens 100%;
- De tarieven lijkbezorgingrechten worden gecorrigeerd met het indexpercentage van 3,2%;
- De tarieven marktgelden worden gecorrigeerd met het indexpercentage van 3,2%;
- De tarieven liggelden Bataviahaven overeenkomstig te laten zijn met de tarieven van omliggende Lelystadse havens;
- De Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Larserpoort is in 2022 met vijf jaar verlengd. De BIZ-bijdrage wordt geheven van de eigenaar naar een vast bedrag per belastingobject voor een periode van 5 jaar. De verordening wordt in 2025 niet gewijzigd;
- De tarieven toeristenbelasting worden niet gewijzigd;
- Bij de kadernota 2021 – 2024 heeft de raad besloten tot herinvoering van de OZB-gebruikersbelasting niet-woningen. Deze herinvoering vindt gefaseerd plaats in vijf jaar. 2025 is het vijfde en laatste jaar.

Toelichting op de diverse gemeentelijke belastingen

Binnen de gemeente kennen we verschillende soorten gemeentelijke belastingen, namelijk algemene belastingen, heffingen en rechten (leges).

De algemene belastingen
De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengst van de algemene belastingen. Bij het innen van deze belastingen bestaat er geen directe relatie tussen wat de burger betaalt en de door de gemeente geleverde dienst. Tot de lokale belastingen die bij de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente horen, behoren de OZB, de parkeerbelastingen, de hondenbelasting en de precariobelasting.

Collectieve dienstverlening (heffingen)
De heffingen behoren niet tot de algemene dekkingsmiddelen, maar dienen ter dekking van de kosten van de algemene dienstverlening. De belangrijkste heffingen zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Individuele dienstverlening (rechten)
Naast belastingen heft de gemeente rechten in de vorm van leges voor de individuele dienstverlening aan haar burgers. Leges worden geheven als vergoeding voor een door de gemeente te verlenen individuele dienst, waarom de burger of het bedrijf heeft verzocht. Het verzoeken om een bepaalde individuele dienst of product is wel voorwaarde om leges te kunnen heffen.

Deze dienstverlening kan bestaan uit het verstrekken van een paspoort of een uittreksel uit het bevolkingsregister, maar ook bijvoorbeeld uit de verlening van een bouwvergunning of een gebruiksvergunning.

Een aantal tarieven wordt door de Rijksoverheid voorgeschreven (wettelijk vastgestelde tarieven). In dit kader kan gedacht worden aan de te heffen leges voor het aanvragen van het eerder genoemde paspoort, een identiteitskaart, een verklaring omtrent gedrag, een uittreksel uit de registers van de burgerlijke stand en de leges voor het aanvragen van het Nederlanderschap. Daarnaast zijn er tarieven waaraan de Rijksoverheid een maximum gesteld heeft. De tarieven voor reisdocumenten zijn hiervan een voorbeeld.

De geraamde opbrengst van de leges mag maximaal gelijk zijn de geraamde kosten ter zake. Een van de speerpunten is ook het percentage kostendekkendheid van de leges te verhogen. Op dit moment zijn de geraamde opbrengsten ten opzichte van de geraamde kosten, in de vorm van de in rekening gebrachte tarieven, niet voor alle leges kostendekkend.

Geraamde inkomsten

In onderstaande tabel zijn de inkomsten uit de lokale heffingen opgenomen zoals die binnen de gemeente Lelystad begroot zijn. Deze worden vervolgens per onderdeel toegelicht.

Begroting na Kadernota 2025

Gemeentelijke belastingen (bedragen x €1.000)	Begroting 2025	Procentueel 2025
Algemene belastingen		
1. Onroerende zaakbelasting	32.510	52,1%
2. Parkeerbelastingen	2.190	3,5%
3. Hondenbelasting	321	0,5%
4. Toeristenbelasting	300	0,5%
Collectieve dienstverlening (heffingen)		
5. Afvalstoffenheffing	13.874	22,2%
6. Rioolheffing	8.312	13,3%
7. Bedrijveninvesteringszone Larserpoort (1)	130	0,2%
Individuele dienstverlening (rechten)		
9. Leges	4.295	6,9%
10. Lijkbezorgingrechten	401	0,6%
11. Marktgelden	126	0,2%
Totaal	**62.459**	**100%**

De algemene belastingen
1. Onroerende zaakbelastingen (OZB)
De OZB is een belangrijke eigen inkomstenbron van de gemeente. Deze inkomsten worden onder andere gebruikt voor zaken als: wegen, cultuur, openbare verlichting, maatschappelijke dienstverlening en onderwijs. Onder de naam ‘onroerende zaakbelasting’ worden ter zake van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken de eigenarenbelasting geheven:

- een eigenarenbelasting van degene die aan het begin van het kalenderjaar eigenaar is van een onroerende zaak (bijvoorbeeld woning en/of bedrijf);
- een gebruikersbelasting van degene die aan het begin van het kalenderjaar gebruiker is van een niet-woning.

Die laatste categorie wordt gefaseerd (in vijf jaar) heringevoerd, nadat deze categorie vanaf belastingjaar 2012 in vijf jaar gefaseerd werd afgeschaft. 2025 is het vijfde en laatste jaar van overheveling.

De OZB wordt in 2025 verhoogd met een peilaanpassing van 3,2%.

Op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) wordt er voor elke individuele onroerende zaak een waarde vastgesteld. Aan de hand van de waarde wordt het te betalen bedrag aan onroerende zaakbelasting berekend. Middels een aanslag wordt het te betalen bedrag aan de belastingplichtige opgelegd.

2. Parkeerbelasting

In het kader van de parkeerregulering worden de volgende belastingen geheven:

a. een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij, dan wel krachtens deze verordening in de daarin aangewezen gevallen op een door het college te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
b. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangeven plaats en wijze.

De opbrengsten uit deze belastingsoort zoals in deze paragraaf weergegeven zijn gebaseerd op de huidige vastgestelde tarieven voor straatparkeren, garageparkeren en vergunningen. De vaststelling van de tarieven wordt in de tarievennota aan de raad voorgelegd.

3. Hondenbelasting

Onder de naam ‘hondenbelasting’ wordt een belasting geheven ter zake van het houden van een hond binnen de gemeente Lelystad. Het betreft een algemene belasting waarvan de inkomsten toevallen aan de algemene middelen. In deze programmabegroting 2025 – 2028 worden geen voorstellen gedaan om de begrote opbrengsten of de gehanteerde tarieven aan te passen.

4. Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is in 2021 ingevoerd. Het is een algemene belasting waarvan de inkomsten toevallen aan de algemene middelen. De belasting wordt geheven van degene die gelegenheid biedt tot overnachten tegen betaling aan personen die niet in de Basisregistratie personen in Lelystad zijn ingeschreven. De tarieven zoals die gelden voor 2024 volstaan om ook voor 2025 de geraamde opbrengst te generen. Daarom worden er geen wijzigingsvoorstellen gedaan.

Collectieve dienstverlening (heffingen)

5. Afvalstoffenheffing

Vanuit de wet is de gemeente belast met de inzamelverplichting van huishoudelijk afval. Het betreft hier bijvoorbeeld de wekelijkse inzameling aan huis van rest- en gft-afval en de inzameling en verwerking van andere huishoudelijke afvalstromen zoals papier, glas, textiel, grof huishoudelijk afval, etc. De afvalstoffenheffing stijgt in 2025 door een toename van de uitvoeringskosten voor het verwerken van afval en daarmee ook de toerekenbare BTW en te verlenen kwijtschelding. Het gaat per saldo om een bedrag van zo’n €1,8 mln. Dat leidt tot een stijging van de tarieven van rond de 12%. Voor een opbouw van de kostenbasis verwijzen wij u naar het hoofdstuk ‘Kostendekkenheid heffingen en rechten’ in deze paragraaf.

6. Rioolheffing

Vanuit de wet is de gemeente belast met verschillende zorgplichten op het terrein van water: afvalwater, hemelwater en grondwater. Het resultaat en de doelmatigheid van de maatregelen staat voorop, niet de wijze waarop de gemeente haar zorgplicht nakomt. De opbrengsten van de rioolheffing dienen te worden aangewend voor de nakoming van deze zorgplichten. Onder de naam "rioolheffing" wordt een heffing opgelegd aan, in Lelystad, gebruikers van woningen (naar het aantal personen in het huishouden) en eigenaren van niet-woningen (naar de WOZ-waarde van de onroerende zaak). De kosten voor de gemeentelijke zorgplichten nemen in 2025 toe. Daarnaast neemt de ICL-bijdrage af. Dat resulteert in een tariefsverhoging van 4,2%. Voor een opbouw van de kostenbasis verwijzen wij u naar het hoofdstuk ‘Kostendekkenheid heffingen en rechten’ in de paragraaf.

7. Bedrijveninvesteringszone Larserpoort (BIZ-Larserpoort)

Gemeenten hebben met de Wet op de bedrijveninvesteringszones (Wet BIZ) de bevoegdheid om een gebied aan te wijzen als bedrijveninvesteringszone (BIZ). Het gebruik van de BIZ is bedoeld om

activiteiten en voorzieningen te realiseren op verzoek van de gezamenlijke ondernemers, maar die niet behoren tot het basisvoorzieningenniveau van de gemeente. In deze zone mag een bestemmingsbelasting (de BIZ-bijdrage) worden geheven ter financiering van door een meerderheid van de bijdrageplichtigen gewenste extra voorzieningen. De BIZ-opbrengst wordt als een subsidie uitgekeerd aan de BIZ-stichting.

Voor 2025 hoeft geen wijziging van de verordening plaats te vinden, omdat deze voor 5 jaar is vastgesteld. De verordening loopt nog door tot en met 2026.

Individuele dienstverlening (rechten)

8. Leges

8a. Leges omgevingsvergunning

Sinds 1 januari 2024 zijn zowel de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) van kracht. Voor Lelystad is voor 2024 ook een geheel nieuwe legesverordening opgesteld voor de nieuwe taken en producten die deze nieuwe wetten met zich mee brengen. De 'cijfermatige resultaten' van onder andere de toegepaste legesartikelen zijn bijgehouden. De belangrijkste bevinding: de termijn waarop we nu kunnen terugkijken is nog te kort om conclusies te kunnen trekken. Uiteraard wordt de monitoring doorgezet. Naar verwachting is een meer getrouw beeld van de werkelijke impact pas te zien in het eerste kwartaal van 2025. Pas dan is de invloed van het oude stelsel gedurende een looptijd van een jaar voldoende verminderd om een goed beeld van het nieuwe stelsel te krijgen. Overigens blijkt uit de landelijke gremia dat het Lelystadse beeld aansluit bij het landelijke beeld. In het raadsvoorstel waarin de legesverordening 2025 wordt gepresenteerd zal nader op de gevolgen van de Omgevingswet/Wkb

worden ingegaan.

8b. Leges burgerlijke stand

Dit betreffen de leges voor het sluiten van een huwelijk of geregistreerd partnerschap (burgerlijke stand). De kostendekkendheid van de leges burgerlijke stand heeft onze aandacht.

9. Lijkbezorgingrechten

Op basis van de Verordening Lijkbezorgingrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. De tarieven zullen conform de vastgestelde inflatiecorrectie worden verhoogd. Dit leidt op begrotingsbasis tot een kostendekkendheid van 100%.

10. Marktgelden

Marktgeld is een vergoeding voor het innemen van een standplaats op een plaatselijke markt. De hoogte hiervan wordt opgenomen in de verordening op de heffing en invordering van marktgelden.

Lokale lastendruk

Hieronder wordt indicatief aangegeven wat de lastendruk zal zijn voor het jaar 2025. De definitieve lasten zullen de raad bij de vaststelling van de tarievennota en de belastingverordeningen worden gepresenteerd.

Belastingsoort (bedragen x €1)	**Lastendruk 2024**	**Lastendruk 2025**
Afvalstoffenheffing, 3 personen	407	455
Rioolheffing, 3 personen	222	231
Onroerende- zaakbelasting	385	397

Lastendruk- vergelijking woonlasten

De “Atlas van de lokale lasten” van het COELO is een jaarlijks overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen. Het geeft onder andere een overzicht van de hoogte en ontwikkeling van de lokale belastingen. Onderstaande tabel laat de woonlasten voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens zien. De rangorde is gekoppeld aan de meerpersoonshuishoudens. Het is goed om te weten dat gemeenten met duur onroerend goed hoge woonlasten kennen, echter gemeenten met goedkoop onroerend goed hebben niet altijd navenant lagere woonlasten. Het eerste is geheel volgens verwachting, omdat gemeenten met duur onroerend goed minder geld uit het gemeentefonds ontvangen.

Gemeente (bedragen x €1)	Woonlasten eenpersoons huishoudens 2024	Woonlasten eenpersoons huishoudens 2023	Woonlasten meerpersoons-huishoudens 2024	Woonlasten meerpersoons-huishoudens 2023	rangnummer: 1 = laagste woonlasten 2024	rangnummer: 1 = laagste woonlasten 2023
Flevoland	**1003**	**933**	**1068**	**994**		
Dronten	943	893	1000	964	192	200
Noordoostpolder	886	854	964	907	132	148
Zeewolde	1132	956	1226	1041	315	280
Lelystad	934	889	1110	1055	280	286
Almere	1056	974	1078	995	263	238
Urk	994	959	994	959	186	192
Vergelijkbare gemeenten(1)						
Leidschendam - Voorburg	924	860	995	927	187	
Vlaardingen	940	874	1028	956	222	
Roosendaal	922	903	957	932	141	
Laagste en hoogste woonlasten						
Rijssen-Holten (goedkoopste gemeente)	645		675		1	
Bloemendaal (duurste gemeente)	1.770		1.988		345	

Kwijtschelding

Kwijtschelding particulieren

Indien een belastingschuldige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te kunnen voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding van belasting worden verleend. De kwijtscheldingsnorm die in Lelystad wordt gehanteerd bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben op bijstandsniveau (= gelijk aan de norm van 100%) of lager, in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kwijtschelding wordt alleen verleend voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor de overige belastingen, zoals bijvoorbeeld de hondenbelasting of de leges wordt geen kwijtschelding verleend. Daarnaast bestaat binnen de Participatiewet de kostendelersnorm, deze norm houdt in dat als men een woning deelt met meer volwassenen, de bijstandsuitkering daarop wordt aangepast ofwel naar beneden wordt bijgesteld. Hoe meer personen van 21 jaar of ouder in de woning, hoe lager de bijstandsuitkering. De redenering hierachter is dat wanneer er meer personen in één woning wonen, de woonkosten gedeeld kunnen worden.

Kwijtschelding ondernemers

Net als natuurlijke personen kunnen er kleine ondernemers zijn die op een minimuminkomen uitkomen. Ze verkeren daarmee in dezelfde situatie als natuurlijke personen op bijstandsniveau. Om de kleine ondernemers die van een minimuminkomen dienen rond te komen de kans te geven om het ondernemerschap verder te ontwikkelen, zodat ze niet op een uitkering hoeven terug te vallen, is het wenselijk om kwijtschelding te kunnen verlenen. Daarnaast zou deze mogelijkheid de drempel van uitkeringsgerechtigde naar startende ondernemers kunnen verlagen en tevens de armoedeval. De uitkeringsgerechtigde geniet immers al kwijtschelding. De regels van de inkomens- en vermogenstoets voor particulieren geldt ook voor de ondernemers.

Gemeentelijke belastingen (bedragen x € 1.000)	Begrote kwijtschelding 2025
1. Afvalstoffenheffing	1.130
2. Rioolheffing	525
3. Onroerende zaakbelasting	35

Kostendekkendheid heffingen en rechten

De kostendekkendheid van de heffingen/rechten verschaft inzicht in de procentuele over- of onderdekking van de diensten en producten gemeente breed. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt dat de gemeente niet meer aan inkomsten/baten geniet (in rekening brengt) dan dat zij hiervoor aan kosten/lasten maakt om de diensten en producten te verwerken/leveren. De inkomsten/baten en de kosten/lasten zijn ontleend aan de begroting. De geraamde kosten zijn conform de nieuwe BBV-regels berekend.

Uitgangspunten- directe kosten en indirect toerekenbare kosten
De uitgangspunten die gehanteerd worden bij de berekening van de kosten bij ieder onderdeel zijn uit te splitsen in directe- en indirect toe te rekenen kostencomponenten. Dit zijn kosten die in meer of mindere mate verbonden zijn aan het proces dat leidt tot het gewenste product of vorm van dienstverlening. Voorbeelden hiervan zijn:

- Personeelskosten;
- Hard- en software;
- Vakinhoudelijke abonnementen;
- Kapitaallasten;
- Groot- en dagelijkse onderhoudskosten.

Naast de directe kosten is er nog een aantal ‘indirect’ toe te rekenen kostencomponenten, die eveneens onderdeel uitmaken van de totale berekening. Dit zijn kosten die in mindere mate zijn verbonden aan het hierboven genoemde proces. Het gaat daarbij om:

- Toerekenbare BTW (alleen over de directe uitvoeringskosten, dit laat deze kosten met 21% toenemen);
- Toerekenbare concernoverhead (zie de paragraaf bedrijfsvoering);
- Toerekenbare overige kosten (afhankelijk van de soort heffing worden bepaalde aanpalende kostencomponenten toegerekend, zo wordt bijvoorbeeld een deel van de reinigingskosten toegerekend aan de rioolheffing (straatvegen) en wordt een deel van de kosten voor toezicht toegerekend aan de afvalstoffenheffing.

In de passage hieronder wordt op basis van bovenstaande uitgangspunten ingegaan op de kostendekkendheid van elk van de (geclusterde) terreinen.

Heffingen
De afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Onderstaande tabellen geven inzicht in de geraamde inkomsten, de geraamde kosten en de mate van kostendekkendheid.

Afvalstoffen

Direct toe te rekenen kosten	Lasten	Baten	Percentage kostendekkendheid
- Personeelskosten	359.217		
- Uitvoeringskosten	12.061.211		
- Overig	1.456.582		
Indirect toe te rekenen kosten			
- toerekenbare BTW	2.101.579		
- concernoverhead	292.700		
- overige toerekenbare kosten	305.000		
Baten			
- afvalstoffenheffing		-15.553.674	
- Overige opbrengsten		-1.022.614	
		0	
Totaal	**16.576.289**	**-16.576.289**	**100%**

Riolering

Direct toe te rekenen kosten	Lasten	Baten	Percentage kostendekkendheid
- Personeelskosten	729.267		
- Uitvoeringskosten	6.184.514		
- Overig	543.893		
Indirect toe te rekenen kosten			
- toerekenbare BTW	1.172.538		
- concernoverhead	652.447		
- overige toerekenbare kosten	270.000		
Baten			
- Rioolheffing		-8.664.681	
- ICL-Bijdrage		-887.977	
Totaal	**9.552.658**	**-9.552.658**	**100%**

Leges

De kostendekkendheid van de leges ligt op 53%. Mogelijkheden om dit percentage te verhogen worden voornamelijk beperkt door wettelijk vastgelegde maximum tarieven, bijvoorbeeld voor rijbewijzen en reis- en identiteitsdocumenten.

Leges kostendekkendheid 2025 Bedragen x €1.000	Geraamde baten	Geraamde lasten	Kosten-dekkendheid
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	1.451	3.544	41%
Hoofdstuk 2 Omgevingswet	2.690	3.685	73%
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	154	905	17%
Totaal	**4.295**	**8.134**	**53%**

Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Paragraaf 1: Burgerlijke Stand

Direct toe te rekenen kosten	Lasten	Baten	Percentage kostendekkendheid
- Personeelskosten	220.625		
- Uitvoeringskosten	194.946		
- Overig	2.000		
Indirect toe te rekenen kosten			
- Concernoverhead	200.737		
Baten			
- Leges		-96.198	
Totaal	**618.309**	**-96.198**	**16%**

Paragraaf 2 t/m 7: Reisdocumenten, rijbewijzen, overige dienstverlening

Direct toe te rekenen kosten	Lasten	Baten	Percentage kostendekkendheid
- Personeelskosten	907.255		
- Uitvoeringskosten	44.301		
- Overig	41.800		
Indirect toe te rekenen kosten			
- Concernoverhead	825.471		
Baten			
- Leges		-694.048	
- Rijksleges	500.120	-500.120	
Totaal	**2.318.947**	**-1.194.168**	**51%**

Paragraaf 8 t/m 11 Gemeentearchief, bijz.wetten, beschikkingen APV en VFL, diversen

Direct toe te rekenen kosten	Lasten	Baten	Percentage kostendekkendheid
- Personeelskosten	365.028		
- Uitvoeringskosten	79.100		
Indirect toe te rekenen kosten			
- Concernoverhead	162.903		
Baten			
- Leges		-161.087	
Totaal	**607.031**	**-161.087**	**27%**

Hoofdstuk 2, Dienstverlening vallende onder de fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen

Hoofdstuk 2 Omgevingswet

Paragraaf 1 t/m 14: Omgevingsvergunningen

- Personeelskosten	1.901.365		Percentage kostendekkendheid
- Uitvoeringskosten	280.628		
- Overig	43.975		
	0		
	0		
- Toerekenbare BTW	68.167		
- Concernoverhead	1.390.685		
Baten			
- Leges	-	-2.690.000	
Totaal	**3.684.819**	**-2.690.000**	**73%**

Hoofdstuk 3, Dienstverlening vallende onder de Europese dienstenrichtlijn.

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn

Paragraaf 1: Toezicht op openbare inrichtingen

- Personeelskosten	60.208		Percentage kostendekkendheid
- Concernoverhead	47.697		
Baten			
- Leges		-21.186	
Totaal	**107.905**	**-21.186**	**20%**

Paragraaf 2: Organiseren evenementen, markten

- Personeelskosten	288.822		Percentage kostendekkendheid
- Uitvoeringskosten	57.903		
- Overig	32.885		
- Concernoverhead	245.983		
Baten			
- Leges evenementen		-21.005	
- Baten/leges marktgelden		-99.503	
- Overige baten markt		-33.354	
Totaal	**625.593**	**-120.508**	**19%**

Paragraaf 3, Overige hoofdstukken

- Personeelskosten	95.735		Percentage kostendekkendheid
- Concernoverhead	75.842		
- Leges	-	-12.057	
Totaal	**171.578**	**-12.057**	**7%**

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf gaan we in op de actuele risico's en het weerstandsvermogen dat beschikbaar is om de gevolgen van deze risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit enerzijds en de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit anderzijds.

In april 2024 heeft de Raad de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Hierin is het beleid ten aanzien van risico's terug te lezen.

Leeswijzer
Deze paragraaf start met een inventarisatie van de risico's (2.1), In paragraaf 2.2 wordt op basis van de inventarisatie de gewenste weerstandscapaciteit in beeld gebracht en in paragraaf 2.3 wordt de beschikbare weerstandscapaciteit getoond. Wanneer de gewenste weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit kan het weerstandsvermogen van de gemeente worden bepaald, dit is weergegeven in paragraaf 2.4.

2.1 Inventarisatie risico's

In deze paragraaf wordt de inventarisatie van de risico's weergegeven. Dit zijn de risico's waarvan we als organisatie op dit moment kunnen inschatten dat ze zich wellicht gaan voordoen. Risico's lopen in de uitvoering van ons werk is niet altijd te voorkomen. Wel zorgen we voor een goede administratieve organisatie. Dit is de basis voor het voorkomen van risico's. Het systeem van risicomanagement wordt toegelicht in de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2024.

Hierna gaan we in op financiële en niet-financiële risico's. Bij niet-financiële risico's gaat het om mogelijke gebeurtenissen die weliswaar geen direct financieel gevolg hebben maar die bijvoorbeeld wel de reputatie van de gemeente schaden. Of risico's die wel een financieel gevolg hebben, maar waarvan het risicobedrag nog niet in te schatten is. Deze niet-financiële of niet te kwantificeren risico's zijn hieronder weergegeven. Daarna volgt het overzicht met de top 10 van financiële risico's. Bij ieder risico is gekeken naar het mogelijke schadebedrag en de kans dat het risico zich voordoet. Het gaat hier om risico's die niet anders te ondervangen zijn dan door het aanwenden van weerstandscapaciteit. Risico's die binnen de exploitatie worden opgevangen, waar een risicovoorziening voor is ingesteld of (reguliere) risico's waarvoor verzekeringen zijn afgesloten, hebben geen financiële consequenties en maken daarom geen deel uit van deze paragraaf. Voor risico's met een kans groter dan 75% zal een voorziening getroffen worden.

Tot slot is nog goed om op te merken dat de inventarisatie van de risico's een momentopname betreft. Het is een statisch overzicht van risico's die tijdens het opstellen van deze paragraaf in beeld waren. Een meer dynamisch overzicht van risico's gedurende het lopende jaar is terug te vinden in de begrotingsmonitor waarbij risico's op overschrijding van een aantal majeure budgetten wordt weergegeven in bandbreedtes.

Niet financieel of niet te kwantificeren risico's

Culturele instellingen	**Omschrijving risico**
	Vanwege opeenlopende taakstellingen in de voorgaande jaren hadden de grote gesubsidieerde culturele instellingen reeds voor de coronacrisis moeite om een sluitende exploitatie te realiseren. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke krimp in het eigen vermogen. Met steunmaatregelen hebben de instellingen de coronaperiode uiteindelijk goed doorstaan. Maar vooral voor de podiumkunstinstellingen (theater en poppodia) zijn in de bezoekcijfers de naijleffecten van de coronaperiode nog steeds merkbaar. Vanaf 2022 hebben de cultuurorganisaties te maken met hogere lasten door de inflatie, energielasten en cao-ontwikkelingen en prijsstijgingen door het landelijke Fair Pay beleid. Dit is een inhaalslag voor de honorering van cultuurmakers en medewerkers. Het volledig doorberekenen van de kostenstijging heeft direct effect op de vraag en de mogelijkheden tot cultuurdeelname bij een grote groep inwoners. De financiële positie van de gesubsidieerde instellingen wordt op basis van de subsidievoorwaarden standaard aan de hand van halfjaarrapportages en de jaarrekeningen structureel gemonitord. Dit kostenstijging heeft een duidelijk negatief effect op het exploitatieresultaat. Door de gemeenteraad zijn voor de gesubsidieerde instellingen weliswaar compensatiemiddelen beschikbaar gesteld om dit effect te beperken, maar door het beperkte eigen vermogen en reserves hebben de instellingen maar zeer beperkte mogelijkheden om financiële tegenvallers zelf op te vangen. De mate waarin het risico aanwezig is verschilt wel per instelling.
	Beheersmaatregel
	De instellingen hebben hun maatschappelijk output gereduceerd en kosten beperkt. Waar de mogelijkheid bestond is door de instellingen gebruik gemaakt van Covid-19 compensatiemaatregelen van zowel het rijk als van de gemeente. Hiervoor is door de gemeente ook in 2022 een tijdelijke subsidieregeling ingesteld. De hoge inflatie kan niet of slechts beperkt worden doorberekend in de prijzen.

Opvang Oekraïners	**Omschrijving risico**
	Landelijk worden door diverse gemeenten, in opdracht van het Rijk via de regeling Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO), sinds 2022 vluchtelingen opgevangen uit Oekraïne. Binnen de gemeente Lelystad worden vanuit deze regeling +/- 400 vluchtelingen opgevangen. Gemeenten ontvangen van het Rijk voor de opvang twee soorten vergoedingen. Een vergoeding voor het geschikt maken of realiseren van gebouwen voor de opvang, de zogenaamde transitiekostenvergoeding, en een vergoeding per opvangplek. De transitiekosten worden in principe volledig vergoed op basis van de werkelijk gemaakte kosten. De vergoeding per opvangplek betreft een vast bedrag per dag op basis van feitelijk aantal gerealiseerde opvangplekken. Indien bij het opvangdeel op jaarbasis een overschot ontstaat, dan hoeft volgende de huidige regeling het overschot niet te worden terugbetaald. Mocht sprake zijn van een tekort, dan kan de gemeente een verzoek indienen voor een aanvulllende vergoeding. De vraag is of dit ook zo blijft. Daarnaast is sinds de start van de opvang in 2022 de vergoeding per opvangplek een aantal keren naar beneden bijgesteld. Tot op heden was de ontvangen bijdrage afdoende, of dat voor de komende jaren ook het geval zal zijn blijft vooralsnog onzeker.
	Beheersmaatregel
	Nieuwe ontwikkelingen rond de regeling Gemeentelijke Opvang Oekraïners zullen worden gemonitord.

Werkeiland	**Omschrijving risico**
	Vanwege een raadsbesluit (na amendering) inzake Werkeiland heeft onderzoek plaatsgevonden met een ontwikkelaar (Levago) naar laagbouw in plaats van hoogbouw en/of nadere oplossingen. In maart 2022 heeft de ontwikkelaar aangegeven de onderhandelingen niet verder door te willen zetten en te starten met de verkoop en de realisatie van de appartementen. De gemeente heeft vervolgens opnieuw onderzocht welke mogelijkheden er zijn om alsnog tot overeenstemming en een ander plan te komen. Eind 2022 leek dit niet te hebben geleid tot gewijzigde inzichten en hield de ontwikkelaar vast aan het starten met de verkoop en realisatie van de appartementen. Vanuit de gemeenteraad is in 2023 opnieuw een oproep gedaan aan het college om een laatste poging te doen het voorgenomen bouwplan en de bouwhoogten te wijzigen in samenspraak met de ontwikkelaar. Tot op heden is nog altijd geen omgevingsvergunning aangevraagd door de ontwikkelaar. De met de gemeente gesloten privaatrechtelijke overeenkomst rond de verkoop van grond is onverminderd van kracht. Wanneer afgeweken wordt van de gesloten overeenkomst en besloten wordt tot een ander bouwplan met laagbouw heeft dit financiële consequenties. Het project blijft daarom onzeker. Een ander deelproject (Sluisstraat) heeft vertraging opgelopen als gevolg van een landelijk BIBOB-onderzoek. Inmiddels schijnt er een potentiele koper te zijn, maar de voortgang van dit deelproject blijft nog altijd onzeker.
	Beheersmaatregel
	Er wordt gestudeerd op een zo optimale mogelijke invulling van het gebied.

Omgevingsplan opstellen	**Omschrijving risico**
	Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet moeten tijdens de overgangsfase (tot 2032) alle oude wro plannen (bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, etc.) omgezet worden in één nieuw omgevingsplan. Dit kan niet één op één overgenomen worden en daarmee is uniformering noodzakelijk. Met uniformering moet er rekening worden gehouden dat er als gevolg hiervan burgers nadeelcompensatie zullen claimen als door uniformering regels op locatie afwijken van het oude systeem. Het is nu nog niet te zeggen hoe groot het risico is, omdat dit in de loop van de overgangsfase duidelijk moet worden.
	Beheersmaatregel
	Wij starten met een "technische" transitie, waarin wij wel zo dicht als mogelijk bij de bestaande regels blijven en zo min mogelijk hiervan afwijken, maar dit is niet 100%.

Risico-inventarisatie financieel

Van de totale risico-inventarisatie nemen we hier de top 10 van de grootste financiële risico's op. Deze zijn in de tabel hieronder weergegeven. Daarna geven we een toelichting op deze risico's inclusief beheersmaatregelen.

Top 10 grootste financiële risico's	Schadebedrag	Kans	Omvang risico
Verstrekte leningen	30.197.000	10%	3.019.700
Garantstellingen	29.344.000	10%	2.934.400
Jeugdzorg	4.000.000	50%	2.000.000
Informatiebeveiliging en privacy	5.964.000	25%	1.491.000
Ontwikkelingen Veiligheidsregio	1.250.000	65%	812.500
Uitkering gemeentefonds	2.500.000	30%	750.000
Convenant aansluiting 9 op A6	2.720.000	25%	680.000
Participatiebudget uitkeringen	2.500.000	20%	500.000
Verzekeringen	900.000	50%	450.000
Voormalig personeel	650.000	60%	390.000
Totaal top 10 grootste financiële risico's			**13.027.600**

Toelichting top 10 grootste financiële risico's

Verstrekte leningen	**Omschrijving risico**
	De gemeente Lelystad heeft voor een bedrag van ca. € 30,2 miljoen euro (stand 31-12-23) leningen verstrekt aan diverse partijen. Het risico bestaat dat deze partijen op enig moment niet in staat zijn om aan hun aflossingsverplichtingen te voldoen, danwel failliet gaan waarmee het gehele restant leningbedrag wellicht niet teruggehaald kan worden. Het risico dat alle partijen tegelijk in betalingsproblemen geraken en het volledige uitstaande bedrag niet verhaald kan worden is klein, maar niet nihil. We nemen daarom een kans op van 10%.
	Beheersmaatregel
	De financiële situatie van de partijen waaraan de leningen verstrekt zijn monitoren, en waar nodig afspraken aanpassen of een voorziening instellen.

Garantstellingen	**Omschrijving risico**
	De gemeente Lelystad heeft voor ca. € 29,3 miljoen euro (stand per 31-12-23) aan garantstellingen verstrekt. Een aantal van de grootste garanties is verstrekt aan verbonden partijen. Een garantstelling wordt ingeroepen op moment dat een partij niet aan de betalingsverplichtingen kan voldoen. Doorgaans is dat pas het geval bij faillissement of surseance van betaling. De kans dat dit gebeurt is niet heel groot, zeker niet in het geval van verbonden partijen, daarbij zal in een eerder stadium gestuurd worden op het bijstellen van de koers, danwel dat er vanuit de gemeente tijdelijke aanvullende maatregelen worden genomen. In de afgelopen 10 jaar is er één keer een borgstelling ingeroepen (faillissement Aviodrome). Het voorgaande in aanmerking nemend schatten wij de kans dat dit risico zich voordoet op 10%.
	Beheersmaatregel
	Een garantstelling wordt doorgaans zonder voorwaarden verstrekt, immers dat is juist de zekerheid die een garantstelling geeft voor de financier. Als wij een garantstelling verstrekken aan een partij waarin wij geen juridisch belang hebben, is er dus ook geen mogelijkheid om bij te sturen op de koers van die organisatie of instelling. Het risico is dan lastig te beheersen. Het is vooral zaak om vooraf goed na te denken over de mogelijke risico's.

Jeugdzorg	**Omschrijving risico**
	Het toekomstig financieel jaarresultaat decentralisatie jeugdzorg wordt beïnvloed door een aantal belangrijke onzekerheden: - hoger beroep op specialistische GGZ door toename complexe problematiek; - hogere kosten door (landelijke) ontwikkeling naar kleinere groepen in de residentiële jeugdhulp, lagere caseload en landelijke tarieven in de jeugdbescherming en jeugdreclassering; - stijgende tarieven door toename van m.n. energie- en loonkosten; - de impact van de Hervormingsagenda Jeugd is nog niet bekend. Onzeker is of de maatregelen de geschatte kostenbesparing opleveren en hoe realistisch tijdige realisatie is. Een overschrijding van het budget van 10% wordt als meest negatieve scenario gezien. We nemen daarom een risico op van € 4.000.000,-. De kans dat dit scenario zich voordoet is niet nihil, maar ook niet 100% zeker. We nemen daarom een kans op van 50%.
	Beheersmaatregel
	Via het plan Knoppenplan Jeugdzorg Lelystad (juli 2024) is richting gegeven voor maatregelen om de jeugdzorg voor de toekomst houdbaar en betaalbaar in te richten (WAT). Via een - in dialoog met betrokken partners en raad - nog op te stellen programmaplan zal hieraan in het vierde kwartaal 2024 verder invulling worden gegeven (HOE).

Top 10 grootste financiële risico's	Omschrijving risico	Beheersmaatregel

Informatiebeveiliging en privacy	**Omschrijving risico** De gemeente werkt veel met vertrouwelijke gegevens die beslist niet openbaar mogen worden zoals persoonsgegevens. Met de komst van de decentralisaties is de hoeveelheid privacygevoelige informatie alleen maar groter geworden. Met de komst van de cloudstrategie is de (vertrouwelijke) data geografisch verspreid. Met de toenemende, steeds professionelere dreiging van aanvallers in combinatie met het steeds grotere 'aanvalsoppervlak', kan dit leiden tot meer incidenten op gebied van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de data. Gemeente Lelystad dient weerbaar en altijd alert te zijn op cyber-aanvallen, zeker gezien de toenemende dreiging (dreigingsbeeld IBD 2023_2024) en de strengere wetgeving 'Cyberbeveiligingswet' die de Europese richtlijn NIS2 in 2025 met zich meebrengt. Mocht een incident (bijvoorbeeld een datalek of dataencryptie) toch plaatsvinden, kan de impact daarvan hoog zijn. Daarnaast kost het dichten van beveiligingslekken in systemen en het aantoonbaar voldoen aan wet- en regelgeving wel steeds meer capaciteit, waardoor het risico bestaat dat dit ten koste gaat van andere geplande (ICT-)activiteiten. De exacte hoogte van de financiële schade is op voorhand lastig te kwantificeren. Bij de ransomware aanval bij Hof van Twente in 2021 bedroeg de financiële schade ca. €4,2 miljoen. Dit bedrag is als basis genomen en in 2023 met 10% geindexeerd, waardoor in de vorige paragraaf weerstandsvermogen een risico was opgenomen van € 5,5 mln. Met de inflatie en indexatie in 2024 (2,8%, bron: de nederlandse bank) hebben we het schadebedrag 2,8% verhoogd. Hiermee komt de inschatting van de financiële schade uit op €5,65 miljoen. De 25% kans is gebaseerd op het Gartner-rapport waarin staat dat minstens 75% van de organisaties tussen 2022-2025 te maken heeft met één of meerdere ransomware aanvallen. Daarnaast kan de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) een boete opleggen bij het niet voldoen aan de Cyberbeveiligingswet. Tevens kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een boete opleggen voor het niet naleven van de AVG (bescherming persoonsgegevens). Er is door de AP in gemeenteland een enkele keer een boete uitgedeeld (gemeente Voorschoten €30.000 en de gemeente Enschede €600.000 hoewel die boete later door de rechter nietig is verklaard.). Op grond hiervan wordt het geschatte schadebedrag op €310.000 bepaald. Totaal risicobedrag €5,65 mln. + €0,31 mln. is €5,96 miljoen.
	Beheersmaatregel Om de beveiliging van informatie te waarborgen heeft de gemeente informatiebeveiligingsbeleid en is de CISO functionaris adviserend en controlerend op de invulling van dit beleid. Naast eigen (ICT) beheersmaatregelen is de gemeente aangesloten bij de Informatie Beveiligingsdienst (IBD). Zij voorzien de aangesloten gemeenten van dreigingsbeelden, adviezen en factsheets die de kans op incidenten verkleinen. Om planmatig mee te groeien met de toenemende dreiging, zijn binnen LelystadDigitaal2025 meerdere projecten opgevoerd en gestart die bijdragen aan het verhogen van de digitale weerbaarheid. In 2024 is o.a. een onderzoek uitgevoerd naar de stappen die gezet moeten worden om te gaan voldoen aan de nieuwe Cyberbeveiligingswet. In het kader van informatiebeveiliging is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) de norm, zowel voor eigen ICT als ook voor de Clouddiensten; in het kader van de Privacy is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de leidraad. Er is onder leiding van de FG (Functionaris Gegevensbescherming) veel aandacht besteed aan bewustwording en worden doorlopend adviezen gegeven over hoe om te gaan met persoonsgegevens. De kans op incidenten wordt als uitvloeisel van beleid en bijbehorende maatregelen verkleind. Tevens voert de FG periodiek IT-audits uit.

Ontwikkelingen Veiligheidsregio	**Omschrijving risico** Er zijn veel ontwikkelingen die zowel een negatief als positief effect kunnen hebben op de bijdrage die wij als gemeente moeten betalen aan de veiligheidsregio. Het grootste risico dat door de Veiligheidsregio wordt aangemerkt is de ontwikkeling inzake verplichtend karakter (voorheen taakdifferentiatie) bij de brandweer, welke ontstaat door de Europese wetgeving en een uitspraak van het Europese hof. Uitgangspunt is wel dat het Rijk deze kosten betaalt. Maar het besluit hierover is inmiddels drie keer uitgesteld. Door het uitstellen door de jaren heen, wordt het risico steeds groter. Daarom nemen we een kans op van 65%.
	Beheersmaatregel Ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd. Het ministerie was voornemens om in 2023 een besluit te nemen. Echter deze besluitvorming is uitgesteld. Voor de frictiekosten heeft de Veiligheidsregio een reserve opgenomen.

Top 10 grootste financiële risico's	Omschrijving risico	Beheersmaatregel

Uitkering gemeentefonds	**Omschrijving risico** De gemeente ontvangt ieder jaar een uitkering uit het gemeentefonds. Het gaat hierbij om de algemene uitkering, de ICL uitkering en diverse decentralisatie- en integratieuitkeringen. De hoogte van deze uitkeringen wordt jaarlijks begroot op basis van de informatie uit de circulaires. De bijdrage die iedere gemeente ontvangt hangt af van diverse variabelen, die in bepaalde gevallen ook van elkaar afhankelijk zijn. Relatief gezien gaat het dan misschien niet om grote afwijkingen, maar in absolute zin gaat het dan om grote bedragen (een aanpassing van 1% leidt meteen tot een afwijking van ruim €1,5 miljoen op de algemene uitkering). Een eventuele afwijking kan voor- of nadelig uitpakken, waarbij geldt dat de onzekerheid toeneemt richting de toekomst. Op dit moment wordt het effect ingeschat op +€2.500.000 en -€2.500.000. De kans op een negatieve afwijking wordt op basis van kennis en ervaring ingeschat op 30%. Onzekerheden richting de toekomst (2026 en verder): 1. Er is de afgelopen jaren veel gesproken over de nieuwe financieringsystematiek van gemeenten met ingang van 2026. In aanloop daarnaartoe is reguliere 'trap op / trap af' systematiek buiten werking gesteld, met als gevolg dat gemeenten er in totaliteit zo'n €2 miljard tot € 3 miljard per jaar op achteruit gaan met ingang van 2026. Dit is de voornaamste oorzaak van het tekort waar veel gemeenten zich voor gesteld zien met ingang van 2026. In de gemeentebegroting zit dit effect reeds verwerkt en vormt derhalve geen aanvullend risico. Wat wel een risico vormt is de achterblijvende compensatie voor volume- / loon- en prijs ontwikkelingen binnen de nieuwe financieringsystematiek. De groei van de algemene uitkering wordt gekoppeld aan de groei van het bruto binnenlands product; dat levert weliswaar een stabielere uitkering op, maar het is per saldo ontoereikend om de stijgende (zorg)kosten van dekking te kunnen voorzien. Voor de kostenontwikkeling binnen de Wmo zijn hier al eerste afspraken over gemaakt met het demissionaire kabinet. De VNG voert hierover nog gesprekken met het nieuwe kabinet, om ook in de verdere toekomst de ontwikkeling van de inkomsten gelijke tred te laten houden met de ontwikkeling van de uitgaven. 2. Daarnaast is de herijking van het achterliggende verdeelmodel van de algemene uitkering al enige tijd afgerond en zijn de herverdeeleffecten bekend. Het aangepaste verdeelmodel is ingevoerd en voor Lelystad betekent het een nadelig effect van €60 per inwoner. Dit herverdeeleffect is voor Lelystad in eerste instantie gemaximeerd op maximaal €22,50 per inwoner per jaar in 2025 en verder. Dit structurele nadelige effect (van €22,50 per inwoner) is reeds in de begroting verwerkt en vormt geen risico meer. Tegelijkertijd is er wel een risico voor de jaren daarna, aangezien het totale nadelige herverdeeleffect voor Lelystad groter uit is gevallen (€60 per inwoner per jaar). Op basis van nieuwe onderzoeken zal er in de komende jaren nog een besluit genomen worden over het al dan niet effectueren van de resterende herverdeeleffecten. Op dit moment is daar nog geen aanvullende informatie over bekend.
	Beheersmaatregel Geen; de algemene uitkering wordt eenzijdig vastgesteld door het ministerie en gemeenten hebben hier geen invloed op.

Convenant aansluiting 9 op A6	**Omschrijving risico** Op 18 januari 2024 is de Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Grootschalige Woningbouw ZuiderC (BOK) door de partijen ondertekend. Hierin is met betrekking tot aansluiting 9 op snelweg A6 het volgende opgenomen: “Aansluiting 9 van de A6 is in 2021 uitgevoerd als halve aansluiting (één van de twee rijrichtingen beschikt over een aansluiting). In het convenant “Landzijdige bereikbaarheid Lelystad Airport” (2014) tussen de Gemeente, de Provincie en het Ministerie van IenW is met artikel 5 lid 8 afgesproken dat als de Warandedreef (nu Laan van Nieuw Land) wordt aangesloten op aansluiting 9, er door de Gemeente een deel van de kosten voor de realisatie van de bestaande halve aansluiting (aansluiting 9) moet worden terugbetaald aan het Ministerie van IenW.” De hoogte van het bedrag is afhankelijk van het moment waarop de rondweg wordt aangesloten op aansluiting 9. Ervan uitgaande dat de Rondweg Lelystad Zuid in 2028 is gerealiseerd, bedraagt deze zogeheten convenantbijdrage € 2,72 mln. inclusief BTW en exclusief indexering vanaf 2017. In de BOK is voorts overeengekomen dat “de grootschalige woningbouw en de komst van de EBZ aanleiding geven om opnieuw naar deze afspraak te kijken.” Tot het moment dat hierover duidelijkheid is, is er voor de gemeente Lelystad sprake van een risico van € 2,72 mln. exclusief indexering vanaf 2017. Dit kan betekenen dat de gemeente Lelystad, naar verwachting in 2028, eenmalig in de dekking van € 2,72 mln. plus indexering vanaf 2017 moet voorzien als het ministerie van IenW vasthoudt aan de afspraak in het convenant met betrekking tot de bijdrage van de gemeente.
	Beheersmaatregel In de BOK van ZuiderC die mede is ondertekend door het ministerie van IenW, is over de convenantsbijdrage afgesproken dat de grootschalige woningbouw en de komst van de EBZ aanleiding zijn om de afspraak m.b.t. de convenantsbijdrage opnieuw te bekijken. Het streven en de voorkeur van de gemeente Lelystad en het ministerie van BZK is dat het ministerie van IenW de aanspraak op de convenantsbijdrage laat vervallen (kans 50%). Als dat niet lukt, dan heeft het de voorkeur van de gemeente Lelystad om de convenantsbijdrage uit de gebiedsontwikkeling ZuiderC te dekken (kans 50%). Als blijkt dat ook dat niet mogelijk is, dan rest niets anders dan de convenantsbijdrage ten laste van de gemeente Lelystad te laten komen (kans 50%x50%=25%).

Top 10 grootste financiële risico's	Omschrijving risico	Beheersmaatregel

Participatiebudget uitkeringen	**Omschrijving risico**
	De gemeente Lelystad ontvangt vanuit het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het verstrekken van uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz en het inzetten van loonkostensubsidie. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast, dat vervolgens via een vastgestelde verdeelsystematiek over de gemeenten wordt verdeeld. Het macrobudget wijzigt door conjuncturele ontwikkelingen, effecten van rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling. In het voor- en najaar ontvangen gemeenten vanuit het ministerie van SZW informatie omtrent de (verwachte) rijksbijdrage. De gemeentelijke begroting wordt ieder jaar geactualiseerd, zowel voor wat betreft de ontwikkeling van de uitkeringslasten, alsook voor wat betreft de ontwikkeling van de rijksbijdrage. De precieze hoogte van de Rijksbijdrage wordt pas definitief vastgesteld in het najaar van het lopende begrotingsjaar. Het gaat om een aanzienlijk bedrag, waarvan de hoogte afhankelijk is van diverse externe variabelen. Het risico bestaat dat de ontwikkeling van het rijksbudget gedurende het jaar uit de pas loopt met de ontwikkeling van de uitkeringslasten. Dit risico wordt ingeschat op €2.500.000 (zowel voor- als nadelig), waarbij de kans dat zich het meest nadelig effect voordoet ingeschat wordt als klein, en daarom nemen we een kans op van 20%.
	Beheersmaatregel
	Door in te blijven zetten op het activeren en participeren van klanten in de bijstand (re-integratie en arbeidstoeleiding) wordt ingezet om binnen het beschikbare budget de regeling uit te voeren.

Verzekeringen	**Omschrijving risico**
	Stijging van de te betalen verzekeringspremies vanaf 2024 voor de brand- en risicoverzekering. Onze huidige polis loopt tot 31-12-2024. In 2024 wordt de brand- en risicoverzekering aanbesteed. Het risico is het volgende: er zijn 2 grote brandschades geweest, de brand van basisschool de Triangel in maart 2020 en de brand in basisschool de Laetare op 31-12-2020, deze schades zijn samen ruim 4 mln. Dit kan er toe leiden dat er niet voor 100% wordt ingetekend. Dit weten we pas als eind van het jaar de aanbesteding gereed is. Het 100% intekenen lukt wel of lukt niet, daarom zetten we de kans op 50%.
	Beheersmaatregel
	Meer toezicht rond de gemeentelijke gebouwen, in sommige gevallen zijn er camera's opgehangen. Meer contact in de wijk om problemen rond de gemeentelijke gebouwen, voornamelijk scholen, op tijd te signaleren en aan te pakken. Dit is een samenwerking tussen de politie, jeugd en gebouwenbeheer. Om de kans op 100% intekening te krijgen vergroten wordt de biedingsleidraad samen met gebouwenbeheer doorgenomen en waar nodig aangepast.

Voormalig personeel	**Omschrijving risico**
	De gemeente Lelystad loopt als werkgever een risico met betrekking tot vergoedingen voor voormalig personeel. Het gaat om: - De WGA; de gemeente is 10 jaar eigen risicodrager voor verplichtingen die voortvloeien uit de arbeidsongeschiktheid van (ex)medewerkers. - De transitievergoeding (en eventueel een billijke vergoeding) moet betaald worden aan ex- medewerkers die op initiatief van de Gemeente uit dienst gaan. - RVU; in de CAO is de regeling vervroegd uittreden opgenomen waarbij medewerkers onder bepaalde voorwaarden maximaal 3 jaar eerder met pensioen kunnen met een aanvullende vergoeding vanuit de gemeente. Voor bovenstaande regelingen geldt dat de mate waarin een beroep gedaan wordt op de regelingen én de hoogte van de vergoedingen onzeker is. Daarom nemen we hier een risico voor op van € 650.000,-. Dit risico bestaat uit verschillende onderdelen, waarbij de kans dat het risico zich voordoet bij het ene onderdeel groter is dan bij het andere. We gaan uit van een gemiddelde kans van 60%.
	Beheersmaatregel
	Leidinggevenden worden ondersteund in het uitvoeren van hun verantwoordelijke taken op gebied van bovenstaande regelingen door P&O. Daarnaast geldt dat P&O monitort op instroom en hoogte vergoedingen. Op het moment dat bijstelling van de budgetten noodzakelijk blijkt wordt dit betrokken bij het opstellen van toekomstige begrotingen.

Vervallen risico's

Als risico's zich voordoen of afgewend kunnen worden zijn ze niet langer actueel en worden ze niet meer opgenomen in de inventarisatie van de risico's. Er zijn geen risico's uit de vorige paragraaf weerstandsvermogen (jaarrekening 2023) komen te vervallen.

2.2 Gewenste weerstandscapaciteit

Zoals gezegd bestaat een risico uit de kans dat een gebeurtenis zich voordoet en het mogelijke gevolg wat dit met zich meebrengt. Op basis van het product ‘kans maal gevolg’ dient een aanpak gekozen te worden om met het risico om te gaan. Deze aanpak kan betrekking hebben op het verkleinen van de kans op een gebeurtenis of op het beperken van de gevolgen van een gebeurtenis. Het aanwenden van weerstandscapaciteit is gericht op het laatste.

Het totaal risicobedrag van de top 10 van grootste risico’s, plus de overige risico’s uit de risico-inventarisatie en de risico’s voor het grondbedrijf, vormen samen de gewenste weerstandscapaciteit. Dit is in de tabel hieronder weergegeven:

Gewenste weerstands capaciteit	Omvang risico
Totaal Top 10 grootste financiële risico's	13.027.600
Overige risico's	1.204.675
Risico's grondexploitaties	11.787.000
Totaal gewenste weerstands capaciteit	**26.019.275**

In het volgende onderdeel wordt ingegaan op de beschikbare weerstandscapaciteit.

2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het totaal van de algemene reserve, de door de raad bij de jaarrekening 2022 ingestelde dempingsreserve, en de egalisatiereserve grondexploitatie.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2023
Algemene reserve AD	23.603.651
Dempingsreserve	6.000.000
Egalisatiereserve grondexploitatie	9.475.579
Totaal	**39.079.230**

2.4 Bepaling weerstandsvermogen

De raad heeft de norm vastgesteld voor het weerstandsvermogen op 1,5 maal het totaal van het benodigd risicobedrag, met een ondergrens van 1,2 en een bovengrens van 1,8. In de tabel hieronder wordt de norm van het weerstandsvermogen weergegeven.

	Risicobedrag	Norm	Weerstands-vermogen
Ondergrens weerstandsvermogen 1,2	26.019.275	1,2	31.223.130
Vastgestelde norm weerstandsvermogen 1,5	**26.019.275**	**1,5**	39.028.913
Bovengrens weerstandsvermogen 1,8	26.019.275	1,8	46.834.695

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt €39.079.000. Dit houdt in dat er voldoende weerstandsvermogen aanwezig is om aan de norm van 1,5 keer het risicobedrag (€39.028.913) te voldoen. Daarnaast blijft de beschikbare weerstandscapaciteit tussen de bandbreedte van 1,2 en 1,8. Dit wordt in onderstaande tabel grafisch weergegeven.

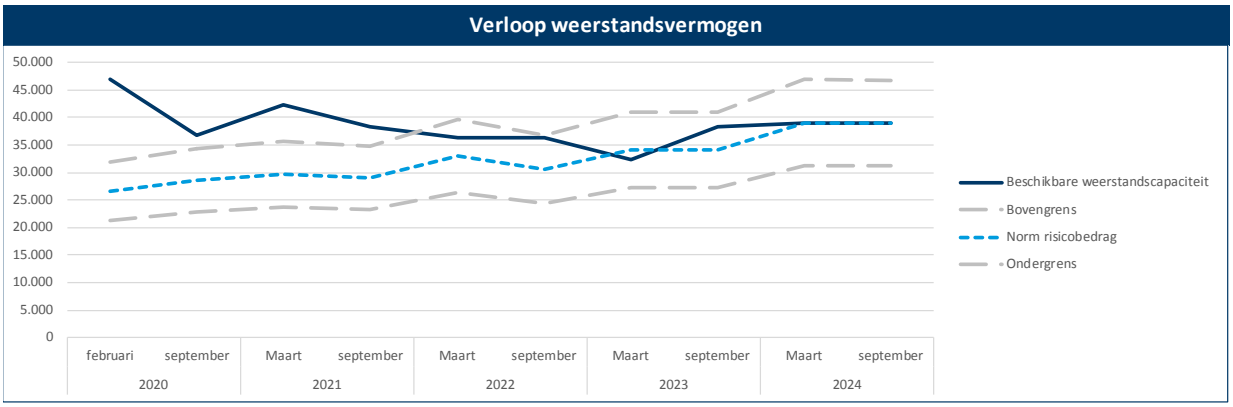

3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt conform de artikelen 9 en 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) inzicht gegeven in 'het onderhoud van de kapitaalgoederen'. Deze kapitaalgoederen vormen de infrastructuur van de openbare ruimte: gebouwen, wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken, water en riolering (infrastructuur), openbaar groen en sportfaciliteiten (voorzieningen). Na aanleg vergen deze kapitaalgoederen regelmatig onderhoud om de openbare ruimte aantrekkelijk te houden, de veiligheid te garanderen en de functionaliteit van deze kapitaalgoederen actueel te houden, zodat deze zoveel mogelijk blijven aansluiten op de veranderingen in en de wensen en behoeften vanuit de samenleving.

Kerncijfers
Lelystad is ruim 76.000 ha. groot. Hiervan bestaat 24.000 ha. uit land en het overige uit water.

Areaal openbare ruimte	Eenheden	
Lichtmasten	25.921	Stuks
Speeltoestellen	1.647	Stuks
Civiele kunstwerken	298	Stuks
Bomen	44.898	Stuks
Verkeersregelinstallaties	10	Stuks
Bussluis installaties	3	stuks
Riolering (DWA/ RWA/ Blusriool)	722.878	m1
Riolering (Persleidingen)	82.627	m1
Verharding	6.324.061	m2
Groen	9.198.399	m2
Bossen	4.845.354	m2
Ecozone / natuurterrein	190.598	m2
Totaal m2 openbare ruimte	**20.558.412**	**m2**

Openbare ruimte (Wegen, Riolering, Water en Groen)
De kaders voor het onderhoud van de openbare ruimte zijn vastgelegd in het „Kwaliteitsstructuurplan Lelystad" (KSP) met een bijbehorende kostenraming, door de raad vastgesteld op 14 februari 2003. Een belangrijk onderdeel van het KSP is het Beleidsplan Openbare Ruimte (BOR) waarin de visie op de openbare ruimte wordt verwoord. Er is geen standaardeenheid van kwaliteit, maar er kan per gebied en per onderdeel gevarieerd worden. In het KSP is dit in de vorm van matrixoverzichten nader uitgewerkt. De meerjarenraming openbare ruimte, die regelmatig wordt geactualiseerd (2015), geeft een onderbouwing dat de openbare ruimte van Lelystad ook op lange termijn - mits sober en doelmatig - te onderhouden is met inzet van de beschikbare middelen, inclusief de ICL-uitkering. Hierbij wordt uitgegaan van onderstaande kwaliteitsambitie, door de raad vastgesteld op 28 april 2020.

huidige kwaliteitsambitie	Centrum	Sub-centrum	Bedr. Terrein	Wonen	Them. Wonen	Groen buiten de stad	Groen binnen de stad	Hoofdw.	Hoofd-fietsnet.	Polder-wegen
Technische staat	Hoog / A	Basis / B	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C
Netheid	Hoog / A	Basis / B	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Sober / C	Basis / B	Sober / C	Sober / C

Kwaliteitniveau beheer en onderhoud (CROW, publicatie 288)

Deze bijgestelde kwaliteitsambitie zal als basis dienen voor de herijking van de meerjarenraming openbare ruimte.

Voor het onderdeel 'riolering' is een uitzondering gemaakt en wordt de doorkijk genomen tot het jaar 2065. Het onderdeel 'riolering' is separaat uitgewerkt in het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP 2022-2031) wat door de raad is vastgesteld op 1 november 2022.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten, waarvoor financiële middelen moeten worden vrijgemaakt.

Het onderhoud wordt door middel van Dagelijks Onderhoud (DO) en Groot Onderhoud (GO) uitgevoerd. Het DO betreft jaarlijks terugkerende werkzaamheden die zoveel als mogelijk planmatig worden uitgevoerd en onderdeel uitmaken van de reguliere begroting. In het GO vinden periodiek terugkerende werkzaamheden plaats die worden uitgevoerd op basis van inspectie naar de onderhoudstoestand van het kapitaalgoed. Het GO wordt bekostigd uit de grootonderhoudsvoorzieningen omdat de kosten over de jaren heen kunnen fluctueren.

Zijn de DO- en GO-ingrepen niet voldoende om de functionele kwaliteit te waarborgen, dan worden bij de voorbereiding van GO, aanvullende maatregelen voorgesteld. Dit is het geval bij functieveranderingen, onder andere door gewijzigd beleid (bijvoorbeeld duurzaam veilig verkeer, invoeren politiekeurmerk veilig wonen). De werkzaamheden in het GO worden opgenomen in het voortschrijdend integrale meerjarenprogramma Groot Onderhoud (IGOR) waarin naast wegen, straten, pleinen (WSP) ook groen, openbare verlichting, watergangen, civiele kunstwerken, spelen en riolering zijn opgenomen. Het IGOR wordt jaarlijks geactualiseerd en na besluitvorming budgetneutraal verwerkt in de begroting

Gebouwen
De gemeente heeft gebouwen in eigendom zoals scholen, MFA's, Agora, Kubus, parkeergarages, brandweerkazerne, Stadhuis, de werf aan de Wigstraat, etc. Voor het onderhoud van deze gebouwen is een Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) opgesteld, dat jaarlijks wordt geactualiseerd op basis van inspecties. Met het MJOP als basis wordt jaarlijks het werkprogramma voor het daaropvolgende jaar voorbereid. De bekostiging is deels onderdeel van de reguliere begroting (DO) en loopt deels via de onderhoudsvoorziening (GO).

Kunstobjecten (cultureel)
In de Auteurswet van 1912 is vastgelegd dat eigenaren van een kunstwerk de verplichting hebben dit werk naar behoren te beheren. Als eigenaar van een groot aantal kunstwerken draagt ook de gemeente deze verantwoordelijkheid. Voor de kunstwerken in de openbare ruimte in gemeentelijk bezit is in 2006 een systematische meerjarig onderhoudsprogramma geïntroduceerd. Vanaf 2006 vindt het onderhoud van de beeldende kunst conform dit programma plaats. De 'Zuil van Lely' ondergaat periodiek een uitvoerige technische inspectie naar de constructie. Deze inspectie heeft in 2023 plaats gevonden, waarbij op grond van de bevindingen in 2024 noodzakelijk onderhoud aan dit kunstwerk is uitgevoerd.

Onderhoudsvoorzieningen
Voor het in stand houden van de kapitaalgoederen zijn er voor het uitvoeren van groot onderhoud verschillende onderhoudsvoorzieningen. De stand van deze voorzieningen en het verloop daarvan als gevolg van stortingen en onttrekkingen in een jaar is opgenomen in hoofdstuk 4.5 van deze begroting. Stortingen vinden plaats op basis van vastgestelde meerjarenramingen en onttrekkingen vinden plaats op basis van vastgestelde onderhoudsplannen en incidenteel op basis van separate besluitvorming.
Onderhoudsplannen:

- Meerjarenonderhoudsprogramma Gebouwen (MJOP)
- Integraal Grootonderhoud Openbare Ruimte (IGOR)

4. Financiering

De basis voor het handelen van de gemeente op het gebied van financiering is de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). De Wet FIDO stelt regels voor het financieringsgedrag van gemeenten. Voor Lelystad is deze regelgeving vertaald in het treasurystatuut.

Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Dat blijkt uit de volgende twee randvoorwaarden:

- Het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak;
- Uitzettingen (het verstrekken van leningen en het eventueel uitzetten van deposito's) moeten een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatige risico's.

Risicobeheer financieringsportefeuille

Renterisico

Dit is het risico dat de gemeente wordt geconfronteerd met sterke rentestijgingen voor haar lopende geldleningen. In het algemeen wordt dit risico beperkt door het gespreid over de lopende jaren afsluiten van langlopende geldleningen met een vast rentepercentage.

Kredietrisico

Dit is het risico dat de gemeente loopt bij het verstrekken van geldleningen aan rechtspersonen die in financiële problemen kunnen komen. Vanwege de invoering van het schatkistbankieren moeten decentrale overheden de liquiditeitsoverschotten verplicht beleggen bij de Staat der Nederlanden. Eind 2013 is de wet FIDO op dit punt aangepast.

Liquiditeitsrisico

Het risico dat de gemeente op de korte termijn niet genoeg geld beschikbaar heeft of kan krijgen om aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen, wordt het liquiditeitsrisico genoemd. De afgelopen jaren was er steeds sprake van een liquiditeitstekort met name door substantiële investeringen. Om een goed inzicht te krijgen in de vraag hoeveel moet worden geleend en met welke looptijd, zal aandacht worden geschonken aan de liquiditeitsprognose.

Debiteurenrisico

Er bestaat een risico dat gemeentelijke debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen. Dit risico wordt beperkt door debiteuren vooraf te laten betalen, opbrengsten tijdig te innen en het monitoren van de dubieusheid van vorderingen en tegenpartijen conform de richtlijnen op dit gebied.

Eisen wet FIDO

Publieke taak en prudent beleggen

Conform het treasurystatuut komen leningen, uitzettingen en garanties alleen tot stand indien zij een publieke taak dienen en de uitzettingen een prudent karakter kennen.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico is in de wet FIDO een norm opgenomen ten aanzien van de maximale omvang van de kortlopende schulden (korter dan 1 jaar), de zogenaamde kasgeldlimiet. Deze limiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende jaar. Voor 2025 bedraagt deze limiet circa €36,7 miljoen. Bij dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet, wordt een deel van de kortlopende schuld omgezet in een langlopende schuld (geldlening langer dan 1 jaar).

Kasgeldlimiet (bedragen x €1.000)	3e kw 2023	4e kw 2023	1e kw 2024	2e kw 2024
Grondslag				
omvang begroting per 1 januari 2023/2024	362.053	362.053	401.382	401.382
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
in bedrag	**30.775**	**30.775**	**34.117**	**34.117**
(2) Omvang vlottende korte schuld				
opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-
schuld in rekening-courant	-	-	-	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-
Derivaten contracten	-	-	-	-
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-
Totaal vlottende korte schuld	**-**	**-**	**-**	**-**
(3) Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	-			
Tegoeden in rekening-courant	410	360	608	444
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	86.943	93.723	85.823	73.286
Derivatencontracten	-	-	-	-
(4) Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld	-87.353	-94.082	-86.431	-73.731
Toegestane kasgeldlimiet (1)	30.775	30.775	34.117	34.117
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**118.127**	**124.857**	**120.549**	**107.848**

Renterisiconorm
De renterisiconorm ziet vooruit en is direct gerelateerd aan het budgettaire risico. De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De rente risiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Verder wordt voor het renterisico uitgegaan van het bedrag van de te betalen aflossingen. Onderstaand is het renterisico t.o.v. de renterisiconorm in beeld gebracht.

Renterisico vaste schuld (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
-1 Rente herzieningen	-	-	-	-
-2 Aflossingen	13.167	3.167	2.417	2.417
-3 Renterisico (1+2)	**13.167**	**3.167**	**2.417**	**2.417**
-4 Renterisiconorm	86.248	86.248	86.248	86.248
-5 Ruimte onder risiconorm (3-4)	**73.081**	**83.081**	**83.831**	**83.831**
Berekening renterisiconorm				
(4a) Begrotingstotaal 2025	431.238	431.238	431.238	431.238
(4b) Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
-4 Renterisiconorm	**86.248**	**86.248**	**86.248**	**86.248**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de periode 2025 tot en met 2028 het maximale renterisico lager is dan de renterisiconorm. Dit betekent dat de renterisiconorm, op basis van deze cijfers, niet overschreden zal worden. Bij het aantrekken van nieuwe langlopende leningen wordt ervoor gezorgd dat zodanige modaliteiten worden gekozen, dat de renterisiconorm niet overschreden wordt. Het blijft echter mogelijk dat in een bepaald jaar meer langlopende leningen moeten worden aangetrokken dan voorzien (meer dan maximaal nodig is om binnen de norm te blijven). In dat geval vindt vooroverleg met de provincie plaats.

Eisen BBV

Met ingang van begrotingsjaar 2018 is voorgeschreven dat de totaal doorberekende interne rente (op basis van een omslagrente) gelijk moet zijn aan de totale rentelasten, waardoor niet (of nauwelijks) meer sprake is van een renteresultaat.

Doel is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en jaarstukken, en het eenduidig inzichtelijk maken van hoe de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). We voldoen met ingang van de begroting 2018 aan de gewijzigde systematiek van de rente omslagmethode. De omslagrente voor 2025 is ongewijzigd 0,25%.

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

		Renteberekening	2024 Begroot	2025 Begroot	2026 Begroot	2027 Begroot	2028 Begroot
Bij	a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	996	643	352	701	1.337
Af	b	De externe rentebaten	1.019	709	409	109	109
		Saldo rentelasten en rentebaten (a - b)	**-23**	**-67**	**-57**	**592**	**1.228**
Af	c1	De rente die aan de facilitaire grondexploitatie moet worden doorberekend	226	17	55	60	-15
Af	c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld: riolering)					
Bij		De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend					
		Saldo doorberekende rente (c)	**226**	**17**	**55**	**60**	**-15**
		Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (a - b) + (c)	**-250**	**-84**	**-113**	**532**	**1.243**
Bij	d1	Rente over eigen vermogen	-	-	-	-	-
Bij	d2	Rente over voorzieningen	-	-	-	-	-
		Totaal geraamde / werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente (a - b) + (c) + d1 + d2	**-250**	**-84**	**-113**	**532**	**1.243**
Af	e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)*	409	723	836	1.011	992
	f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury (a - b + c + d1 + d2 - e)**	**-658**	**-807**	**-948**	**-479**	**251**

(Im)matteriële en financiële VA en BIE integraal gefinancierd	**216.454**	**236.686**	**265.172**	**315.611**	**333.362**
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-0,12%	-0,04%	-0,04%	0,17%	0,37%
Berekende renteomslag o.b.v. aan taakvelden toegerekende rente(omslag)	0,19%	0,31%	0,32%	0,32%	0,30%

Financieringsbehoefte

De behoefte aan nieuwe externe financieringsmiddelen is afhankelijk van een aantal zaken: de gemeentelijke vaste activa en voorraden bouwgrond, ontwikkeling van de interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen), ontwikkeling van de bestaande schuldpositie en de mutaties in het gemeentelijk werkkapitaal. Op basis van de balansprognose is het financieringstekort 2025 geraamd op circa €199 miljoen. Voor 2025 wordt er geen langlopende financieringsbehoefte verwacht.

Financieringsbehoefte (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Vaste activa	319.430	342.217	376.155	405.943
Vlottende activa	165.780	134.536	117.528	108.866
Te financieren boekwaarde	**485.210**	**476.753**	**493.683**	**514.809**
Reserves	108.618	96.243	77.757	73.656
Voorzieningen	133.253	142.562	149.615	160.159
Vaste geldleningen	58.000	44.833	41.666	39.250
Aflossingen vaste geldleningen	-13.167	-13.167	-3.167	-2.417
Beschikbare vaste financieringsmiddelen	**286.705**	**270.471**	**265.870**	**270.647**
Financieringstekort				
Benodigde financieringsmiddelen	198.506	206.282	227.812	244.161
Vlottende passiva	183.894	191.671	223.201	240.300
Beschikbaar kortlopende middelen (kasgeldlimiet)	30.000	30.000	30.000	30.000
Op te nemen vaste geldleningen	**-**	**-**	**-**	**-**

Rentevisie

Korte rente kenmerkt zich door sterke fluctuaties. Wanneer de inflatie laag blijft, zal de korte rente zich op een laag niveau begeven. Tot medio 2022 zijn de korte rentes zeer laag met een niveau van rond de -0,40%. Als gevolg de sterk oplopende inflatie is het ruime monetaire beleid van de ECB afgebouwd. De ECB heeft sinds juli 2022 de herfinancieringsrente verhoogd naar 4,25%. Door de dalende inflatie is de ECB in 2024 gestart met het verlagen van de herfinancieringsrente. De verwachting is dat deze verder zal dalen in 2025**.**

De lange rentes zijn in 2024 stabiel gebleven De verwachting voor 2025 is dat de lange rente tussen de 3,00% en 4,00% zal bewegen. Onderstaande grafiek laat zien dat de rentes enorm kunnen fluctueren. In de rentestrategie moet de gemeente hier prudent mee omgaan.

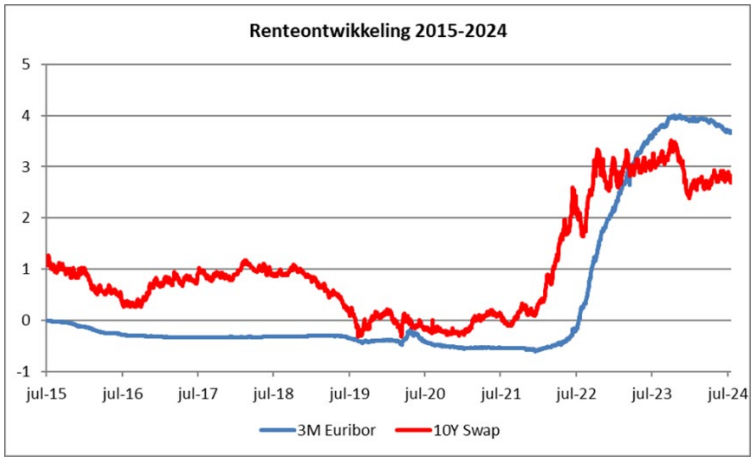

5. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkelingen die van invloed zijn op de gemeentelijke bedrijfsvoering. Deze bedrijfsvoering omvat de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen binnen de gemeente en is faciliterend aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen uit de verschillende taakvelden. In deze paragraaf zullen de diverse aspecten per thema worden behandeld, waarbij in voorkomende gevallen ingegaan zal worden op een aantal meerjarige ontwikkelingen.

Strategische doelen voor de stad – een ambitieuze organisatie
De gemeente Lelystad heeft in het Raadsakkoord en het Verhaal van Lelystad ambitieuze doelen gesteld. Om deze waar te maken, is een gemeentelijke organisatie nodig die wendbaar, lerend en in staat is om in te spelen op veranderingen. In 2024 wordt gewerkt aan het organisatieplan 2025-2030, met een implementatieplan dat begin 2025 gereed is en daarna wordt uitgevoerd.

Als organisatie richten we ons op de vooruitgang van inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en organisaties en bezoekers van Lelystad, door altijd dichtbij, persoonlijk, gastvrij en eigentijds te zijn. Om deze kwaliteit te behouden is er aandacht voor strategische personeelsplanning, technologische innovatie en het verbeteren en optimaliseren van werkprocessen We zoeken continu hoe we op een slimme manier onze bestaande formatie het best kunnen inzetten. De organisatievorm moet dienend zijn om de ontwikkeling te ondersteunen.

Doorontwikkeling organisatie
Met het organisatieplan en de implementatie zorgen we voor een duidelijke verbinding tussen de strategische doelen vanuit het Raadsakkoord en het Verhaal van Lelystad naar de gemeentelijke organisatie. We blijven onze capaciteit en kennis afstemmen op de opgaven en ontwikkelingen via een strategische personeelsplanning, die in 2024 is doorontwikkeld. Lelystad heeft grote ambities en daarom hebben we de juiste mensen op de juiste plaats nodig.

Onze aanpak richt zich op het vinden, binden en ontwikkelen van talenten. Dit gaat verder dan alleen de inclusieve en kleurrijke arbeidsmarktcampagne en communicatie. Er wordt ingezet op inclusieve werving, marktconforme arbeidsvoorwaarden, loopbaanontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en talentontwikkeling.

Informatievoorziening Lelystad Digitaal 2025
Om transparante en toegankelijke dienstverlening te realiseren en effectief aan wetgeving te voldoen, is het noodzakelijk om de kwaliteit van dossiers en data te verbeteren. Toegang tot bedrijfssoftware, data, documenten en cijfers is hierbij cruciaal. Niet alleen kunnen beleid en strategie worden bepaald op basis van juiste informatie, maar ook in de uitvoering speelt integrale informatievoorziening een essentiële rol.

In 2023 is het programma Lelystad Digitaal 2025 (LD2025) van start gegaan. De projecten binnen dit programma ondersteunen de Lelystadse opgaven, nieuwe wetgeving en het Raadsakkoord 2022-2026. Doel is om in 2025 projecten effectief te starten, waarbij niet alleen naar nieuwe systemen wordt gekeken, maar ook naar noodzakelijke verandering van werkprocessen en inzet van nieuwe technologie, zoals bijvoorbeeld Artificial Intelligence (AI). Er wordt gestuurd op beschikbare en cruciale resources, samenwerking bij het uitvoeren van projecten en het succesvol afronden van projecten. In de jaren 2023 en 2024 is onder andere hard gewerkt aan drie grote projecten; waarin we de kernsystemen van het sociaal domein per juni 2024 hebben vervangen; en in het fysiek domein een nieuwe applicatie en processen hebben ingericht ten behoeven van de Omgevingswet. In 2024 is de basis gelegd voor zaakgericht werken/grip op informatie door de inrichting van een zaaktype catalogus en het nieuwe zaaksysteem. Dit moet allemaal gaan bijdragen aan de verdere optimalisatie van de dienstverlening.

Voor LD2025 zijn innovatieve dienstverlening, grip op informatie en een lerende, wendbare organisatie essentieel. Dit betekent dat we in 2025 verder werken aan het optimaliseren van de digitale dienstverlening en het verbeteren van de grip op informatie. Daarbij is het borgen van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap van groot belang. Hierbij is het ook belangrijk bewust keuzes te maken omdat de organisatie nu eenmaal niet alles tegelijkertijd kan. Daarom is in 2024 gestart met de ontwikkeling van programma- en portfoliomanagement, wat in 2025 verder wordt vormgegeven.

Tegelijkertijd wordt vooruit gekeken naar 2026-2030 om de digitale transformatie te benutten voor een groeiend aantal inwoners en veranderende wetgeving.

Informatiebeveiliging en privacy
De gemeente heeft veel openbare informatie, maar beheert ook privacygevoelige gegevens die beschermd moeten worden. Om cybercriminaliteit tegen te gaan, wordt informatiebeveiliging serieus genomen. Het gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid waarborgt de veiligheid van gegevens, en er wordt blijvend geïnvesteerd in bewustwording, up-to-date kennis en systemen. Aandacht voor privacy en advies over gegevensbescherming zijn daarbij continu aanwezig.

Concernbrede bedrijfsvoering
De kosten voor de concernbrede bedrijfsvoering zijn bijeengebracht op taakveld 0.4 'Overhead'. De in de overige taakvelden opgenomen lasten beperken zich tot de direct aan de activiteiten toe te rekenen kosten. Door deze systematiek toe te passen is het makkelijker een beeld te vormen van de directe financiële consequenties van een gemeentelijke activiteit. In de tabel hieronder worden de bedrijfsvoeringskosten binnen taakveld 0.4 nader gespecificeerd. Voor het vaststellen van het bedrijfsvoeringstarief worden alle kosten binnen taakveld 0.4 meegenomen. Een en ander conform de rekenregels in de BBV.

Overheadkosten (Taakveld 0.4) (bedragen x €1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Bedijfsvoeringskosten				
ICT	10.194	9.661	9.013	9.025
Centrale ondersteuning	7.407	7.407	7.404	7.411
Directie en management	4.104	4.104	4.104	4.104
Administratie en ondersteuning	2.527	2.527	2.527	2.527
Huisvesting	4.127	4.192	4.272	4.288
Overhead primaire afdelingen	894	893	893	893
Totaal Bedijfsvoeringskosten	**29.252**	**28.784**	**28.214**	**28.249**
Overige kosten taakveld 0.4 overhead				
Gemeentelijke gebouwen	3.961	3.956	3.950	3.945
Primaire productie	2.156	2.156	2.156	2.156
Totaal Overige kosten taakveld 0.4 overhead	**6.117**	**6.112**	**6.107**	**6.101**
Eindtotaal	**35.370**	**34.896**	**34.321**	**34.350**

In uitzonderingsgevallen kan het nodig zijn een volledig integrale kostprijs weer te geven, bijvoorbeeld bij subsidieregelingen en de berekening van kostendekkendheid van heffingen en legestarieven. Bij het bepalen van de bedrijfsvoering kosten wordt het hele taakveld 0.4 (baten en lasten gesaldeerd) meegenomen in het tarief. Hierbij wordt voor de productieve formatie (uitgaande van 1250 uur per fte) een bedrijfsvoeringsopslag van €57,67 per uur gehanteerd (was €57,20).

Vastgesteld besluit:
0. De bedrijfsvoeringsopslag 2025 vast te stellen op €57,67.

6. Verbonden partijen

De gemeente Lelystad voert verschillende taken uit. Veel taken voeren we als gemeente zelf uit, maar er zijn ook taken die op afstand gezet zijn en door externe organisaties worden uitgevoerd. Er zijn verschillende manieren om zo'n taak of gemeentelijke doelstelling op afstand te zetten. De gemeente kan een taak uitbesteden door bijvoorbeeld subsidie te geven, een taak in te kopen of een taak samen met andere partijen uit te voeren. Een verbonden partij is een manier om een samenwerkingsverband vorm te geven. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verbonden partijen waar de gemeente Lelystad aan deelneemt.

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) definieert een verbonden partij in artikel 1, lid b, c en d:

> *1.b verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft;*
>
> *1.c financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.*
>
> *1.d bestuurlijk belang: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.*

Volgens deze definitie heeft de gemeente dus een bestuurlijk én financieel belang in een verbonden partij. Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een financieel belang is aan de orde als de gemeente financieel kan worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij of wanneer de gemeente geld kan kwijtraken bij een faillissement van een verbonden partij.

Participaties in naamloze vennootschappen, besloten vennootschappen, vennootschappen onder firma, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen vallen onder het begrip verbonden partij. Stichtingen en verenigingen kunnen ook als verbonden partij worden aangemerkt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie ontvangt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is echter geen verbonden partij. Eveneens is geen sprake van een verbonden partij als er een lening of garantstelling verstrekt is aan een partij waar we geen bestuurlijk belang in hebben. Meer informatie over het beleid omtrent verbonden partijen is te vinden in de nota Verbonden Partijen die in april 2024 is vastgesteld door de raad.

Toelichting bij het overzicht

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verbonden partijen die de gemeente Lelystad heeft. Alle verbonden partijen dragen bij aan de doelstellingen van de gemeente en inhoudelijke informatie over de verbonden partijen is daarom terug te vinden bij de taakvelden. Verbonden partijen met een financieel belang kleiner dan €10.000 worden niet opgenomen in de paragraaf.

Per verbonden partij wordt in het overzicht hierna de volgende informatie opgenomen:

- de naam en de rechtsvorm;
- het taakveld waaraan wordt bijgedragen;
- het publiek belang dat op deze wijze behartigd wordt;
- het bestuurlijk belang voor het begrotingsjaar;
- het financieel belang voor het begrotingsjaar;
- mogelijke financiële risico's die voortvloeien uit de deelname in de verbonden partij; mocht de kans op tekorten die door ons moeten worden aangevuld als groot worden beoordeeld, dan zal tevens een risico opgenomen worden in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- de verwachte financiële resultaten voor het begrotingsjaar indien beschikbaar;
- de financiële kerngegevens uit de laatst vastgestelde jaarrekening.

GGD Flevoland

GR

Taakveld	7.1 Volksgezondheid
Publiek belang	Beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang	Lelystad is één van de 6 deelnemende gemeenten aan de GR GGD Flevoland.
Financieel belang	€2.399.000,-
Financiele risico's	De begroting van de GGD bestaat grotendeels uit markttaken die niet door de gemeenten gefinancierd worden. Wannneer deze markttaken flink afnemen dan zal de gemeentelijke bijdrage behoorlijk moeten toenemen om de GGD in stand te houden.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het verwachte eigen vermogen per 1-1-25 bedraagt € 6.374.000,- en per 31-12-25 € 5.916.000,-.
Vreemd vermogen	Het verwachte vreemd vermogen per 1-1-25 bedraagt € 26.023.000,- en per 31-12-25 € 25.645.000,-.
Financieel resultaat	Verwacht resultaat 2025: -/- € 117.000,-

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	6.747	7.057
Vreemd vermogen	24.683	25.554
Financieel resultaat		310

Het Flevolands Archief (HFA) GR

Taakveld	0.4 Overhead
Publiek belang	Archiefbeheer.
Bestuurlijk belang	Lelystad is één van de zeven deelnemers aan de regeling en heeft voor 14,28% stemrecht.
Financieel belang	Verwachte deelnemersbijdrage bedraagt €198.946,- en verwachte e-depot bijdrage bedraagt €114.170,-.
Financiele risico's	Op dit moment speelt de ontwikkeling van de uittreding van het Rijk uit de Regionale Historische Centra. Naar verwachting gaat dit in per 1-1-2026. En hoewel nog niet exact duidelijk is onder welke voorwaarden de uittreding plaatsvindt, is het wel duidelijk dat de financiële bijdrage van het Rijk zal worden voortgezet. De GR HFA wordt aan de hand van de indicatoren als financieel gezond gezien.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het verwacht eigen vermogen per 1-1-2025 bedraagt €549.880,- en bedraagt per 31-12-2025 €297.052,-.
Vreemd vermogen	Het verwacht vreemd vermogen per 1-1-2025 bedraagt €277.748,- en bedraagt per 31-12-2025 €124.880,-.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat voor 2025 bedraagt na onttrekking uit de reserves € 0.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	695	384
Vreemd vermogen	274	124
Financieel resultaat		116

OFGV

GR

Taakveld	7.4 Milieubeheer
Publiek belang	Vergunningverlening, toezicht en handhaving en milieu.
Bestuurlijk belang	Het stemrecht in 2024 is vastgesteld op 10,61 procent.
Financieel belang	De financiële bijdrage aan de OFGV voor 2025 bedraagt €1.571.612,-
Financiele risico's	De OFGV staat er financieel goed voor, er zijn geen risico's met een substantiële impact op de gemeentelijke positie te verwachten.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het eigen vermogen op 1-1-2025 zal naar verwachting ca. €2.506.280,- bedragen. Per eind 2025 is het eigen vermogen naar verwachting €961.280,-. De incidentele kosten van de voorgenomen aanbesteding voor de ICT-infrastructuur en VTH-systemen zullen voor een deel worden onttrokken uit de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling.
Vreemd vermogen	Het vreemd vermogen op 1-1-2025 en 31-12-2025 zal naar verwachting ca. €4.769.387,- bedragen.
Financieel resultaat	De begroting voor 2025 is sluitend.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	2.555	3.173
Vreemd vermogen	5.560	4.693
Financieel resultaat		1.170

Veiligheidsregio Flevoland

GR

Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en brandweer
Publiek belang	De veiligheidsregio behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen: a. Brandweerzorg b. geneeskundige hulpverlening c. de samenwerking bij de gemeentelijke rampenbestrijding d. rampenbestrijding en crisisbeheersing e. het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.
Bestuurlijk belang	De gemeente Lelystad is 1 van de in totaal 6 deelnemers aan de GR en heeft 1/6 van de stemmen bij reguliere besluiten en 25% van de stemmen bij wijzigen en vaststellen van de begroting en vaststellen van de jaarrekening.
Financieel belang	De verwachte gemeentelijke bijdrage over 2025 bedraagt €5.624.162,-.
Financiele risico's	Er zijn een aantal risico's die op dit moment nog niet te kwantificeren zijn, deze risico's zullen in de toekomst meegenomen worden. Op dit moment ziet het er naar uit dat het risico taakdifferentiatie wel op korte termijn zich voor zal gaan doen. De veiligheidsregio’s zijn van mening dat dit risico thuis hoort bij het Rijk. Echter de besluitvorming moet nog plaats vinden. Het betreft een risico dat structureel is. Mocht besluitvorming negatief uitvallen dan zal naar alle waarschijnlijkheid voor het eerste jaar, dit risico kunnen worden opgevangen door het eigen vermogen van de Veiligheidsregio, maar daarna zal het risico opgelost moeten worden door de gemeenten. Zie ook het risico voor de Veiligheidsregio in de paragraaf weerstandsvermogen.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het verwacht eigen vermogen per 1-1-2025 bedraagt €7.920.000,- en per 31-12-2025 €7.804.000,-.
Vreemd vermogen	Het verwacht vreemd vermogen per 1-1-2025 bedraagt €22.069.000,- en per 31-12-2025 €20.876.000,-.
Financieel resultaat	Het verwachte resultaat over 2025 na onttrekking reserves bedraagt € 0,-.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	9.760	8.807
Vreemd vermogen	11.163	12.595
Financieel resultaat		-1.562

Werkvoorzieningschap IJsselmeergroep GR

Taakveld	6.4 Begeleide participatie
Publiek belang	Het publiek belang dat door het Werkvoorzieningsschap GR IJsselmeergroep wordt gediend is het uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening (WSW), het bieden van werkplekken i.h.k.v. Wet Nieuw Beschut en het benutten en beschikbaar stellen van de infrastructuur (werken en ontwikkelen) t.b.v. re-integratieactiviteiten van de deelnemende gemeenten NOP, Urk en Lelystad.
Bestuurlijk belang	De GR (Gemeenschappelijke Regeling WSW) is een bedrijfsvoeringsorganisatie waarin de drie deelnemende gemeenten (Noordoostpolder, Urk en Lelystad) een gelijke stem hebben.
Financieel belang	De verwachte Rijksbijdrage voor 2025 bedraagt €6.363.409,- (wsw subsidie meicirculaire 2024). Daarnaast - op grond van de begroting 2025 - een gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van €266.682,-.
Financiele risico's	Wanneer het thans lage exploitatietekort door een verlaging van de Rijksbijdrage per wsw-plaats naast het staken van nieuwe instroom in de Wsw structureel wordt, is het eigen vermogen ontoereikend om dit op te vangen. In de meerjarenraming (begroting 2024 GR IJsselmeergroep) is de verwachting dat tot 2028 deze tekorten uit de eigen reserves kunnen worden gedekt.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het verwacht eigen vermogen op basis van de concept begroting 2025 per 1-1-25 bedraagt €2.402.000,- en per 31-12-25 €2.570.000,-.
Vreemd vermogen	Er is geen prognose voor het vreemd vermogen beschikbaar.
Financieel resultaat	Het verwachte resultaat over 2025 bedraagt €2.000,-.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	2.589	2.660
Vreemd vermogen	5.643	4.728
Financieel resultaat		71

Alliander N.V.

Taakveld	0.5 Treasury
Publiek belang	Nutsvoorziening
Bestuurlijk belang	Lelystad heeft 0,6% van de stemmen.
Financieel belang	Jaarlijks ontvangt de gemeente een dividenduitkering. De hoogte daarvan verschilt van jaar tot jaar en is afhankelijk van de financiële resultaten van het bedrijf. In 2024 is €1.107.062,- aan dividend ontvangen, dit is inclusief een eenmalig dividend in verband met de verkoop van dochteronderneming Kenter.
Financiele risico's	De financiële positie van Alliander is goed. Echter, Alliander staat voor een grote investeringsopgaven i.v.m. de energietransitie. De verwachting was dat hierdoor de financiële resultaten onder druk zouden komen te staan. Door hogere afname electriciteit en door snellere doorbelasting van kosten is dit tot op heden nog niet het geval. Wel wil Alliander in gesprek met de aandeelhouders over een maatschappelijk passende hoogte van de dividenduitkering.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Niet bekend op moment van opstellen.
Vreemd vermogen	Niet bekend op moment van opstellen.
Financieel resultaat	Niet bekend op moment van opstellen.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	4.570.000	4.749.000
Vreemd vermogen	6.122.000	6.897.000
Financieel resultaat		267.000

BNG

N.V.

Taakveld	0.5 Treasury
Publiek belang	Bankier voor overheden.
Bestuurlijk belang	Lelystad heeft 0,009% van de stemmen.
Financieel belang	Jaarlijks ontvangt de gemeente een dividenduitkering. De hoogte daarvan verschilt van jaar tot jaar en is afhankelijk van de financiële resultaten van het bedrijf. In 2024 is €10.800,- aan dividend ontvangen.
Financiele risico's	Beperkt gelet op de geringe omvang van onze deelneming.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Niet bekend op moment van opstellen.
Vreemd vermogen	Niet bekend op moment van opstellen.
Financieel resultaat	Niet bekend op moment van opstellen.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	4.615.000	4.721.000
Vreemd vermogen	107.459.000	110.819.000
Financieel resultaat		254.000

HVC

N.V.

Taakveld	7.3 Afval
Publiek belang	Verwerken van afvalstoffen, bijdragen aan materiaalhergebruik en duurzaamheid.
Bestuurlijk belang	Gemeente Lelystad is met 93 gewone aandelen voor ca. 2,5% aandeelhouder in NV HVC.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt €13.698.804,- inclusief btw en afvalstoffenbelasting.
Financiele risico's	De gemeente Lelystad staat samen met de andere aandeelhouders van HVC garant voor een deel van de leningen van HVC. Het Lelystads aandeel voor de garantstelling bedraagt ca. €14,3 miljoen. Hoewel de vermogenspositie van HVC met een solvabiliteit van ca. 20% (31-12-23) aan de krappe kant is, zetten de positieve resultaten van de afgelopen jaren zich door en is het risico daarmee acceptabel.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Vreemd vermogen	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Financieel resultaat	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	198.679	233.501
Vreemd vermogen	878.522	928.387
Financieel resultaat		34.897

Omala N.V.

Taakveld	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Publiek belang	Ontwikkelen van een duurzaam bedrijventerrein naast de luchthaven.
Bestuurlijk belang	Gemeente Lelystad is aandeelhouder van Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City (AGC) samen met gemeente Almere en de provincie Flevoland, ieder voor 1/3 deel. Omala N.V. is de beherend vennoot van AGC.
Financieel belang	De gemeente heeft samen met de andere aandeelhouders kapitaal en leningen verstrekt aan de CV AGC.
Financiele risico's	Het financieel risico is beperkt. OMALA N.V. treedt op als beherend vennoot van Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City C.V. en fungeert als gebiedsontwikkelaar.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het verwacht eigen vermogen per 01-01-2025 bedraagt €596.000,- en per 31-12-2025 bedraagt deze naar verwachting €606.000,-.
Vreemd vermogen	Het verwacht vreemd vermogen bedraagt per 01-01-2025 €64.000,- en per 31-12-2025 bedraagt deze naar verwachting ook €64.000,-.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2025 bedraagt €10.000,-.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	435	511
Vreemd vermogen	887	64
Financieel resultaat		77

Sportbedrijf Lelystad N.V.

Taakveld	5.2 Sportaccommodaties
Publiek belang	Beheer en verhuur van sportaccommodaties en organisatie van diverse sportstimuleringsactiviteiten
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder
Financieel belang	De bijdrage voor 2025 bedraagt €4.708.444,- (voor besluitvorming van deze programmabegroting).
Financiele risico's	Voor de BTW vrijstelling sportbesluit is een risico opgenomen in het risicoregister.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Nog niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Vreemd vermogen	Nog niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Financieel resultaat	Nog niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	9.618	9.943
Vreemd vermogen	8.418	8.540
Financieel resultaat		86

Vitens N.V.

Taakveld	0.5 Treasury
Publiek belang	Zorgdragen voor een stabiele drinkwatervoorziening.
Bestuurlijk belang	Lelystad heeft 1,7% van de aandelen.
Financieel belang	Jaarlijks ontvangt de gemeente een dividenduitkering mits het financieel beleid van Vitens dit toelaat. De hoogte daarvan verschilt van jaar tot jaar en is afhankelijk van de financiële resultaten van het bedrijf. In de afgelopen jaren is geen dividend ontvangen om te voorkomen dat de solvabiliteit onder de 30% daalt.
Financiele risico's	De financiële ratio's van Vitens staan onder druk als gevolg van toenemende investeringen en beperking van de winst a.g.v. de zgn. WACC-norm. Hierdoor kan Vitens de komende jaren geen dividend uitkeren. Daardoor kan de solvabiliteit op peil gehouden worden. Het risico van deze deelneming is, mede door het naleven van het door de aandeelhouders vastgestelde financieel beleid, nog steeds beperkt.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Niet bekend op moment van opstellen.
Vreemd vermogen	Niet bekend op moment van opstellen.
Financieel resultaat	Niet bekend op moment van opstellen.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	649.500	677.700
Vreemd vermogen	1.446.600	1.559.700
Financieel resultaat		27.200

Jeugd Lelystad (JEL) B.V.

Taakveld	Jeugdzorg - integraal
Publiek belang	Jeugd Lelystad (JEL) is per 1 juli 2021 verantwoordelijk voor de toegang en regie van de specialistische jeugdhulp.
Bestuurlijk belang	De gemeente Lelystad is 100% aandeelhouder van JEL.
Financieel belang	€3.177.763,-
Financiele risico's	Gemeente heeft jeugdhulpplicht. Door goed maandelijks te monitoren kunnen tekorten tijdig gesignaleerd worden.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het verwacht eigen vermogen per 1-1-25 en 31-12-25 is €317.776,-. JEL stuurt scherp op het beschikbare budget. Een evt. overschot wordt aan de gemeente geretourneerd, omdat statutair is bepaald dat het eigen vermogen max. 10% mag bedragen.
Vreemd vermogen	Dit is beperkt tot op balansdatum openstaande facturen. Het bedrag hiervan fluctueert.
Financieel resultaat	Nihil, zie toelichting bij eigen vermogen.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	330	330
Vreemd vermogen	1.077	1.661
Financieel resultaat		-

Technofonds Flevoland B.V.

Taakveld	3.1 Economische ontwikkeling
Publiek belang	Investeren in innovatieve bedrijven (start-ups) om bedrijvigheid en werkgelegenheid te bevorderen.
Bestuurlijk belang	Lelystad is samen met een aantal andere Flevolandse partijen aandeelhouder, de gemeente heeft een aandelenbelang van 10 procent.
Financieel belang	Lelystad heeft kapitaal gestort voor een bedrag van ruim €1 mln.
Financiele risico's	Technofonds Flevoland heeft in 2023 een resultaat behaald van €1.146.261,- negatief. Het eigen vermogen is voldoende om dit te dragen.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Vreemd vermogen	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Financieel resultaat	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	7.858	6.712
Vreemd vermogen	16	11
Financieel resultaat		-1.146

Werkbedrijf Lelystad B.V.

Taakveld	6.5 Arbeidsparticipatie
Publiek belang	Het realiseren van een optimale uitstroom uit de participatiewet naar werk ten behoeve van (langdurig) werklozen en arbeidsgehandicapten en niet-werkende werkzoekenden, niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden en mensen met een indicatie Banenafspraak.
Bestuurlijk belang	Lelystad is 100% aandeelhouder van Werkbedrijf Lelystad B.V..
Financieel belang	€3.154.000,-
Financiele risico's	De financiele risico's zijn beperkt omdat het volume van de activiteiten wordt afgestemd op de beschikbare middelen.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Nog niet bekend. De begroting van het Werkbedrijf Lelystad 2025 is in december 2024 beschikbaar na verwerking van besluitvorming vanuit gemeentelijke programmabegroting.
Vreemd vermogen	Zie hierboven.
Financieel resultaat	Zie hierboven.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	149	141
Vreemd vermogen	1.242	1.474
Financieel resultaat		5

Ontwikkelingsmaatschappij Airport Garden City C.V.

Taakveld	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Publiek belang	Ontwikkelen van een duurzaam bedrijventerrein naast de luchthaven.
Bestuurlijk belang	Gemeente Lelystad is aandeelhouder van Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City (AGC) samen met gemeente Almere en de provincie Flevoland, ieder voor 1/3 deel. Omala N.V. is de beherend vennoot van AGC.
Financieel belang	De gemeente heeft samen met de andere aandeelhouders kapitaal verschaft en leningen verstrekt aan de CV AGC.
Financiele risico's	Door positieve ontwikkelingen op het gebied van verkoop is het risico in de jaren steeds verder afgenomen. Het risico is aldus beperkt.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Het verwacht eigen vermogen per 1-1-2025 bedraagt €3.001.000,- en per 31-12-25 bedraagt deze naar verwachting ook €3.001.000,-.
Vreemd vermogen	Het verwacht vreemd vermogen per 1-1-2025 bedraagt €5.313.000,- en per 31-12-2025 bedraagt deze naar verwachting €2.313.000,- (aflossing van vreemd vermogen/ lening is afhankelijk van een onherroepelijke omgevingsvergunning DHG die verwacht wordt begin 2025).
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2025 bedraagt nihil.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	3.001	3.001
Vreemd vermogen	5.249	5.313
Financieel resultaat		-

Bataviahaven Stichting

Taakveld	2.3 Recreatieve havens
Publiek belang	Het doel van de stichting is o.a. het beheren van de Bataviahaven, promotie van de haven, het werven van passanten en ruimte te bieden aan watergebonden evenementen.
Bestuurlijk belang	De gemeente benoemt de bestuurders van de stichting.
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage €146.051,- excl. indexering.
Financiele risico's	Beperkt gelet op de omvang van de stichting.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Vreemd vermogen	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.
Financieel resultaat	Niet bekend op moment van opstellen van deze paragraaf.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	395	407
Vreemd vermogen	163	79
Financieel resultaat		12

Uiver Constellation

Stichting

Taakveld	5.4 Musea
Publiek belang	Behoud van mobiel cultureel erfgoed.
Bestuurlijk belang	Gemeente Lelystad is participant in de Stichting en heeft een vertegenwoordiger in het bestuur van de Stichting.
Financieel belang	€250.000,-
Financiele risico's	Deelname aan de stichting brengt geen substantiele risico's voor de gemeente met zich mee.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	In de stichting is het recht op behoud en exploitatie van de vliegtuigen Uiver en Constellation ondergebracht. Er vinden verder geen activiteiten in de stichting plaats.
Vreemd vermogen	Zie hiervoor.
Financieel resultaat	-

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	750	750
Vreemd vermogen	-	-
Financieel resultaat		-

ParkeerService

Coöperatie

Taakveld	2.2 Parkeren
Publiek belang	Het verrichten van parkeerdiensten voor onder andere de gemeente Lelystad. Daarvoor wordt jaarlijks een Uitvoerings Overeenkomst (UO) afgesloten.
Bestuurlijk belang	Coöperatie ParkeerService heeft in 2023 14 leden, waarvan 13 gemeenten. Ieder lid heeft één stem in de Algemene Ledenvergadering.
Financieel belang	€816.555,-.
Financiele risico's	De kosten van de coöperatie worden gedragen door de leden. Het financieel risico is beperkt.

Toelichting op de verwachte financiële resultaten 2025	
Eigen vermogen	Voor 2024 en 2025 wordt een nihil resultaat verwacht, het eigen vermogen blijft daarmee gelijk aan de stand per 31-12-23: €2.147.000,-.
Vreemd vermogen	Voor 2024 en 2025 wordt een nihil resultaat verwacht, het vreemd vermogen blijft daarmee ongeveer gelijk aan de stand per 31-12-23: €6.086.000,-.
Financieel resultaat	Voor 2025 wordt een ca. nihil resultaat verwacht.

Kerngegevens jaarrekening 2023 (bedragen x €1.000)	**01-01-2023**	**31-12-2023**
Eigen vermogen	2.025	2.147
Vreemd vermogen	5.505	6.087
Financieel resultaat		121

7. Grondbeleid

Deze paragraaf beoogt een visie te geven op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van doelstellingen van programma's zoals die in de begroting zijn opgenomen. Ook geeft deze paragraaf een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert. Voorts wordt een globaal beeld geschetst van ontwikkelingen die van invloed zijn op toekomstige resultaten en winstneming. Verder worden beleidsuitgangspunten geschetst omtrent reserves in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Proces
Jaarlijks wordt de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) vastgesteld. Op grond van de MPG en de begroting heeft het college het mandaat om investeringen te verrichten. Actualisatie van de MPG geschiedt op basis van inzichten aan het begin van het boekjaar. In het najaar bij vaststelling van de begroting kunnen er nieuwe inzichten zijn. Deze worden beschreven in deze paragraaf. Bij de jaarrekening worden deze gevolgen - zijnde voorgestelde wijzigingen - in de MPG verwerkt. Indien er aanpassingen in de grondexploitatie nodig zijn met substantiële financiële gevolgen of waardoor de uitgangspunten zoals het programma aanmerkelijk wijzigen, dan wordt dit via een separate herziene grondexploitatie aan u voorgelegd.

Grondbeleid
Eén van de middelen voor een gemeente om de ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen, is het gemeentelijke grondbeleid. Het gaat hierbij om:

- Het beschikbaar krijgen van locaties waar deze ruimtelijke ontwikkelingen kunnen plaatsvinden.

- De rol die de gemeente wil nemen om die ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken en de samenwerking daarbij met andere partijen die nodig zijn.

- De afweging tussen maatschappelijk en financieel rendement dat gerealiseerd wordt wanneer de gemeente zelf gronden uitgeeft voor deze ontwikkelingen.

In 2023 heeft de raad de nota Grondbeleid 2023-2030 vastgesteld waarin het gepresenteerde 'model maatschappelijk grondbeleid' dient als hulpmiddel bij het opstellen van een ontwikkelstrategie en een samenwerkingsstrategie voor nieuwe gebiedsontwikkelingen. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden op integrale wijze beoordeeld zodanig dat het integraal maatschappelijk rendement van een ontwikkeling naast het financieel rendement van de ontwikkeling inzichtelijk wordt gemaakt. Per situatie wordt beoordeeld of bij voorkeur actieve grondproductie wordt nagestreefd of dat een faciliterende rol beter past, waardoor er dus sprake is van situationeel grondbeleid.

Programmering
Wonen
In de Woonvisie Lelystad 2022-2027 is de woningbouwopgave in Lelystad uitgewerkt. Uit het woonbehoefteonderzoek (Woonbehoefte Lelystad, Stec Groep, 2 april 2021) wordt duidelijk dat Lelystad tot 2040 een autonome groei kent van zo'n 7.700 huishoudens, waarvoor evenzoveel woningen nodig zijn om hen te huisvesten. Vanuit het programmaplan LNL wordt aangehaakt bij de ambitie om tot 2040 te groeien met zo'n 7.300 extra woningen, dus 15.000 toevoegingen tot 2040. Door de urgentie van het landelijk woningbouwtekort, de ruimte die Lelystad heeft én de (groei)ambities van Lelystad, ontstaat er druk om de woningambitie verder te verhogen. De raad heeft hiertoe een amendement aangenomen met de ambitie om met 40.000 nieuwe woningen te groeien. De nieuwbouw van woningen in Lelystad is er op gericht om de komende jaren voldoende woningen te bouwen voor eigen inwoners en aanvullend woningen toe te voegen voor het opvangen van het regionale en landelijke woningtekort. In de Woondeal MRA (maart 2023) is opgenomen dat Lelystad – als onderdeel van de totaal benodigde woningbouw in de MRA – in de periode tot en met 2030 ca. 10.200 nieuwe woningen zal realiseren.

Bedrijven
Landelijk bestaat er een tekort aan nieuw beschikbare bedrijventerreinen. Deze krapte op de markt zal naar verwachting voorlopig aanhouden. Door de ligging van Lelystad in de MRA en beschikbare ontwikkellocaties zijn de vooruitzichten voor de Lelystadse bedrijventerreinen dan ook positief. Wel is een aandachtspunt dat nieuwe bedrijfspanden door het capaciteitstekort op het stroomnetwerk voorlopig geen aansluiting krijgen.

Resultaat en winstneming
Jaarlijks levert de portefeuille grondexploitaties een resultaat op voor de gemeente. Conform BBV-regelgeving moet resultaat uit grondexploitaties worden genomen naar gelang de voortgang van het project.

De Netto Contante Waarde van de winstgevende grexen bedragen per 1 januari 2024 - zoals ook in de MPG 2024 is gerapporteerd - in totaal € 56.668.501,- (met eindwaarde € 63.613.592,-) en de voorzieningen € 12.006.034,- (met eindwaarde € 13.431.859,-).

De prognose voorzieningen voor de lopende grexen voor de jaren 2025 en 2026 is als volgt:

	1 januari 2025	1 januari 2026
Netto contante waarde	€ 12.099.165,-	€ 10.016.581,-
Eindwaarde	€ 13.276.150,-	€ 10.944.707,-

De omvang van de winstneming (POC) over 2025 betreffende de lopende grexen wordt momenteel geprognosticeerd op € 19.500.000,-.

Economie
De Nederlandse economie zet een tandje bij geholpen door aantrekkende wereldhandel, hogere lonen en lastenverlichting. Voor het jaar 2025 wordt door het CPB een geprognosticeerde groei van de economie voorspeld van 1,6%. Huishoudens houden de komende jaren meer over om uit te geven omdat de lonen harder stijgen dan de inflatie. In 2025 is de koopkracht voor het doorsnee huishouden weer boven het niveau van 2021, toen de inflatiegolf begon. De overheidsfinanciën verslechteren. Wel zijn er de nodige geopolitieke onzekerheden die grote economische gevolgen kunnen hebben.

Risicobedrag grondexploitaties
In de recente MPG een berekening gemaakt van het benodigd bedrag aan projectrisico's. Op basis hiervan is berekend dat een bedrag van €11.800.000 nodig is van het gemeentelijk weerstandsvermogen voor de grondexploitaties.

8. Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door gemeenten. Het wettelijke uitgangspunt is dat de provincie voor alle beleidsterreinen de toezichthouder op gemeenten is met uitzondering van de terreinen waarop de provincie geen taken heeft. Het specifiek toezicht vormt hierop een uitzondering, waarbij met name het financieel toezicht integraal, op alle gemeentelijke domeinen, van toepassing is. Provincie en gemeenten zullen zich inspannen om op basis van transparantie, begrip en vertrouwen te komen tot een effectieve en efficiënte wijze van interbestuurlijk toezicht. Door het optimaliseren van het zelfregulerend vermogen van de gemeente en de versterking van controle door de gemeenteraden kan de provincie terughoudend met het toezicht omgaan. In de bestuursovereenkomst hebben partijen binnen Flevoland de uitgangspunten vastgelegd voor de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen en de wijze waarop zij met elkaar wensen om te gaan. Het Rijk blijft toezichthouder voor de gemeenten op die terreinen, waar provincies geen taak en expertise hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderwijswetten en sociale zaken.

Het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) betreft de volgende toezichtgebieden:

- Huisvesting Statushouders
  Gemeenten geven uitvoering aan de wettelijke taak om verblijfsgerechtigden tijdig te huisvesten. Het aantal wordt door het Rijk in de halfjaarlijkse taakstelling bepaald. Tijdig betekent binnen twaalf weken nadat verblijfsgerechtigde aan een gemeente is verbonden.
- WABO (Bouwen en Milieu)
  Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor uitvoering van toezicht en handhaving (Milieu en bouwen) en deugdelijke kwaliteit van het nalevingstoezicht.
- Ruimtelijke Ordening
  De gemeenteraad stelt, ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer structuurvisies en bestemmingsplannen vast.
- Monumenten en archeologie
  Ten aanzien van Rijksmonumenten (beschermd stads/dorpsgezicht) en Archeologie is er toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen en op vergunningverlening en handhaving.
- Archief Toezicht:
  Het doel van het toezicht op archief- en informatiebeheer is om bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen te komen tot een betrouwbare informatievoorzienig.
- Financieel Toezicht
  In samenspraak met de provincie is afgesproken dat in de paragraaf IBT ten aanzien van het onderdeel financiën ingegaan wordt op de volgende onderdelen: sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen, materieel evenwicht (structurele baten zijn in evenwicht met de structurele lasten) en de schuldpositie.

Verantwoording naar de Provincie

Het streven is de IBT verantwoording van de toezichtgebieden te integreren in de Planning & Control (P&C) documenten zoals de begroting en de jaarrekening. Het proces zal uiteindelijk zoveel mogelijk als volgt verlopen: in de jaarrekening worden de resultaten benoemd van de bovengenoemde beleidsterreinen. In de bestuursovereenkomst met de provincie zijn afspraken gemaakt over het informatiearrangement en de toezichtcriteria. De provincie beoordeelt of de gemeente het goed of slecht doet op de verschillende onderdelen. In de begroting die daarop volgt komen de verbeteracties aan de orde op die punten waarvan in rekening is gebleken dat verbeteringen noodzakelijk zijn. In de onderhavige begroting wordt in deze opstartfase alleen ingegaan op de onderdelen in het financieel toezicht. Deze is in het hoofdstuk financiële positie toegelicht.

De komende 2 jaar wordt de IBT verantwoording in de Begroting en jaarrekening verder uitgebreid met de overige onderdelen IBT. Er is gekozen voor deze gefaseerde invoering omdat voor de hierboven benoemde terreinen de momenten van verslaglegging niet of beperkt kunnen worden gesynchroniseerd met de P&C-cyclus. Om uiteindelijk een volledige synchronisatie en integratie te kunnen bereiken zullen

diverse regelingen en voorschriften hierop moeten worden aangepast. Het is nog niet bekend wanneer dit punt bereikt kan worden. Tot dat moment zullen de IBT-onderwerpen noodgedwongen gefragmenteerd aan de raad worden aangeboden. In de hieronder staande informatie en tabellen wordt kort ingegaan op de IBT-informatie en de daaruit resulterende beoordeling voor wat betreft Financiën.

Financiën

In de IBT bestuursovereenkomst is in de vorm van een zgn. verkeerslichtmodel voor ieder onderwerp een normsituatie gedefinieerd ("groen"), en de bandbreedte bepaald voor een lichte afwijking die een waarschuwing rechtvaardigt ("oranje"). Buiten deze bandbreedte geldt "rood". De provincie stemt als toezichthouder haar regime op deze normering af. Uiteraard is het streven de groene situatie te bereiken en/of behouden.

Voor Financiën is de groene situatie gedefinieerd op basis van 3 pijlers: begrotingsevenwicht, weerstandsvermogen en schuldpositie. Het zwaartepunt van de beoordeling ligt bij de begroting, bij de jaarrekening volgt een controlemoment.

- Pijler 1: begrotingsevenwicht

De geraamde structurele lasten en baten zijn in het begrotingsjaar structureel en reëel in evenwicht (materieel evenwicht) en uit de meerjarenbegroting blijkt dat het aannemelijk is dat dit evenwicht jaarlijks wordt gecontinueerd.

- Pijler 2 en 3: weerstandsvermogen en schuldpositie

Geen van deze pijlers is ongunstig. Geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen, die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden.

In ambtelijk overleg zijn de indicatoren en bijbehorende normering besproken die de pijlers zoals hierboven operationeel maken. Deze worden hieronder weergegeven.

Pijler 1: Begrotingsevenwicht

De geraamde structurele lasten en baten zijn in het begrotingsjaar structureel en reëel in evenwicht (materieel evenwicht) en uit de meerjarenbegroting blijkt dat het aannemelijk is dat dit evenwicht jaarlijks wordt gecontinueerd. Structureel begrotingsevenwicht betekent dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten (>0% is gunstig; = 0% neutraal; <0% ongunstig).

STRUCTUREEL EVENWICHT overzicht vóór effectuering voorgestelde ombuigingen (bedragen x €1.000)	*Rekening 2023*	*Prognose 2024 (primitieve begroting)*	*Prognose 2025*	*Prognose 2026*	*Prognose 2027*	*Prognose 2028*
Totaal						
Totaal baten	478.016	390.812	418.348	382.054	374.673	353.140
Totaal lasten	472.195	401.382	431.238	404.396	391.427	371.778
Resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**-5.821**	**-10.570**	**-12.890**	**-22.343**	**-16.754**	**-18.638**
Onttrekking reserves (baten)	44.045	10.888	8.798	6.415	2.924	2.492
Dotatie reserves (lasten)	28.361	69	1.099	1.084	1.084	867
Resultaat reserves	**-15.684**	**10.819**	**7.699**	**5.332**	**1.841**	**1.625**
Totaal baten (na bestemming reserves)	522.061	401.699	427.146	388.469	377.598	355.632
Totaal lasten (na bestemming reserves)	500.556	401.450	432.337	405.480	392.511	372.645
Totaal resultaat (na mutatie reserves)	**-21.505**	**249**	**-5.191**	**-17.011**	**-14.913**	**-17.013**
Incidenteel						
Totaal baten	20.821	62.509	600	300	0	0
Totaal lasten	23.525	70.919	8.798	6.415	2.924	2.492
Incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**2.704**	**-8.410**	**-8.198**	**-6.115**	**-2.924**	**-2.492**
Onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	41.700	8.773	8.798	6.415	2.924	2.492
Dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	23.320	69	1.099	1.084	1.084	867
Incidenteel resultaat reserves	**-18.380**	**8.704**	**7.699**	**5.332**	**1.841**	**1.625**
Totaal baten (na bestemming reserves)	62.521	71.282	9.398	6.715	2.924	2.492
Totaal lasten (na bestemming reserves)	46.845	70.988	9.897	7.499	4.008	3.358
Totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	**-15.675**	**294**	**-499**	**-784**	**-1.084**	**-867**
Structureel						
Totaal baten	457.195	328.303	417.748	381.754	374.673	353.140
Totaal lasten	448.670	330.463	422.440	397.981	388.503	369.287
Structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**-8.525**	**-2.160**	**-4.692**	**-16.227**	**-13.829**	**-16.146**
Onttrekking reserves (baten)	2.345	2.114	1.902	1.682	1.490	1.240
Dotatie reserves (lasten)	5.041	0	0	0	0	0
Structureel resultaat reserves	**-7.387**	**2.114**	**1.902**	**1.682**	**1.490**	**1.240**
Totaal baten (na bestemming reserves)	459.540	330.417	419.650	383.436	376.164	354.380
Totaal lasten (na bestemming reserves)	453.711	330.463	422.440	397.981	388.503	369.287
Totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	**-5.829**	**-45**	**-2.790**	**-14.545**	**-12.339**	**-14.906**
Structurele exploitatie ruimte (BBV)	**1,3%**	**0,0%**	**-0,7%**	**-3,8%**	**-3,3%**	**-4,2%**

Conclusie:

Pijler 1 – begrotingsevenwicht geeft aan of de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. In de Gemeentewet is bepaald dat de raad erop toeziet dat de begroting structureel in evenwicht is. De raad mag hiervan afwijken als aannemelijk is dat het structureel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. De toezichthouder toetst eveneens nadrukkelijk op deze bepaling.

In bovenstaand overzicht is het structureel evenwicht in 2025 met -0,7% licht negatief en vanaf 2026 gaat het evenwicht door het meerjarig begrotingstekort steeds verder in het rood. De ombuigingsmaatregelen die in deze ontwerp programmabegroting 2025 – 2028 aan de raad worden voorgelegd hebben een positief effect op het meerjarig structureel evenwicht. Na vaststelling van de voorgestelde ombuigingen worden bovenstaande cijfers geactualiseerd, waarbij in 2028 sprake zal zijn van structureel en reëel begrotingsevenwicht.

Pijler 2: Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen	Norm	rekening 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028
Norm Weerstands vermogen	1,2- 1,8	1,5	1,5	1,5			
Solvabiliteit	20% - 50%	29%	29%	24%	21%	17%	15%
Grondexploitatie (excl VZ)	<35%	-11,9%	-13%	-11%	-7%	-11%	-9%

Conclusie:
Pijler 2 weerstandsvermogen geeft verschillende indicatoren weer met betrekking tot het gemeentelijk weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen is voldoende (binnen de door de raad vastgestelde normen) wat betekent dat er voldoende weerstandsvermogen is om de geïnventariseerde risico's op te vangen (zie ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Het kengetal solvabiliteit geeft weer in hoeverre er *geen schulden* op het bezit rusten. Daarmee kan een oordeel worden gevormd of er bij een onmiddellijke liquidatie van de gemeente genoeg geld over zou blijven om alle schulden te vereffenen. Het kengetal geeft in een percentage aan welk deel van het bezit op de linkerzijde van de balans niet met schuld is belast en in fictieve zin vrijkomt als al het gemeentebezit vandaag wordt verkocht. De BBV-definitie luidt nu: het totaal aan eigen vermogen - in de vorm van reserves - gedeeld door het totale balansvermogen, maal 100%. Als signaleringswaarde voor de solvabiliteitsratio geldt wat de VNG en de provinciaal toezichthouder betreft, een percentage van 20%[2] en lager.

Solvabiliteit blijft de komende jaren binnen de marges. Dat betekent dat de gemeente voldoende solvabel is. Dat komt mede door de positieve rekeningresultaten van de afgelopen jaren waardoor het eigen vermogen is gestegen. Vanaf 2027 is een daling te zien in de solvabiliteit. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een daling van het eigen vermogen als gevolg van het in de kadernota 2025 – 2028 begrote meerjarige tekort. Door effectuering van de voorgestelde ombuigingsmaatregelen zal het eigen vermogen minder snel dalen dan waar in bovenstaand overzicht vanuit is gegaan. Na vaststelling van de ontwerp programmabegroting 2025 – 2028 zullen deze ratio's worden geactualiseerd.

Omdat reserves veelal worden ingezet voor dekking van incidentele uitgaven zal het eigen vermogen teruglopen tot de norm van het weerstandsvermogen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Voorraden grond brengen een inherent risico met zich mee, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

De afgelopen jaren is de voorraad van de grond door verkopen flink afgenomen waardoor het risico steeds kleiner wordt. Daarnaast is door de grote grondverkopen in Flevokust zelfs een negatieve voorraad grond ontstaan. Dat bekent dat per saldo de baten voor de lasten uitlopen. Vandaar dat het kengetal grondvoorraad ook negatief is. Dat geeft een negatief % en dus een ratio kleiner dan nul wat betekent dat het risico nihil is op de voorraad. Deze ratio kleurt daarom de komende jaren groen.

2 'Gemeenten in Nederland gaan vanwege het artikel 12 vangnet uit de Financiële Verhoudingswet niet failliet en worden nooit geliquideerd. Daarom heeft dit kengetal ondanks deze signaalwaarde maar beperkte waarde. De vraag of de gemeente de schuldverplichtingen met zijn inkomen kan betalen zonder het voorzieningenniveau te veel onder druk komt, is veel belangrijker' (Houdbaarheidstest gemeentefinanciën – Vereniging van Nederlandse Gemeenten, januari 2016).

Pijler 3: Schuldpositie

Financiële kengetallen	Norm	rekening 2023	2024 (primitieve begr)	2025	2026	2027	2027
Netto schuldquote	100%	-6%	8%	11%	29%	32%	38%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	100%	-12%	2%	4%	21%	25%	30%
Debt ratio		71%	71%	79%	83%	85%	85%
Voorraadquote (incl. VZ)		-13,4%	4%	-11%	-7%	-11%	-9%
Netto rentekosten (ten opzichte van de totale baten)		-0,29%	0,4%	-0,2%	-0,1%	-0,1%	0,0%

Conclusie:
Pijler 3 schuldpositie geeft verschillende indicatoren weer met betrekking tot de gemeentelijke schulden. De schuldquote is de netto schuld uitgedrukt in een percentage van de inkomsten en geeft een indicatie van de druk die rente en aflossing hebben op de exploitatie. De netto schuldquote is de afgelopen jaren steeds verder gedaald omdat er steeds meer is afgelost op leningen. Dit was o.a. mogelijk door opbrengsten uit grondverkopen, maar ook door vooruit ontvangen middelen vanuit het Rijk.

Dat de schuldpositie in 2023 negatief is wil zeggen dat er meer geld uitstaat in bijvoorbeeld rekening couranten of bij de Schatkist, dan opgenomen (langlopende) leningen. Zolang er voldoende liquide middelen zijn, zullen er geen nieuwe leningen worden aangetrokken. Op het moment dat de gemeente kiest meer te investeren door bijvoorbeeld bouwrijp maken van nieuwe grondexploitaties of realiseren van nieuwe gebouwen, zal de schuldquote in eerste instantie weer oplopen en later weer dalen door bijvoorbeeld gerealiseerde grondverkopen.

De debt-ratio is de tegenhanger van de binnen de vorige pijler beschreven solvabiliteitsratio en geeft het aandeel van het vreemd vermogen in het totale vermogen of totale activa aan (totale activa en totale vermogen is gelijk aan elkaar). Hieruit kan worden opgemaakt hoeveel procent van het totale vermogen uit vreemd- en eigen vermogen bestaat.

De voorraadquote is hetzelfde als het kengetal grondexploitatie, zoals dat binnen de vorige pijler is beschreven.

De ratio netto rentekosten ten opzichte van de totale baten wordt steeds lager door lagere financieringsbehoefte in combinatie met lagere rentepercentages waardoor ook deze ratio steeds gunstiger wordt.

9. Onderzoeksagenda

De onderzoeksagenda is een vast onderdeel in de programmabegroting. Daarin worden de onderzoeken aangekondigd en kort ingeleid die voor het college onder de noemen van artikel 213a in dat begrotingsjaar op de planning staan en waarvan de uitkomsten aan de raad worden gestuurd.

De 213A onderzoeken bestaan naast de instrumenten die de raad zelf tot zijn beschikking heeft, zoals de rekenkamer en de controle van de accountant op het terrein van de financiële positie en de financiële rechtmatigheid.

In de passage hieronder worden de onderzoeken genoemd die in ieder geval onder de titel 213A in 2025 worden uitgevoerd. Per onderwerp wordt op hoofdlijnen de aanleiding, de onderzoeksvraag, het verwachte oplevermoment en zo mogelijk een toelichting op de onderzoeksmethode beschreven.

1. Doelmatigheid en doeltreffendheid subsidies

Hoofdvraag in deze is of de huidige wijze van subsidieverstrekking ervoor zorgt dat de gemeente dichter bij de verwezenlijking van haar beoogde doelen komt? Hierbij is van belang dat zowel het perspectief van de gemeente als het perspectief van de aanvrager in acht wordt genomen. Perspectieven binnen het onderzoek zijn: de relatie tussen te bereiken effect/doelen en de subsidieverlening, bewaking en toetsing van de realisatie van die effecten en doelen en het proces van subsidieverlening zelf.

2. Contractmanagement/relatiemanagement

Vanuit de benchmark naar de apparaatskosten die door Berenschot is uitgevoerd komt onder andere naar voren dat Lelystad ten opzichte van het gemiddelde van de benchmark meer dan gemiddeld activiteiten uit laat voeren door derden. In lijn daarmee zou de verwachting zijn dat ook de formatie die zich bezighoudt met toezicht op de uitvoering van die activiteiten ook boven het gemiddelde van de benchmark zou liggen. Dat is echter niet het beeld. Dit is aanleiding om antwoord te willen krijgen op hoe Lelystad het contractmanagement heeft georganiseerd met daarbij de vervolgvraag op welke wijze dat contractmanagement (en de opdrachtgever- versus opdrachtnemersrol) effectief en efficiënt zou kunnen worden ingevuld en georganiseerd. Dit onderzoek maakte ook al onderdeel uit van de onderzoeksagenda 2024. Het onderzoek is inmiddels opgestart maar omdat het gros van de werkzaamheden en de resultaten in 2025 liggen resp worden opgeleverd, is het ook opgenomen in de onderzoeksagenda voor 2025.

Programmabegroting 2025 – 2028

Naast deze onderzoeken in het kader van de verordening 213A worden er nog diverse andere periodieke onderzoeken uitgevoerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om de jaarlijkse cliënt ervaringsonderzoeken op het gebied van de Wmo en Jeugdhulp, de monitor duurzaamheid en de veiligheidsanalyse ten behoeve van het Integraal Veiligheidsplan. Daarnaast wordt er tweemaal per jaar een monitor sociaal domein opgesteld en worden er iedere twee jaar de volgende onderzoeken uitgevoerd: Beeld van Lelystad, Leefsituatieindex en Wonen, Leefbaarheid en Veiligheid.

10. Openbaarheidsparagraaf

De WOO heeft tot doel dat overheden/ de overheid open en transparant informatie met haar inwoners delen /deelt. Dit kan op verzoek van de burger die een WOO- verzoek indient (passieve openbaarmaking), maar de WOO vraagt van het bestuursorgaan ook om bij de uitvoering van zijn taak uit eigen beweging de bij het bestuursorgaan berustende informatie openbaar te maken (actieve openbaarmaking).

Daarom wordt er uitvoering gegeven aan de inrichting en openbaar maken van de door het Rijk aangewezen informatiecategorieën zoals: lokale verordeningen, raadsstukken, stukken van adviescolleges, jaarplannen en -verslagen, onderzoeken, klachtenafhandelingsbrieven, organisatiegegevens, bestuursstukken, convenanten, bepaalde beschikkingen en Woo besluiten. Een aantal categorieën wordt al openbaar gemaakt, nieuwe categorieën worden hieraan toegevoegd. De invoering maakt onderdeel uit van het programma Lelystad Digitaal 2025 en loopt over meerdere jaren. Via de P&C cycli en vanuit programmaverantwoording wordt verantwoording afgelegd over de invoering van de WOO voor wat betreft de actieve openbaarmaking.

4. Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

Dit hoofdstuk bevat de specificatie van baten en lasten per begrotingscluster. In de paragraaf IBT is de uitsplitsing van deze baten en lasten gemaakt naar incidenteel en structureel. Het totaal geraamde resultaat onder aan de tabel wordt het 'totaal geraamd resultaat na bestemming' genoemd. Dit totaal is **exclusief** doorwerking van de in deze programmabegroting voorgestelde bijstellingen, zoals deze in het volgende hoofdstuk uiteen worden gezet. Na besluitvorming in de raad zal deze tabel worden geactualiseerd.

	Rekening 2023	Begroting 2024	2025 Baten	2025 Lasten	2025 Saldo	2026	2027	2028
0. Bestuur en ondersteuning	-7.639	-18.554	1.599	-24.746	-23.147	-24.375	-24.895	-25.284
1. Veiligheid	-11.030	-10.985	2.743	-13.797	-11.054	-11.053	-10.941	-10.940
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-23.056	-26.070	866	-25.323	-24.457	-24.826	-24.816	-24.813
3. Economie	8.153	-4.720	37.816	-41.177	-3.361	-3.241	-2.577	-2.577
4. Onderwijs	-16.644	-17.798	11.090	-29.270	-18.180	-20.586	-20.078	-20.190
5. Sport, cultuur en recreatie	-23.073	-25.462	1.030	-26.127	-25.097	-25.382	-25.295	-25.292
6. Sociaal domein	-109.668	-119.893	44.597	-158.335	-113.738	-111.817	-110.727	-111.072
7. Volksgezondheid en milieu	-26.393	-30.077	3.598	-32.100	-28.502	-28.418	-28.163	-27.980
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-11.220	-11.147	35.733	-44.196	-8.463	-8.106	-8.223	-8.223
Subtotaal programma's	**-220.569**	**-264.707**	**139.073**	**-395.071**	**-255.998**	**-257.805**	**-255.715**	**-256.371**
Lokale heffingen	59.335	60.092	62.622	-	62.622	61.935	62.055	61.943
Algemene uitkeringen	202.681	212.361	215.613	-	215.613	207.885	210.654	210.219
Dividend	693	660	660	-	660	660	660	660
Saldo financieringsfunctie	-1.128	-773	114	-572	-458	-163	-128	-779
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**261.580**	**272.340**	**279.009**	**-572**	**278.437**	**270.318**	**273.241**	**272.044**
Kosten overhead	-33.611	-37.867	266	-35.596	-35.330	-34.856	-34.281	-34.310
Heffing vennootschapsbelasting	-1.579	-	-	-	-	-	-	-
Totaal geraamd resultaat voor bestemming	**5.821**	**-30.233**	**418.348**	**-431.238**	**-12.890**	**-22.343**	**-16.754**	**-18.638**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves:					**-**	**-**	**-**	**-**
0. Bestuur en ondersteuning	3.185	7.366	1.958	-25	1.933	1.682	1.490	1.240
1. Veiligheid	-49	239	105	-	105	105	-	-
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	128	1.841	241	-	241	100	-	-
3. Economie	590	1.946	720	-	720	650	-	-
4. Onderwijs	-10	1.752	535	-	535	460	-	-
5. Sport, cultuur en recreatie	1.474	1.487	107	-	107	-	-	-
6. Sociaal domein	3.320	8.410	2.622	-1.074	1.548	583	-1.084	-867
7. Volksgezondheid en milieu	277	2.388	508	-	508	438	183	-
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	6.768	5.053	2.003	-	2.003	1.313	1.252	1.252
Totaal beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	**15.684**	**30.482**	**8.798**	**-1.099**	**7.699**	**5.332**	**1.841**	**1.625**
Totaal geraamd resultaat na bestemming	**21.505**	**249**	**427.146**	**-432.337**	**-5.191**	**-17.011**	**-14.913**	**-17.013**

In de 2 cirkeldiagrammen hieronder worden de lasten en de baten per cluster getoond, als percentage van het totaal:

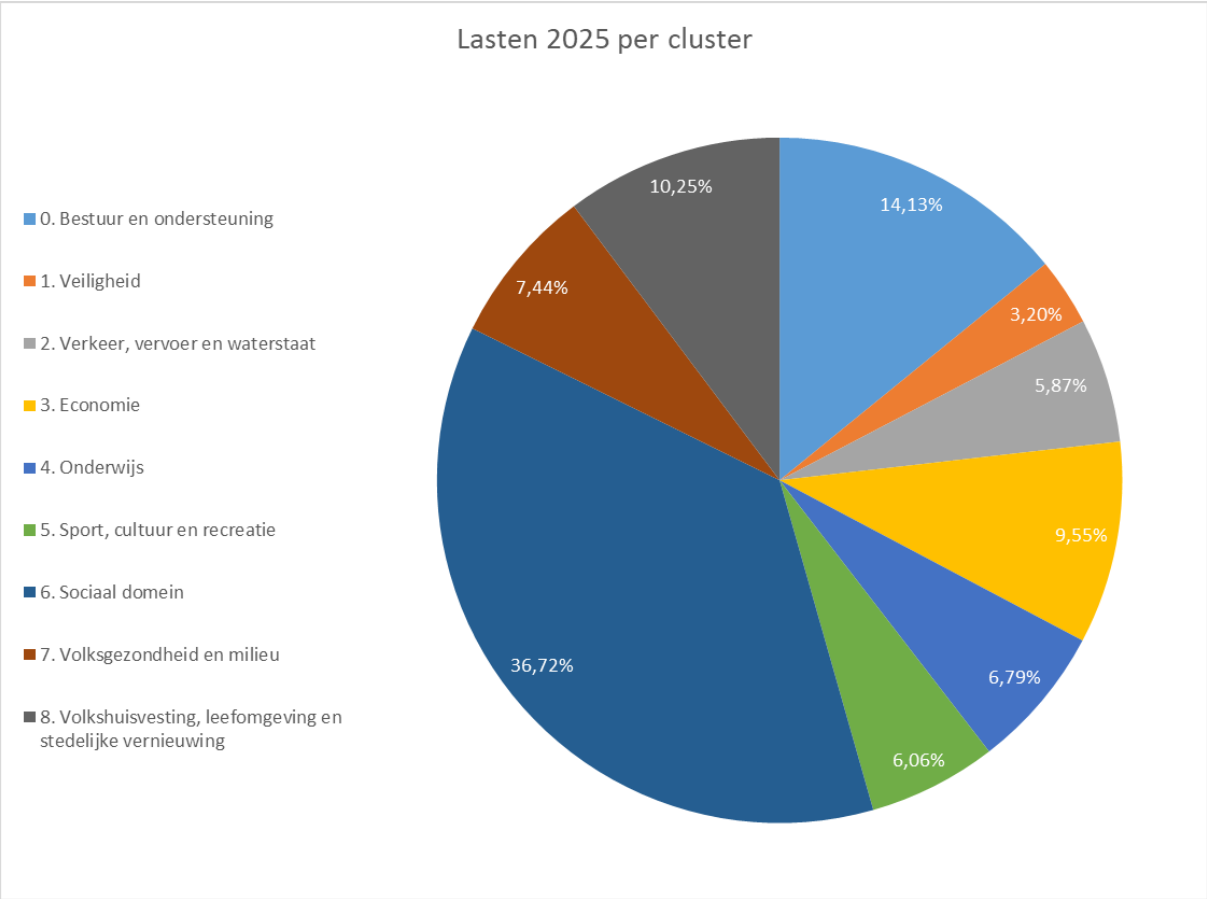

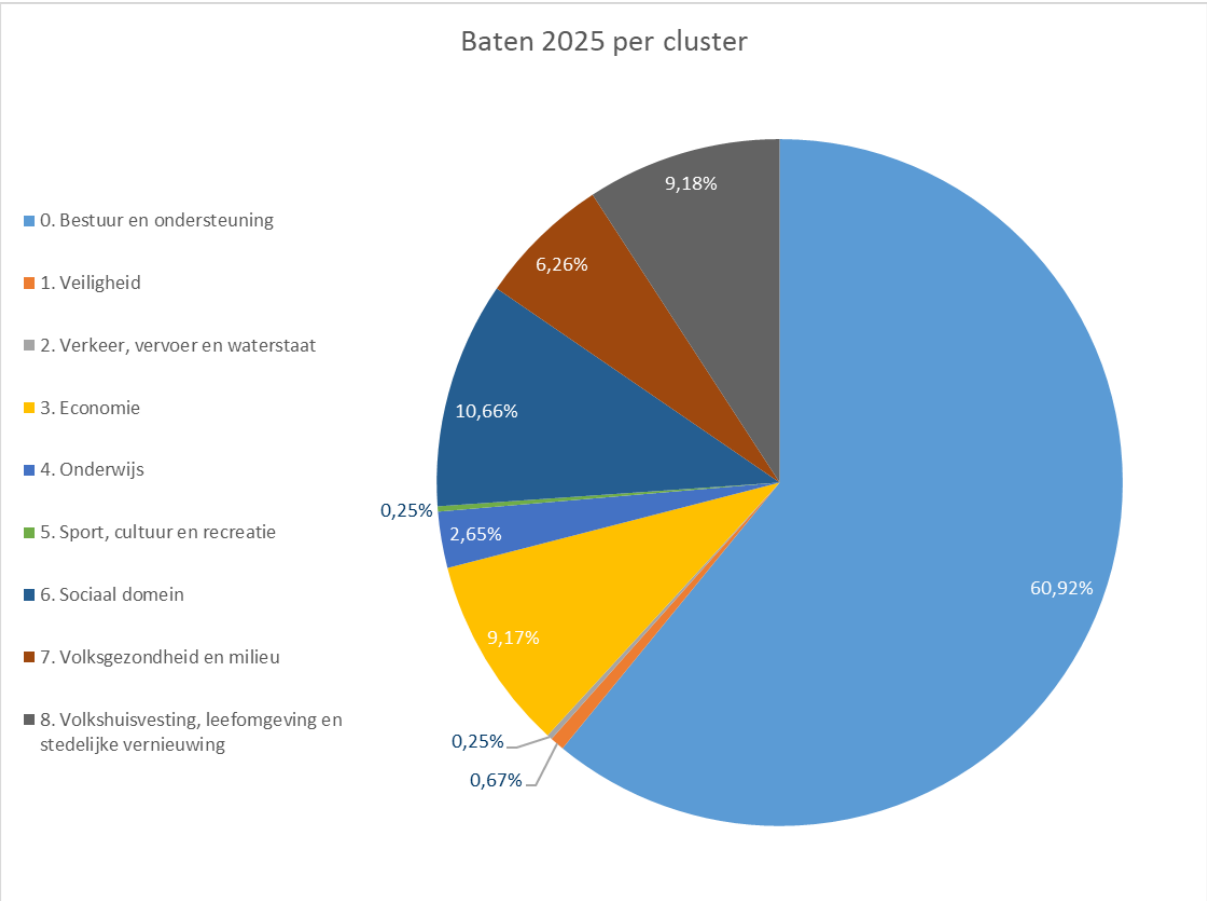

4.2 Voorgestelde begrotingsbijstellingen

	Meerjarenraming 2025 - 2028			
	2025	2026	2027	2028
Beginstand meerjarenraming 2025 - 2028 (= eindstand kadernota 2025 - 2028)	-5.191	-17.011	-14.913	-17.013

Bijstelling	Taakveld	A. Ombuigingen	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
1	0.1	Lelystad Next Level	-	75	100	200
2	0.1	Ombudsfunctie	25	125	125	125
3	0.2	Optimalisatie toegang klantcontactcentrum	-	-	100	100
4	0.4	Opleidingen	-	300	300	300
5	0.4	Anders inzetten vierkante meters stadhuis	-	150	300	300
6	0.4	Centrale personeelsbudgetten - Banqueting en overige kosten	-	-	-	-
7	0.4	Leveringen IT producten	100	100	100	100
8	0.4	Ondersteuning IT producten	111	111	111	111
9	0.4	Versobering tertiaire arbeidsvoorwaarden	50	75	100	100
10	0.4	Formatieve ombuigingen	400	800	1.200	1.200
11	0.4	Budgetten college	82	82	82	82
12	0.4	Terugbrengen kerstversiering	10	10	10	10
13	0.4	Repro en mediabureau	70	70	70	70
14	0.4	Schoonmaak Stadhuis en Wigstraat	10	54	54	54
15	0.4	Datacommunicatie en telefoonkosten	70	70	70	70
16	0.4	Repro en printerkosten	30	30	30	30
17	0.4	Inzet Huisadvocaat	30	30	30	30
18	0.4	Overige HR Software	-	20	20	20
19	0.5	Inkomsten deelnemingen	200	200	150	150
20	0.61	OZB woningen met 2,5 procent verhogen	335	335	335	335
21	0.61	Uitvoering heffing en invordering gemeentelijke belastingen	-	-	-	-
22	0.61	Uitvoeringskosten bezwaar (incl proceskostenvergoeding)	-	170	170	170
23	0.63	Verhogen parkeerbelasting	500	500	500	500
24	0.7	Ramen ruimte onder plafond BTW compensatiefonds	1.192	1.192	1.192	1.192
25	0.8	Geen gemeentelijke bijdrage Lelypas	-	-	-	-
26	0.8	Indexatie materiële budgetten gemeentebegroting	1.800	1.800	1.800	1.800
27	0.8	Motiemarkt en kindermotiemarkt	200	200	200	200
28	0.8	Stelpost MRA	10	10	10	10
29	1.2	Openbare orde en veiligheid	50	50	50	50
30	2.1	Energie	-	-	-	-
31	2.1	Groot onderhoud woongebieden	-	1.000	1.000	1.000
32	2.1	Kabels en Leidingen	-	50	50	50
33	2.1	Kwaliteit openbare ruimte	-	75	75	75
34	2.1	Onderhoud regionale fietsverbindingen	-	10	10	10
35	2.1	Openbare verlichting	10	10	10	10
36	2.1	Inperken directieketen (gebouwen)	-	25	25	25
37	2.1	Werkzaamheden niet meer in de nacht	-	70	70	70
38	2.1	Avondvierdaagse over de dreven	23	23	23	23
39	2.1	Laadpalen elektrisch	26	26	26	26
40	2.3	Bataviahaven	-	50	50	50
41	2.5	Haltes en toegankelijkheid	25	25	25	25
42	3.1	Werkbudgetten economie	32	32	32	32
43	4.2	Onderwijshuisvesting - Uitvoeringsplanning	-	860	560	575
44	4.2	Onderwijshuisvesting - Architectuur	-	-	15	21
45	4.3	Leerlingenvervoer - onderuitputting	100	100	100	100
46	4.3	OAB - Logopedie	100	100	100	100
47	4.3	Leerlingenvervoer - vervoersregels en deelnemersaantallen	20	20	20	20
48	4.3	Lokaal educatieve agenda	75	75	75	75
49	4.3	Rebound maatwerk	75	75	75	75
50	5.1	Afbouw sportsubsidies	107	107	107	107
51	5.2	Buitenzwemwater	125	125	125	125
52	5.2	Kosten sportaccomodaties meer doorberekenen aan gebruikers	30	60	90	120
53	5.3	Cultuur - Amateurkunst	25	25	25	25
54	5.3	Cultuur - Cultuur in de wijk	50	50	50	50
55	5.3	Cultuur - Cultuurinstellingen	50	100	150	200
56	5.7	Investeren in bestaande wijken	500	500	500	500
57	5.7	Bestrijding invasieve exoten	50	50	50	50
58	5.7	Bewonersconsulent	-	-	85	85
59	5.7	Participatiebudgetten	35	35	35	35
60	5.7	Ruiterpaden en moutainbikeroutes	35	35	35	35
61	5.7	Steigers	60	60	60	60

Bijstelling	Taakveld	A. Ombuigingen (vervolg)	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
62	6.1	Mantelzorgcompliment plus uitvoeringskosten	283	283	283	283
63	6.1	Jeugdpreventiewerker ROC	50	100	100	100
64	6.1	Jongerencoaches	154	308	308	308
65	6.1	Mensen maken de buurt	100	100	100	100
66	6.1	Onderbesteding Wmo	246	246	246	111
67	6.1	Nieuwe kijk op het voorveld	-	140	280	280
68	6.3	Onderbesteding armoedemiddelen	191	191	191	191
69	6.4	Additionele beschutte werkplekken	-	-	290	290
70	6.4	Wsw bijdrage per werknemer (gemeentelijke bijdrage)	105	143	176	216
71	6.5	Leerwerkbedrijf Bataviawerf	214	214	214	214
72	6.5	Verlonen	200	200	200	200
73	6.5	Algemene kosten	50	50	50	50
74	6.5	Lelystad akkoord	50	50	50	50
75	6.72	Jeugdzorg knoppenplan	1.000	2.000	3.000	4.000
76	7.3	Hogere kostentoerekening afval- en rioolheffing	973	973	973	973
77	7.4	Asbestdaken	50	90	100	100
78	7.4	Participatie bij warmtetransitie	150	150	150	150
79	7.4	Fysieke leefomgeving	40	40	40	40
80	7.4	Voedsel	40	40	40	40
81	8.3	Legesinkomsten bouwvergunningen en welstand	-	1.052	1.052	1.052
82	8.3	Huisvestingsverordening	158	158	158	158
83	8.3	Kamerverhuur	50	50	50	50
84	8.3	Stedelijke vernieuwing op uitnodiging	50	50	50	50
		A. Financieel effect ombuigingen	**10.982**	**16.960**	**18.963**	**20.069**

Bijstelling	Taakveld	B. Beleidsvoornemens	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
85	0.4	Doorontwikkeling inkoop	-100	-100	-200	-200
86	2.2	Onderzoek parkeervoorziening Lelycentre	-20	-	-	-
87	3.4	Evenementenbudget	-150	-150	-150	-150
88	4.2	Tijdelijke sporthal	-545	-261	-261	-261
89	5.2	Nieuwbouw Sporthal (€945.000 structureel met ingang van 2029)	-	-	-	-
90	5.5	Informatiebarak Werkeiland	-20	-20	-20	-20
91	6.1	Subsidie Belevenissenbos	-13	-13	-13	-13
92	6.1	Buurtwerker in de wijk	-	-300	-300	-300
93	8.1	Participatie (budgetneutraal oplossen)	-	-	-	-
		B. Financieel effect beleidsvoornemens	**-848**	**-844**	**-944**	**-944**

Bijstelling	Taakveld	C. Onontkoombaar / actualisaties	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
94	0.4	Onontkoombaar - Cyberbeveiligingswet (NIS2)	-161	-64	-39	-39
95	0.4	Actualisatie kapitaallasten	415	400	-188	-147
96	0.5	Actualisatie treasury	971	275	859	1.309
97	6.1	Actualisatie verhuizing 4 Fusion	25	9	9	9
98	6.71	Actualisatie Wmo	-1.400	-1.400	-2.000	-2.100
99	6.73	Actualisatie Jeugdzorg	-2.000	-500	-500	-
100	7.2	Actualisatie rioolheffing	12	12	12	12
101	7.3	Actualisatie afvalstoffenheffing	315	315	315	315
		C. Financieel effect onontkoombaar / actualisaties	**-1.823**	**-953**	**-1.532**	**-641**

Bijstelling	Taakveld	D. Gemeentefonds	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
		Algemene mutaties				
102	0.7	Algemene mutaties meicirculaire 2024	-200	-1.333	-2.204	304
103	0.7	Algemene mutaties septembercirculaire 2024	-1.662	-450	-539	-1.115
		Loon / prijs mutaties				
104a	0.7	Bijstelling loon / prijscompensatie septembercirculaire 2024	854	799	799	810
104b	0.7	Doorvertaling bijstelling loon / prijscompensatie naar lastenkant	-854	-799	-799	-810
		Taakgerelateerde mutaties mei- en septembercirculaire 2024 (batenkant)				
105a	0.7	Indexatie Wmo demografie	-	319	657	1.013
106a	0.7	Besparingsverlies Jeugd	2.400	2.400	2.400	2.400
107a	0.7	Participatie	500	479	530	515
108a	0.7	Dienstverlening aanpak armoede en schulden	214	205	212	218
109a	0.7	Werkdrukverlaging jeugdbescherming	162	154	156	159
110a	0.7	Openbare bibliotheken	248	248	-	-
111a	0.7	Wet op de lijkbezorging	-	15	15	15
112a	0.7	Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)	26	26	27	27
113a	0.7	Wet Betaalbare huur	62	53	29	24
114a	0.7	Bijstand jongerennorm	-	-47	-49	-50
		Taakgerelateerde mutaties (doorvertaling naar lastenkant)				
105b	-	Indexatie Wmo demografie (actualisatie lastenkant geraamd via bijstelling 98)	-	-	-	-
106b	0.8	Besparingsverlies Jeugd	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400
107b	6.4	Participatie	-500	-479	-530	-515
108b	6.1	Dienstverlening aanpak armoede en schulden	-214	-205	-212	-218
109b	6.72	Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-162	-154	-156	-159
110b	5.6	Openbare bibliotheken	-248	-248	-	-
111b	7.5	Wet op de lijkbezorging	-	-15	-15	-15
112b	4.3	Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)	-26	-26	-27	-27
113b	8.3	Wet Betaalbare huur	-62	-53	-29	-24
114b	6.3	Bijstand jongerennorm	-	47	49	50
		D. Financieel effect gemeentefonds	**-1.862**	**-1.464**	**-2.086**	**202**

Recapitulatie programmabegroting 2025 - 2028	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
Beginstand meerjarenraming 2025 - 2028 (= eindstand kadernota 2025 - 2028)	**-5.191**	**-17.011**	**-14.913**	**-17.013**
A. Financieel effect ombuigingen	10.982	16.960	18.963	20.069
B. Financieel effect beleidsvoornemens	-848	-844	-944	-944
C. Financieel effect onontkoombaar / actualisaties	-1.823	-953	-1.532	-641
D. Financieel effect gemeentefonds	-1.862	-1.464	-2.086	202
Subtotaal effect bijstellingen op beginstand	**6.449**	**13.699**	**14.401**	**18.686**
Eindstand ontwerp programmabegroting 2025 - 2028	**1.258**	**-3.312**	**-512**	**1.673**

Zoals blijkt uit bovenstaande recapitulatie is er in 2026 en 2027 sprake van een tekort, maar wordt het structurele begrotingsevenwicht met ingang van 2028 hersteld. Bij de bestemming van het rekeningresultaat in de komende drie jaren zal worden voorgesteld een eventueel overschot 2025 toe te voegen aan de zogeheten ‘dempingsreserve’. Deze dempingsreserve is eerder door de raad ingesteld voor het opvangen van incidentele tekorten die zich in verband met het ‘ravijnjaar’ voor kunnen doen en is op dit moment €6 miljoen in omvang. Wanneer er op rekeningbasis sprake is van een tekort in 2026 en 2027 zal bij de bestemming van het resultaat worden voorgesteld deze middelen daarvoor in te zetten.

	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
Eindstand ontwerp programmabegroting 2025 - 2028	**1.258**	**-3.312**	**-512**	**1.673**
Toevoegen overschot 2025 aan dempingsreserve	-1.258	-	-	-
Ontrekken tekort 2026 en 2027 aan dempingsreserve	-	3.312	512	-
Eindstand ontwerp programmabegroting na inzet dempingsreserve	**-**	**-**	**-**	**1.673**

A. Ombuigingen

1	Bijstelling	0.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Lelystad Next Level		-	75	100	200

Lelystad Next Level gaat over het aantrekken van voldoende en draagkrachtige inwoners om te voorzien in maatschappelijke, stedelijke voorzieningen en het beheer daarvan. Maar naast inwoners ook hoe de stad zelf en de voorzieningen op een correcte wijze meegroeien. Kortom hoe kan Lelystad integraal op een juiste manier ontwikkelen.

Er is in totaal €200.000 beschikbaar voor dekking van de programmakosten teneinde het uitvoeringsprogramma te realiseren en integraal het gesprek met Rijk en Provincie op te starten en te voeren. Er is recentelijk in de raad gesproken over concrete uitvoeringsafspraken. Het programma ondersteunt het samenhangend uitvoeren door de organisatie én de betrokkenheid bij en bijdragen aan de thema's door provincie en Rijk.

Bezuinigen betekent kiezen, prioriteren op thema's die het meest bijdragen aan de ontwikkeling en beheer van de stad en anders organiseren (zelf doen of laten doen, sturing). Opnieuw mogelijkheden bekijken om te koppelen aan going concern, integrale aanpak en sturing op de uitvoering. En wat de bijdragen van provincie en Rijk hieraan/hierin kunnen zijn.

Zonder deze inzet kan het programma geen volledige doorgang vinden en zullen de doelen op andere wijze behaald moeten worden. Waarbij met name het risico wordt gelopen dat een integrale ontwikkeling van de stad verminderd wordt. Ook een integrale afstemming met Rijk en Provincie zal zonder deze inzet op een andere wijze ingericht moeten worden. Voorgesteld wordt de programmakosten fasegewijs af te bouwen en de activiteiten te borgen in de lijn.

Voorgesteld besluit:

1. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Lelystad Next Level’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €75.000 in 2026, €100.000 in 2027 en €200.000 met ingang van 2028.

2	Bijstelling	0.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Ombudsfunctie		25	125	125	125

De gemeenteraad heeft de wens om de ombudsfunctie voor haar inwoners te verbreden. Deze wens vindt zijn oorsprong in een amendement bij het rekenkamerrapport ‘Code Rood voor de jeugdzorg’ d.d. 25 januari 2022. Het amendement roept op om een ombudsfunctie in te richten voor de jeugdzorg waar zorgvragers terecht kunnen wanneer zij vastlopen in het systeem (toegang en regie) van de jeugdzorg. In het raadsakkoord 2022 - 2026 is de ambitie verbreed naar een ombudsfunctie voor gemeentelijke dienstverlening in brede zin. Op 6 februari jl. heeft de commissie bestuur, middelen en economie nagedacht over de wensen die de raad heeft over de invulling van een ombudsfunctie. Het beeld hierover blijft diffuus. Momenteel is een (raads)voorstel in de maak dat antwoord geeft op:

- de noodzaak van het versterken van de ombudsfunctie (op basis van een analyse van het huidig gebruik, een overzicht van alle kanalen die we al hebben als gemeente; inclusief het gebruik en eventueel de aanvullende behoefte).
- de eventuele vorm van deze ombudsfunctie (op basis van voor- en nadelen, kosten et cetera).

Voor de zomer wordt er een stand van zaken van de analyse naar de raad gestuurd, conform de eerder gedane toezegging. Het is een mogelijkheid om de ombudsfunctie niet te versterken, maar in plaats daarvan in te zetten op het verbeteren van de klachtafhandeling van de gemeente. De beschikbare middelen kunnen hier – deels – voor worden ingezet in 2025. Met ingang van 2026 kunnen de reeds gereserveerde middelen vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo, teneinde een bijdrage te leveren aan de ombuigingsopgave.

Voorgesteld besluit:

2. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Ombudsfunctie’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €25.000 in 2025 en €125.000 met ingang van 2026.

3	Bijstelling	0.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Optimalisatie toegang klantcontactcentrum		-	-	100	100

Deze ombuiging gaat om het anders gaan organiseren van de klant- toegang: “Doe het snel en in één keer goed: dit levert een hogere klanttevredenheid op en laat de kosten per klantcontact dalen!”

Huidige situatie:
Het Klant Contact Centrum – Werk Inkomen en Zorg (KCC-WIZ) ondersteunt meerdere teams binnen het sociaal domein wat betreft werkvoorbereiding en informatieverstrekking. Denk aan het teams aanvragen levensonderhoud, bijzondere bijstand en inburgering, team mutaties, team financiële administratie (uitkeringsadministratie en debiteurenbeheer), team WMO en team jeugd.

Team Belastingen: alles wat te maken heeft met gemeentelijke belastingen, komt hier terecht. Er wordt gefilterd tussen telefoontjes die te maken hebben met de betalingen hiervan (invorderingen) en de inhoudelijke vragen (heffingen). Op basis daarvan wordt met de juiste afdeling doorverbonden.

Afdeling telefonie ondersteunt meerdere teams anders dan het sociaal domein (werkvoorbereiding en informatieverstrekking): team burgerzaken, team belastingen, beheer openbare ruimte (BOR). Bij specialistischere vragen kan worden doorverbonden naar de afdeling. Voor de andere afdelingen of collega’s wordt er vrijwel altijd geprobeerd om direct door te verbinden.

Gewenste situatie:
Met een KCC (samenvoeging van telefonie en KCC-WIZ) geven we onder andere uitvoering aan de visie op dienstverlening. En geven we prioriteit aan het belang van klantcontact. In ons onderzoek zoeken we naar het juiste takenpakket, de benodigde applicaties, afbakening met backoffices (vakafdelingen), et cetera.

We maken een knip in de dienstverlening. Klanten (burgers, instellingen, bedrijven) kregen voorheen het product en de informatie daarover vanuit de vakafdeling (schaal 8 en hoger). Werkvoorbereiding en informatieverstrekking zouden door de ‘frontoffice’ (KCC schaal 6 en 7) uitgevoerd kunnen worden en voor meerdere afdelingen. Dit is een ombuiging waar veel voor ingeregeld moet worden; op termijn zal er een besparing worden gerealiseerd.

Voorgesteld besluit:
3. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Optimalisatie toegang klantcontactcentrum’ de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €100.000.

4	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Opleidingen		-	300	300	300

Er is in totaliteit ruim €0,9 miljoen beschikbaar voor opleidingskosten. Het is een mogelijkheid om dit budget met €300.000 naar beneden toe bij te stellen. Hier is echter wel kaderstelling voor noodzakelijk. Gevolg van het naar beneden toe bijstellen van het budget is dat er minder opleidingen gevolgd kunnen worden. Dit heeft een effect op het niveau van de medewerkers en de aantrekkelijkheid van de gemeente als werkgever.

Voorgesteld besluit:
4. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Opleidingen’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €300.000.

5	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Anders inzetten vierkante meters stadhuis		-	150	300	300

Ondanks de groei van de organisatie zijn er in het stadhuis ook nog mogelijkheden voor verhuur aan derden (met name maatschappelijke organisaties - rekening houdend met de wet Markt en Overheid). Momenteel is een deel van de 5e verdieping (vleugel 5A) al beschikbaar voor verhuur. Het is mogelijk om (met name) de gehele 5e verdieping hiervoor beschikbaar te stellen. Het aantal werkplekken dat hiermee

voor verhuur in aanmerking komt is 110 werkplekken. Momenteel zijn er 12 plekken al verhuurd en daarmee nog 100 beschikbaar.

Om dit te kunnen realiseren is een inspanning van diverse partijen noodzakelijk. Denk aan betrokken besturen en de contactpersonen binnen diverse maatschappelijke organisaties. Het niet meer beschikbaar hebben van (met name) de 5e verdieping voor de eigen organisatie kan weerstand opleveren en geeft minder ruimte voor eigen medewerkers voor bijvoorbeeld projecten, overleg en samenwerkingsplekken. De opbrengsten zullen wellicht deels aangewend moeten worden voor het financieren van de afschrijvingskosten behorende bij herinrichtingskosten. Daarnaast moet er nadrukkelijk gekeken worden naar andere mogelijkheden om de vierkante meters in het stadhuis anders te benutten. Denk aan verhuur van andere ruimtes dan de 5e verdieping.

Voorgesteld besluit:
5. Op basis van bovenstaand voorstel 'Anders inzetten vierkante meters stadhuis' de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €150.000 in 2026 en €300.000 met ingang van 2027.

6	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Centrale personeelsbudgetten - Banqueting en overige kosten		-	-	-	-

Er is in totaliteit afgerond €0,4 miljoen beschikbaar voor diverse overige personeelskosten. Deze middelen worden ingezet als dekking voor zaken als teamuitjes, ambtsjubilea, vakliteratuur, catering en dergelijke. Voor wat betreft deze kosten geldt dat de druk op dit budget in de afgelopen jaren is toegenomen, met overschrijdingen tot gevolg. Er is kaderstelling nodig om de realisatie weer in overeenstemming met de begroting te krijgen.

In het komend halfjaar zal een interne richtlijn worden opgesteld, zodat voor ieder team helder is wat er aan teambudget beschikbaar is voor het bekostigen van het jaarlijkse teamuitje, ambtsjubilea, vakliteratuur en dergelijke. Ook wordt er een versobering toegepast op zaken als banquetingkosten, zoals lunch en cateringkosten (bijvoorbeeld voor vergaderingen die tijdens kantooruren op het stadhuis worden georganiseerd).

Deze versobering resulteert niet in een bijdrage in de ombuigingsopgave, maar zorgt ervoor dat er op rekeningbasis niet langer sprake zal zijn van een overschrijding. Wat er aan budget resteert is dan het minimale om team overstijgende kosten van dekking te voorzien.

Voorgesteld besluit:
6. Op basis van bovenstaand voorstel 'Centrale personeelsbudgetten – Banqueting en overige kosten' de realisatie weer in evenwicht te brengen met de daarvoor in de begroting beschikbare middelen.

7	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Leveringen IT producten		100	100	100	100

Er zijn op basis van resultaten van het afgelopen jaar mogelijkheden om op verschillende begrotingsonderdelen een bezuiniging door te voeren. Het gaat dan om de kosten met betrekking tot gebruikerslicenties voor kantoorautomatisering en de werkplek / ondersteuning van centrale bedrijfsvoering onderdelen, waaronder het zaaksysteem. Deze bezuiniging gaat uit van een gelijkblijvende organisatie omvang qua in- en externe medewerkers (exclusief inflatie en overige prijsstijgingen).

Hierbij is het van belang om in de toekomst wel dekking beschikbaar te stellen voor prijsstijgingen (het Microsoft contract stijgt bijvoorbeeld met meer dan 10%). Ook wanneer de organisatie op onderdelen groeit zullen de licentiekosten toenemen, waarop te zijner tijd geanticipeerd zal moeten worden.

Voorgesteld besluit:
7. Op basis van bovenstaand voorstel 'Levering IT producten' de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €100.000.

8	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Ondersteuning IT producten		111	111	111	111

De organisatie ondersteunen op het brede en complexe veld van IT is onveranderd moeilijk. Een expert zijn op al deze gebieden is onmogelijk. Bij complexe IT veranderingen (upgrades, uitfasering, overgang naar Cloud, uitrol organisatie brede producten, migraties) is ondersteuning van vitaal belang. Bovendien levert de inzet van externen die de handelingen veel vaker hebben gedaan vele voordelen op.

Daarnaast moet er voor de periode 2026 - 2030 rekening worden gehouden met de programmering van Lelystad Digitaal 2030 - het voldoen aan rechtmatigheid, waarvoor aanbestedingen in deze periode uitgevoerd moeten worden. Door het bezuinigen op dit begrotingsonderdeel zullen wij dit meer zelf, met eigen mensen, moeten oppakken en/of aanbestedingen uitstellen. De gevolgen zijn: minder kwaliteit en capaciteit voor trajecten, projecten, aanbestedingen en ontwikkeling. Dit vertaalt zich verder in langere doorlooptijden, minder totale capaciteit die ter beschikking kan staan van de organisatie en meer kans op het niet voldoen aan de rechtmatigheidsregel voor informatiesystemen.

Voorgesteld besluit:

8. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Ondersteuning IT producten’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €111.000.

9	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Versobering tertiaire arbeidsvoorwaarden		50	75	100	100

Er is sprake van een aantal tertiaire arbeidsvoorwaarden. Daar zijn een aantal versoberingen in door te voeren:

- Terugschroeven van vergoeding dienstreizen boven maximaal tarief (28 cent per kilometer terugbrengen naar 23 cent per kilometer - totaal besparing €22.000).
- Vakbondscontributie via het Individueel Keuze Budget (IKB) niet langer als optie aanbieden (totaal besparing €26.000).
- Stoelmassages niet langer aanbieden (totaal besparing €32.000). Deze kosten worden nu gedekt uit het arbobudget; echter door de kostenstijging arboarts levert deze versobering per saldo geen besparing op.
- Fruit op het werk (totaal besparing €15.000). Hiervoor geldt hetzelfde als het punt hierboven: deze kosten worden nu gedekt uit het arbobudget en door de kostenstijging arboarts levert dit waarschijnlijk niet daadwerkelijk een besparing.
- Minder lunches en catering bij evenementen voor ambtelijke organisatie en (totaal besparing €25.000). Hiervoor worden in 2024 nieuwe richtlijnen opgesteld.
- Geen externe etentjes en recepties in verband met jubilea en afscheid. Niet meer extern vergaderen en lunchen en versobering teamuitjes (totale besparing €50.000).

Voorgesteld wordt in totaliteit €100.000 te bezuinigen en in overleg met de OR te bepalen welke keuzes gemaakt moeten worden.

Voorgesteld besluit:

9. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Versobering tertiaire arbeidsvoorwaarden’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €50.000 in 2025, €75.000 in 2026 en €100.000 met ingang van 2027.

10	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Formatieve ombuigingen		400	800	1.200	1.200

Een aantal ombuigingen die aan de raad worden voorgelegd bestaan voor een deel uit het aframen van personele inzet op de uitvoering van de desbetreffende activiteit. Daarnaast is er gekeken naar mogelijkheden om - in aanvulling daarop - een ombuiging door te voeren op de ambtelijke organisatie. Een aantal overwegingen spelen hierbij een rol.

1. Omvang gemeentelijke organisatie in relatie tot aantal inwoners
Het spreekt voor zich dat de omvang van het ambtelijk apparaat in verhouding moet staan tot het aantal inwoners. In afgelopen kadernota's is deze discussie meerdere malen gevoerd. Gemeenten van vergelijkbare grootte hebben een bezetting van 8,5 fte per 1.000 inwoners in 2023 (daar waar de formatie van Lelystad neerkomt op 8,1 fte per 1.000 inwoners).

In de programmabegroting 2023 - 2026 heeft de raad per amendement besloten om voor iedere 1.000 inwoners groei 4 FTE aan formatieruimte toe te voegen (in plaats van de afgerond 8 FTE die het college voorstelde, om gelijke tred te houden met de benchmark). Dit betekent dat - bij de huidige situatie - de verhouding van het aantal FTE in vergelijking met het aantal inwoners in de toekomst verder af zal nemen.

2. Aanvullende inzet om gewenste groei te realiseren
De raad heeft in de kadernota 2024 - 2027 besloten middelen beschikbaar te stellen voor het versnellen van de woningbouw, oplopend tot een bedrag van €800.000 structureel. Dit gaat nadrukkelijk om een andere discussie dan onder punt 1 is benoemd. In vergelijking met de benchmarkgemeenten heeft Lelystad namelijk een forse groeiambitie. Om als organisatie 'fit' te zijn voor de opgave wordt op verschillende sporen toegewerkt naar de versnelling gekoppeld aan groei in balans.

3. Druk binnen organisatieonderdelen / teams
In de afgelopen 10 jaar is de organisatie in relatieve zin sterk gekrompen. Ook op het vlak van leidinggevenden zijn er scherpe keuzes gemaakt, bijvoorbeeld door de laag afdelingshoofden tussen de directie en teamleiders weg te saneren. Inmiddels is duidelijk geworden dat de span of control voor de teamleiders - bij de huidige formatieruimte - te groot is. Op dit vlak is aanvullende inzet noodzakelijk, maar er is geen budgetruimte voor beschikbaar. Dat speelt in meer of mindere mate binnen alle organisatieonderdelen, zoals ook beargumenteerd onder punt 1 hierboven.

Resumerend
Zoals gezegd knelt het in de beschikbare capaciteit en workload. Het is tegelijkertijd echter ook zo dat - wanneer er offers in de stad gebracht worden - we ook als organisatie een maximale bijdrage willen leveren. Het zal wel betekenen dat niet alles meer kan. In de praktijk zal dat betekenen dat:

1. Een deel van de eerder toegevoegde formatiegroei weer zal worden afgeraamd, met toenemende druk op de organisatie als gevolg.
2. Dat er op een andere wijze invulling gegeven zal worden aan de gewenste groeiversnelling. De markt zal hierbij meer gaan voorstellen en de organisatie zet in op het werken met Nota's van Uitgangspunten en tenders. Verder zal het programmabureau van 'het nieuwe stadsdeel' (eerder ZuiderC) dit mogelijk moeten maken.
3. Knelpunten binnen de organisatie zullen zoveel als mogelijk intern opgelost moeten worden. Een taakstellende bezuiniging op de formatie van het fysieke domein zal via die weg bij moeten dragen aan het verbeteren en optimaliseren van werkprocessen en dus zelfs kunnen bijdragen aan de versnelling van de woningbouw en uitbreiding van de stad. Daarnaast zal er continue kritisch gezocht moeten worden naar mogelijkheden om op een slimme manier met de beschikbare formatie om te gaan. Ook op het vlak van inhuur blijft het nadrukkelijk van belang om kritisch te zijn en - daar waar mogelijk - zoveel mogelijk in te blijven zetten op vaste dienstbetrekkingen.

Voorgesteld besluit:
10. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Formatieve ombuigingen’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €400.000 in 2025, €800.000 in 2026 en €1.200.000 met ingang van 2027.

11	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Budgetten college		82	82	82	82

Een bezuiniging van in totaal €82.000 op de budgetten van het college met ingang van 2025. Deze bezuiniging is opgebouwd uit een drietal elementen:

Een bedrag van €40.000 wordt bezuinigd op de ondersteuning van het college. Dit zal voortaan volledig vanuit de bestaande formatie moeten komen en gaat dan met name om communicatie, bestuursadvies

en bestuursondersteuning. De overige beïnvloedbare kosten bedragen €30.000 en worden gemaakt voor fotografie, bloemen en de lintjesregen (resp. €10.000 per jaar). Er zullen nieuwe werkafspraken gemaakt moeten worden over bloemwerk en de organisatie van de lintjesregen. Dit geldt ook voor de inzet van een externe fotograaf. Verder worden in de toekomst bij fotografie de mogelijkheden van AI ingezet. Dit levert samen een jaarlijkse besparing op van €2.000 met ingang van 2025.

Daarnaast is er €50.000 aan budget beschikbaar onder de noemer 'college onvoorzien'. Over 2022 is er €7.000 van dit budget ingezet, als bijdrage voor een reeks concerten in Flevoland van het Liatoshynsky Orchestra uit Kyiv. Over 2023 is er €25.000 van dit budget uitgegeven, als donatie voor de slachtoffers van de aardbeving in Turkije en Syrië. Het beschikbare budget kan met €40.000 naar beneden toe bijgesteld worden, zodat er nog een totaalbedrag van €10.000 beschikbaar blijft om bij onvoorziene omstandigheden budget beschikbaar te hebben.

Voorgesteld besluit:

11. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Ondersteuning college’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €82.000.

12	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Terugbrengen kerstversiering		10	10	10	10

Jaarlijks wordt het stadhuis in kersttijd versierd met een grote kerstboom, kleine kerstbomen op de etages en de Wigstraat en aanvullende versieringen. Kosten hiervoor zijn €15.000. Voorstel is om de versiering terug te brengen tot uitsluitend een boom in de hal van het stadhuis en hiermee een besparing te realiseren van €10.000. Het meebrengen van eigen kerstversieringen door medewerkers is en blijft in het kader van brandgevaar niet toegestaan.

Voorgesteld besluit:

12. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Terugbrengen kerstversiering’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €10.000.

13	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Repro en mediabureau		70	70	70	70

Op 1 januari 2021 is de Wet elektronische publicaties (Wep) van kracht. De Wep verplicht gemeenten om alle wettelijk voorgeschreven bekendmakingen, mededelingen, verordeningen en kennisgevingen via de applicatie Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties (DROP) te publiceren in een officieel elektronisch blad. Als service naar de inwoners en ondernemers worden deze bekendmakingen, etc. ook nog gepubliceerd in de Flevopost. Dit is niet meer nodig en daarbij zijn de kosten voor publicaties in de Flevopost de afgelopen jaren sterk gestegen. Komt nog bij dat de huis aan huis bezorging van de Flevopost al langere tijd in veel wijken niet meer plaatsvindt. Voorstel is om hiervoor geen ruimte meer af te nemen, waarmee een besparing van €70.000 wordt gerealiseerd.

Voorgesteld besluit:

13. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Repro en mediabureau’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €70.000.

14	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Schoonmaak Stadhuis en Wigstraat		10	54	54	54

Het huidige schoonmaakcontract (Stadhuis en Wigstraat) loopt nog tot 7 mei 2025. Mogelijkheid is om bij een volgende aanbesteding de frequentie van de avondschoonmaak te verlagen. Dit heeft wel als consequentie dat de schoonmaakbeleving lager wordt, kans op ongedierte toeneemt en gezondheidsklachten (meer stof etc.) kunnen toenemen. Daarnaast kan het vloeronderhoud en binnenglasbewassing worden teruggebracht naar één keer per jaar. Dit alles levert een besparing op van

€54.000. Aandachtspunt blijft wel dat er jaarlijks geïndexeerd moet blijven worden, teneinde de beschikbare budgetten niet te overschrijden.

Voorgesteld besluit:

14. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Schoonmaak Stadhuis en Wigstraat’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €10.000 in 2025 en €54.000 met ingang van 2026.

15	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Datacommunicatie en telefoonkosten		70	70	70	70

Het aangaan van een nieuw contract met onze mobiele provider naar aanleiding van een aanbesteding heeft geleid tot structurele lagere kosten. Bij een gelijkblijvende aantal medewerkers en "Internet of Things" die een mobiel abonnement behoeven is deze structurele bezuiniging van €70.000 structureel mogelijk.

Voorgesteld besluit:

15. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Datacommunicatie en telefoonkosten’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €70.000.

16	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Repro en printerkosten		30	30	30	30

De afgelopen periode is naar voren gekomen dat het afdrukken van papieren documenten in populariteit is gedaald. Men gebruikt meer iBabs, Teams of Sharepoint om bestanden te lezen en direct van feedback te voorzien. Iedereen in de organisatie zal "papierluw" moeten werken om deze bezuiniging van €30.000 structureel uitvoerbaar te houden.

Voorgesteld besluit:

16. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Repro en printerkosten’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €30.000.

17	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Inzet Huisadvocaat		30	30	30	30

De inzet van rechtskundige dienstverlening door de huisadvocaat ziet hoofdzakelijk op verplichte rechtsbijstand in civielrechtelijke zaken en ondersteuning en advisering bij zeer complexe en juridisch specialistische dossiers. Het gaat hier om wettelijke taken met een beperkte beïnvloedbaarheid van het budget. Dit jaar gaat er een nieuwe aanbesteding plaatsvinden voor de uitbesteding van juridische werkzaamheden. Er kan een bezuiniging van €30.000 structureel worden gerealiseerd, maar alleen wanneer er nog kritischer wordt gestuurd op de kosten, meer wordt gestuurd op wanneer er gebruik wordt gemaakt van de huisadvocaat en er binnen de teams goed wordt gepland en nog meer gebruik gemaakt wordt van de reeds aanwezige juridische capaciteit.

Voorgesteld besluit:

17. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Inzet Huisadvocaat’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €30.000.

18	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Overige HR Software		-	20	20	20

Er kan een bedrag van €20.000 als bezuiniging worden ingeboekt. Dit betekent dat de MAVIM software uit gefaseerd zal worden en de diverse processen opgenomen moeten worden in een ander systeem. Dit

systeem is reeds in huis en dat zal op termijn uitgebreid worden, door deze software passend te maken voor procesmanagement.

Voorgesteld besluit:
18. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Overige HR Software’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €20.000.

19	Bijstelling	0.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Inkomsten deelnemingen		200	200	150	150

De gemeente ontvangt jaarlijks dividend van Alliander N.V. en een garantstellingsprovisie van HVC. Voor het dividend van Alliander is in de begroting een opbrengst van €450.000 begroot. De afgelopen jaren was de verwachting dat de bedrijfsresultaten van Alliander, en daarmee de winstuitkering, onder druk zouden komen te staan als gevolg van de toenemende investeringsbehoefte. Doordat ook de omzet meer stijgt dan verwacht - als gevolg van de toenemende elektrificatie - blijkt deze verwachting niet uit te komen. In de afgelopen jaren is er tussen de €170.000 en €280.000 meer dividend ontvangen dan begroot. Alliander wil in gesprek met de aandeelhouders over het dividendbeleid, omdat volgens Alliander de dividenduitkering niet ten koste mag gaan van de benodigde investeringsruimte en wel maatschappelijk passend moet zijn. Hiervoor is een aanpassing nodig van het door de aandeelhouders vastgestelde dividendbeleid. Voorgesteld wordt de begroting 2025 – 2028 te actualiseren op dit punt.

Voorgesteld besluit:
19. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Inkomsten deelnemingen’ de begroting 2025 en meerjarenraming 2026 - 2028 bij te stellen met de volgende bedragen: €200.000 in 2025 en 2026 en €150.000 in 2027 en 2028.

20	Bijstelling	0.61	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	OZB woningen met 2,5 procent verhogen		335	335	335	335

In z´n algemeenheid geldt dat elke verhoging van het tarief van de OZB woningen met 1% leidt tot een meeropbrengst van €134.000. Een verhoging van €2,5% leidt dan tot een meeropbrengst van €335.000 structureel op het vlak van de OZB woningen.

Het tarief voor woningen (eigenaren) bedraagt in 2024 0,1193%. De gemiddelde eigenarenaanslag OZB voor een woning met een gemiddelde waarde van €322.000 bedraagt dan €384,00. Iedere stijging met 1% komt gemiddeld dus neer op een verhoging van €3,84 van de ozb aanslag voor woningen.

Qua woonlasten (ozb,afval,riool) staat gemeente Lelystad landelijk op plek 280, waarbij plek 1 de goedkoopste en plek 345 de duurste gemeente is. Voorgesteld wordt de opbrengst op het vlak van de OZB woningen met 2,5% te verhogen.

Voorgesteld besluit:
20. Op basis van bovenstaand voorstel ‘OZB woningen met 2,5 procent verhogen’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €335.000.

21	Bijstelling	0.61	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Uitvoering heffing en invordering gemeentelijke belastingen		-	-	-	-

Voor een aantal gemeenten, waaronder bijvoorbeeld Dronten, en voor waterschap Zuiderzeeland verzorgt GBLT de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. De kosten per inwoner bedragen ca € 17 (Dronten) per inwoner, wat op het eerste gezicht lager ligt dan de kosten per inwoner in Lelystad. Voorgesteld om een onderzoeksopdracht uit te voeren naar mogelijkheden om de uitvoering van heffing en invordering over te dragen. Enerzijds om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie en de daarbij behorende kosten. Anderzijds om te onderzoeken of uitvoering extern inderdaad goedkoper kan.

Voorgesteld besluit:

21. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Uitvoering heffing en invordering gemeentelijke belastingen’ een onderzoeksopdracht uit te voeren naar mogelijkheden om de uitvoering van heffing en invordering over te dragen.

22	Bijstelling	0.61	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Uitvoeringskosten bezwaar (incl proceskostenvergoeding)		-	170	170	170

In 2024 zijn er een aantal zaken gewijzigd wat betreft de hoogte van de proceskosten in de bezwaarfase. De hoogte van de proceskostenvergoeding voor een WOZ-dienstverlener (in de wet: beroepsmatig verleende rechtsbijstand) is per 1 januari 2024 nog maar 25% van het bedrag uit het Besluit proceskosten bestuursrecht. (Bron: Artikel 30a lid 1 Wet WOZ).

In 2024 gaan we uit van 1762 bezwaarschriften, waarvan ruim 1000 bezwaren zijn ingediende door No Cure No Pay (NCNP) bedrijven. De verwachting is dat 40% hiervan in aanmerking komt voor kostenvergoeding, waarmee het begrote bedrag neerkomt op circa €68.000. In de begroting is hiervoor €178.000 begroot. Door deze wetwijziging kan hierop €110.000 worden ingeboekt als besparing.

Daarnaast zijn er maatregelen getroffen om de stijgende uitvoeringskosten door de sterke toename van het aantal bezwaren en de externe uitbesteding om te buigen naar inzet van eigen medewerkers/taxateurs. Hierdoor kan een verwachte besparing gerealiseerd worden van in ieder geval €60.000.

Voorgesteld besluit:

22. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Uitvoeringskosten bezwaar (incl proceskostenvergoeding)’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €170.000.

23	Bijstelling	0.63	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Verhogen parkeerbelasting		500	500	500	500

De tarieven voor parkeren in Lelystad zijn relatief laag. Dat geldt voor het uurtarief alsook voor de vergunningen en abonnementen. Daarnaast zijn de parkeertarieven sinds 2019 niet meer gecorrigeerd voor inflatie. De inkomsten kunnen verhoogd worden door de tarieven te verhogen of door de betaaltijden te verruimen. De potentiële inkomsten zijn afhankelijk van de verhoging van de tarieven.

Verhoging van het uurtarief van €1,60 naar €2,00 (+25%) leidt tot €400.000 extra inkomsten. Inschatting is dat verhogen van de tarieven van abonnementen en vergunningen nog eens €100.000 op zal leveren. Een andere optie is het vergroten van het gebied met betaald en/of vergunning parkeren (denk aan de gratis parkeermogelijkheden rondom het centrum te verminderen). Dergelijke opties zullen verder uitgewerkt moeten worden om een beter beeld te geven van de mogelijkheden op dit vlak. Het is ook mogelijk om de tarieven te verhogen met een percentage dat hoger ligt dan de inflatie in de afgelopen jaren. In dit ombuigingsvoorstel blijft de verhoging beperkt tot een correctie voor inflatie over de afgelopen jaren.

Voorgesteld besluit:

23. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Verhogen parkeerbelasting’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €500.000.

24	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Ramen ruimte onder plafond BTW compensatiefonds		1.192	1.192	1.192	1.192

Gemeenten zijn in 2023 €573 miljoen onder het plafond van het BTW compensatiefonds gebleven. Conform afspraak met het Rijk wordt deze niet benutte ruimte jaarlijks toegevoegd aan de algemene uitkering, die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds. De financieel toezichthouder staat het

gemeenten toe om de ruimte onder dit plafond uit het voorgaande jaar als structureel dekkingsmiddel mee te nemen in de meerjarenraming. Hierbij wordt gemeenten geadviseerd om hierbij voorzichtigheid te betrachten, aangezien de ruimte onder het plafond ook lager uit kan vallen in de komende jaren.

Gemeente Lelystad raamt de ruimte onder het plafond ook al structureel dekkingsmiddel. Op basis van de septembercirculaire 2023 werd de ruimte onder het plafond nog becijferd op een bedrag van €359 miljoen. De toename van de ruimte onder het plafond in de meicirculaire 2024 komt neer op €214 miljoen, wat voor Lelystad een extra algemene uitkering van €1.192.000 structureel zou betekenen. Er zit een risico in om deze ruimte onder het plafond in volle omvang te ramen, maar in lijn met het VNG begrotingsadvies wordt voorgesteld dit wel te doen. Belangrijkste argument hierachter is dat het daarmee wordt voorkomen dat door voorzichtigheid het noodzakelijk wordt op andere terreinen harde bezuinigingen door te voeren. Dat is een politieke afweging.

Voorgesteld besluit:

24. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Ramen ruimte onder plafond BTW compensatiefonds’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €1.192.000.

25	Bijstelling	0.8				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2028
	Geen gemeentelijke bijdrage Lelypas		-	-	-	-

De Lelypas kan niet bestaan zonder financiële ondersteuning van de gemeente Lelystad. Voor de huidige pas is op jaarbasis €95.000 van de gemeente nodig. Uit onderzoek dat ingesteld is naar aanleiding van de raadsmotie van 14 november 2023 blijkt dat het toevoegen van gemeentelijke regelingen aan de Lelypas leidt tot een kostenverhoging voor het in stand houden van de Lelypas. Het gaat om een bedrag van €200.000 op jaarbasis.

De raad wordt voor het zomerreces in een raadsinformatienota geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek. In verband met de ombuigingsopgave wordt voorgesteld de Lelypas niet te continueren. Met dit besluit worden geen structurele middelen vrijgespeeld om bij te dragen aan de ombuigingsopgave; er ontstaat echter wel duidelijkheid dat er in de toekomst geen gemeentelijke middelen zullen worden aangevraagd (die het begrotingstekort weer doen toenemen).

Voorgesteld besluit:

25. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Geen gemeentelijke bijdrage Lelypas’ de Lelypas niet te continueren.

26	Bijstelling	0.8				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2028
	Indexatie materiële budgetten gemeentebegroting		1.800	1.800	1.800	1.800

In de loop van 2022 is de inflatie sterk opgelopen, met als gevolg diverse financiële knelpunten - waar in de programmabegroting 2023 - 2026 zo goed als mogelijk op is geanticipeerd. Enerzijds door het actualiseren van de beschikbare budgetten bij significatie prijsstijgingen (denk aan de actualisatie van de energiebudgetten en de kosten voor het groenonderhoud). Anderzijds door het reserveren van middelen om de begroting en gesubsidieerde instellingen te kunnen compenseren voor deze prijsstijgingen.

Met ingang van 2024 wordt de reguliere systematiek weer gehanteerd, waarbij het indexpercentage voor het komende begrotingsjaar wordt berekend op basis van de percentages zoals begin maart door het CPB worden gepubliceerd in het Centraal Economisch Plan (CEP). Vanuit de reservering voor tranche 2024 resteert er nog een bedrag van €3.686.733 voor de compensatie van budgetten binnen de bedrijfsvoering en het fysieke domein (de budgetten van de gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein zijn reeds gecompenseerd voor inflatie).

Door zeer kritisch te zijn in de verdeling van deze middelen moet het mogelijk zijn om eenmalig een structureel bedrag vrij te spelen (inschatting op dit moment is de helft van het beschikbare bedrag, wat neerkomt op €1.800.000 structureel). In deze exercitie zal gekeken worden naar de mate waarin de

diverse budgetten onder druk zijn komen te staan als gevolg van prijsverhogingen in 2024 en alleen die budgetten te compenseren voor inflatie waarbij dit echt niet anders kan. Dit betekent concreet:

- Budgetten waar wellicht nog sprake was van enige onderbesteding krijgen er niks bij (door de prijsstijgingen zal de onderbesteding die er nog was verdwijnen).
- Budgetten waarop in enige mate gestuurd kan worden moeten via die weg binnen budget blijven.

Aandachtspunt hierbij is dat de raad ook over deze optie nadenkt in het besluitvormingsproces van de kadernota 2025 - 2028. Het spreekt voor zich dat deze optie niet steeds opnieuw kan worden ingezet, omdat dit onherroepelijk zal leiden tot overschrijdingen bij de jaarrekeningen / ongewenste situaties in de uitvoering / het verwijt dat de organisatie niet in control is. Na het doorvoeren van deze ombuiging zal er weer voldoende moeten worden geïndexeerd, ook al kost dit budgetruimte. Op het moment dat er dan een begrotingstekort resteert zullen er op inhoud keuzes gemaakt moeten worden over wat wel / niet meer wordt gedaan.

Voorgesteld besluit:

26. Op basis van bovenstaand voorstel 'Indexatie materiële budgetten gemeentebegroting' de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €1.800.000.

27	Bijstelling	0.8	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Motiemarkt en kindermotiemarkt		200	200	200	200

Op de Motiemarkt kunnen inwoners, wijken, verenigingen, enzovoorts, hun ideeën voor de stad promoten. Het idee wordt, als er voldoende belangstelling is, door raadsleden omgezet in een motie. Met een vooraf vastgesteld budget wordt er vervolgens gestemd over alle moties. Bij een meerderheid worden de ideeën uitgevoerd. Van het begin tot het einde werken raadsleden samen met de inwoners om ideeën om te zetten naar moties. Er wordt ieder jaar een motiemarkt georganiseerd, waarvoor €150.000 aan budget beschikbaar is. Ook wordt er inmiddels voor de tweede keer een kindermotiemarkt georganiseerd, waarvoor €50.000 beschikbaar is. Het is een overweging om hier - gezien de financiële situatie - niet langer uitvoering aan te geven. In de bespreking van de kadernota 2025 – 2028 is deze optie ook reeds door enkele fracties als een mogelijkheid ingebracht.

Voorgesteld besluit:

27. Op basis van bovenstaand voorstel 'Motiemarkt en kindermotiemarkt' de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €200.000.

28	Bijstelling	0.8	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Stelpost MRA		10	10	10	10

Een jaar of vijf geleden is er via een amendement €10.000 in de begroting gezet, ter dekking van toekomstige investeringen in MRA verband. Vervolgens is er nooit aanspraak gemaakt op deze middelen, wat maakt dat nu wordt voorgesteld deze stelpost vrij te laten vallen ten gunste van het begrotingssaldo.

Voorgesteld besluit:

28. Op basis van bovenstaand voorstel 'Stelpost MRA' de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €10.000.

29	Bijstelling	1.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Openbare orde en veiligheid		50	50	50	50

De uitvoering van het door de raad vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 en de andere taken in het kader van openbare orde en veiligheid bestaan hoofdzakelijk uit wettelijke taken. Ook heeft de raad in het raadsakkoord extra gelden beschikbaar gesteld ten aanzien van de buurtschouw, de aanpak van ondermijning en de aanpak van cybercriminaliteit.

Desondanks kan er door slimmer samen te werken met partners €50.000 worden bezuinigd. Hierbij is het van belang te benadrukken dat de aanpak van de toenemende cybercriminaliteit onverminderd doorgang zal vinden. Dit geldt ook voor de aanpak van ondermijning en de maatregelen die getroffen moeten worden bij explosies bij woningen en jeugdoverlast.

Voorgesteld besluit:

29. Op basis van bovenstaand voorstel 'Openbare orde en veiligheid' de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

30	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Energie		-	-	-	-

De afgelopen jaren zien we verschillende ontwikkelingen die een enorm effect hebben op onze energiekosten. We hebben grote ambities op het gebied van duurzaamheid en daarnaast zorgt de onstabiliteit in de wereld voor grote fluctuaties in en stijgingen van energietarieven. Dit zien we terug bij de directe kosten (leveringen) maar ook bij de indirecte kosten (belastingen en vastrecht). Om hier - ook in de begroting - tijdig op in te spelen is het goed om hier binnen de gemeente één regievoerder verantwoordelijk te maken voor de inkoop van energie. Een regievoerder is er nu niet en dat was tot voor enkele jaren terug ook niet echt een probleem, omdat de tarieven (en daarmee ook de kosten) redelijk stabiel waren.

De kosten worden begroot, betaald en verantwoord in 23 begrotingsproducten, waardoor effecten en het resultaat daarvan niet altijd direct zichtbaar zijn of worden. Daarnaast worden investeringen gedaan om energiekosten te besparen maar het effect hiervan wordt niet direct zichtbaar of verwerkt in de begroting. Vaak kan dit ook niet omdat voordelen teniet worden gedaan door stijgende (vaste) lasten.

Recent is de uitvraag gedaan voor de inkoop van energie voor 2026 en 2027 en daar kwam wederom HVC als voordeligste uit de bus en kan dus inbesteed worden. Openbaar aanbesteden heeft op dit moment nog geen toegevoegde waarde, maar zou eventueel in de toekomst overwogen kunnen worden op het moment dat hier financieel voordeel te behalen is.

Daarnaast zou, naast het eigen gebruik, ook gekeken kunnen worden hoe energie meer kostendekkend (vastrecht, levering en exploitatie) doorbelast kan worden naar derden (huurders/ gebruikers van gemeentelijk vastgoed en gebruikers van stroomkasten in de openbare ruimte). Doordat het nu soms onderdeel uit maakt van de huur en versnipperd is in de begroting en het resultaat van (overschrijdingen/ tekorten) wordt verantwoord per product binnen een taakveld (conform de BBV) is er geen goed beeld over het gebruik, de kosten en baten in relatie tot de begroting en de invloed die we daar zelf op hebben.

Deze 'ombuiging' levert geen bijdrage aan de ombuigingsopgave, maar door dit op deze wijze in te steken (regievoering, mogelijkheden tot doorbelastingen) kan het tekort dat zich nu voordoet naar beneden toe worden gebracht, zodat er op termijn geen nadeel meer optreedt.

Voorgesteld besluit:

30. Op basis van bovenstaand voorstel 'Energie' het tekort dat zich nu voordoet naar beneden te brengen, zodat op termijn geen nadeel meer optreedt.

31	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Groot onderhoud woongebieden		-	1.000	1.000	1.000

Voor het duurzaam in stand houden van de openbare ruimte vind er periodiek een herijking van de meerjarenraming KSP plaats. Een meerjarenraming is een theoretische berekening waarmee dit op basis van kostenkengetallen wordt aangetoond. Dezelfde kostenkengetallen vormen de basis voor de budgetramingen voor de uitvoering van het groot onderhoud.

In de kosten kengetallen voor de woongebieden wordt in de berekening uitgegaan van 16% VAT kosten (Voorbereiding - Administratie - Toezicht) en het in goede staat terug brengen van de openbare ruimte. Mede naar aanleiding van een door de raad aangenomen motie waarin wordt opgeroepen om breeduit

te communiceren voor de start van groot onderhoud in de wijk en de bewoners inspraak en medezeggenschap te geven over de te verrichten werkzaamheden zijn de VAT kosten in de woongebieden opgelopen tot ver boven de 30% en soms wel 40%. Naast deze VAT kosten komen daar de kosten voor het uitvoeren van bewonerswensen/ verzoeken en invulling geven aan beleidsambities zonder dekking nog bij.

Door in uitgangspunt, na besluitvorming weer te gaan werken vanuit de basis waar groot onderhoud voor bedoeld is "herstraten met kleine functionele aanpassingen" en bewoners te informeren en consulteren kan een besparing gerealiseerd worden op de inzet van personeel (€440.000) en op de uitvoeringskosten (€560.000) per jaar.

Voor alle overige zaken zal, in het tijdsbestek van de programmering (4 jaar), dekking op een andere wijze geregeld moeten worden. Voorbeelden hiervan zijn het gebiedsplan Lelystad Oost en het Stationsgebied West.

Voorgesteld besluit:

31. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Groot onderhoud woongebieden’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €1.000.000.

32	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Kabels en Leidingen		-	50	50	50

Voor het leggen van kabels en leidingen in Lelystad is in 2017 een (AVOI) Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren Lelystad vastgesteld. Op basis hiervan worden legeskosten in rekening gebracht bij nutsbedrijven. Na het vaststellen van de tarieven in 2017 zijn deze jaarlijks geïndexeerd, maar wijken inmiddels behoorlijk af van omliggende gemeentes.

Met de te verwachten ingrepen in de ondergrondse infrastructuur, als gevolg van de energietransitie, in de komende jaren, zou het goed zijn zowel de verordening als de tarieven te actualiseren. We zien nu al een toename in het aantal aanvragen waardoor meer capaciteit nodig is om alle aanvragen af te handelen en toezicht te houden op de correcte uitvoering, conform de vergunning. Daarom heeft dit voorstel een effect op zowel de baten als de lasten. Er kan gekeken worden of er mogelijke subsidieregelingen zijn die kosten voor inzet met betrekking tot de energietransitie kunnen reduceren.

Voorgesteld besluit:

32. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Kabels en leidingen’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

33	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Kwaliteit openbare ruimte		-	75	75	75

De gemeente Lelystad kent voor verschillende deelgebieden verschillende kwaliteitsniveaus. Deze zijn door de raad, als onderdeel van de ICL-evaluatie, op 28 april 2020 vastgesteld. Op hoofdlijnen is het kwaliteitsniveau vastgesteld op C-niveau met uitzondering voor het Centrum (A) en Subcentrums (B). Er bestaat ook een beeldkwaliteit D, maar dit kwaliteitsniveau is alleen bedoeld om in metingen te kunnen bepalen dat niveau C niet gehaald wordt. Lager dan C is als kwaliteitskader dus niet mogelijk.

Er zit nog enig bezuinigingspotentieel in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op die locaties waar het kwaliteitsniveau hoger is vastgesteld dan C (Centrum; A en Subcentrums; B). Deze gebieden onderscheiden zich van de rest, ze zijn klein en het aantal bezoekers is er groot. Dit geldt ook voor de impact die het zal hebben als daar de kwaliteit over de volle breedte naar beneden wordt bijgesteld, terwijl het bezuinigingspotentieel er, door de beperkte omvang, relatief laag is.

Bij het verlagen van de kwaliteitsniveaus in de A en B locaties zal er ook sprake moeten zijn van herinrichting van het groen. De huidige inrichting (rozen en vaste planten) zal deels vervangen moeten worden door soorten die beter aansluiten bij de nieuwe kwaliteitskaders. Dit vraagt om een extra

investering. Met een gedeeltelijke bijstelling, op alleen verhardingen, door A locaties te verlagen naar B en B locaties te verlagen naar C kan een resultaat behaald worden van €175.000.

Het effect van dit besluit is dat de eerste GO maatregel 5 jaar later plaatsvind en verhardingen er in die periode minder vlak en netjes bijliggen. Er is, omdat we binnen de bestaande kwaliteitsambities handelen, geen risico op wettelijke aansprakelijkheid.

De grootste bezuiniging die op beheer en onderhoud behaald kan worden is door bij het realiseren van ambities ook goed na te denken over het beheer en onderhoud en de daarbij behorende structurele kosten. Als het er eenmaal ligt zal het ook duurzaam in stand gehouden moeten worden. Dan is bezuinigen op beheer, zonder structuuringrepen, bijna niet mogelijk. Voorgesteld wordt om bij iedere ambitie die wordt voorgesteld meer aandacht te besteden aan de financiële paragraaf en daarin, naast de incidentele middelen, ook de structurele kosten die er aan verbonden zijn in beeld te brengen en te betrekken in de afweging.

Voorgesteld besluit:

33. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Kwaliteit openbare ruimte’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €75.000.

34	Bijstelling	2.1				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2028
	Onderhoud regionale fietsverbindingen		-	10	10	10

In de Wet Herverdeling Wegen is aan de hand van verkeersplanologische criteria vastgesteld welke wegen in beheer dienen te zijn bij het Rijk, bij de provincies en bij de gemeenten. Uitgangspunt bij de toenmalige herverdeling was dat het Rijk verantwoordelijk is voor wegen die verbindingen vormen van nationaal belang. Hiertoe werd het Rijkswegenplan 1984 nagenoeg ongewijzigd overgenomen. Vervolgens werden provinciale wegennetten, met wegen die verbindingen vormen van bovenregionaal belang, voor zover niet in beheer bij het Rijk, en regionaal belang vastgesteld. De overige wegen dienden in beheer bij gemeenten te zijn.

Deze lijn zou, in Flevoland, ook gevolgd kunnen worden voor regionale fietsverbinden. Dan zou het beheer van deze fietspaden niet bij de verschillende lagere overheden maar bij de provincie komen te liggen. We zien al jaren dat de provincie met incidentele middelen enorme bedragen investeert in deze regionale netwerken waarbij de lagere overheden opdraaien voor de structurele beheerkosten.

De provincie geeft in haar eigen beleidsdocumenten aan dat zij een verantwoordelijkheid hebben voor deze verbindingen. Het wordt tijd dat de provincie die verantwoordelijkheid, wat het beheer betreft tot aan de bebouwdekomgrens, ook gaan nemen en dragen. Het gaat hierbij om de volgende netwerken:

- Hoogwaardige fietsroutes
- Snelfietsroute MRA (Amsterdam - Lelystad)
- Regionale utilitaire fietsroutes
- Regionale recreatieve fietsroutes

De overige fietspaden komen of blijven in beheer en onderhoud bij de lagere overheden. Dit zou ook opgelost kunnen worden met een structurele bijdrage van de provincie, voor het duurzaam in stand houden van deze fietspaden. Net zo als dat de gemeente een structurele bijdrage levert aan de beheerkosten van het Kitesurfstrand. Als gemeente hebben we in het buitengebied nu 126.000m2 fietspad in beheer waarvan een deel onderdeel is van regionale fietsverbindingen. Beheerkosten nu zijn circa €200.000.

Voorgesteld besluit:

34. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Onderhoud regionale fietsverbindingen’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €10.000.

35	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Openbare verlichting		10	10	10	10

Openbare verlichting draagt bij aan de verkeersveiligheid en aan de veiligheid op straat maar het hebben of realiseren van openbare verlichting is geen wettelijke taak. Er zijn binnen de gemeente Lelystad geen heldere kaders over waar openbare verlichting wel of niet wordt toegepast en als het wordt toegepast met welk doel het er staat. Dit wordt keer op keer per te ontwikkelen gebied of locatie opnieuw bepaald. Ditzelfde geldt voor de toepassing van lichtmasten en armaturen. Een helder afwegingskader over wat we wel en niet verlichten kan als uitgangspunt dienen voor beoordeling van de huidige openbare verlichting en voor nieuwe ontwikkelingen.

Het gevolg hiervan kan op termijn zijn dat er openbare verlichting wordt verwijderd waar het nu wel staat maar ook openbare verlichting komt waar het nu niet staat.

De overstap naar energiezuiniger led verlichting is reeds ingezet en zal in 2024 worden afgerond een mogelijk besparing hierop is dus reeds gerealiseerd. Bij toekomstige vervangingen van armaturen valt hier nog een extra besparing te behalen op de energiekosten door armaturen standaard te voorzien van een dimprotocol.

Er wordt op dit moment onderzocht of er mogelijkheid is om de openbare verlichting iedere dag iets korter te laten branden. Indien wettelijk en technisch mogelijk zou dat een beperkte verlaging op de energiekosten betekenen en eventueel het iets langer kunnen doorbeheren van de armaturen in verband met minder branduren per jaar gedurende de technische levensduur van het armatuur.

Er kan onderzocht worden of er locaties zijn binnen Lelystad waar de openbare verlichting op bepaalde tijden geheel uitgeschakeld kan worden of zelfs geheel verwijdert zou kunnen worden. Tevens kan ervoor gekozen worden om de openbare verlichting op de dreven niet op volle sterkte aan te laten branden, maar gebruik te maken van de dimfunctie in het armatuur. In het verleden is er ooit voor gekozen om deze armaturen ongedimd aan te brengen. Het is niet de verwachting dat de verkeersveiligheid hier hinder van ondervindt.

Voorgesteld besluit:

35. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Openbare verlichting’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €10.000.

36	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Inperken directieketen (gebouwen)		-	25	25	25

Betreft een besparing op de standplaatsen van toezichthouders op projecten. Er worden tijdens de aanbesteding directieverblijven beschikbaar gesteld om zo toezichthouders te voorzien van een standplaats op het project. Het inzetten van directieverblijven vergroot de betrokkenheid tussen partijen en het project en het draagt bij aan een goede samenwerking tussen aannemer, gemeente en inwoners van een project. De keus ligt voor om de directieverblijven in te perken.

Gevolg:
Er wordt een keuze gemaakt om langlopende projecten (stedelijke ontwikkeling) wel te blijven voorzien van directieverblijven. En in het aantal verblijven in de grootonderhoud-projecten sterk te beperken. Een toezichthouder is dan genoodzaakt meer tijd te besteden aan reistijd van- en naar de projecten en is minder op het project aanwezig. De foutmarge van het project neem hierdoor toe en ook de tijd om adequaat tot een oplossing te komen zal afnemen. De toezichthouder als vertegenwoordiger van de gemeente is minder zichtbaar op projecten voor vragen van inwoners en als sparringpartner voor de aannemer.

Voorgesteld besluit:

36. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Inperken directieketen (gebouwen)’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €25.000.

37	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Werkzaamheden niet meer in de nacht		-	70	70	70

Het betreft een besparing op het uitvoeren van projecten in de nachtelijke uren. Op hoofdwegen en belangrijke verkeersaders wordt vaak gekozen voor een uitvoering in de nachtelijke uren. Dit is bevorderlijk voor de doorstroming en beschikbaarheid van het openbaar vervoer en voor de bereikbaarheid van inwoners en bedrijven. Als gevolg van deze bezuiniging zal het overgrote deel van het werk overdag worden uitgevoerd. Ook op de hoofdwegen en drukkere verkeersaders. Dat heeft tot gevolg dat doorstroming van verkeer wordt beperkt en er meer overlast wordt ervaren. Inwoners en bedrijven zijn overdag dus minder tot slecht bereikbaar en er zullen langere omrijdroutes worden ingesteld om het verkeer af te wikkelen. Dit zal leiden tot minder begrip voor de activiteiten en meer klachten van inwoners en openbare vervoerders.

Voorgesteld besluit:

37. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Werkzaamheden niet meer in de nacht’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €70.000.

38	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Avondvierdaagse over de dreven		23	23	23	23

Bezuinigen op dit budget kan gedaan worden door het volledige bedrag niet meer beschikbaar te stellen. Dit heeft tot gevolg dat de laatste etappe van de avondvierdaagse niet meer over de dreven gehouden kan worden. Hiermee wordt gebroken met een Lelystadse traditie en zal de organisatie van de avondvierdaagse de laatste etappe anders in moeten vullen.

Voorgesteld besluit:

38. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Avondvierdaagse over de dreven’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €23.000.

39	Bijstelling	2.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Laadpalen elektrisch		26	26	26	26

Dit budget wordt ingezet voor onderzoek naar de locatie van laadpalen, participatie en het laten plaatsen van laadpalen in het kader van afspraken met MRA elektrisch. Ook worden de laadpalen in de parkeergarages vanaf 2024 vanuit dit budget onderhouden, omdat er geen specifiek budget voor beschikbaar is. Vanuit MRA elektrisch wordt gewerkt aan een aanbesteding hiervoor maar de verwachting is dat dit nog 1 tot 2 jaar duurt. Zolang zal onderhoud aan laadpalen in parkeergarages betaald moeten worden vanuit dit betreffende budget. Via het plaatsen van elektrische laadpalen wordt een bijdrage geleverd aan een duurzamer verkeer. Door te bezuinigen op dit budget zal het niet mogelijk zijn laadpalen te laten plaatsen of te onderhouden.

Voorgesteld besluit:

39. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Laadpalen elektrisch’ de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €26.000.

40	Bijstelling	2.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Bataviahaven		-	50	50	50

Het beheer en onderhoud van de Batavaiahaven wordt uitgevoerd, in de vorm van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO), door de stichting Bataviahaven. Eind 2023 liep de DVO af en deze is met een jaar verlengd. In 2024 vind er een onderzoek plaats naar de organisatievorm welke het beste past bij het beheer en onderhoud van een eigen gemeentelijke recreatieve haven (Bataviahaven). Eén

van de geformuleerde uitgangspunten voor dit onderzoek is een kostendekkende exploitatie in de gemeentelijke begroting.

In de begroting loopt de exploitatie (uitvoeringskosten en personeel) nu €166.000 negatief. Of een kostendekkende exploitatie, met de huidige doelstellingen mogelijk is, in de huidige of met een andere organisatievorm zal het onderzoek uit moeten wijzen. Vooruitlopend daarop wordt met ingang van 2026 een bedrag van €50.000 ingeboekt.

Voorgesteld besluit:
40. Op basis van bovenstaand voorstel 'Bataviahaven' de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

41	Bijstelling	2.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Haltes en toegankelijkheid		25	25	25	25

In het raadsakkoord is €50.000 structureel beschikbaar gesteld om het gebruik van het openbaar vervoer te bevorderen. Dit geld wordt gebruikt om bushaltes bereikbaar en toegankelijk te houden voor alle gebruikers met voldoende verlichting, beschutting en zitplaatsen. Overweging is om de helft van het beschikbaar gestelde budget weg te bezuinigen. Daarmee kan wel verder worden gewerkt aan dit deel van het raadsakkoord, maar kunnen er minder maatregelen getroffen worden.

Voorgesteld besluit:
41. Op basis van bovenstaand voorstel 'Haltes en toegankelijkheid' de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €25.000.

42	Bijstelling	3.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Werkbudgetten economie		32	32	32	32

Voor horeca, economie algemeen en acquisitie (alsmede accountmanagement) zijn verschillende werkbudgetten voorhanden. Voorgesteld om in totaliteit een structurele ombuiging ter grootte van €32.000 door te voeren op dit vlak.

<u>Horeca</u>
Ter uitvoering van het nieuwe horecabeleid is een budget van € 20.900 beschikbaar. Voorgesteld wordt om op dit budget voor €5.900 te bezuinigingen.

<u>Economisch beleid algemeen</u>
Met het budget ten behoeve van economisch beleid worden de ontwikkelingen in de stedelijke economie gemonitord. Deze middelen stellen de gemeente in staat om onderzoek te doen en in te spelen op actualiteiten. Voorgesteld wordt dit budget terug te brengen van €81.951 tot €65.000.

<u>Economische Acquisitie</u>
Met ingang van 2025 kan het budget voor economische acquisitie worden teruggebracht van €68.959 tot €60.000.

Voorgesteld besluit:
42. Op basis van bovenstaand voorstel 'Werkbudgetten economie' de begroting 2025 en meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €32.000.

43	Bijstelling	4.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Onderwijshuisvesting - Uitvoeringsplanning		-	860	560	575

Het IHP meerjarenplan is door de raad vastgesteld en loopt tot 2027. Het merendeel van de projecten is in uitvoering. Dat is of de voorbereidingsfase of de bouwfase, afhankelijk van het project. De laatste projecten die nog opgestart moeten worden zijn de nieuwbouw (NB) van de Albatros en de nieuwbouw

(NB) van het oude gedeelte van de Boeier. De huidige planning is dat deze twee projecten grotendeels zullen overlappen.

Voor de uitvoering van de projecten NB Albatros en NB Boeier is vervangende huisvesting nodig. Als wissellocatie voor de nieuwbouwprojecten heeft de gemeente Lelystad de beschikking over een schoolgebouw. Dit schoolgebouw wordt momenteel gebruikt door basisschool de Kring, zij lopen voor in het traject rondom nieuwbouw. Nadat de nieuwbouw van de Kring gereed is, is het gebouw beschikbaar voor de volgende basisschool die tijdelijke huisvesting krijgt.

Omdat de NB Albatros en NB Boeier grotendeels overlappen is ook tijdelijke huisvesting nodig. Momenteel is deze tijdelijke huisvesting geraamd voor de Boeier en verwerkt in het IHP als kostenpost. Echter door het aanpassen van de planning, waarbij de projecten NB Albatros en NB Boeier opvolgend zijn in plaats van gelijktijdig kan er aanzienlijk bespaard worden door het niet maken van de kosten voor tijdelijke huisvesting.

Voorgesteld besluit:

43. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Onderwijshuisvesting - Uitvoeringsplanning’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €860.000 in 2026, €560.000 in 2027 en €575.000 in 2028.

44	Bijstelling	4.2			Bedragen x € 1.000	
			2025	2026	2027	2028
	Onderwijshuisvesting - Architectuur		-	-	15	21

In 2019 is het beleidskader Onderwijshuisvesting p.o. vastgesteld, waarin is bepaald dat nieuw te realiseren schoolgebouwen worden gerealiseerd conform het zogenoemde scenario 'groen en onderscheidend'. Om dit mogelijk te maken heeft de raad een bijbehorend budget per m2 vastgesteld. Het scenario 'groen en onderscheidend' gaat uit van toekomstbestendige, kwalitatief goede gebouwen die energieneutraal en gasloos zijn en met een onderscheidende architectuur. Momenteel worden de nieuwbouwprojecten die zijn opgenomen in het door de raad vastgestelde IHP Meerjarenperspectief voor de periode 2019-2026 uitgevoerd conform dit scenario.

Op basis van de uitgangspunten op basis waarvan wordt gebouwd, en met name het kwaliteitsniveau en de flexibiliteit, is besloten deze gebouwen af te schrijven over een periode van 60 jaar. Besparing op kwaliteit en flexibiliteit leidt tot direct hogere exploitatiekosten en heeft consequenties voor de levensduur.

Een besparingsmogelijkheid zou eerder gevonden kunnen worden in het toepassen van een meer sobere architectuur. Op basis van een proefproject is berekend dat de bouwkosten hiermee circa 10% lager uitvallen. Op investeringskostenniveau is de besparing ca. circa 4,85%. Het verschil komt doordat kosten voor bijvoorbeeld projectmanagement of een ontwerpteam niet lager worden. Deze kosten in het investeringsbudget blijven hetzelfde.

Op toekomstige projecten kan dus een besparing van circa 4,85% gerealiseerd worden op de kapitaallasten die voor 60 jaar in de begroting zitten. Het effect op de begroting is nu bepaald voor de nieuwbouwprojecten uit het IHP die nog uitgevoerd moeten worden: basisscholen Windroos, oudbouw Boeier, Albatros, Stella Nova en De Pionier. Omdat hier opvolgend meer projecten komen zal de besparing naar verwachting nog wat groter zijn.

Voorgesteld besluit:

44. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Onderwijshuisvesting - Architectuur’ de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met de volgende bedragen: €15.000 in 2027 en €21.000 met ingang van 2028.

45	Bijstelling	4.3			Bedragen x € 1.000	
			2025	2026	2027	2028
	Leerlingenvervoer - onderuitputting		100	100	100	100

Door de huidige regels voor leerlingenvervoer en betere controle vooraf, worden er minder beschikkingen afgegeven. Dit maakt dat er op dit moment sprake is van onderuitputting op het beschikbare budget.

Voorgesteld besluit:
45. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Leerlingenvervoer - onderuitputting’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €100.000.

46	Bijstelling	4.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	OAB - Logopedie		100	100	100	100

Voor- en vroegschoolse educatie (wettelijke taak) helpt om kinderen gelijke kansen te geven in het onderwijs. Als kinderen een taalachterstand hebben door onderwijsachterstanden, brengt een logopedist dit in beeld door screening op woordenschat en zinsopbouw, daarbij kan een logopedist(e) hen verder begeleiden. Door logopedie voor deze groep anders te regelen, kan het betaald worden uit het geld voor onderwijsachterstandenbeleid van de overheid. Via deze weg kan er €100.000 aan ombuiging worden ingeboekt.

Voorgesteld besluit:
46. Op basis van bovenstaand voorstel ‘OAB - Logopedie’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €100.000.

47	Bijstelling	4.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Leerlingenvervoer - vervoersregels en deelnemersaantallen		20	20	20	20

In het vierde kwartaal willen we een nieuwe regeling voor leerlingenvervoer aan de gemeenteraad aanbieden. Dit is nodig vanwege de verandering in de Wet voortgezet onderwijs 2020, die op 1 augustus 2022 is ingegaan. Ook zien we ontwikkelingen richting inclusief onderwijs, waarbij kinderen zo dicht mogelijk bij huis naar school gaan. De nieuwe regeling en deze inclusieve beweging kunnen mogelijk geld besparen.

Voorgesteld besluit:
47. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Leerlingenvervoer – vervoersregels en deelnemersaantallen’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €20.000.

48	Bijstelling	4.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Lokaal educatieve agenda		75	75	75	75

Binnen de LEA werkagenda hebben verschillende middelen geholpen bij innovatie, kwaliteitsverbetering en uitbreiding van het aanbod. Dit budget is bedoeld voor de ambities van de stad en is geen wettelijke taak. Door concrete afspraken en doelen te maken met alle partners in opvoeding en onderwijs, kunnen we mogelijk de kwaliteit blijvend verbeteren. Door samen te werken (co-creatie) en samen te betalen (co-financiering) met onze partners hopen we ook geld te besparen.

Voorgesteld besluit:
47. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Lokaal educatieve agenda’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €75.000.

49	Bijstelling	4.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Rebound maatwerk		75	75	75	75

Een rebound-, time-out-, of plusvoorziening is een speciale onderwijsinstelling die tijdelijke opvang en begeleiding biedt aan leerlingen met gedragsproblemen. Daarnaast zijn er de Leerroute op Porteum en de arrangementsklassen bij Aeres. Deze voorzieningen helpen bij de overgang van het primair onderwijs (PO) naar het voortgezet onderwijs (VO) en ondersteunen de ambitie voor inclusief onderwijs. Alle drie

de voorzieningen werken aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en dragen bij aan de landelijke en lokale ambitie voor inclusief onderwijs in 2035. Vanaf 2024 ontvangen scholen meer geld van de rijksoverheid voor kansengelijkheid in het VO. Bovendien krijgen ze middelen als beloning bij het behalen van prestatienormen voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten (VSV). Bezuinigingen zijn niet wenselijk omdat de ontwikkeling van een reboundvoorziening nog niet is afgerond.

Voorgesteld besluit:
49. Op basis van bovenstaand voorstel 'Rebound maatwerk' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €75.000.

50	Bijstelling	5.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Afbouw sportsubsidies		107	107	107	107

Bezuiniging/anders organiseren: afbouwen/terugbrengen sportsubsidies naar totaal € 80.000. De gemeente kent 6 subsidieregelingen op sport. De regelingen die betrekking hebben op breedtesport en sportevenementen zouden anders gefinancierd kunnen door middelen van het Sport- en beweegakkoord daarvoor aan te spreken. Echter zijn dat incidentele rijksmiddelen. Het opheffen van de regeling watersport lijkt een reële mogelijkheid, omdat er weinig gebruik wordt gemaakt van deze regeling. Tevens sluit de regeling niet aan bij ambities uit de sport- en beweegvisie (watersport is niet gedefinieerd als kernsport). Hetzelfde geldt voor de subsidieregeling investering sportaccommodaties.

- Subsidieregeling breedtesport: €22.854
- Subsidieregeling evenementen: €27.702
- Subsidieregeling watersport: €28.037
- Subsidieregeling investering sportaccommodaties: €28.620

Voorgesteld besluit:
50. Op basis van bovenstaand voorstel 'Afbouw sportsubsidies' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €107.000.

51	Bijstelling	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Buitenzwemwater		125	125	125	125

In het raadsakkoord is beschreven onderzoek te doen naar een (tweede) buitenzwemvoorziening. Dat onderzoek is reeds uitgevoerd. Vervolgens zijn er middelen opgenomen om ook over te gaan tot realisatie. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de oplossingsrichtingen gezocht moeten worden in het realiseren van stranden met waar mogelijk water om te recreëren. Dit wordt niet gezien als een actie die sterk bijdraagt aan de sport- en beweegparticipatie van onze inwoners. Voorgesteld wordt daarom de gereserveerde middelen vrij te laten vallen als bijdrage in de ombuigingsopgave.

Voorgesteld besluit:
51. Op basis van bovenstaand voorstel 'Buitenzwemwater' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €125.000.

52	Bijstelling	5.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Kosten sportaccomodaties meer doorberekenen aan gebruikers		30	60	90	120

Deze ombuiging heeft betrekking op het verhogen van inkomsten. Sportbedrijf Lelystad is verhuurder van buitensportaccommodaties (sportvelden) en verhuurder van binnensportaccommodaties (sporthallen en sportzalen). Vanuit de benchmark blijkt dat gemiddeld 35 tot 45% van de gebruikerskosten door de gebruikers zelf wordt bekostigd. Zowel bij de buitensport als de binnensport liggen deze percentages in Lelystad lager. Dat betekent dat de gebruikerskosten relatief laag zijn. Dat biedt ruimte om de tarieven te verhogen om op die manier meer inkomsten te genereren, wat als compensatie kan dienen voor het

verlagen van de begrotingssubsidie aan Sportbedrijf Lelystad. Het voorstel is deze tarievenverhoging in een periode van 4 jaar door te voeren. Dit doen we in afstemming met de gebruikers (sportverenigingen).

Voorgesteld besluit:

52. Op basis van bovenstaand voorstel 'Kosten sportaccommodaties meer doorberekenen aan gebruikers' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €30.000 in 2025, €60.000 in 2026, €90.000 in 2027 en €120.000 met ingang van 2028.

53	Bijstelling	5.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Cultuur - Amateurkunst		25	25	25	25

De Programmasubsidie Cultuur vervangt op grond van de Cultuurvisie 2024 – 2030 vanaf 2024 de voorgaande subsidieregelingen op het gebied van amateurkunst, beeldende kunst, letteren en podiumkunsten. Voor het Domein Amateurkunst is binnen de regeling een subsidiebudget beschikbaar van € 156.000. De hoogte van dit bedrag is mede gebaseerd op een besluit in de kadernota 2022 - 2025, waarbij op grond van een amendement €100.000 is toegevoegd aan het reeds aanwezige subsidiebudget voor amateurkunst. Op grond van de subsidieverlening in de afgelopen jaren blijkt dat het beschikbare subsidiebudget voor amateurkunst structureel niet volledig wordt aangevraagd. Dit biedt de ruimte om bij de subsidieverlening een bedrag van €25.000 te besparen zonder dat dit het huidige activiteitenniveau op het gebied van amateurkunst beperkt.

Voorgesteld besluit:

53. Op basis van bovenstaand voorstel 'Cultuur - Amateurkunst' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €25.000.

54	Bijstelling	5.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Cultuur - Cultuur in de wijk		50	50	50	50

Op grond van de Cultuurvisie 2024 – 2030 is een budget van €100.000 structureel beschikbaar gekomen voor culturele activiteiten in de wijken. Hiervoor wordt momenteel €50.000 ingezet voor de regeling Cultuur in de Wijk. Dit is geen subsidie in de formele zin, maar een financiële impuls voor culturele initiatieven vergelijkbaar met het buurtbudget van Mensen maken de buurt. Hiervoor worden al diverse projecten in de wijk mee gefinancierd.

Een tweede maatregel betreft de functie van een cultuurverbinder die op wijkniveau initiatiefnemers van culturele projecten ondersteunt waardoor de realisatie van deze projecten kansrijker en succesvoller wordt. Hiervoor is in de begroting een bedrag van €50.000 beschikbaar. Deze functie is momenteel nog niet ingevuld. Door de inzet van de functie te revoceren valt dit bedrag vanaf 2025 structureel vrij.

Voorgesteld besluit:

54. Op basis van bovenstaand voorstel 'Cultuur – Cultuur in de wijk' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

55	Bijstelling	5.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Cultuur - Cultuurinstellingen		50	100	150	200

De culturele basisinfrastructuur vormt zowel in organisatiekracht en in financiële mogelijkheden de kern van het culturele ecosysteem voor Lelystad. Om die reden ontvangen de instellingen en organisaties van de culturele basisinfrastructuur jaarlijks een begrotingssubsidie. Gelijktijdig is hun financiële positie kwetsbaar. Door de diverse taakstellingen in het afgelopen decennium is hun eigen vermogen dermate gedaald, dat de instellingen bijna niet meer niet in staat zijn om financiële tegenvallers of autonome kostenstijgingen zelf op te vangen. In aanvulling op de algemene kostenstijging door inflatie, energie en

cao, zien de instelling ook de effecten van het landelijke fair pay beleid op de kosten van culturele producties. De eventuele btw-verhoging komt daar nog bij.

Toch is het onontkoombaar dat ook de instellingen uit de culturele basisinfrastructuur een bijdrage zullen moeten leveren aan de taakstelling voor het cultuurbeleid. De grotere culturele instellingen krijgen een gemeenschappelijke taakstelling van €50.000 structureel. In overleg met de gemeente zal worden gekeken op welke wijze de instellingen hier zodanig invulling aan kunnen geven dat de output en de maatschappelijke impact van de instellingen breed zo min mogelijk wordt aangetast.

In overleg met het Centrum voor de kunsten De Kubus zal daarnaast een taakstelling ingeboekt worden van €50.000 in 2026, oplopend tot €150.000 in 2028. Hiervoor wordt een traject ingezet gericht op een duidelijke commitment bij het onderwijs voor de binnenschoolse cultuureducatie, en een innovatieve aanpak voor het stimuleren van actieve cultuurdeelname in o.a. de wijken.

Voorgesteld besluit:

55. Op basis van bovenstaand voorstel 'Cultuur - Cultuurinstellingen' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €50.000 in 2025, €100.000 in 2026, €150.000 in 2027 en €200.000 met ingang van 2028.

56	Bijstelling	5.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Investeren in bestaande wijken		500	500	500	500

In het raadsakkoord is opgenomen dat we willen investeren in het onderhoud en de leefbaarheid van de bestaande wijken. Onderdeel hiervan is het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte, onder andere door daar meer elementen aan toe te voegen, zoals (natuur)speeltuinen, bankjes en minder zwerfvuil. De gereserveerde middelen ter grootte van €500.000 worden ingebracht als ombuiging.

Voorgesteld besluit:

56. Op basis van bovenstaand voorstel 'Investeren in bestaande wijken' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €500.000.

57	Bijstelling	5.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Bestrijding invasieve exoten		50	50	50	50

Bestrijding van invasieve exoten is een wettelijke taak. De bestrijding van de Japanse Duizendknoop kost relatief veel geld en is wettelijk niet verplicht. Deze plan komt niet voor op de Unilijst invasieve exoten. Het is een eigen beleidsvrijheid om deze invasieve exoot wel of niet te bestrijden. Door te stoppen met de bestrijding lopen we een risico op verdere verspreiding van de soort, mogelijke schade aan voorzieningen in de openbare ruimte en verdringing van andere plantensoorten.

Voorgesteld besluit:

57. Op basis van bovenstaand voorstel 'Bestrijding invasieve exoten' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

58	Bijstelling	5.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Bewonersconsulent		-	-	85	85

Op basis van ambities uit het raadsakkoord 2022 - 2026 heeft er formatie-uitbreiding van bewonersconsulenten (van 3 naar 4) plaatsgevonden. In ieder stadsdeel, als vast aanspreekpunt voor bewoners, een eigen bewonersconsulent. Als in dit bezuinigingsproces (zie andere voorstellen) besloten wordt om verschillende participatiebudgetten samen te voegen en deze in som te reduceren kan er door middel van natuurlijk verloop een formatieplek van bewonersconsulent binnen nu en 2 jaar (uiterlijk 01-01-27) worden afgeraamd. Het niet meer invullen van deze formatie betekent dat niet meer elk stadsdeel een eigen aanspreekpunt voor bewoners vanuit de gemeente heeft.

Voorgesteld besluit:
58. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Bewonersconsulent’ de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €85.000.

59	Bijstelling	5.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Participatiebudgetten		35	35	35	35

De gemeente besteedt vanuit verschillende invalshoeken en regelingen budget om bewoners meer te betrekken bij hun leefomgeving:

- Mensen Maken de Buurt €247.650
- Buurtbudget €121.570
- Ideeënmakelaar €84.906

Binnen het fysieke domein is er, voor Mensen maken de Buurt, €70.000 beschikbaar. De overige budgetten maken onderdeel uit van het sociaal domein. Daarom wordt hier voorgesteld de helft van het budget binnen het fysieke domein af te ramen. In een andere ombuiging wordt daarnaast voorgesteld €100.000 te bezuinigen op de budgetten die onderdeel uitmaken van het sociaal domein. Door van de 3 bestaande regelingen 1 regeling te maken met heldere afwegingskaders en hierover te communiceren via de website kan het uitvoeringsbudget wellicht efficiënter ingezet worden.

Voorgesteld besluit:
59. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Participatiebudgetten’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €35.000.

60	Bijstelling	5.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Ruiterpaden en moutainbikeroutes		35	35	35	35

Er is in de begroting een bedrag gereserveerd voor het onderhoud van de ruiterpaden en mountainbikeroutes. Dit budget wordt, in afstemming met vertegenwoordigers van beide groeperingen, echter in de praktijk maar moeizaam ingezet. Bovendien is de doelgroep ook relatief beperkt in omvang. Een risico van dit voorstel kan zijn dat er over een aantal jaren meer geïnvesteerd moet worden in het onderhoud van de ruiter- en mountainbike routes.

Voorgesteld besluit:
60. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Ruiterpaden en mountainbikeroutes’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €35.000.

61	Bijstelling	5.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Steigers		60	60	60	60

Eind 2019 is het beheerplan waterobjecten 2020 - 2024 vastgesteld. Onderdeel van dit beheerplan zijn de houtensteigers die op verschillende plaatsen in de stad zijn gerealiseerd. In een aantal gevallen, zijn ze wel gerealiseerd maar worden hoegenaamd niet gebruikt. In het dagelijks onderhoud zijn de kosten relatief laag (€20.000/ jaar) maar jaarlijks wordt er, op basis van het beheerplan, €123.000 gestort voor vervanging, van steigers, aan het eind van de levensduur. In de besluitvorming van het huidige beheerplan is opgenomen dat als objecten nagenoeg niet worden gebruikt ze na afstemming met omwonende worden verwijderd.

Dit is echter niet financieel gemaakt omdat die zekerheid er pas is aan het eind van de levensduur en na afstemming met de omwonende. In de besluitvorming is een evaluatie van het huidige beheerplan voorzien in 2024. In deze evaluatie kan, ter verwerking in het nieuwe beheerplan, inzichtelijk worden gemaakt welke steigers aan het eind van de levensduur niet vervangen gaan worden. Na positieve besluitvorming zal dit leiden tot een lagere storting in de voorziening.

Voorgesteld besluit:

61. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Steigers’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €60.000.

62	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Mantelzorgcompliment plus uitvoeringskosten		283	283	283	283

Het Mantelzorgcompliment is een erkenning voor de mantelzorger. Iedere gemeente kan op een eigen manier vorm geven aan een mantelzorgcompliment/waardering. Bijvoorbeeld door een waardebon te geven. Of door gratis activiteiten aan te bieden op de dag van de mantelzorg (10 november).

De voorwaarden voor het mantelzorgcompliment kunnen per gemeente verschillen. Gemeenten zijn in ieder geval verplicht om dit jaarlijkse blijk van waardering in te regelen. De gemeente Lelystad waardeert de inzet van Mantelzorgers door een jaarlijkse toekenning van het Mantelzorgcompliment in de vorm van een geld bedrag (€180) of een bedrag op de Lelypas (€200). In de begroting is op dit moment jaarlijks structureel een bedrag van €260.000 opgenomen. In het verleden is dit bedrag eens gehalveerd (en later overigens weer verhoogd). Deze verlaging destijds resulteerde in minder aanvragen en toekenningen (van 1.331 in 2020 naar 722 in 2021). In 2022 is er aan 1.379 Mantelzorgers een Mantelzorgcompliment verstrekt.

De uitvoering van de aanvraag en toekenning is belegd bij Welzijn Lelystad en zij ontvangen hier een subsidie voor van €51.388. Naast het verstrekken van de waardering biedt dit ook de gelegenheid om het contact te hebben met de Mantelzorger. Wat het college betreft moet er nagedacht worden over een alternatieve vorm van waardering in plaats van een geldbedrag. Uitgaande van 1.400 aanvragen (en een bedrag van €20) komt dit neer op €28.000. De uitvoering hiervan wordt door de gemeente Lelystad zelf uitgevoerd, waarmee ook bezuinigd kan worden op de uitvoeringskosten die gemaakt worden door Welzijn Lelystad.

Voorgesteld besluit:

62. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Mantelzorgcompliment plus uitvoeringskosten’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €283.000.

63	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Jeugdpreventiewerker ROC		50	100	100	100

Jeugdpreventiewerk in het voortgezet onderwijs (VO) is een effectieve methode van hulp dichtbij die preventief werkt op indicaties in de jeugdzorg. Naast inzet op alle VO scholen in Lelystad is er ook inzet op één ROC in Lelystad. De bezuiniging betreft alleen de inzet op dit ROC. De leeftijd van leerlingen op het ROC varieert van 16 tot 40 + en begeleidingen betreffen ook veel leerlingen die niet uit Lelystad komen en daarmee niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Lelystad vallen. Het betreft ongeveer 20 trajecten per jaar.

Voorgesteld besluit:

63. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Jeugdpreventiewerker ROC’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €50.000 in 2025 en €100.000 met ingang van 2026.

64	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Jongerencoaches		154	308	308	308

De jongerencoach begeleidt jongeren van 17 tot 27 met veelal meervoudige hulpvragen. Het betreft één op één gesprekken gericht op praktische ondersteuning om om te gaan met problemen die vaak langdurig spelen en die niet altijd (eenvoudig) oplosbaar zijn. Er zijn vaak verschillende partijen bij deze jongeren

betrokken en/of de jongere staat op een wachtlijst staan voor gespecialiseerde hulp. Stopzetten van deze subsidie raakt 75 (nieuwe) jongeren op jaarbasis.

Voorgesteld besluit:

64. Op basis van bovenstaand voorstel 'Jongerencoaches' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €154.000 in 2025 en €308.000 met ingang van 2026.

65	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Mensen maken de buurt		100	100	100	100

Mensen maken de buurt heeft dit jaar €100.000 aan extra middelen ontvangen. Hiervoor zijn nog geen plannen gemaakt. Deze middelen kunnen stopgezet worden zonder consequenties.

Voorgesteld besluit:

65. Op basis van bovenstaand voorstel 'Mensen maken de Buurt' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €100.000.

66	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Onderbesteding Wmo		246	246	246	111

Binnen verschillende taakvelden van de Wmo begroting zijn een aantal budgetten waarbij er sprake is van onderbenutting. Het gaat daarbij om lagere aanvragen dan begroot en om projecten die niet meer uitgevoerd worden omdat deze bijvoorbeeld een incidentele subsidie toegekend hebben gekregen maar wel in de begroting staan. Het doorvoeren van deze bezuiniging heeft geen negatief effect.

De Dementheek (€16.124) is een samenwerking tussen verschillende organisatie waar geen subsidie meer tegenover hoeft te staan. De eerder verstrekte subsidie had betrekking op de opstart van de Dementheek. Het budget voor de Publiekscampagne passend wonen (€ 23.976) wordt niet besteed en kan worden afgeraamd. Dat geldt ook voor het budget voor cultuurparticipatie ouderen (€21.979). Daarnaast is er sprake van een lager aantal aanvragen dan begroot wat betreft de GG inloop De Waterspiegel (€11.209) en de inzet van de ervaringsdeskundige (€37.569)

Tot slot wordt het budget voor de versterking ondersteuning sociale Wijkteams (€135.573) niet besteed. Met de herijking van de sociale Wijkteams hebben we als uitgangspunt opgenomen dit budgetneutraal uit te voeren. Voor de jaren 2025, 2026 en 2027 is dit budget opgenomen in de Wmo begroting en loopt per 2028 uit de begroting, wat maakt dat dit deel van de ombuiging incidenteel is.

Voorgesteld besluit:

66. Op basis van bovenstaand voorstel 'Onderbesteding Wmo' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €246.000 in 2025 – 2027 en €111.000 met ingang van 2028.

67	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Nieuwe kijk op het voorveld		-	140	280	280

Binnen het sociaal domein worden er verschillende projecten uitgevoerd. Hoewel het doel dat wordt nagestreefd op zich zelf beschouwd van waarde is moeten we constateren dat deze projecten te gefragmenteerd worden ingezet. Soms wordt er weinig gebruik van gemaakt en soms bestaat er op onderdelen ook overlap met andere voorliggende voorzieningen.

Voorbeelden van dit soort projecten zijn de individuele begeleiding van jonge mantelzorgers (15 trajecten per jaar), de begeleiding van vrijwilligers voor palliatieve thuisinzet (20 per jaar). Het project 'samen oplopen' dat er onvoldoende in slaagt vrijwilligers te koppelen aan gezinnen is een ander voorbeeld. De problematiek te complex is en te langdurig, waarmee er een te zwaar beroep wordt gedaan op de

vrijwilligers. Daarnaast zal er gekeken worden naar zaken als de begeleiding van vrijwilligers bij huisbezoeken van ouderen.

Van het Boekenfonds MBO wordt geen gebruik meer gemaakt en dat is ook één van de onderwerpen die bij de invulling van deze opdracht een plek zal krijgen. In diverse andere ombuigingen wordt via eenzelfde wijze geprobeerd met minder middelen meer resultaat te bereiken. Denk aan de uitvoering van Lelystad akkoord, waarbij de communicatie voortaan meer door het Werkbedrijf zelf zal worden opgepakt.

In het voorveld is behoefte aan het versterken van de basis en voor het versterken van gezinnen en het eigen netwerk is een omslag noodzakelijk. Er zal nadrukkelijk gekeken worden naar mogelijkheden tot het opnieuw inrichten van activiteiten die elkaar wellicht (deels) overlappen. Niet alleen om de ombuiging binnen de jeugdzorg te realiseren, maar ook omdat een dergelijk voorveld veel robuuster is dan meer op het individu ingerichte ondersteuning.

Door hierboven genoemde voorbeelden van activiteiten te herstructureren kan er enerzijds een ombuiging worden gerealiseerd, bijvoorbeeld door bepaalde projecten die te weinig bijdragen stop te zetten. Anderzijds moet het voorveld zodanig worden ingericht dat de basis echt versterkt kan worden. Vanzelfsprekend doen we dit samen met de partners van de maatschappelijke agenda.

Voorgesteld besluit:

67. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Nieuwe kijk op het voorveld’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen:€140.000 in 2026 en €280.000 met ingang van 2027.

68	Bijstelling	6.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Onderbesteding armoedemiddelen		191	191	191	191

Het gaat hier om een bezuiniging van onbestede middelen. Dan gaat het om het teruggeven van de middelen uit het raadsakkoord (€141.000) en het overschot aan structurele middelen voor het preventief armoedebeleid (€50.000). Deze bezuiniging heeft op zichzelf weinig impact, omdat de middelen nog niet aan activiteiten of projecten zijn gekoppeld. Tegelijkertijd zien we dat bestaanszekerheid steeds meer onder druk komt te staan. Door deze bezuiniging wordt ook op dit vlak een bijdrage geleverd aan de ombuigingsopgave. Tegelijkertijd vervalt de mogelijkheid om nieuwe activiteiten op te zetten.

Voorgesteld besluit:

68. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Onderbesteding armoedemiddelen’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €191.000.

69	Bijstelling	6.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Additionele beschutte werkplekken		-	-	290	290

Bovenop de taakstelling van de gemeente voor het realiseren van Beschutte werkplekken, is vanaf 2027 een budget gereserveerd voor het realiseren van extra beschutte werkplekken. Tot en met 2026 worden deze extra/additionele beschutte werkplekken ook gerealiseerd en uit de vrijgevallen middelen van de GR gefinancierd. Met deze ombuiging wordt de inzet op dit vlak beperkt.

Voorgesteld besluit:

69. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Additionele beschutte werkplekken’ de meerjarenraming met ingang van 2027 bij te stellen met €290.000.

70	Bijstelling	6.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Wsw bijdrage per werknemer (gemeentelijke bijdrage)		105	143	176	216

De gemeente heeft een wettelijke taak op basis van de Wet sociale werkvoorziening (WSW). We zien een versnelde daling van het aantal mensen met een WSW-indicatie. Daarmee kan de gemeentelijke

bijdrage versneld verlaagd worden. Tot 2029 loopt de benodigde financiering naar verwachting terug naar circa €118.000 in plaats van €334.000.

Voorgesteld besluit:
70. Op basis van bovenstaand voorstel 'Wsw bijdrage per werknemer (gemeentelijke bijdrage)' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €105.000 in 2025, €143.000 in 2026, €176.000 in 2027 en €216.000 met ingang van 2028.

71	Bijstelling	6.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Leerwerkbedrijf Bataviawerf		214	214	214	214

Werkbedrijf Lelystad (WBL) biedt diverse interventies en re-integratie-instrumenten aan voor mensen in de bijstand, waaronder verschillende leerwerkbedrijven. In lijn met beschikbare werkgelegenheid constateren we dat de behoefte aan houtbewerking afneemt en anderzijds een grotere kans op werk in andere branches en werksoorten dan hout. De afgelopen jaren constateren we dat er slechts enkele uitplaatsingen aansluitend bij de werkplekken van Bataviawerf zijn.

Voorgesteld besluit:
71. Op basis van bovenstaand voorstel 'Leerwerkbedrijf Bataviawerf' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €214.000.

72	Bijstelling	6.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Verlonen		200	200	200	200

Binnen het budget voor Werkbedrijf Lelystad is budget gereserveerd om mensen uit de bijstand die (nog) niet bij een reguliere werkgever aan het werk kunnen, via een verloningsconstructie te plaatsen in regulier werk. Op deze wijze zijn mensen uit de bijstand en doen mee op de arbeidsmarkt. Met deze ombuiging wordt het beschikbare budget gehalveerd.

Voorgesteld besluit:
72. Op basis van bovenstaand voorstel 'Verlonen' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €200.000.

73	Bijstelling	6.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Algemene kosten		50	50	50	50

Binnen het totale budget op dit vlak wordt een bezuiniging gerealiseerd op overhead.

Voorgesteld besluit:
73. Op basis van bovenstaand voorstel 'Algemene kosten' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

74	Bijstelling	6.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Lelystad akkoord		50	50	50	50

Lelystad Akkoord is een sociaaleconomisch Lelystads samenwerkingsverband van VNO-NCW, Werkbedrijf Lelystad, gemeente, MBO College Lelystad dat zich inzet om inclusief werkgeverschap en een inclusieve arbeidsmarkt te bevorderen. Hiervoor worden verschillende activiteiten georganiseerd (events, masterclasses, nieuwsbrieven, Leerwerkverkiezing) en kennis en ervaring gedeeld. De benodigde personele inzet (inhuur) wordt afgeschaald en ondergebracht bij de personele inzet van WBL. Advies is een deel van het budget te behouden voor het organiseren van de Leerwerkverkiezing.

Voorgesteld besluit:

74. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Lelystad akkoord’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

75	Bijstelling	6.72					Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2028	2029
	Jeugdzorg knoppenplan		1.000	2.000	3.000	4.000	5.000

Mede vanuit de bezuinigingsopgave is er in de kadernota 2025 – 2028 aangegeven dat er op het gebied van de jeugdzorg gekeken wordt naar een pakket met maatregelen dat moet resulteren in een ombuiging tussen de € 5 en € 7 miljoen. In deze uitwerking van de ombuigingsopgave – en verder toegelicht in het Knoppenplan jeugdzorg Lelystad staan maatregelen die bij elkaar richting geven op het meer grip krijgen op de jeugdzorg. Voorgesteld wordt op basis van deze maatregelen uit te gaan van een ombuiging, oplopend tot €5 miljoen per jaar in 2029.

We gaan uit van de kracht van onze jeugdigen en hun ouders waarbij we enkel doen wat nodig is en niet meer doen wat kan. We richten ons daarbij op ontwikkeling en perspectief, niet enkel op hulp en zorg. Met de set aan maatregelen verwachten we de geïndiceerde / specialistische jeugdzorg terug te dringen, en daarmee ook de kosten. Dit is niet direct als bezuinigingen te noemen vanuit de gedachte dat we iets niet meer doen en ergens mee stoppen, maar vanuit het anders organiseren en scherper sturen en monitoren. Om de specialistische jeugdzorg terug te dringen is naast een stevige gezinsstructuur met een netwerk daarom heen (community) een stevig voorliggend voorveld nodig. Hier stellen we vanuit het rapport geen bezuinigingen voor, maar wel maatregelen in onder andere analysevorm om beter te kunnen duiden wat de effectiviteit is van wat we doen in het voorveld en aan preventie. Dit om meer concrete onderbouwen te hebben op wat werkt en wat niet. We moeten ook stoppen met dingen die niet werken.

Van knoppenplan naar programma

Het Knoppenplan Jeugdzorg Lelystad is gemaakt om handvatten te bieden voor de knoppen waaraan gedraaid kan worden om meer grip te krijgen op jeugdzorg. Dit is nu vertaald in de maatregelen. In deze maatregelen wordt beschreven “wat” we te doen hebben en welke besparingen we denken die dat oplevert. Vanuit die hoedanigheid is het een onderbouwing voor de beoordeling van de bezuinigingsvoorstellen. Hoe we dit daadwerkelijk gaan doen, daarover zal begin vierde kwartaal 2024 een programmaplan aan het bestuur worden aangeboden.

Voorgesteld besluit:

75. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Jeugdzorg knoppenplan’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €1.000.000 in 2025, €2.000.000 in 2026, €3.000.000 in 2027, €4.000.000 in 2028 en €5.000.000 met ingang van 2029.

76	Bijstelling	7.3				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2028
	Hogere kostentoerekening afval- en rioolheffing		973	973	973	973

Als onderdeel van de grondslag voor de riool- en afvalstoffenheffing mogen ook straatreinigingskosten worden doorbelast. Of en de mate waarin deze kosten worden doorbelast is een beleidsvrijheid van de gemeente zelf, maar het moet aan toonbaar een relatie hebben met het werkveld en met de begroting. Bij de afvalstoffenheffing wordt nu een vaste doorbelasting van €125.000 gehanteerd en bij de rioolheffing wordt nu een vaste doorbelasting van €270.000 gehanteerd.

Deze vaste doorbelasting zijn afgeleide van wat ooit aan veegkosten in de begroting was opgenomen en worden niet jaarlijks geactualiseerd. Op dit moment is er voor straatreiniging €2.052.000 opgenomen in de begroting. Op basis van een uitspraak van de hoge raad is er de mogelijkheid om 100% van de reinigingskosten door te belasten.

Een kwart tot een derde van de kosten - per heffing - is een meer gebruikelijke doorbelasting. Als er besluitvorming plaatsvindt om standaard een derde deel van de reinigingskosten door te belasten bij zowel de afvalstoffenheffing als voor de rioolheffing heeft dit een positief effect op het begrotingssaldo van €973.000 (bij volledige doorbelasting €1.657.000).

Gevolg hiervan is dat de heffingen stijgen en in omvang daarmee ook het bedrag wat niet geint kan worden, omdat een deel van de inwoners in aanmerking komt voor kwijtschelding van heffingen. Het bedrag wat we in de begroting reserveren voor kwijtscheldingen, wat ongeveer 7% uitmaakt van het totaal, zal dus mee moeten stijgen. Ook de kwijtscheldingen worden doorbelast in de heffingen. Op basis van het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid, zal dit op zowel de baten als lasten kant aangepast moeten worden in de begroting; €68.000 (bij volledige doorbelasting €116.000).

Voorgesteld besluit:
76. Op basis van bovenstaand voorstel 'Hogere kostentoerekening afval- en rioolheffing' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €973.000.

77	Bijstelling	7.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Asbestdaken		50	90	100	100

Dit project loopt richting een eind. Deze middelen zijn bedoeld voor het laatste deel van de stad. Door nu te stoppen met de uitvoering van deze ambitie, blijven er inwoners over die niet geholpen kunnen worden. Onder deze inwoners zijn veel kwetsbare gezinnen waar de gemeentelijke hulp het hardst nodig is.

In aanvulling op wat er in de informatienota bij deze ombuiging stond aangegeven valt het bedrag in 2025 en 2026 lager uit, omdat de reeds gedane toezeggingen aan burgers zullen moeten worden waargemaakt. Dit houdt in dat lopende begeleidingstrajecten met individuele eigenaren (woningdaken) en groepen eigenaren (schuur- en carportdaken en gevels) afgemaakt zullen worden. Hiervoor zullen in 2025 en 2026 nog kosten gemaakt moeten worden. In 2025 zal dit naar schatting om een bedrag van €50.000 gaan, voor 2026 zal naar schatting nog €10.000 benodigd zijn (deze bedragen zijn in minder gebracht op de €100.000 die eerst in 2025 en 2026 stond opgenomen).

Nieuwe adviestrajecten zullen na 2025 niet meer opgestart worden. Hiermee missen wij de kans om aan te sluiten op het landelijke communicatietraject in 2025 tot en met 2028. Eigenaren kunnen nog wel financiering regelen voor het verwijderen van hun asbestdak via de verordening Toekomstbestendig wonen (leningen) en de subsidieregeling Lelystad warm en asbestvrij.

Voorgesteld besluit:
77. Op basis van bovenstaand voorstel 'Asbestdaken' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €50.000 in 2025, €90.000 in 2026 en €100.000 met ingang van 2027.

78	Bijstelling	7.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Participatie bij warmtetransitie		150	150	150	150

Met subsidie van het rijk wordt de ambtelijke capaciteit om op technisch en economische aspecten de uitwerking van de Klimaatwet te begeleiden. Door de raad is in haar raadsprogramma aangegeven dat er, naast een betaalbare en haalbare transitie, veel aandacht moet zijn voor de participatie en communicatie naar onze inwoners die meer zorg nodig hebben voor begeleiding in de warmtetransitie. Met deze middelen wordt hier maatwerk geleverd aan kwetsbare inwoners. In de Kadernota 'Op weg naar nieuwe Energie' heeft de raad specifieke aandacht gevraagd om Lelystedelingen actief te betrekken bij de warmtetransitie, deze Kadernota is integraal onderdeel van het Raadsakkoord.

Totaal bezuinigen: Het volledig bezuinigen van dit budget betekend dat bewoners niet meer met een doelgroepspecifieke aanpak betrokken worden bij de warmtetransitie. Participatie is een kernwaarde in de Omgevingswet systematiek. Hierin schuilt, naast een draagvlak risico ook een juridisch risico omdat het programma warmtetransitie onder de Omgevingswet een participatieverplichting kent. Voorgesteld wordt om 50% te bezuinigen: de inzet op doelgroep specifieke participatie wordt significant verminderd.

Voorgesteld besluit:
78. Op basis van bovenstaand voorstel 'Participatie bij warmtetransitie' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €150.000.

79	Bijstelling	7.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Fysieke leefomgeving		40	40	40	40

Via dit programma wordt deel uitgemaakt van een (provinciale?) versnellingstafel voor klimaat adaptieve maatregelen. Deze middelen voorzien een bijdrage aan regionale samenwerkingen. Met dit geld worden toekomstige investeringen klimaatrobuust gemaakt zodat toekomstige investeringen goed ingezet worden. Deze regionale samenwerking biedt ons ook toegang tot het gezamelijk aanvragen van bovenregionale fondsen. Zodat er een lagere druk op de gemeentefinanciering ontstaat voor de (noodzakelijke) maatregelen.

Totaal bezuinigen: Wegbezuinigen zal ertoe leiden dat er geen toegang meer is tot kennis / subsidies en regionale samenwerkingen. Door het missen van rijksbijdrage op ons onderwerp van klimaatadaptatie, zal meer druk op beheer en onderhoud ontstaan om toenemende schade door hittestress, droogte en wateroverlast te herstellen.

Een alternatief is 50% bezuinigen: Daarmee behouden we alleen het regionaal samenwerkingswerkingsverband (KAF). Daarmee wordt toegang tot bovenregionale fondsen gehandhaafd.

Voorgesteld besluit:
79. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Fysieke leefomgeving’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €40.000.

80	Bijstelling	7.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Voedsel		40	40	40	40

In dit programma worden verschillende projecten op scholen ondersteund. De deelname in de vereniging Flevofood wordt opgezegd en we trekken ons terug uit het MRA programma Voedsel Verbindt en het provinciale programma Duurzaam Door.

Totaal bezuiniging: Met het wegvallen van het volledige budget is er geen inzet meer op het bieden van programma’s op scholen waardoor in het basisonderwijs minder aandacht voor lokaal, duurzaam en gezond voedsel en natuureducatie zal zijn. Een alternatief is 50% bezuiniging: Deelname aan regionale netwerken en deelname aan ketensamenwerking kan in dat geval worden gecontinueerd.

Voorgesteld besluit:
80. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Voedsel’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €40.000.

81	Bijstelling	8.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Legesinkomsten bouwvergunningen en welstand		-	1.052	1.052	1.052

Leges mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. In de begroting 2024 is de dekking 93%. Grootste deel van legesinkomsten wordt geheven over heel klein aantal grote aanvragen. Als in 2026 de begrote legesinkomsten bijvoorbeeld een 1 mln lager zijn (dat kan gaan om één aanvraag), zal de dekking ca. 55% bedragen. Afgelopen jaren zijn we meer dan kostendekkend geweest. De Omgevingswet (OW) is 1 januari dit jaar ingevoerd. We weten nog niet in welke mate we kostendekkendheid zullen zijn onder OW. Waar we kosten kunnen toerekenen zullen we dat doen, maar de hoogte van de toekomstige legesinkomsten is nog niet te kwantificeren. Wel is duidelijk dat de ontwikkelambities niet gaan zorgen voor een kleiner volume aan bouwplannen.

De aanvragen en de bijhorende legesinkomsten worden in 2024 en 2025 nauwlettend gemonitord. Mochten de legesinkomsten niet op begrotingsniveau uit komen dan zal onderzoek gedaan worden naar oorzaken en mogelijke te nemen maatregelen om inkomsten vanuit leges te vergroten. De inkomsten vanuit leges kan mogelijk vergroot worden door verhoging van de legestarieven. Bij het verhogen wordt dan ook goed gekeken naar de legestarieven van andere gemeenten.

De kosten kunnen mogelijk verlaagd worden doordat taken door beleidswijzigingen minder intensief of niet meer uitgevoerd hoeven te worden. Bij eventuele wijzigingen wordt ook goed gekeken naar de kengetallen van BWT Nederland en de landelijk kwaliteitscriteria. Hier wordt naar gekeken om te zorgen voor voldoende capaciteiten en kwaliteit om onze wettelijke taken ten aanzien van de veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van gebouwen uit te voeren.

Voorgesteld besluit:

81. Op basis van bovenstaand voorstel 'Legesinkomsten bouwvergunningen en welstand' de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €1.052.000.

82	Bijstelling	8.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Huisvestingsverordening		158	158	158	158

Dit budget is ingesteld voor het opzetten en naleven van de huisvestingsverordening. In de huisvestingsverordening kunnen instrumenten worden opgenomen die ervoor zorgen dat de woonruimtevoorraad op een bepaalde wijze wordt ingedeeld en woningen worden bestemd voor de juiste doelgroep. Momenteel is alleen de opkoopbescherming opgenomen in de huisvestingsverordening. Een gedeelte van het budget wordt jaarlijks gebruikt voor handhaving op het naleven van de opkoopbescherming.

Het resterende budget is gereserveerd voor toekomstige wetswijzigingen waar extra inzet op benodigd zou kunnen zijn. Het opnemen van nieuwe middelen in de huisvestingsverordening zou vanaf 2026 een wettelijke taak kunnen worden (in het kader van het wetsvoorstel Versterking regie op volkshuisvesting). Gezien het feit dat deze middelen op dit moment niet noodzakelijk zijn kan het resterende budget van €158.621 worden wegbezuinigd. Mocht er in de toekomst meer duidelijkheid komen over de verplichte middelen die opgenomen moeten worden in de huisvestingsverordening, zal er een aanvraag voor extra budget worden gedaan.

Voorgesteld besluit:

82. Op basis van bovenstaand voorstel 'Huisvestingsverordening' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €158.000.

83	Bijstelling	8.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Kamerverhuur		50	50	50	50

Dit budget is bedoeld voor het doen van de leefbaarheidstoets voor een omgevingsvergunning kamerverhuur. Onderdeel van de aanpak is het herzien van de beleidsregels kamerverhuur en woningsplitsing als structurele aanpak illegale kamerverhuur. Het structurele aspect is inmiddels opgepakt binnen reguliere taken. Dit bedrag van €50.000 kan daarom zonder problemen worden bezuinigd.

Voorgesteld besluit:

83. Op basis van bovenstaand voorstel 'Kamerverhuur' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

84	Bijstelling	8.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Stedelijke vernieuwing op uitnodiging		50	50	50	50

De revitalisering van de jaren '70 en '80 wijken is een speerpunt in de Woonvisie. Dit is een initiatieven budget voor maatregelen die de sociale veiligheid bevorderen, vandalisme aanpakken, kwaliteit van de woonomgeving verbeteren en de sociale cohesie versterken. Jaarlijks wordt hiervan in ieder geval de gemeentelijke bijdrage aan de Kluswinkel betaald circa €45.000. De maatregelen komen altijd ten gunste

van bewoners, participatie en betrokkenheid van bewoners. De activiteiten voor Lelystad-Oost vallen hier buiten door het project “Lelystad-Oost”.

Als dit budget wegvalt, kunnen wel activiteiten ontplooid worden in Oost (programma) maar in de overige wijken dan niet. Op dit moment wordt al een aantal jaar het volledige budget van €100.000 niet volledig gebruikt. Bezuiniging van €50.000 heeft dan weinig consequenties.

Voorgesteld besluit:

84. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Stedelijke vernieuwing op uitnodiging’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €50.000.

B. Beleidsvoornemens

85	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Doorontwikkeling inkoop		-100	-100	-200	-200

Een zorgvuldige inkoop en het correct uitvoeren van aanbestedingen zijn van groot belang voor de gemeente Lelystad. Het is dan ook cruciaal om aandacht te besteden aan het professionaliseren van de inkoop- en aanbestedingspraktijk, met aandacht voor doelmatigheid, rechtmatigheid, Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Inkopen (MVOI), integriteit, en voor het waarborgen van kennis.

Een professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid draagt bij aan het succes van Lelystad, waarbij een helder inkoopproces en een gestandaardiseerde aanbestedingspraktijk, evenals professioneel contractbeheer en -management, onmisbaar zijn. Bovendien kan een professioneel inkoop- en aanbestedingsbeleid bijdragen aan inkoopvoordelen, wat gezien de naderende bezuinigingen van groot belang is. Daarom worden de komende periode onder meer de volgende stappen gezet: implementatie van een nieuw duidelijk inkoopproces gemeente breed met transparante procedures, opleidingstraject om de kennis over de inkoopfunctie binnen de teams te vergroten, rollen, taken en verantwoordelijkheden voor inkoop en aanbesteden vastleggen, structurele inbedding MVOI en verdere opzet en inrichting contractbeheer en -management.

Om dit te realiseren is uitbreiding van de capaciteit bij inkoop noodzakelijk. Maar ook om aan de toegenomen vraag vanuit de organisatie te voldoen. Dit wordt bevestigd door een in 2023 uitgevoerde enquête onder medewerkers uit diverse lagen en teams binnen de gemeente. Er is sprake van een structurele druk op de capaciteit die ervoor zorgt dat niet alle werkzaamheden (tijdig) kunnen worden opgepakt of de noodzakelijke aandacht krijgen. De belangrijkste risico's die hieruit voortkomen zijn de financiële risico's vanuit rechtmatigheid en doelmatigheid.

De kosten voor de benodigde uitbreiding bedragen €287.604. Dit bedrag dekt de uitbreiding van 3 fte (senior inkoopadviseur, inkoopadviseur en contractbeheerder). Om te onderzoeken wat de benodigde capaciteit is, is onder meer een berekening gemaakt van het gemiddeld aantal Europese aanbestedingen op jaarbasis afgezet tegen het aantal uur dat nodig is om deze te begeleiden. Op basis daarvan zou meer fte nodig zijn dan voorliggend verzoek tot uitbreiding. Echter, we verwachten dat voornoemde doorontwikkeling van Inkoop zal leiden tot een lagere behoefte aan begeleiding. Daarom hebben we dit aantal teruggebracht naar 3. De aanbestedingen die voortkomen uit de programma's zijn hier niet in meegenomen. Deze worden momenteel vanuit de programma's gefinancierd.

Voorgesteld besluit:

85. Op basis van bovenstaand voorstel 'Doorontwikkeling inkoop' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€100.000 in 2025 en 2026 en -€200.000 met ingang van 2027.

86	Bijstelling	2.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Onderzoek parkeervoorziening Lelycentre		-20	-	-	-

Parallel aan het proces van de kadernota loopt het proces m.b.t.het vaststellen van de Nota van Uitgangspunten voor de verdere ontwikkeling van het Lelycentre. Daarin wordt ook gekeken naar het toevoegen van meer woningen, nieuwbouw en/of transformatie (schatting tussen de 500 en 1.000) in het gebied. Met het toevoegen van een dergelijk aantal woningen volstaat de huidige parkeercapaciteit niet meer. Het clusteren van parkeren op het Noorderwagenplein en het Zuiderwagenplein geeft ruimte om de kwaliteit van de openbare ruimte in de rest van het Lelycentre te verbeteren. Het is daarom van belang om de (on)mogelijkheden van deze clustering van parkeervoorzieningen in beeld te krijgen. Het voorstel is daarom om een onderzoek te laten uitvoeren naar het aanleggen van een (gebouwde) parkeervoorziening op in ieder geval het Zuiderwagenplein. Dit onderzoek moet onder meer ingaan op de grootte, de locatie, de hoogte, de technische implicaties, de inpassing in de openbare ruimte, de exploitatie en uiteraard de kosten. Geschatte kosten onderzoek: €20.000.

Voorgesteld besluit:

86. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Onderzoek parkeervoorziening Lelycentre’ de begroting 2025 bij te stellen met -€20.000.

87	Bijstelling	3.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Evenementenbudget		-150	-150	-150	-150

Om meer evenementen naar Lelystad te halen en om bestaande evenementen te ondersteunen is er meer evenementenbudget nodig. Het huidige structurele budget bedraagt €91.231. Met dit budget is er een structureel tekort voor het ondersteunen van bestaande evenementen zoals; de Nationale Oldtimerdag, de Lichtjesparade, Lelystart, Bevrijdingsfeest en de Tulpenroute.

Uit het onlangs gevoerde benchmark onderzoek van bureau Respons in het kader van de nieuwe evenementenvisie 2024 - 2029 is er onderzoek gedaan naar de gemiddelde evenementensubsidie per inwoner over 2023. Voor Lelystad ligt dit bedrag op €2,14 per inwoner (dit betreft cultuur-sport en evenementen subsidies over 2023). Voor de G-50 gemeenten ligt dit bedrag op gemiddeld €4,81 per inwoner.

Ons voorstel aan de raad is een extra evenementenbudget van €150.000. Dit betekent een verhoging van evenementensubsidie per inwoner van Lelystad van gemiddeld €2,14 naar € 3 (totaal €250.000 evenementenbudget / gemiddeld 83.000 inwoners).

Hiervoor willen wij meer kleinschalige evenementen naar het Stadshart brengen, evenementen in het Bataviakwartier laten plaats vinden en een vrij toegankelijk muzikaal evenement naar Lelystad brengen. Zo hopen wij de Lelystedelingen met elkaar te verbinden en te zorgen voor levendigheid en de positieve aantrekkingskracht van Lelystad nog meer te versterken en vergroten door in te zetten op ‘Lelystad Evenementenstad’.

Voorgesteld besluit:

87. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Evenementenbudget’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met -€150.000.

88	Bijstelling	4.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Tijdelijke sporthal		-545	-261	-261	-261

Naast de ontwikkeling van een extra binnen sportaccommodatie in de nabijheid van Porteum heeft de raad in een motie (M15-M05) aangegeven dat het College in 2023 met een voorstel dient te komen voor de plaatsing van een tijdelijke overdekte sportaccommodatie. Het college heeft hiervoor een raadsvoorstel uitgewerkt waarin de raad wordt gevraagd om een kwalitatieve tijdelijke voorziening voor bewegingsonderwijs binnen ZuiderC te onderzoeken. In kwartaal 2 2024 is de raad hier verder over geïnformeerd. Wel dient er een reservering opgenomen te worden voor de realisatie van de kwalitatieve tijdelijke voorziening. Deze reservering heeft als uitgangspunt een gehuurde tijdelijke sporthal. De extra kosten in het eerste jaar betreffen de terrein afwerkingskosten + de opbouwkosten van de sporthal.

Voorgesteld besluit:

88. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Tijdelijke sporthal’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€545.000 in 2025 en -€261.000 in 2026, 2027 en 2028.

89	Bijstelling	5.2	Bedragen x € 1.000				
			2025	2026	2027	2028	2029
	Nieuwbouw Sporthal		-	-	-	-	-945

In het raadsakkoord 2022 – 2026 is afgesproken dat er op incidentele basis een bedrag van €12 miljoen gereserveerd in afwachting van een voorstel over een passende algemene sportaccommodatie in de

nabijheid van het Porteum. Deze ambitie is in lijn met de reeds vastgestelde Sport- en Beweegvisie 2023 – 2030. Deze accommodatie is nodig om te voldoen aan de vraag van sportmogelijkheden in Lelystad. In de raadscommissie van 16 januari jl. heeft de raad gevraagd naar de stand van zaken.

Op basis van benodigde ontwikkeling voor de behoefte van Lelystad is investeringskrediet benodigd ter grootte van €29.890.283. De kosten voor bouwrijp maken en inrichting buitenruimte moeten nog nader worden uitgewerkt en maken om die reden nog geen onderdeel uit van deze raming. Voor de gemeentebegroting betekent dit in elk geval een nog te dekken jaarlijkse kapitaallast van €495.481 (dit bedrag is inclusief de €200.000 aan kapitaallasten welke gedekt moeten worden in verband met het vervallen van de beklemde €12 miljoen binnen de reserve ontwikkeling stad – zie bijstelling 115). Deze kapitaallasten moeten in de meerjarenraming worden verwerkt in het jaar nadat de sporthal is opgeleverd. Oplevering zou naar verwachting plaatsvinden in 2028, wat inhoudt dat de kapitaallasten actief worden met ingang van 2029.

Deze bijstelling is voor het dekken van de investeringskosten conform scenario 3. Het is nog onduidelijk of de gemeente of Sportbedrijf Lelystad de exploitatie op zich neemt. De geschatte exploitatie worden door het Sportbedrijf op dit moment geschat op een bedrag van jaarlijks €624.878 met ingang van 2029. Voor de uitwerking van het project dient een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld te worden ter grootte van €755.316 (de hieruit voortvloeiende structurele kapitaallasten maken onderdeel uit van de hierboven genoemde bedragen).

Voorgesteld besluit:

89a. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Nieuwbouw Sporthal’ een voorbereidingskrediet ter grootte van €755.316 beschikbaar te stellen.

89b. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Nieuwbouw Sporthal’ de meerjarenraming met ingang van 2029 bij te stellen met -€945.000 en deze middelen te reserveren voor het nader uit te werken voorstel.

90	Bijstelling	5.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Informatiebarak Werkeiland		-20	-20	-20	-20

Ter uitvoering van het aanwijzingsbesluit gemeentelijke monumenten Werkeiland Lelystad-haven, is door de gemeente het pand Oostvaardersdijk 15 aangekocht, met als doel er een informatiepunt te vestigen over de geschiedenis van het Werkeiland. Op deze wijze kan aan bezoekers in situ het verhaal over het ontstaan van de Flevopolder en Lelystad worden getoond.

Na de noodzakelijke renovatie en benodigde onderzoek- en voorbereidingstijd, is het pand in april 2023 in gebruik genomen. Met Batavialand zijn meerjarige afspraken gemaakt voor de redactie, installatie en het beheer van de presentatie die wordt getoond.

Ten behoeve van de aankoop en renovatie zijn structurele en incidentele middelen beschikbaar gesteld. Dit geldt nog niet voor de jaarlijkse beheers- en gebruikslasten van het pand. Pas sinds het pand daadwerkelijk wordt gebruikt is daar een duidelijk beeld over ontstaan. Om de kwalitatieve uitstraling van het pand te behouden die past bij de functie die het heeft om bezoekers als visitekaartje van de stad, de historie van het Werkeiland te tonen, is een structureel budget nodig voor de dekking van de jaarlijkse beheers- en gebruikslasten.

Voorgesteld besluit:

90. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Informatiebarak Werkeiland’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met -€20.000.

91	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Subsidie Belevenissenbos		-13	-13	-13	-13

Sinds 2012 bestaat het Belevenissenbos gelegen in het noordelijk deel van het Zuigerplasbos en is een zelfstandige beheerstichting verantwoordelijk voor het beheer en de verdere ontwikkeling van het speelbos. In die 12 jaar is het speelbos flink uitgebreid en een volwaardige recreatieve attractie geworden

voor inwoners van Lelystad en ver daar buiten. Het is met 40 hectare en 165 gecertificeerde hindernissen het grootste speelbos van Europa.

De beheerstichting bestaat uit 7 onbetaalde vrijwilligers en de beheerkosten zijn de afgelopen jaren gestegen naar ruim €50.000. 75% van deze kosten worden gedekt uit eigen inkomsten (donaties, gebruiksvergoedingen en verhuur) en de overige (structurele) inkomsten zijn de bijdragen van SBB voor het bosbeheer en de gemeentelijke activiteitensubsidie van €8.000.

Elk jaar ontstaat er meer spanning tussen de baten en de lasten en zijn de vrijwilligers steeds meer tijd kwijt met het genereren van inkomsten dan met het beheer en onderhoud aan de voorzieningen in het speelbos. Om het Belevenissenbos blijvend in goede en veilige staat te houden is er een noodzaak om meer structurele middelen te ontvangen.

Daarom wordt op basis van een binnen gekomen verzoek van de stichting voorgesteld de stichting Belevenissenbos een structurele vrijwilligerssubsidie toe te kennen van € 13.000. Voor deze subsidiebijdrage kunnen inwoners van Lelystad gratis gebruik maken van het grootste speelbos van Europa.

Voorgesteld besluit:
91. Op basis van bovenstaand voorstel 'Subsidie Belevenissenbos' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met -€13.000.

92	Bijstelling	6.1				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2028
	Buurtwerker in de wijk		-	-300	-300	-300

In 2023 is met incidentele middelen het outreachend Buurtwerk (Buurtwerk in de wijk) gestart. Het Buurtwerk in de Wijk voorziet in een behoefte aan een schakel tussen de inwoner en de basisvoorzieningen die we in onze stad hebben. Na een positieve evaluatie is dit in 2024 met incidentele middelen voortgezet. Het Buurtwerk in de wijk heeft een signalerende en vooral een pro-actief reagerende functie. Zij kennen de wijk en haar (nieuwe) bewoners door hun outreachende benadering. Zij wachten niet op aanmeldingen maar zijn zichtbaar present in de wijk door contact te leggen met de bewoners.

De Buurtwerker in de wijk is de spil in het netwerk van professionals, die bewoners aan de hand meeneemt en de weg weet voor meer (professionele) ondersteuning als dit nodig is. Zij reageren op signalen van armoede, eenzaamheid en bijvoorbeeld GGZ problematiek. Tot slot werken zij aan het bouwen van community's door het ondersteunen van bewonersinitiatieven door de verbinding met Mensen Maken De Buurt en het opzetten van de Lief en Leedstraten waarbij bewoners omzien naar elkaar. Per stadsdeel is er 32 uur Buurtwerk in de wijk beschikbaar. De kosten daarvan bedragen €400.000 waarvan we €100.000 nog met incidentele middelen kunnen bekostigen.

In aanvulling op wat er in de informatienota bij dit beleidsvoornemen stond aangegeven is de benodigde dekking ter grootte van €300.000 in 2025 reeds door de raad beschikbaar gesteld in de kadernota 2025 – 2028 (via amendement A23 – A27). Dat maakt dat de middelen die nu worden aangevraagd aanvangen in 2026.

Voorgesteld besluit:
92. Op basis van bovenstaand voorstel 'Buurtwerker in de wijk' de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met -€300.000.

93	Bijstelling	8.1				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2028
	Participatie (budgetneutraal oplossen)		-	-	-	-

In het raadsakkoord is er veel aandacht voor een betere verbinding met de samenleving en staat betrokkenheid van inwoners bij besluitvorming voorop. Daarbij staat in de beleidsvisie participatie (2021) de ambitie om in alle mogelijke gevallen ruimte voor participatie te bieden aan alle inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisatie. Dit gaat dan over het opstellen, uitvoeren en evalueren van beleid en projecten in hun leefomgeving. Om hierin zo goed mogelijk te faciliteren en te ondersteunen werken we

aan handreikingen en een implementatieplan zoals staat omschreven in de beleidsvisie participatie. Tegelijkertijd vragen de Omgevingswet en de wet versterking participatie op decentraal niveau om als gemeente vast te leggen hoe we omgaan met de organisatie van participatie, en ook welke eisen daarbij gelden. Tot nu toe is hieraan gewerkt met incidentele middelen.

Het is noodzakelijk dat incidentele middelen structureel worden. Om specifieke participatie-expertise te blijven borgen. Dit om participatie zo goed mogelijk te faciliteren en te begeleiden. Daarnaast betekent het dat er ook middelen beschikbaar moeten zijn om participatietrajecten te ondersteunen, vast te leggen en kennis met elkaar te delen. Daarbij valt te denken aan een online platform, gesprekstools, etc.

Kortom, met structurele middelen kan er verder invulling worden gegeven aan de ambities die zijn vastgesteld in het raadsakkoord en de beleidsvisie participatie, en kan er blijvend ondersteuning worden geboden bij de organisatie van participatietrajecten. Concreet wordt gevraagd om: €220.000 structureel per jaar voor participatie expertise en het ondersteunen van participatietrajecten en €50.000 structureel per jaar voor het ontwikkelen en onderhouden van de hulpmiddelen.

In aanvulling op wat er in de informatienota bij dit beleidsvoornemen stond aangegeven is de benodigde dekking ter grootte van €270.000 in 2025 reeds door de raad beschikbaar gesteld in de kadernota 2025 – 2028 (via amendement A23 – A27). Dit besluit geeft de mogelijkheid om dit beleidsvoornemen op een zorgvuldige wijze budgetneutraal te effectueren in de jaren daarna.

Voorgesteld besluit:

93. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Participatie (budgetneutraal oplossen)’ de meerjarenraming met ingang van 2026 budgetneutraal bij te stellen.

C. Onontkoombaar / Actualisaties

94	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Onontkoombaar - Cyberbeveiligingswet (NIS2)		-161	-64	-39	-39

Met de komst van de Cyberbeveiligingswet (voortvloeiend uit de Europese richtlijn NIS2) wordt de lat qua informatieveiligheid binnen de gehele overheid hoger gelegd, zo ook binnen de gemeente Lelystad. In Q2 2024 is een extern onderzoek uitgevoerd naar de benodigde werkzaamheden en financiële gevolgen die nodig zijn om deze sprong te kunnen maken bij de gemeente Lelystad.

Bij de behandeling van de kadernota 2025 - 2028 heeft de raad via motie M04-M04 het college verzocht om in de begroting aandacht (ook financieel) te schenken aan nieuwe / opkomende wetten inzake IT en informatiebeveiliging. Op basis van het uitgevoerde onderzoek wordt via deze bijstelling budget aangevraagd, zodat uitvoering gegeven kan worden aan de benodigde werkzaamheden welke onderverdeeld zijn 5 in werkpakketten, te weten:

1. Baseline Informatiebeveiliging Overheid
2. Bedrijfscontinuiteit
3. ISMS en bedrijfsprocessen
4. Operationele Techniek en Internet of Things
5. Toeleveringsketen, derden en leveranciers

Tevens is er in de bijstelling rekening gehouden met de toenemende hoeveelheid en diepgang van de verplichte audits (structureel). Op deze wijze wordt toegewerkt naar het vereiste beveiligingsniveau die de cyberbeveiligingswet van ons als gemeente in 2025 gaat eisen.

Voorgesteld besluit:

94. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Onontkoombaar – Cyberbeveiligingswet (NIS2)’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€161.000 in 2025, -€64.000 in 2026 en -€39.000 met ingang van 2027.

95	Bijstelling	0.4	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Actualisatie kapitaallasten		415	400	-188	-147

Jaarlijks vindt er een actualisatie plaats rondom het meerjareninvesteringsplan ICT en Huisvesting Facilitair. Wanneer blijkt dat de bedrijfsmiddelen technisch, en de gebouwinrichting nog langer mee kunnen vindt vervanging later plaats. De investeringen in ICT bedrijfsmiddelen zijn nodig om de beschikbaarheid van informatiesystemen plaats- en tijd- onafhankelijk te kunnen blijven waarborgen. De investeringen in de bedrijfsmiddelen en gebouwinrichting zijn nodig om de beschikbaarheid van apparatuur en de kwaliteit van de gebouwinrichting te kunnen blijven waarborgen.

Daarnaast is er bij het opstellen van de programmabegroting 2025 – 2028 gekeken naar de laatste stand van zaken en zijn de overige meerjaren investeringsplannen geactualiseerd voor de komende jaren, zodat de kredieten en bijbehorende kapitaallasten voor de aankomende jaren goed in de begroting verwerkt kunnen worden.

Voorgesteld besluit:

95. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Actualisatie kapitaallasten’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €415.000 in 2025, €400.000 in 2026, -€188.000 in 2027 en -€147.000 met ingang van 2028.

96	Bijstelling	0.5	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Actualisatie treasury		971	275	859	1.309

Met deze bijstelling worden de baten en lasten op het taakveld treasury geactualiseerd. In verband met grondopbrengsten is er sprake van een positieve cashflow, wat maakt dat er op dit moment - en ook in de eerstvolgende jaren - liquiditeit gestald moet worden bij de schatkist. Over deze gestalde middelen wordt rente ontvangen. Ook is het budget voor rente kort niet langer benodigd in de eerstkomende vier jaar. Op termijn zal er weer sprake zijn van een financieringsbehoefte, wat maakt dat de budgetten incidenteel kunnen vrijvallen ten gunste van het perspectief.

Voorgesteld besluit:

96. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie treasury' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €971.000 in 2025, €275.000 in 2026, €859.000 in 2027 en €1.309.000 in 2028.

97	Bijstelling	6.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Actualisatie verhuizing 4 Fusion		25	9	9	9

Bij de kadernota is door de raad voor de "Verplaatsing 4 Fusion' een investeringskrediet ter grootte van €1.341.000 beschikbaar gesteld en is de meerjarenbegroting vanaf 2025 voor de exploitatielasten en -baten voorlopig bijgesteld. Daarbij is aangegeven dat een eventuele bijstelling van het totale investeringskrediet -o.a. na eventuele toekenning van de aangevraagde VHF bijdrage- en de structurele lasten en baten in de Programmabegroting 2025-2028 kan worden opgenomen.

Investeringskrediet

De subsidie uit het Volkshuisvestingsfonds is inmiddels definitief toegekend en bedraagt €497.000. Deze subsidie wordt op grond van de voorschriften verplicht in mindering gebracht op de investering waardoor de lasten voor rente en afschrijving structureel verlaagd worden met ruim €9.000. Daarnaast kan de begrote rente en afschrijving in 2025 eenmalig vrijvallen omdat de investering in 2025 wordt afgerond (lasten voor rente en afschrijving met ingang van 2026).

Risico 1 - Investeringskosten zijn hoger dan geraamd (gevolg: bezuinigingen doorvoeren of aanpassen begroting vanaf 2026)

Risico 2 - Afschrijvingstermijn 60 jaar niet haalbaar (gevolg: begroting vanaf 2026 bijstelling op afschrijving 40 jaar)

Risico 3 - Continuïteit 4 Fusion als gevolg van te weinig opdrachten en daardoor mogelijk beëindigen activiteiten (gevolg: leegstand van gemeentelijk vastgoed en zoeken naar nieuwe maatschappelijke huurder)

Risico 4 - Onderzoek staatssteun, mededingingsrecht pakt negatief uit (gevolg: heroverwegen besluitvorming).

Kanttekening:

Uitgangspunt is het hanteren van een kostendekkende huurprijs voor 4 Fusion. De subsidiemogelijkheden hiervoor worden in 2025 uitgewerkt en opgenomen in de kadernota 2026 – 2029.

Voorgesteld besluit:

97a. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie verhuizing 4 Fusion' de subsidie uit het volkshuisvestingsfonds ter grootte van €497.000 in mindering te brengen op het bij de kadernota 2025 – 2028 reeds beschikbaar gestelde investeringskrediet.

97b. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie verhuizing 4 Fusion' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €25.000 in 2025 en €9.000 met ingang van 2026.

98	Bijstelling	Wmo				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2029
	Actualisatie Wmo		-1.400	-1.400	-2.000	-2.900

De gemeente is op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners zodat zij zoveel mogelijk meedoen en zelfstandig kunnen (blijven) participeren in de maatschappij. Belangrijke groepen van aandacht binnen de Wmo zijn kwetsbare ouderen, inwoners met fysieke of verstandelijke beperking en inwoners met psychische problematiek.

Op dit moment is er voor de Wmo voor 2024 een budget van €27,3 miljoen gereserveerd (saldo lasten en baten, exclusief reservemutaties). Het grootste deel van de Wmo uitgaven bestaat uit individuele maatwerkvoorzieningen zoals huishoudelijke ondersteuning, ondersteuning thuis, dagbesteding, vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen. Het kostenniveau van de Wmo voorzieningen wordt bepaald door de omvang en het gebruik ervan. Op basis van het verwachte gebruik is een prognose gemaakt voor de komende jaren. Deze prognose is opgesteld in een periode waarin diverse onzekerheden nog een rol spelen. Hiervoor zijn aannames gedaan die hieronder worden beschreven.

Trendanalyses zijn de basis voor de meerjarige ramingen van het gebruik en daarmee het kostenniveau van diverse Wmo voorzieningen. De effecten van de (dubbele) vergrijzing en de groeiambities van de stad laten zich op voorhand lastig inschatten. Niet uit te sluiten is dat beiden ontwikkelingen de komende jaren leiden tot een sterkere groei dan op dit moment in de raming is verwerkt.

Daarnaast lopen er bestaande contracten met leveranciers af en dienen er voor 2025 op verschillende Wmo onderdelen nieuwe contracten gesloten te worden. Verschillende aanbestedingstrajecten zijn opgestart, welke leiden tot nieuwe contracten met ingangsdatum januari 2025. Dit leidt tot hogere prijzen, vanwege de ontwikkelingen in de markt. Naast Huishoudelijke Hulp (zie onder) zijn nog niet voor alle aanbestedingen de tarieven bekend en daarmee niet in relatie tot de begroting te brengen. Het gaat daarbij om Hulpmiddelen, Regiotaxi en Medisch Advies. De aanbesteding en daarbij behorende budgetten voor Ondersteuning Thuis en Dagbesteding is afgerond en in de begroting opgenomen.

Huishoudelijke Hulp - Schoon en leefbaar huis
De gemeente is gehouden om voor de maatschappelijke ondersteuning een reëel kostprijstarief af te spreken. Met de aanbesteding en daarmee nieuwe contracten in het vooruitzicht is er voor Huishoudelijke Hulp een kostprijs onderzoek uitgevoerd. Hier komt naar voren dat voor een reëel tarief de kostprijs omhoog moet (van € 35,20 naar € 39,87 per uur). Huishoudelijke Hulp is meer dan alleen het huis schoonmaken. Het heeft ook een sociale -en signalerende functie en maakt in situaties waarbij dat nodig is onderdeel uit van onze ondersteuningsstructuur. Dat maakt o.a. dat dit tarief hoger ligt dan bijvoorbeeld het uurtarief in de schoonmaakbranche.

Als het gaat om de werkzaamheden van Huishoudelijke Hulp wijst de Centrale Raad van Beroep op het toepassen van een normenkader die onafhankelijk en objectief is onderbouwd. Het normenkader dat door HHM/KPMG is ontwikkeld en door de CRvB is goedgekeurd, is algemeen geaccepteerd en wordt door veel gemeenten toegepast. Het biedt een helder en objectief kader dat de rechtszekerheid van inwoners vergroot en de individuele dienstverlening binnen de Huishoudelijke Hulp verbetert. Het normenkader gaat uit van jaarlijks 108 uur huishoudelijke hulp terwijl in Lelystad op dit moment wordt uitgegaan van 104 uur per jaar. Met het doorvoeren van het normenkader per 2025 betekent dit een stijging van de kosten.

Regionaal
De doordecentralisatie Beschermd Wonen en de invoering van het bijbehorende nieuwe verdeelmodel zijn verder uitgesteld tot in ieder geval 01-01-2026. De doordecentralisatie gaat gepaard met een korting op het budget Beschermd Wonen. De exacte korting op de rijksbijdrage alsook het ingroeipad zijn op dit moment echter nog niet bekend. Tot en met 2028 is in de raming nu een verwachte afrekening Beschermd Wonen vanuit centrumgemeente Almere opgenomen.

Resumerend
Gebaseerd op het geprognotiseerde gebruik, de voorgestelde ombuigingsvoorstellen en wat er bekend is met betrekking tot de nieuwe tarieven vanaf 2025 komen we met bovenstaande voor de Wmo begroting op een begroot tekort van € 1,4 miljoen in 2024, oplopend naar €2,9 miljoen in 2029.

Overige punten van aandacht in relatie tot deze bijstelling

- In de voorjaarsnota heeft het Rijk aangekondigd in gesprek te gaan met gemeenten over een tegemoetkoming in het gemeentefonds voor volumeontwikkelingen op het gebied van de Wmo. Er is voor dit onderwerp reeds een bedrag gereserveerd dat oploopt van €75 miljoen in 2026 naar € 300 miljoen in 2029. In de septembercirculaire 2024 zijn deze bedragen toegevoegd aan het gemeentefonds – wat resulteert in een voordeel ten opzichte van de begroting, die dus deels het nadelige effect van deze bijstelling compenseert (zie bijstelling 105).
- Met de kennis van nu wordt het abonnementstarief ad. €20,60 per maand per 01-01-2026 afgeschaft. Daarvoor in de plaats komt een inkomensafhankelijke bijdrage. De inschatting is dat dit de vraag en toekenning van Wmo maatwerkvoorzieningen doet afnemen, al zal dit niet direct in het eerste jaar na invoering het geval zijn. Met deze nieuwe regeling (waarvan de exacte invulling nog onbekend is) vindt er tevens een korting plaats op de rijksbijdrage. In de raming gaan wij er vanuit dat deze beleidswijziging voor gemeenten financieel neutraal verloopt. Met andere woorden dat de korting op de rijksbijdrage 1-op-1 gecompenseerd wordt door hogere eigen bijdragen (of lagere kosten van Wmo-voorzieningen).
- Gezien de onzekerheden wordt het gebruik van en het kostenniveau van de Wmo voortdurend gemonitord. De raad wordt hiervan op de hoogte gehouden via de begrotingsmonitoren. De Wmo kenmerkt zich momenteel door jaarlijks oplopende kosten als gevolg van bijvoorbeeld de vergrijzing. Om deze reden is de meerjarenraming Wmo over een iets langere periode dan de voorliggende vier jaar opgesteld; ook omdat deze raming van de lastenkant dan gelijk loopt met de raming van de batenkant (de ontwikkeling van de algemene uitkering, die ook tot en met 2029 wordt geraamd, zie bijstelling 105).

Voorgesteld besluit:

98. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Actualisatie Wmo’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€1.400.000 in 2025 en 2026, -€2.000.000 in 2027, -€2.100.000 in 2028 en -€2.900.000 met ingang van 2029.

99	Bijstelling	Jeugd				Bedragen x € 1.000
			2025	2026	2027	2029
	Actualisatie Jeugdzorg		-2.000	-500	-500	-

De begrotingsmonitor september 2024 verwacht voor Jeugdzorg een tekort van €2,8 miljoen ten opzichte van de programmabegroting 2024. Een deel van dit tekort is incidenteel door afwikkelingsverschillen 2023. Een ander deel (circa €2 miljoen) werkt als we niets doen structureel door. Het gaat daarbij om de gestegen kosten voor Veilig Thuis in verband met het hogere aantal meldingen. Daarnaast zien we een stijging in de uitvoeringskosten van de regio. Gedurende 2024 heeft de regio ingezet op werving om structurele taken primair door intern personeel te kunnen laten uitvoeren. Ook zien we hogere kosten dan verwacht bij Jeugdhulp met Verblijf. Voor begeleid wonen en behandeld wonen zien we een stijging in het aantal toewijzingen. Vanaf 2025 starten de nieuwe contracten voor Jeugdhulp met Verblijf waarin nadrukkelijk KPI’s zijn geformuleerd en waarop - ook door de eerdergenoemde professionalisering van het regioteam - beter gestuurd kan worden.

Mede vanuit de ombuigingsopgave is er in de kadernota 2025 – 2028 aangegeven dat er op het gebied van de jeugdzorg gekeken wordt naar een pakket met maatregelen dat moet resulteren in een ombuiging tussen de €5 en €7 miljoen. Dit is uitgewerkt in ombuigingsmaatregel 75 en loopt op van een besparing van €1 miljoen in 2025 op tot een bedrag van €5 miljoen in 2029 en verder.

Deze actualisatie van de ontwikkelingen in de regio is aanvullend daarop. Niets doen zou betekenen dat de lasten met structureel met €2 miljoen zouden toenemen. Dat is geen optie. Deze kostenstijgingen die naar boven komen in een actualisatie vanuit de regio voor onder andere Veilig Thuis en Jeugdhulp met verblijf laten nog maar eens zien dat we daar niet in control zijn en dat is niet acceptabel. Het structurele karakter van deze actualisatie wordt in deze dan ook niet op deze manier vertaald in de meerjarenraming. Omdat een aantal contracten nog doorloopt in 2025 houden we rekening met een nadelig effect daarvan in 2025 van €1,5 miljoen, maar met ingang van 2026 mag deze actualisatie geen effect meer hebben op het totale kostenniveau. Daarnaast wordt tot en met 2027 jaarlijks €0,5 miljoen beschikbaar gemaakt om de noodzakelijke omslag te bewerkstelligen.

Bovenstaande ontwikkelingen maken het extra urgent om met het knoppenplan Jeugd te sturen. We moeten op elk niveau stevig sturen en onze rug recht houden, ook als dat tot verandering en keuzes leidt. Het mag duidelijk zijn dat deze ombuigingen de nodige zorgvuldigheid vergen. Echter, het uitgangspunt blijft: goede zorg voor onze kinderen.

Voorgesteld besluit:

99. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie Jeugdzorg' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€2.000.000 in 2025 en -€500.000 in 2026 en 2027.

100	Bijstelling	7.2	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Actualisatie rioolheffing		12	12	12	12

Bij vaststelling van het GRP 2022-2031 is besloten de rioolheffing jaarlijks te indexeren op basis van indexatie welke als uitgangspunt in de begroting wordt opgenomen. Voor de begroting 2025 zal prijspeil 2024 en de daarin opgenomen indexering van 5,4% als uitgangspunt dienen. Een deel van de rioleringskosten worden gedekt uit de ICL-bijdrage. Met het rijk zijn afspraken gemaakt over de afbouw van deze bijdrage naar €0 bij een inwonersaantal van 120.000. Hierdoor neemt, door de groei van het aantal inwoners, de jaarlijkse bijdrage vanuit de ICL af en het aantal huisaansluitingen toe. Op het gebied van riolering is het uitgangspunt dat de rioolheffing 100% kostendekkend is. Hierbij wordt gekeken naar de direct en de indirect toe te rekenen kosten (zie de toelichting in de paragraaf lokale heffingen in deze programmabegroting 2025 – 2028).

Als basis voor de begroting dient het kostendekkingsplan uit het GRP 2022-2031, hieraan gerelateerde indexering van 5,4% over 2024, stijgende kosten op het gebied van kwijtscheldingen welke worden doorbelast in de heffing, een afbouwende ICL bijdrage en stijgende personeelskosten van de eigen organisatie. De som van het totaal laat een stijging aan directe kosten zien van €340.500 en aan indirecte kosten van €12.217. Om op een percentage van 100% kostendekkendheid uit te kunnen komen is het noodzakelijk om de inkomsten uit de rioolheffing te verhogen met €352.717. Per saldo leidt deze actualisatie tot een positieve bijstelling van de begroting ter grootte van afgerond €12.000 structureel.

Voorgesteld besluit:

100. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie rioolheffing' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €12.000.

101	Bijstelling	7.3	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Actualisatie afvalstoffenheffing		315	315	315	315

Op het gebied van huisvuilinzameling is het uitgangspunt dat de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. Hierbij wordt gekeken naar de direct en de indirect toe te rekenen kosten (zie de toelichting in de paragraaf lokale heffingen). Jaarlijks worden de lasten en baten geactualiseerd naar aanleiding van de laatste inzichten.

Op basis van indexering DVO 3,1%, de groei van het aantal huisaansluitingen, de verwachte hoeveelheden per afvalstroom en ontwikkelingen in de markt op het gebied van verwerkingstarieven, verhoogd met de afvalstoffenbelasting, heeft HVC een prognose opgesteld voor 2025. Daarnaast stijgen de kosten van de eigen organisatie, die al in de primitieve begroting zijn verwerkt en hebben stijgende kosten een negatief effect op het totaal aan kwijtscheldingen welke worden doorbelast in de heffing. De som van het totaal laat een stijging aan directe kosten zien van €1.363.726 en aan indirecte kosten van €315.746. Om op een percentage van 100% kostendekkendheid uit te kunnen komen is het noodzakelijk om de inkomsten uit de afvalstoffenheffing te verhogen met €1.679.471. Per saldo leidt deze actualisatie tot een positieve bijstelling van de begroting ter grootte van afgerond €315.000 structureel.

Voorgesteld besluit:

101. Op basis van bovenstaand voorstel 'Actualisatie afvalstoffenheffing' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €315.000.

D. Gemeentefonds

102	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Algemene mutaties meicirculaire 2024		-200	-1.333	-2.204	304

De meicirculaire 2024 bevat de uitwerking van de afspraken die met de VNG zijn gemaakt over het terugdraaien van de zogeheten ‘opschalingskorting’ en het naar voren halen van de nieuwe financieringssystematiek. Vooruitlopend op deze circulaire is daar in de kadernota 2025 – 2028 al op basis van een inschattingen op voorgesorteerd. Op basis van de nu bekende informatie is er opnieuw een doorrekening gemaakt. Dit op basis van de uitgangspunten uit de meicirculaire 2024, aangevuld met de laatste vooruitzichten voor wat betreft de toekomstige loon- en prijsontwikkelingen.

Naast de verwerking van de hierboven genoemde besluitvorming bevat de meicirculaire 2024 diverse overige actualisaties, die eveneens geen directe koppeling hebben met de uitvoering van het gemeentelijk takenpakket. Deze zogeheten ‘algemene mutaties’ hebben bijvoorbeeld betrekking op geactualiseerde lokale maatstafeenheden en de correctie die wordt doorgevoerd voor de landelijke toe- / afname van de diverse maatstaven. Dit wordt gedaan om het totaal te verdelen bedrag over alle gemeenten gezamenlijk gelijk te kunnen houden. Daarnaast is de ICL- uitkering geactualiseerd op basis van de meest recente beschikking en worden nog enkele technische correcties doorgevoerd.

Daarnaast valt er in de meicirculaire 2024 te lezen dat de decentralisatie uitkering ‘Jeugd’ met ingang van 2025 wordt beëindigd. Dit wordt gedaan zodat de middelen beschikbaar gesteld kunnen worden voor een nieuw regionaal programma gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. In totaliteit is hier landelijk €21,7 miljoen mee gemoeid. Voor Lelystad betekent dit echter een structureel nadeel ter grootte van €463.000. Er zal nog worden gekeken naar de implicaties van deze wijziging, aangezien deze middelen al sinds jaar en dag onderdeel uitmaken van de gemeentebegroting. De mogelijkheden om aan de lastenkant een dienovereenkomstige bezuiniging in te boeken zijn beperkt, ook omdat hier al naar gekeken is bij de inventarisatie van ombuigingsmogelijkheden. Om die reden wordt deze mutatie vooralsnog beschouwd als ‘algemene mutatie’ met een direct effect op het begrotingssaldo.

Per saldo leiden deze mutaties tot een nadelig effect in de jaren 2025 – 2027, maar met ingang van 2028 is er sprake van een licht positief structureel effect.

Voorgesteld besluit:

102. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Algemene mutaties meicirculaire 2024’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€200.000 in 2025, -€1.333.000 in 2026, -€2.204.000 in 2027 en €304.000 met ingang van 2028.

103	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Algemene mutaties septembercirculaire 2024		-1.662	-450	-539	-1.115

In de septembercirculaire 2024 bevat diverse mutaties die niet direct gerelateerd zijn aan de uitvoering van specifieke taken. Voorbeelden van deze algemene mutaties zijn:

- het volume deel van het accres, wat naar beneden toe bijgesteld wordt als gevolg van actualisatie van het 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van het bbp;
- de ontwikkeling van de landelijk gestegen maatstafeenheden, die resulteren in een verlaging van de zogeheten 'uitkeringsfactor';
- actualisatie van de lokale maatstafeenheden op basis van de meest recente prognoses en rekenbestanden van het Rijk, aangevuld met diverse kleinere mutaties met een technisch karakter;

Per saldo is er sprake van een nadelig effect ten opzichte van de begroting en meerjarenraming.

Voorgesteld besluit:

103. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Algemene mutaties septembercirculaire 2024’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€1.662.000 in 2025, -€450.000 in 2026, -€539.000 in 2027 en -€1.115.000 met ingang van 2028.

104	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Bijstelling loon / prijscompensatie septembercirculaire 2024		854	799	799	810
	Doorvertaling bijstelling loon-/ prijscompensatie naar lastenkant		-854	-799	-799	-810

De indexatie voor inflatie binnen de algemene uitkering volgt de prijs bbp van het lopende jaar. Voor 2025 is de raming voor de prijs bbp naar boven toe bijgesteld, wat inhoudt dat gemeenten daarvoor compensatie ontvangen binnen de algemene uitkering. Voorgesteld wordt deze middelen daar ook voor te reserveren. Argumenten daarbij zijn:

1. De inflatie 2024 ligt ruim 1% hoger dan bij de meicirculaire 2024 nog werd voorzien. Gemeenten ontvangen hiervoor géén compensatie, maar worden aan de lastenkant van de begroting uiteraard wel geconfronteerd met de nadelige structurele doorwerking ervan. Dit zorgt ervoor dat de budgetten verder onder druk komen te staan.
2. In deze ontwerp programmabegroting 2025 - 2028 wordt onder bijstelling 26 voorgesteld om als ombuigingsmaatregel een bedrag van €1,8 miljoen structureel vrij te laten vallen ten gunste van het financieel perspectief, onder de noemer ‘indexatie materiële budgetten’. Als aandachtspunt bij deze ombuigingsmaatregel werd al benadrukt dat deze maatregel alleen uitvoerbaar is wanneer er in de toekomst consequent wordt overgegaan tot het in afdoende mate compenseren van inflatie. De opwaarts bijgestelde loon- en prijsontwikkeling in 2025 maakt het noodzakelijk om de budgetten aan de lastenkant van de begroting daar voor te compenseren.

Voorgesteld besluit:

104. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Bijstelling loon / prijscompensatie septembercirculaire 2024’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €854.000 in 2025, €799.000 in 2026, €799.000 in 2027 en €810.000 met ingang van 2028 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

105	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000				
			2025	2026	2027	2028	2029
	Indexatie Wmo demografie		-	319	657	1.013	1.337
	Doorvertaling lastenkant begroting via bijstelling 98		-	-	-	-	-

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds wordt verstrekt, maar wordt overgemaakt via een nader overeen te komen bekostigingsvorm. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op deze uitwerking zijn de reeds eerdere gereserveerde middelen nu toegevoegd aan de algemene uitkering, als aanvullende indexering voor demografische ontwikkelingen.

Via bijstelling 98 in deze ontwerp programmabegroting 2025 – 2028 worden de budgetten van de Wmo geactualiseerd. Deze actualisatie wordt door de toevoeging van deze middelen aan de algemene uitkering indirect van gedeeltelijke dekking voorzien.

Voorgesteld besluit:

105. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Indexatie Wmo demografie’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €319.000 in 2026, €657.000 in 2027, €1.013.000 in 2028 en €1.337.000 met ingang van 2029.

106	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Besparingsverlies Jeugd		2.400	2.400	2.400	2.400
	Doorvertalen lastenkant begroting		-2.400	-2.400	-2.400	-2.400

In het coalitieakkoord Rutte IV is een aanvullende bezuiniging op de Jeugdzorg openomen, oplopend tot structureel €511 miljoen per jaar. Gemeenten hebben zich bij monde van de VNG op het standpunt gesteld dat het kabinet moet aangeven welke maatregelen moeten leiden tot een bezuiniging van een

dergelijke omvang. Tegelijk met het inboeken van deze bezuiniging – die zich vertaalt in een lagere bijdrage uit het gemeentefonds – hebben gemeenten een dienovereenkomstige taakstelling aan de lastenkant van de begroting ingeboekt, in afwachting van meer duidelijkheid van het Rijk.

De destijds demissionair staatssecretaris Van Ooijen gaf al aan eigenlijk geen reële mogelijkheden te zien, waarmee gemeenten in staat kunnen worden gesteld een dergelijk bedrag – bovenop de opgave die er reeds ligt - te bezuinigen. Om die reden is deze aanvullende bezuiniging voor 2025 dan ook geschrapt in de meicirculaire 2024 en worden de eerder uitgenomen middelen weer toegevoegd aan de algemene uitkering 2025.

Op basis van het hoofdlijnenakkoord is vervolgens in de septembercirculaire 2024 bekend gemaakt dat het nieuwe kabinet deze taakstelling definitief schrapt. De eerder uitgenomen middelen worden dus ook in 2026 en latere jaren weer toegevoegd aan de algemene uitkering. Voor Lelystad gaat het om een bedrag van €2,4 miljoen structureel. Deze middelen worden gebruikt als dekking voor het budgetneutraal kunnen afboeken van de dienovereenkomstige taakstelling aan de lastenkant van de begroting.

Voorgesteld besluit:

106. Op basis van bovenstaand voorstel 'Besparingsverlies Jeugd' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €2.400.000 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen om de eerder ingeboekte taakstelling af te boeken.

107	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000				
			2025	2026	2027	2028	2029
	Participatie		500	479	530	515	274
	Doorvertalen lastenkant begroting		-500	-479	-530	-515	-274

De gemeente ontvangt een Integratie uitkering (IU) onder de noemer 'Participatie'. Deze middelen zijn bedoeld voor uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en beschut werk. In de meicirculaire 2025 wordt er een loon- en prijsbijstelling doorgevoerd en wordt de rijksbijdrage voor beschut werk verhoogd. Via deze bijstelling wordt deze taakgerelateerde mutatie budgetneutraal verwerkt in de begroting en meerjarenraming.

Daarnaast zijn er in de septembercirculaire 2024 middelen toegevoegd aan deze Integratie uitkering, ter compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV) in de sociale werkvoorziening. Voor het jaar 2025 gaat het in totaal om €19,8 miljoen en aangezien het een bedrag per plek betreft, loopt de compensatie voor de Wsw na 2025 af met de afbouw van de Wsw (€ 13,4 miljoen in 2025, teruglopend naar € 0 vanaf 2048). De compensatie voor beschut werk loopt op met het landelijk aantal plekken in de ministeriële regeling (€ 6,4 miljoen in 2025, oplopend naar € 16,8 miljoen vanaf 2048). Per saldo leiden de mutaties binnen de mei- en septembercirculaire 2024 tot de toevoeging van bovenstaande bedragen.

Voorgesteld besluit:

107. Op basis van bovenstaand voorstel 'Participatie' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €500.000 in 2025, €479.000 in 2026, €530.000 in 2027, €515.000 in 2028 en €274.000 met ingang van 2029 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

108	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Dienstverlening aanpak armoede en schulden		214	205	212	218
	Doorvertalen lastenkant begroting		-214	-205	-212	-218

Vanuit de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden uit juli 2022 is er €40 miljoen aan structurele middelen beschikbaar gemaakt voor betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Met de meicirculaire 2024 zijn deze middelen structureel toegevoegd aan de algemene uitkering. Deze taakgerelateerde mutatie wordt nu – zoals gebruikelijk - budgetneutraal worden betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2025 – 2028.

Door ontwikkelingen in de taken die gemeenten hebben op het gebied van schulddienstverlening, in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) 2021, hebben we te maken met een toename

van instroom. Anderzijds zijn de richtlijnen rondom basis dienstverlening vanuit het Rijk aangescherpt. De middelen vanuit het Rijk zijn onder andere bedoeld om dit op te kunnen vangen. De ontwikkelingen drukken op de capaciteit, waardoor uitbreiding zeer gewenst is. Op deze manier kunnen de toenemende instroom en de verscherpte eisen voor de basis dienstverlening worden opgevangen.

Voorgesteld besluit:

108. Op basis van bovenstaand voorstel 'Dienstverlening aanpak armoede en schulden' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €214.000 in 2025, €205.000 in 2026, €212.000 in 2027 en €218.000 met ingang van 2028 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

109	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Werkdrukverlaging jeugdbescherming		162	154	156	159
	Doorvertalen lastenkant begroting		-162	-154	-156	-159

In het bestuurlijk akkoord over het verlagen van de werkdruk in de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instellingen is afgesproken dat het ministerie van JenV vanaf 2024 structureel jaarlijks €30 miljoen bijdraagt aan deze werkdrukverlaging. Via deze bijstelling worden deze middelen budgetneutraal verwerkt in de begroting en meerjarenraming.

Voorgesteld besluit:

109. Op basis van bovenstaand voorstel 'Werkdrukverlaging jeugdbescherming' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €162.000 in 2025, €154.000 in 2026, €156.000 in 2027 en €159.000 met ingang van 2028 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

110	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Openbare bibliotheken		248	248	-	-
	Doorvertalen lastenkant begroting		-248	-248	-	-

In de periode 2023-2024 konden gemeenten een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Daarna zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden. Hiervoor is in 2025 en 2026 in totaal een bedrag van €59,3 miljoen beschikbaar. Dit bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld op basis van een bedrag van €2,95 per inwoner. Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

Voorgesteld besluit:

110. Op basis van bovenstaand voorstel 'Openbare bibliotheken' de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €248.000 in 2025 en €248.000 in 2026 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

111	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Wet op de lijkbezorging		-	15	15	15
	Doorvertalen lastenkant begroting		-	-15	-15	-15

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel van de modernisering van de Wet op de lijkbezorging (Wlb) is voorzien op 1 januari 2026. Ten behoeve van de financiering van de beoogde wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer is voor de periode 2026-2031 jaarlijks €3,2 miljoen naar de algemene uitkering overgeheveld. Voor de jaren 2032 en verder dient over het structureel toekennen van middelen in het kader van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) nog een besluit te worden

genomen door de Ambtelijke Commissie Uitvoering (ACU). Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

Voorgesteld besluit:

111. Op basis van bovenstaand voorstel 'Wet op de lijkbezorging' de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met €15.000 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

112	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000				
			2025	2026	2027	2028	2029
	Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)		26	26	27	27	48
	Doorvertalen lastenkant begroting		-26	-26	-27	-27	-48

De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, maar die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Door verschillende ontwikkelingen is de SMI budgettair steeds meer onder druk komen te staan. Om dit te kunnen ondervangen, wordt het SMI budget in een aantal stappen verhoogd. Voor de jaren 2025 - 2027 gaat het om €5,4 miljoen, voor 2028 gaat het om €5,5 miljoen en vanaf 2029 om jaarlijks €10 miljoen. Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

Voorgesteld besluit:

112. Op basis van bovenstaand voorstel 'Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)' de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €26.000 in 2025, €26.000 in 2026, €27.000 in 2027, €27.000 in 2028 en €48.000 met ingang van 2029 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

113	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Wet Betaalbare huur		62	53	29	24
	Doorvertalen lastenkant begroting		-62	-53	-29	-24

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:

- De maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaarderingsstelsel (WWS).
- De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector.
- De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage van circa € 5,5 miljoen in 2024 voor de eenmalige kosten die gemeenten maken bij de implementatie van het wetsvoorstel. Deze implementatiegelden worden verdeeld aan de hand van de grootte van de gemeenten. Daarnaast ontvangen gemeenten een bijdrage voor het ontvangen en behandelen van meldingen en de handhaving op deze meldingen. Voor deze werkzaamheden ontvangen gemeenten vanaf 2024 een structurele bijdrage van circa € 6,5 miljoen per jaar. Deze middelen worden verdeeld op basis van het aandeel private huur per gemeente en de lokale woningmarktdruk (gemeten op basis van de gemiddelde WOZ-waarde).

Vanwege de piekperiode in de eerste jaren na inwerkingtreding van de wet is er een aanvullende incidentele bijdrage beschikbaar. De incidentele middelen worden in de periode 2024-2028 uitgekeerd op basis van inschattingen van de piek. Daarmee wordt er zorg voor gedragen dat de gemeenten die naar verwachting veel meldingen zullen ontvangen, hiervoor ook gecompenseerd worden. Deze incidentele middelen worden eveneens verdeeld op basis van het aandeel private huur per gemeente en de lokale woningmarktdruk (gemeten op basis van de gemiddelde WOZ-waarde). Voorgesteld wordt deze middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

Voorgesteld besluit:

113. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Wet Betaalbare huur’ de begroting 2025 en de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: €62.000 in 2025, €53.000 in 2026, €29.000 in 2027 en €24.000 met ingang van 2028 en deze middelen budgetneutraal beschikbaar te stellen voor de uitvoering.

114	Bijstelling	0.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Bijstand jongerennorm		-	-47	-49	-50
	Doorvertalen lastenkant begroting		-	47	49	50

Gemeenten kunnen vanuit de bijzondere bijstand een aanvulling op de bijstand aan 21-minners geven als hun ouders niet bij kunnen springen. Met het wetsvoorstel Participatiewet in balans wordt de bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld naar de algemene bijstand. De aanvulling op de bijstand is bedoeld voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en daarmee is de algemene bijstand het juiste instrument voor dit soort kosten. Daarom worden er middelen vanuit de algemene uitkering overgeheveld naar de algemene bijstand, op de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Het gaat om jaarlijks €9,4 miljoen vanaf 2026. Voorgesteld wordt deze uitname van middelen budgetneutraal op te vangen door een verlaging van de lasten.

Voorgesteld besluit:

114. Op basis van bovenstaand voorstel ‘Bijstand jongerennorm’ de meerjarenraming met ingang van 2026 bij te stellen met de volgende bedragen: -€47.000 in 2026, -€49.000 in 2027 en -€50.000 met ingang van 2028 en deze middelen budgetneutraal af te ramen aan de lastenkant van de begroting.

4.3 Actualisatie reserve ontwikkeling stad

Vanuit het financieel toezicht is het van belang om onderscheid te maken tussen baten en lasten die structureel van karakter zijn (en dus jaar in jaar uit terugkeren) en incidenteel van karakter zijn (en dus maar voor enkele jaren van toepassing zijn). Achterliggende reden hiervoor is dat moet worden voorkomen dat structurele lasten gedekt worden door incidentele baten en er daarmee geen sprake is van structureel begrotingsevenwicht. Om die reden wordt er in de programmabegroting onderscheid gemaakt tussen bijstellingen die structureel- en bijstellingen die incidenteel van karakter zijn.

De reserve ontwikkeling stad laat na besluitvorming in de kadernota 2025 – 2028 een nadelig saldo zien ter grootte van €10.211.166. Oorzaak achter dit nadelige saldo is het door de raad aangenomen amendement A14 – A14 'Niet tornen aan investeren in sportaccommodaties' bij de kadernota 2025 – 2028. Het voorstel van het college was om de beklemming van €12 miljoen binnen de reserve ontwikkeling stad te laten vervallen, zodat er dekking vrijgespeeld werd voor enkele andere ontwikkelingen die vroegen om de inzet van incidentele middelen.

Met het amendement heeft de raad besloten deze beklemming vooralsnog in stand te laten. Inmiddels is duidelijk dat het college de raad voorstel structurele middelen beschikbaar te stellen voor realisatie van een nieuwe sporthal (zie bijstelling 89). De beklemming van deze €12 miljoen is daarmee overbodig geworden. Bovendien is een negatieve bestemmingsreserve niet toegestaan op basis van wet- en regelgeving. Om die reden stelt het college in deze programmabegroting 2025 – 2028 de raad opnieuw voor om deze beklemming van €12 miljoen te laten vervallen.

Daarnaast is er sprake van een aantal oudere projecten die reeds zijn afgerond, maar waarvoor op onderdelen nog sprake is van onbenutte ruimte. Deze middelen ter grootte van €699.649 vloeien met deze actualisatie ook weer terug naar het saldo van de reserve ontwikkeling stad. Na bovenstaande actualisatie en het laten vervallen van de beklemming bedraagt de vrije ruimte binnen de reserve ontwikkeling stad €2.488.483.

Voorgesteld besluit:

115. Op basis van bovenstaand voorstel de reserve ontwikkeling stad te actualiseren en de beklemming van €12 miljoen onder de noemer 'investeren in sportaccommodaties' op te heffen.

4.4 Uiteenzetting financiële positie

Reserves

In het algemeen kan worden gesteld dat de reserves (= eigen vermogen) financiële risico's moeten afdekken, of gereserveerd staan voor incidentele besteding in de toekomst. Zonder eigen vermogen is er geen buffer om tegenvallers op te vangen en zal een negatief eigen vermogen ontstaan. Op dat moment zal een gemeente niet failliet gaan, maar zal de toezichthouder de gemeente onder preventief toezicht plaatsen en zal het negatief eigen vermogen moeten worden weggewerkt.

Artikel 43 van het BBV onderscheidt twee soorten reserves:

- algemene reserve: deze heeft geen specifieke bestemming en wordt vooral aangehouden als financiële buffer voor algemene risico's , het zogenoemde weerstandsvermogen. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.
- een bestemmingsreserve: dit zijn reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Ook egalisatiereserves hebben een bepaalde bestemming, de reserve wordt in dat geval bestemd voor het egaliseren van kosten in de tijd. De raad kan een verkozen bestemming echter ongedaan maken en besluiten een andere bestemming aan te wijzen.

De reserves die de klappen moeten kunnen opvangen zijn onderdeel van het weerstandsvermogen. De overige reserves hebben door eerdere besluitvorming van de raad al geleid tot verplichtingen en zijn daarmee (min of meer) niet meer vrij besteedbaar. In de tabel "verloop reserves" worden de begrote toevoegingen en uitnamen van de reserves voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt. In onderstaande tabel is het verloop van de reserves weergegeven.

Verloop reserves meerjarig (bedragen x €1.000)	Werkelijke stand eind 2023	Begrote stand eind 2024	Begrote stand eind 2025	Begrote stand eind 2026	Begrote stand eind 2027	Begrote stand eind 2028
Algemene reserve						
Algemene Reserve	23.604	33.724	34.147	34.364	34.581	34.797
Dempingsreserve	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Egalisatie grondexploitaties *	9.476	9.476	9.476	9.476	9.476	9.476
Totaal Algemene reserve	**39.079**	**49.199**	**49.623**	**49.840**	**50.056**	**50.273**
Bestemmingsreserves						
Arbeidsplaatsen Flevokust	388	388	388	388	388	388
Bestemd resultaat	11.752	4.261	4.249	4.007	4.007	4.007
Egalisatiereserve Re-integratie	250	250	250	250	250	250
Egalisatiereserve Systeemwijziging afschrijvingssystematiek	11.187	9.072	7.171	5.488	3.998	2.758
Egalisatiereserve VO	183	56	-	-	-	-
Inzet weerstandsvermogen	3.907	0	0	0	0	0
Transitiefonds voor het sociale domein	735	666	1	1	1	1
Reserve ontwikkeling stad	43.119	33.884	28.396	24.772	24.205	23.604
Totaal Bestemmingsreserves	**71.520**	**48.576**	**40.454**	**34.906**	**32.848**	**31.007**
Eindtotaal	**110.599**	**97.776**	**90.077**	**84.745**	**82.904**	**81.280**

* De egalisatiereserve wordt in 2024 overgeheveld in de Algemene reserve en wordt daarna opgeheven conform raadsbesluit 24.079 Nota Reserves en Voorzieningen 2024.

Verloop reserves 2025 (bedragen x €1.000)	Begrote stand eind 2024	Begrote storting 2025	Begrote onttrekking 2025	Begrote stand eind 2025
Algemene reserve				
Algemene Reserve	33.724	424	-	34.147
Dempingsreserve	6.000	-	-	6.000
Egalisatie grondexploitaties *	9.476	-	-	9.476
Totaal Algemene reserve	**49.199**	**424**	**-**	**49.623**
Bestemmingsreserves				
Arbeidsplaatsen Flevokust	388	-	-	388
Bestemd resultaat	4.261	-	12	4.249
Egalisatiereserve Re-integratie	250	-	-	250
Egalisatiereserve Systeemwijziging afschrijvingssystematiek	9.072	-	1.902	7.171
Egalisatiereserve VO	56	-	56	-
Inzet weerstandsvermogen	0	-	-	0
Transitiefonds voor het sociale domein	666	-	665	1
Reserve ontwikkeling stad	33.884	675	6.163	28.396
Totaal Bestemmingsreserves	**48.576**	**675**	**8.798**	**40.454**
Eindtotaal	**97.776**	**1.099**	**8.798**	**90.077**

* De egalisatiereserve wordt in 2024 overgeheveld in de Algemene reserve en wordt daarna opgeheven conform raadsbesluit 24.079 Nota Reserves en Voorzieningen 2024.

Voorzieningen

Voor het opvangen van concrete risico's en verplichtingen in de toekomst worden voorzieningen gevormd. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om onderhoudsverplichtingen (zie ook paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen voor nadere inhoudelijke toelichting). In de tabel "verloop voorzieningen" is inzichtelijk gemaakt de hoe de komende jaren toevoegingen en uitnamen uit de voorzieningen zijn begroot. Artikel 44 van het BBV stelt dat een voorziening wordt gevormd voor een verplichting of een redelijkerwijs in te schatten financieel risico. De uitgaven uit voorzieningen worden feitelijk al geautoriseerd door de raad bij het vormen van voorzieningen. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch die redelijkerwijs te schatten zijn;
- op de balansdatum bestaande risico's voor bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Verloop voorzieningen meerjarig (bedragen x €1.000)	Werkelijke stand eind 2023	Begrote stand eind 2024	Begrote stand eind 2025	Begrote stand eind 2026	Begrote stand eind 2027	Begrote stand eind 2028
Voor verplichtingen, verliezen en risico's						
Alternatief FLO	1.533	1.533	1.533	1.533	1.533	1.533
Herrubricering Grex	5.027	5.027	5.027	5.027	5.027	5.027
Pensioen wethouders	5.144	5.226	5.307	5.389	5.470	5.552
Spaarverlof	42	42	42	42	42	42
Totaal Voor verplichtingen, verliezen en risico's	**11.747**	**11.828**	**11.910**	**11.991**	**12.073**	**12.154**
Ter egalisering van kosten						
GO gebouwen	5.293	5.958	6.741	7.632	8.540	9.463
Totaal Ter egalisering van kosten	**5.293**	**5.958**	**6.741**	**7.632**	**8.540**	**9.463**
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is						
GO Bovengronds	49.458	50.015	50.139	54.950	55.281	61.682
GO stadhuis	2.939	3.208	3.478	3.747	4.017	4.287
Kunstwerken	13.301	11.689	10.052	9.707	10.979	11.253
Riolering	51.576	54.387	57.224	60.032	63.372	66.288
Uitvoeringsrkst Tozo	3.820	3.820	3.820	3.820	3.820	3.820
Voorziening Begraafplaats	106	139	172	205	239	272
Totaal Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**121.199**	**123.257**	**124.885**	**132.461**	**137.707**	**147.602**
Eindtotaal	**138.239**	**141.044**	**143.536**	**152.085**	**158.320**	**169.220**

Verloop voorzieningen 2025 (bedragen x €1.000)	Begrote stand eind 2024	Begrote storting 2025	Begrote onttrekking 2025	Begrote stand eind 2025
Voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Alternatief FLO	1.533	-	-	1.533
Herrubricering Grex	5.027	-	-	5.027
Pensioen wethouders	5.226	106	24	5.307
Spaarverlof	42	-	-	42
Totaal Voor verplichtingen, verliezen en risico's	**11.828**	**106**	**24**	**11.910**
Ter egalisering van kosten				
GO gebouwen	5.958	2.487	1.705	6.741
Totaal Ter egalisering van kosten	**5.958**	**2.487**	**1.705**	**6.741**
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is				
GO Bovengronds	50.015	12.183	12.059	50.139
GO stadhuis	3.208	270	-	3.478
Kunstwerken	11.689	2.163	3.800	10.052
Riolering	54.387	3.884	1.046	57.224
Uitvoeringsrkst Tozo	3.820	-	-	3.820
Voorziening Begraafplaats	139	33	-	172
Totaal Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**123.257**	**18.533**	**16.905**	**124.885**
Eindtotaal	**141.044**	**21.126**	**18.634**	**143.536**

Balansprognose
Per balanspost is er op voorschrift van de nieuwe BBV-regels een prognose gemaakt. Deze prognose is deels gebaseerd op ontwikkelingen uit het verleden en verwachte ontwikkelingen in de toekomst. Op de onderdelen waar de inschatting lastig te maken is, is het bedrag van de eindbalans van de laatste jaarrekening als uitgangspunt gebruikt. De balansprognoses zijn verder gebruikt voor de prognoses van verschillende ratio's zoals schuldquote, voorraadquote, Emu saldo etc. Deze ratio's zijn ook opgenomen in de paragraaf IBT (Interbestuurlijk toezicht).

De effectuering van de voorgestelde ombuigingsmaatregelen zijn nog niet in deze meerjarige prognoses meegenomen. Nadat de raad de ontwerp programmabegroting 2025 - 2028 heeft vastgesteld wordt de balansprognose geactualiseerd.

Activa **(bedragen x €1.000)**	**Rekening 2023**	**Prognose 2024**	**Prognose 2025**	**Prognose 2026**	**Prognose 2027**	**Prognose 2028**
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	2.465	2.465	2.465	2.465	2.465	2.465
Materiële vaste activa	261.037	274.347	297.134	331.072	360.860	360.375
Financiële vaste activa	42.617	42.617	42.617	42.617	42.617	42.617
Totaal Vaste activa	**306.119**	**319.430**	**342.217**	**376.155**	**405.943**	**405.458**
Vlottende activa						
Voorraden	-63.981	-57.200	-51.643	-35.287	-47.472	-39.483
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	194.447	209.160	172.359	138.995	142.518	100.768
Liquide middelen	2.486	2.486	2.486	2.486	2.486	2.486
Overlopende activa	11.334	11.334	11.334	11.334	11.334	11.334
Totaal Vlottende activa	**144.285**	**165.780**	**134.536**	**117.528**	**108.866**	**75.105**
Totaal Activa	**450.405**	**485.210**	**476.753**	**493.683**	**514.809**	**480.563**

Passiva **(bedragen x €1.000)**						
Vaste Passiva						
Eigen vermogen	132.104	114.225	101.298	82.315	77.766	70.484
Voorzieningen	138.239	133.253	142.562	149.615	160.159	160.159
Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar	72.611	59.444	46.277	43.110	40.694	38.277
Totaal Vaste Passiva	**342.954**	**306.923**	**290.137**	**275.040**	**278.619**	**268.920**
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden korter dan 1 jaar	16.351	14.334	14.334	14.334	14.334	14.334
Overlopende passiva	91.099	163.953	172.282	204.309	221.856	197.309
Totaal Vlottende passiva	**107.450**	**178.287**	**186.616**	**218.643**	**236.189**	**211.643**
Totaal Passiva	**450.405**	**485.210**	**476.753**	**493.683**	**514.809**	**480.563**

Activa
Uitgangspunten prognose per balanspost activa:

- Materiele vaste activa

Materiele vaste activa bestaat uit investeringen met economisch nut (gebouwen, gronden) en erfpacht gronden. Uitgangspunt voor de prognose is de investeringsplanning en afname van de waarde door o.a. afschrijvingen en of verwachte verkopen Tegelijkertijd is ook het uitgangspunt dat de gronden in waarde gelijk blijven. Prognose is een afname van gemiddeld 5% per jaar. Daarnaast wordt rekening gehouden met nieuwe investeringen zoals IHP en Sporthal.

- Financiële vaste activa

Financiële vaste activa bestaat uit deelnemingen en langlopende uitgaande leningen. Er worden geen wijzigingen van de waarde van de deelnemingen verwacht en voor de langlopende leningen is (rekening houdend met aflossingen) het gemiddelde van de afgelopen 2 jaar als uitgangspunt gebruikt. De waarde gelijk aan laatste jaarrekening met uitzondering van de langlopende leningen. De prognose is dat deze balanspost de komende jaren stabiel blijft.

- Voorraden (voorraad bouwgrond)

Het uitgangspunt van deze prognose is de meest recente Meer-jaren Prognose grondexploitaties (MPG) waarbij is verdisconteerd de investeringen in de bouwgrond (toename) en verkopen (afname).

- Rekening Courant verhoudingen met Niet financiële instellingen.
  - Rijksschatkist: Door grote verkooptransacties is de liquiditeit van de gemeente in de afgelopen jaren toegenomen. Het grootste deel van de liquide middelen is ondergebracht bij de Schatkist.

De verwachting is dat deze liquide middelen in de komende jaren geleidelijk zullen afnemen, in lijn met de verwachte kosten en investeringen.

- Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar (Debiteuren). De verwachting is dat de debiteuren Algemeen en -Belastingen zullen dalen, de BTW/BCF vordering ongeveer gelijk blijft maar de debiteuren Soza zullen stijgen. Op dit moment moeilijk in te schatten welke kant het precies opgaat, of de stijgingen gelijk zullen zijn aan de dalingen. Daarom is gekozen om het volume van laatste afgesloten boekjaar (aan te houden in de prognose.

➢ Liquide middelen

Gestuurd wordt om zo weinig mogelijk saldo aan voorschotten op de bank aan te houden in verband met het schatkistbankieren. Het uitgangspunt is het gemiddelde bedrag per jaar van (€7.000) aangehouden

➢ Overlopende activa

Uitgangspunt voor de prognose is het volume van het laatste afgesloten boekjaar (2023) en is een sluitpost opgenomen voor het aansluiten van het balanstotaal.

Passiva

Uitgangspunten prognose per balanspost passiva:

➢ Eigen Vermogen: betreft reserves

Uitgangspunt is dat de Algemene reserve welke is gerelateerd aan de norm van het Weerstandsvermogen, constant blijft.

Het aantal egalisatiereserves om kosten fluctuaties af te dekken is toegenomen. De verwachting is dat de bestemmingsreserves de komende jaren zullen afnemen om de door de raad besloten doelen te behalen. De afname is in besluitvorming geformaliseerd. Op basis van het verwachte verloop van deze bestedingen nemen de reserve af.

Het volume van het eigenvermogen wordt daarnaast beïnvloed door het verwachte exploitatiesaldo de komende jaren. Door verwachte begrotingstekorten hebben een negatief effect op het eigen vermogen. Ombuigingsmaatregelen zijn nog niet in deze meerjarige prognoses meegenomen. Nadat de raad de begroting 2025 heeft vastgesteld wordt de balansprognose geactualiseerd.

➢ Voorzieningen:

De voorzieningen betreffen vooral de grootonderhoudsvoorzieningen. Het verloop van de voorzieningen is gebaseerd op de meerjarige onderhoudsplannen.

➢ Vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar op langer

De prognose van de opgenomen leningen is gebaseerd op de liquiditeitsprognose (zie paragraaf financiering). Op het onderdeel waarborgsommen wordt als uitgangspunt gehanteerd, het gemiddelde van de afgelopen 2 afgesloten boekjaren.

➢ Vlottende schulden met een rente-typische looptijd van < 1 jaar (kasgeldleningen en kortlopende schulden)

Voor de kasgeldleningen wordt verwacht dat er de komende jaren geen kasgeldleningen worden opgenomen omdat er vooralsnog voldoende liquiditeit is (bij de Schatkist). Voor de overige kortlopende schulden wordt de waarde van de laatste jaarrekening gehanteerd.

➢ Overlopende passiva

Uitgangspunt voor de prognose is het volume van het laatste afgesloten boekjaar (2023) en is een sluitpost opgenomen voor het aansluiten van het balanstotaal.

EMU saldo

		EMU saldo (begroting) (Bedragen x €1.000)	Realisatie 2023	Primitieve begroting 2024	Meerjarenbegroting			
					2025	2026	2027	2028
+	1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	5.821	-10.570	-12.890	-22.343	-16.754	-18.638
+	2.	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	9.855	10.982	11.539	11.539	11.539	11.539
+	3.	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	17.586	20.776	21.126	21.324	21.420	21.436
-	4.	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans w orden geactiveerd	1.939	14.399	22.787	33.938	29.788	-2.950
+	5.	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantw oord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	883	9.115	1.574	1.777	0	0
+	6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiele vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantw oord	0	0	0	0	0	0
-	7.	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw -, w oonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	23.422	42.448	47.598	37.755	22.012	16.820
+	8	Baten bouw grondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantw oord	122.725	34.930	43.430	18.831	36.737	8.139
-	9.	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	13.674	15.635	15.670	10.006	12.398	7.836
-	10.	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) w orden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0				
	11	Verkoop van effecten: a) Gaat u effecten verkopen ? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee	nee	nee
-		b) Zo ja w at is bij verkoop de verw achte boekw inst op de exploitatie ?	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU saldo			**117.835**	**-7.250**	**-21.276**	**-50.570**	**-11.255**	**770**

Toelichting

Door een negatief exploitatiesaldo de komende jaren zijn de uitgaande kasstromen groter dan de binnenkomende. De effectuering van de voorgestelde ombuigingsmaatregelen zijn nog niet in deze meerjarige prognoses meegenomen. Nadat de raad de ontwerp programmabegroting 2025 - 2028 heeft vastgesteld wordt bovenstaand overzicht geactualiseerd.

Bijlage 1: Subsidieoverzicht

De hoogte van de aangevraagde subsidies is bepalend voor de verantwoordingseisen. De specificaties van de verleende subsidies sluiten aan bij de verantwoordingseisen die op basis van bedrag worden gesteld aan subsidies:

- Subsidies tot €5.000
- Subsidies van €5.000 tot €100.000
- Subsidies van €100.000 of meer

Verleende subsidies 2024 per verantwoordingscategorie Stand tot september 2024	Aantal subsidies	Bedrag verleend
Subsidies tot 5000,- direct vastgesteld	39	110.674
Subsidies tot 5000,- met vaststelling	14	65.629
Subsidies van 5000,- tot 100.000,-	97	2.858.866
Subsidies vanaf 100.000,-	50	33.511.879
Eindtotaal	**200**	**36.547.048**

In deze bijlage wordt er een specificatie opgenomen van de subsidieplafonds in 2025, de 1e lijst geeft de subsidieplafonds weer van de zogenoemde begrotingssubsidies (gekoppeld aan de vigerende begroting waarbij per instelling het plafond vastligt). De 2e lijst geeft de subsidieplanfonds 2025 weer van de overige regelingen, waarbij per regeling een plafond geldt.

Daarnaast is in deze bijlage is een specificatie opgenomen van de (tot nog toe) verleende subsidies 2024. Bij de jaarrekening 2024 wordt een lijst met definitief verleende subsidies 2024 opgenomen. Om inzicht te geven in de verschillende soorten subsidies, gerelateerd aan de binnen deze programmabegroting opgenomen taakvelden, zijn er verschillende dwarsdoorsnedes van de data gemaakt:

1) De 1e lijst geeft de subsidieplafonds 2025 per begrotingssubsidie weer.
2) De 2e lijst geeft de subsidieplafonds 2025 per regeling weer.
3) De 3e lijst geeft de verleende subsidies 2024 per taakveld weer.
4) De 4e lijst geeft het verleende subsidie bedrag 2024 per instelling weer.

Op de tabel op de volgende pagina wordt per taakveld het verleende subsidie bedrag 2024 weergegeven.

Verleende subsidies 2024 per taakveld **Stand tot september 2024**	**Bedrag verleend**
1.2 Openbare orde en veiligheid	304.528
2.1 Verkeer en vervoer	22.897
3.1 Economische ontwikkeling	72.000
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	135.050
3.4 Economische promotie	124.298
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	6.911.702
5.1 Sportbeleid en activering	776.971
5.2 Sportaccommodaties	4.708.444
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.190.621
5.6 Media	2.753.898
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.836.253
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.382.353
6.3 Inkomensregelingen	1.600.558
6.5 Arbeidsparticipatie	563.087
6.71b Begeleiding (WMO)	309.876
6.71c Dagbesteding (WMO)	141.584
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	200.000
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	65.777
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	107.417
7.1 Volksgezondheid	2.271.725
7.3 Afval	40.000
7.4 Milieubeheer	28.009
Eindtotaal	**36.547.048**

1. Subsidieplafonds begrotingssubsidies

Subsidieplafonds 2025 begrotingssubsidies		
Naam gesubsidieerde instelling	**Omschrijving**	**Subsidieplafond 2025**
Agora, Stichting	Jaarlijkse subsidie	1.310.244
Amethist verslavingszorg Flevoland	Sociale activering - veegproject	37.556
Belevenissenbos, stichting	jaarlijkse vrijwilligers subsidie	13.000
Blijfgroep, stichting	Steunpunt huiselijk geweld Lelystad	68.419
Bureau gelijke behandeling Flevoland	Preventie	36.542
Bureau gelijke behandeling Flevoland	HLBTI+ beleid 2024	55.153
Bureau gelijke behandeling Flevoland	WGA-taken	74.993
Buurtcentrum de Joon	Activiteiten buurtcentrum	8.000
Cliënten Perspectief GGZ, stichting	Zelfregiecentra en herstel voor psychisch en sociaal kwetsl	148.434
Corneel	Jaarlijkse subsidie Corneel	441.171
Cultuur voor Lelystad, stichting	Lelystart	40.783
Dierenweiden Lelystad, stichting	Jaarlijkse activiteiten kinderboerderijen	12.258
Eduvier, stichting	Flevodrome	421.594
Filmtheater Lelystad, stichting	Vertonen van kwaliteitsfilms	6.396
Flevolandse Media Stichting (FMS)	Lokale publieke omroep	40.304
Flevomeer Bibliotheek, Stichting	Jaarlijkse subsidie	2.734.281
Flevomeer Bibliotheek, Stichting	Huis voor taal	171.250
Georganiseerd Overleg Lelystad, stichting	Jaarlijkse subsidie	54.156
GGD Flevoland	Coordinatie nazorg ex-gedetineerden	49.432
GGD Flevoland	Uitvoering plusproducten	355.344
GGD Flevoland	JOGG regisseur	54.590
GGD Flevoland	Gezonde school regisseur	9.882
GGD Flevoland	Activiteitenbudget JOGG	59.076
GGD Flevoland	Versterken van de basis 2025	241.292
Herdenken verzoenen en vrijheid, stichting	Herdenkingsplechtigheden 4 en 5 mei	12.796
Humanitas	Activiteiten kansrijke wijk onderdeel B Armoede en schulde	68.250
Humanitas district Noordwest	Thuisadministratie	76.705
Humanitas district Noordwest	Homestart	102.103
Humanitas district Noordwest	Activiteit Ontmoeten	29.868
Humanitas district Noordwest	Versterken van de basis 2025 (Limonade brigade)	95.141
Icare	Activiteiten kansrijke wijk onderdeel F Ontwikkeling jonge	8.000
Icare JGZ	Versterken van de basis 2025	33.465
Icare st. Jeugdgezondh.zorg	Jaarlijkse subsidie uniform, maatdeel, prenatale zorg	1.886.194
Icare Thuiszorg	Ernstig ontregelde gezinnen (gezondheidszorg)	155.178
IDO	schuldhulpverlening, inloophuizen en voedselbanken	448.617
IDO	Activiteiten Dukdalf	40.000
Jeugd cultuurfonds	jaarlijkse activiteiten jeugdfonds sport en cultuur	319.207
Jinc Flevoland	Beroepsorientatie en taal- en sollicitatietraining voor jong	54.500
Kubus	Combinatiefuncties/cultuurcoach stad en wijk GALA 2025-	49.699
Kubus	Jaarlijkse subsidie Kubus	1.804.002
Kubus	Intendant	61.500
Kunstuitleen Lelystad, stichting	Kunstexploitatie	15.242
Kwintes	GGZ inloop en GGZ in de wijk	287.058
Kwintes	Ambulante hulpverlening	151.704
Leergeld, Stichting	ondersteuning gezinnen in deelname aan activiteiten voor	123.873
Lelystad Schoon, stichting	jaarlijkse activiteiten zwerfafval	41.280
Lelystadse Uitdaging	Verbindingen tussen bedrijfsleven en maatschappelijke or	15.321
MBO College Lelystad	Lelytalent	259.184
MDF	Jaarlijkse subsidie	3.193.469
MDF	Robuuste rechtsbijstand 2024-2027	158.467
MDF	Activiteiten kansrijke wijk onderdeel B Armoede en schulde	245.100
MDF	Versterken van de basis 2025	103.334
MEE Ijsseloevers	Jaarlijkse subsidie	896.009
MEE Ijsseloevers	Versterken van de basis 2025	36.234
Mobiel erfgoed Fleur de Lis, stichting	Oldtimerdag	9.579
OSOL	Activiteiten gezamenlijke ouderenbonden	7.228
Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Lelystad, stichting	Arrangementsklassen/op de rails	277.048
School, stichting	Combinatiefuncties GALA 2025-2026	92.527
School, stichting	Lelystad kenniscentrum Talent	15.659
Slachtofferhulp Nederland	Jaarlijkse activiteiten slachtofferhulp	19.685
Sportbedrijf	combinatie functies GALA 2025-2026	252.752
Sportbedrijf	Renovatie/uitbreiding Sportaccommodaties	103.200
Sportbedrijf	Sportverkiezingen	14.022
Sportbedrijf	Jaarlijkse subsidie sportstimulering	4.828.154
Sportbedrijf	Sociaal Vitaal GALA 2025-2026	160.000
Studiecentrumc2	Plustijd	240.911
Studiecentrumc2	project Kanz 2024/2025	77.400

Subsidieplafonds 2025 begrotingssubsidies (vervolg)		
Naam gesubsidieerde instelling	**Omschrijving**	**Subsidieplafond 2025**
SWV Passend onderwijs Lelystad Dronten	Dyslexieloket	75.815
Tactus verslavingszorg, stichting	Preventiezorg	155.251
VanHarte, stichting	Buurtmobilisatie/resto-avonden	16.541
VanHarte, stichting	Kinderresto	12.565
Veilig Verkeer Lelystad, stichting	activiteiten rondom veiligverkeer Lelystad	26.799
Welzijn Lelystad, stichting	Jaarlijkse subsidie	3.660.442
Welzijn Lelystad, stichting	Sociale Wijkteams	848.768
Welzijn Lelystad, stichting	Outreachend Buurtwerk	300.000
Welzijn Lelystad, stichting	Activiteiten kansrijke wijk onderdeel A Integrale middelen	312.318
Woonzorg Flevoland, stichting	Ambulante hulpverlening	151.704
Totaal begrotingssubsidies		**28.874.016**

2. Subsidieplafonds per regeling

Subsidieregeling		Subsidieplafond 2025
Subsidieregeling activiteiten vrijwilligers- en zelforganisaties		128.995
Subsidieregeling breedtesport 2021		-
Subsidieregeling deskundige technische leiding sport 2021		68.974
Subsidieregeling evenementen vrijwilligers- en zelforganisaties		17.669
Subsidieregeling investeringen sportaccommodaties 2021		-
Subsidieregeling kaderopleidingen sport 2021		4.499
Subsidieregeling sportevenementen 2021		-
Subsidieregeling watersport 2021		-
Subsidieregeling zelfstandige buurcentra		60.473
Subsidieregeling Programmasubsidie cultuur periode 01-01- tm 30-06 plafond verdeeld over de domeinen:		
- A domein Professionele projecten € 86.172 (was € 83.500)	86.172	-
- B domein Amateurkunst € 67.596 (was € 78.000)	67.596	-
- C domein Innovatie, samenwerking en talentontwikkeling € 13.158 (was € 12.750)	13.158	-
- D domein Deskundigheid bevordering € 5.186 (was € 5.026)	5.186	-
Totaal Programmasubsidie cultuur periode 01-01 tm 30-06		**172.112**
Subsidieregeling Programmasubsidie cultuur periode 01-07- tm 31-12 plafond verdeeld over de domeinen:		
- A domein Professionele projecten € 86.172 (was € 83.500)	86.172	
- B domein Amateurkunst € 67.596 (was € 78.000)	67.596	
- C domein Innovatie, samenwerking en talentontwikkeling € 13.158 (was € 12.750)	13.158	
- D domein Deskundigheid bevordering € 5.186 (was € 5.026)	5.186	
Totaal Programmasubsidie cultuur periode 01-07 tm 31-12		**172.112**
Totaal subsidieregelingen 2025		**624.834**

3. Verleende subsidies per taakveld

Verleende subsidies 2024 per taakveld Taakveld	Instelling	Omschrijving subsidie	Bedrag verleend
1.2 Openbare orde en veiligheid	Bureau Gelijke Behandeling Flevoland	WGA en voorlichting / preventie en LHBTI beleid	35.409
	GGD Flevoland	Nazorg ex-gedetineerden jeugd	47.899
	Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO)	Activiteiten IDO	47.882
	Slachtofferhulp Nederland	Juridische en psychosociale hulp aan slachtoffers	30.293
	Stichting Blijfgroep	Steunpunt Huiselijk Geweld Lelystad	11.484
	Stichting Welzijn Lelystad	Reguliere activiteiten	131.561
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid			**304.528**
2.1 Verkeer en vervoer	Veilig Verkeer Lelystad	diverse activiteiten	22.897
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer			**22.897**
3.1 Economische ontwikkeling	Stichting De Lelystadse boer	boerderijbezoek	46.000
	Stichting Evenementen Coördinatie Lelystad	Bevrijdingsfestival 2024	20.000
	Stichting Het belevenissenbos Lelystad	Het Verhaal van Flevoland	6.000
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling			**72.000**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Stichting BIZ-Larserpoort	BIZ-Larserpoort 2023	135.050
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen			**135.050**
3.4 Economische promotie	Atletiekvereniging Spirit	SchoolsOutRun 2024	498
	Stichting Evenementen Coördinatie Lelystad	Koningsdag activiteiten	6.050
	Stichting Lelypas	Ontwikkeling Lelypas/Amendement A03-A05	95.000
	Stichting mobiel erfgoed Fleur de Lis	Nationale Oldtimerdag 16-06-2024	22.750
Totaal 3.4 Economische promotie			**124.298**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Avonturiers Lelystad	VVE programma Uk en Puk	29.953
	Christelijk Primair Onderwijs (SCPO);Stichting	ON3/OKB 2024	187.750
		Voor- en vroegschoolse educatie	344.500
		VVE voor niet-kernscholen	19.200
	De Kubus Centrum voor kunst en cultuur	Impulsregisseur Scala 2024 (vanuit NPO middelen)	125.000
	GO! Kinderopvang	Peuterspeelzaalwerk en voorschoolse educatie	2.322.143
	Icare Jeugdgezondheidszorg (JGZ);Stichting	VVE (toeleiding) 2024	45.789
	JINC Flevoland	Beroepsoriëntatie en (sociale)-vaardigheden voor jongeren tussen 8 - 16 jaar	54.500
	Kindcentrum de Helmstok	Taalondersteuning NT2 kleuters 2024	12.180
	Kindercentrum Fitte Kanjers	VVE peutercollege 2024	309.982
	ROC Flevoland	Lelytalent	230.000
	Stichting De Lelystadse boer	boerderijbezoek	5.000
	Stichting Flevomeer Bibliotheek	Boekstartcoach	24.469
		de Bibliotheek op school	21.040
	Stichting Katholiek Onderwijs Flevoland-Veluwe (SKOFV)	Begeleiding ondersteuningsvragen school, ouders, leerlingen	241.597
		Ondersteuning taalonderwijs Laetare	116.000
		't Schrijverke	115.332
		Taalondersteuning NT2-kleuters	58.000
	Stichting NOOR	schoolontwikkeling	120.000
	Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad (SPEL)	Het begeleiden van in hun ontwikkeling bedreigde peuters	161.117
	Stichting Prokino Kinderopvang	Peuteropvang en VVE	87.559
	Stichting samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Lelystad 24-03	NPO - Rebound De Wissel	80.000
		ODR-Leerroute Maatwerkklassen	240.000
	Stichting School	Combinatie functies 2024	109.716
		Gelijke kansen beleid	1.138.538
		ONT 2024	712.337
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken			**6.911.702**

Verleende subsidies 2024 per taakveld

Taakveld	Instelling	Omschrijving subsidie	Bedrag verleend
5.1 Sportbeleid en activering	AKV Exakwa	Scholieren korfbal tournooi (SKT) Lelystad	2.000
	Atletiekvereniging Spirit	School'sOut Run	1.825
		Trainers	2.305
	Basketbalvereniging Flevomusketiers	Het Oliebollentoernooi	525
	De Kubus Centrum voor kunst en cultuur	Cultuurcoach 2024	21.754
	Flevostar	Sportbeoefening voor hart- en vaatpatiënten	700
	Gymnastiekvereniging Lelystad	Deskundig technische leiding sport	10.000
	Indoor Tennisvereniging Lelystad	Deskundig technische leiding sport	10.000
		Oldstars	1.143
	Lawn Tennisvereniging Lelystad	Aanleg 4 padelbanen incl. overkapping	10.000
		Deskundig technische leiding sport	10.500
		Lelystad Open 2024	3.000
	Mixed Hockeyclub Lelystad	Deskundig technische leiding sport	7.171
	NV Sportbedrijf Lelystad	BRC regeling_Inzet 5fte Sportvisie	60.000
		Jaarlijkse subsidie	215.044
		Uitvoering Sport- en Vitaliteitsakkoord Lelystad 2024	40.000
	Oudgediendenvereniging Brandweer Lelystad	Activiteiten OVBL 2024	2.350
	S.V. Batavia '90	Deskundig technische leiding sport	10.000
	Schaatstrainingsgroep Lelystad	Deskundig technische leiding sport	1.246
		Schaatsen	2.000
	Sportbedrijf Lelystad	Beweegmaatjesproject	4.000
		BRC regeling_Inzet 5fte Sportvisie	180.000
		MudRun 2024	3.000
		NSW Sportfestival voortgezet onderwijs	4.000
		Project Buiten Bewegen	3.573
		Project Street League Lelystad	4.000
		Sportverkiezingen 2024	12.405
		Straatvoetbalevent	3.000
	Stichting de Kubus, centrum voor Kunst en Cultuur	Brede regeling combinatiefuncties kernscholen 2024	27.865
	Stichting School	combinatiefuncties	92.527
	Tennisvereniging Poseidon	Trainers RG Sports	3.293
	Toerclub Flevoland	Avondfietsvierdaagse	1.575
		Omloop Flevoland en Strade Bianche	1.850
	Voetbalvereniging Unicum	Deskundig technische leiding sport	10.000
	Volleybalvereniging Volta	Deskundig technische leiding sport	2.320
	Watersportverbond	Optimist on Tour	4.000
	Watersportvereniging Lelystad	Flevoland Regatta 2024	4.000
	Watersportvereniging Lelystad-Haven	50 Mijls Dual Handed ONK	4.000
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering			**776.971**
5.2 Sportaccommodaties	NV Sportbedrijf Lelystad	Jaarlijkse subsidie	4.708.444
Totaal 5.2 Sportaccommodaties			**4.708.444**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	City Marketing Lelystad	Sport Fun Dagen 2024	5.000
	COV Stella Maris	COV Stella Maris zingt Matheus Passion	8.500
	De Kubus Centrum voor kunst en cultuur	(in samenwerking met MBO Lelystad) Taalfestival-The Cube	100.000
		(in samenwerking met Striktly Live) voor The Cube 2024	100.000
		exploitatie Stichting de Kubus	1.704.405
		Huiskamerfestival 2024	4.250
		Intendant Amateurkunst	59.593
	Flevolandse Media Stichting (FMS)	Het verzorgen van informatieve radio-uitzendingen voor de lokale bevolking en Media Hub	39.054
		Journalistieke professionalisering	50.000
	Harmonieorkest Lelystad	Activiteiten/projecten 1e halfjaar	10.000
	Kamerkoor Lelystad	Concert Equinox	1.800
		jubileumconcert 2024	4.000
	Kunstenaarsvereniging Flevoland (KVF)	Natuurkunstpark 2024	20.000
	Show- en trompetterkorps X-treme	Uitvoeringen 1ste helft 2024	2.500
	Sportbedrijf Lelystad	Own the Spot Lelystad 2024	3.000
	Stichting Agora	Exploitatie Agora Theater - Podiumkunsten	1.238.032
	Stichting Apollo	De Ring van Brockes Bach	5.500
	Stichting Corneel	Poppodium	408.886
		Throw your own Party	47.500
	Stichting Culturale	Tour of Art Flevoland 2024	11.870
	Stichting Cultuur voor Lelystad	LelySTART festival 2024	35.482
	Stichting de Kubus, centrum voor Kunst en Cultuur	Iktoon 2024	7.250
		Kunstbende Flevoland 2024	6.000
	Stichting Dramare	"Kerst vier je samen" / Kerst...mi(k)s	10.000
	Stichting Evenementen Coördinatie Lelystad	Bevrijdingsfestival 2024	10.000
	Stichting Filmtheater Lelystad	Filmtheater Lelystad	5.000
	Stichting Grachtenfestival	Het Grachtenfestival 2024	15.000
	Stichting Herdenken, Verzoenen en Vrijheid Lelystad	4 mei Herdenken en 5 mei viering	12.399
	Stichting InnerCircle	In Rap en Roer	16.200
	Stichting Internationaal Zomerfestival Flevoland	Festival Via Musica 2024	3.000
	Stichting Jazz-I	BModesto SeaBottom Festival 2024	5.000
	Stichting Jolpop	Jolpop 2024	20.000
	Stichting Kunstuitleen Flevoland	Stimuleren van belangstelling voor beeldende kunst	13.700
	Stichting Lola	(in samenwerking met de bibliotheek en Corneel) voor Talent vliegt uit	100.000
		van talententafel tot podium	60.000
	Stichting Nathan Markuszower Theaterproducties	Musicalworkshops voor Jong Lelystad	5.000
	Stichting NFFS Nationaal Filmfestival voor Scholieren	Festivaldag NFFS	10.000
	Stichting Poëtikos	De Nationale Stadsdichtersdag 2024	6.200
	Stichting Prehistorische Nederzetting Flevoland	Openluchtexpositie Swifterkamp	10.000
	Stichting Uitgast	Uitgast, een palet van park en klank	12.000
	Theatergroep Droog!	Cultuur	4.500
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie			**4.190.621**

Verleende subsidies 2024 per taakveld

Taakveld	Instelling	Omschrijving subsidie	Bedrag verleend
5.6 Media	Stichting Flevomeer Bibliotheek	Bibliotheekactiviteiten	2.585.233
		Huis voor Taal Lelystad	71.257
		IDO	81.408
	Stichting Zonnewende Flevoland (SZF)	Sunsation 2024	16.000
Totaal 5.6 Media			**2.753.898**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Bureau Gelijke Behandeling Flevoland	WGA en voorlichting / preventie en LHBTI beleid	126.111
	Buurtvereniging Het Palet	Sociaal cultureel werk	14.000
	GGD Flevoland	Plusproducten JGZ 2024	670.674
	Humanitas district Noordwest / afdeling Lelystad/Dronten	Home Start	72.674
		Steun bij Rouw en Verlies	1.693
	Icare Jeugdgezondheidszorg (JGZ);Stichting	Basispakket JGZ / uniform deel en maatwerkactiviteiten	214.333
	Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO)	Activiteiten IDO	290.491
	KNRM Lelystad	organisatie nationale historische reddingbootdag 16 juni	4.000
	Kwintes	GGZ inloop	123.348
	MDF	Robuuste Rechtsbijstand 2024-2028	151.295
		Schuldhulpverlening, preventie en sociaal werk	2.651.934
	MEE Samen	Sociale Wijkteams, Jeugd en LISA	35.110
	NVZ de Zonnebloem	vrijwilligerswerk 2024	5.000
	OSOL	diverse activiteiten	7.004
	Repaircafe Lelystad	Vrijwilligerswerk	2.500
	Scouting Ascanen Lelystad	Scouting activiteiten	4.500
	Scouting Bramzijger Lelystad	Scoutingactiviteiten	7.294
	Scouting John F. Kennedy	Scoutingactiviteiten	5.000
	Scoutingvereniging luchtscouts vliegveld Lelystad	Scoutingactiviteiten	5.000
	Sportbedrijf Lelystad	NSW Sportfestival basisonderwijs	3.438
	St. Schateiland Waterwijk	activiteiten van de stichting	8.000
	Stichting 4 Fusion	Vrijwilligerswerk	8.000
	Stichting Bultparkcomité	Bultpark Buitendag	3.146
		Vrijwilligerswerk	2.618
	Stichting Buurtcentrum De Brink	Jaarlijkse activiteiten	19.100
	Stichting Buurtcentrum De Joon	Activiteiten buurtcentrum	8.000
	Stichting CliëntenPerspectief GGZ	Zelfregiecentra en herstel voor psychisch en sociaal kwetsbare mensen	139.536
	Stichting Dierenweiden Lelystad	In stand houden en ontwikkelen van twee kinderboerderijen	10.000
	Stichting Het belevenissenbos Lelystad	Beheer Het Belevenissenbos	8.000
	Stichting Inloophuis Passie	Exploitatie en PR	8.000
		Kompassieloop 2024	2.500
	Stichting Jediah	Vrijwilligerswerk	4.090
	Stichting Lelystadse Uitdaging	matchen vraag en aanbod maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven_ beursvloer	18.656
	Stichting Met inzet lukt alles (MILA)	Activiteiten 2024	8.000
	Stichting MFA de Windhoek	Sociaal cultureel werk	12.887
	Stichting samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Lelystad 24-03	NPO: Verstevigen van verzuimaanpak	75.000
		Versterken van de basisondersteuning in en rondom het voortgezet onderwijs	154.192
	Stichting Senioren Zomerdaagse Lelystad	Zomeractiviteiten voor senioren 2024	2.300
	Stichting Van Harte	Buurtrestaurants t.b.v. eenzaamheidsbestrijding	21.057
	Stichting Veteranen Lelystad	Nuldelijnsondersteuning, Bestrijding/voorkomen eenzaamheid	4.950
	Stichting Welzijn Lelystad	Outreachend Buurtwerk 2024	100.000
		Reguliere activiteiten	3.514.061
		Vluchtelingenwerk	213.800
	UTOpodium/stichting Piet van Rees	Sociaal, cultureel en maatschappelijke activiteiten	8.000
	Vereniging Humanitas	Humanitas ontmoeting	30.000
		Thuisadministratie	56.961
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			**8.836.253**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Amethist verslavingszorg Flevoland	Sociale Activering - veegproject	36.391
	Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO)	Activiteiten IDO	48.621
	MDF	ondersteuning toeslagenaffaire	240.000
		Schuldhulpverlening, preventie en sociaal werk	256.996
	MEE Samen	Sociale Wijkteams, Jeugd en LISA	868.226
	Stichting Georganiseerd Overleg Lelystad (GOL)	Activiteiten opgenomen in het jaarplan 2024	50.113
	Stichting Welzijn Lelystad	Reguliere activiteiten	45.163
		Sociaal Wijkteams	819.906
	Vereniging Humanitas	Thuisadministratie	16.937
Totaal 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen			**2.382.353**

Verleende subsidies 2024 per taakveld

Taakveld	Instelling	Omschrijving subsidie	Bedrag verleend
6.3 Inkomensregelingen	GGD Flevoland	JOGG Lelystad, Gezonde School & Kind naar gezonder gewicht	129.200
	Humanitas district Noordwest / afdeling Lelystad/Dronten	Home Start	26.261
	Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO)	Activiteiten Dukdalf 2024	75.000
		Activiteiten IDO	45.130
		extra formatie tbv implementatie inloopspreekuren MDF-IDO	87.719
		project 'de Buurt in'	30.000
	MDF	Schuldhulpverlening, preventie en sociaal werk	440.809
	Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur	Jeugdfonds sport en cultuur	309.000
	Stichting Leergeld Lelystad e.o.	Het verstrekken van (electronische leermiddelen, fietsen , schoolreizen, brugklaspakketten	155.500
	Stichting Lelystadse Uitdaging	matchen vraag en aanbod maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven_ beursvloer	5.344
	Stichting Muziekspeelplaats	MuziekSpeelplaats in Lelystad	43.440
	Stichting School	LKT Lelystad Kenniscentrum Talent	15.173
	Stichting Van Harte	Kinderresto 2024	12.565
	Stichting Welzijn Lelystad	Outreachend Buurtwerk 2024	96.900
	Studiecentrumc2 BV	Project Plustijd en Kansz! 2024-2025	128.517
Totaal 6.3 Inkomensregelingen			**1.600.558**
6.5 Arbeidsparticipatie	Stichting Eduvier	Flevodrome Lelystad	389.088
	Stichting Flevomeer Bibliotheek	Huis voor Taal Lelystad	173.999
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie			**563.087**
6.71b Begeleiding (WMO)	Kwintes	Ambulante hulpverlening	154.938
	Woonzorg Flevoland	Ambulante Hulpverlening 2024	154.938
Totaal 6.71b Begeleiding (WMO)			**309.876**
6.71c Dagbesteding (WMO)	Kwintes	GGZ inloop	141.584
Totaal 6.71c Dagbesteding (WMO)			**141.584**
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Stichting Welzijn Lelystad	Outreachend Buurtwerk 2024	200.000
Totaal 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)			**200.000**
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	SWV Passend onderwijs Lelystad-Dronten	dyslexieloket	65.777
Totaal 6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf			**65.777**
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	Stichting Blijfgroep	Steunpunt Huiselijk Geweld Lelystad	54.813
	Stichting Welzijn Lelystad	Reguliere activiteiten	52.604
Totaal 6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)			**107.417**
7.1 Volksgezondheid	GGD Flevoland	GALA (gezonde leefomgeving, thema 14 en 15)	68.330
		GALA: Gezondheidsmakelaar ouderen 2024	12.848
		JOGG Lelystad, Gezonde School & Kind naar gezonder gewicht	141.502
		Nu Niet Zwanger Lelystad (GALA)	173.200
	Icare Jeugdgezondheidszorg (JGZ);Stichting	Basispakket JGZ / uniform deel en maatwerkactiviteiten	1.496.050
	Stichting actie behoud ziekenhuis Lelystad	bevorderen goede ziekenhuiszorg Lelystad	2.900
	Stichting Icare Thuiszorg	Ernstig ontregelde Huishoudens	145.000
	Stichting Welzijn Lelystad	Reguliere activiteiten	63.761
	Tactus verslavingszorg	Preventie	147.212
		Talk ’n Joy week 2024 (3 extra kinderen)-Preventie	7.500
		Theateravond "Helder Uit"	13.422
Totaal 7.1 Volksgezondheid			**2.271.725**
7.3 Afval	Stichting Lelystad Schoon	Bestrijding zwerfafval	40.000
Totaal 7.3 Afval			**40.000**
7.4 Milieubeheer	Circulair Lelystad	Circulair Festival (motiemarkt)	2.250
	particulier	HR++/triple glas, isolerende deuren	5.000
		kozijnen en HR++ glas	1.650
		spouwmuur- en vloerisolatie	3.174
		spouwmuurisolatie en dakisolatie	5.000
		Spouwmuurisolatie, HR++ glas	5.000
		Vervangen asbestdak	935
		vloerisolatie en HR++ glas	5.000
Totaal 7.4 Milieubeheer			**28.009**
Eindtotaal			**36.547.048**

4. Verleend subsidie bedrag per instelling

Verleende subsidies 2024 per instelling Stand tot september 2024	Aantal subsidies	Bedrag verleend
AKV Exakwa	1	2.000
Amethist verslavingszorg Flevoland	1	36.391
Atletiekvereniging Spirit	3	4.628
Avonturiers Lelystad	1	29.953
Basketbalvereniging Flevomusketiers	1	525
Bureau Gelijke Behandeling Flevoland	1	161.520
Buurtvereniging Het Palet	1	14.000
Christelijk Primair Onderwijs (SCPO);Stichting	3	551.450
Circulair Lelystad	1	2.250
City Marketing Lelystad	1	5.000
COV Stella Maris	1	8.500
De Kubus Centrum voor kunst en cultuur	7	2.115.002
Flevolandse Media Stichting (FMS)	2	89.054
Flevostar	1	700
GGD Flevoland	6	1.243.653
GO! Kinderopvang	1	2.322.143
Gymnastiekvereniging Lelystad	1	10.000
Harmonieorkest Lelystad	1	10.000
Humanitas district Noordwest / afdeling Lelystad/Dronten	2	100.628
Icare Jeugdgezondheidszorg (JGZ);Stichting	2	1.756.172
Indoor Tennisvereniging Lelystad	2	11.143
Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO)	4	624.843
JINC Flevoland	1	54.500
Kamerkoor Lelystad	2	5.800
Kindcentrum de Helmstok	1	12.180
Kindercentrum Fitte Kanjers	1	309.982
KNRM Lelystad	1	4.000
Kunstenaarsvereniging Flevoland (KVF)	1	20.000
Kwintes	2	419.870
Lawn Tennisvereniging Lelystad	3	23.500
MDF	3	3.741.034
MEE Samen	1	903.336
Mixed Hockeyclub Lelystad	1	7.171
NV Sportbedrijf Lelystad	3	5.023.488
NVZ de Zonnebloem	1	5.000
OSOL	1	7.004
Oudgediendenvereniging Brandweer Lelystad	1	2.350
particulier	7	25.759
Repaircafe Lelystad	1	2.500
ROC Flevoland	1	230.000
S.V. Batavia '90	1	10.000
Schaatstrainingsgroep Lelystad	2	3.246
Scouting Ascanen Lelystad	1	4.500
Scouting Bramzijger Lelystad	1	7.294
Scouting John F. Kennedy	1	5.000
Scoutingvereniging luchtscouts vliegveld Lelystad	1	5.000
Show- en trompetterkorps X-treme	1	2.500
Slachtofferhulp Nederland	1	30.293
Sportbedrijf Lelystad	10	220.416
St. Schateiland Waterwijk	1	8.000
Stichting 4 Fusion	1	8.000
Stichting actie behoud ziekenhuis Lelystad	1	2.900
Stichting Agora	1	1.238.032

Verleende subsidies 2024 per instelling Stand tot september 2024	Aantal subsidies	Bedrag verleend
Stichting Apollo	1	5.500
Stichting BIZ-Larserpoort	1	135.050
Stichting Blijfgroep	1	66.297
Stichting Bultparkcomité	2	5.764
Stichting Buurtcentrum De Brink	1	19.100
Stichting Buurtcentrum De Joon	1	8.000
Stichting CliëntenPerspectief GGZ	1	139.536
Stichting Corneel	2	456.386
Stichting Culturale	1	11.870
Stichting Cultuur voor Lelystad	1	35.482
Stichting de Kubus, centrum voor Kunst en Cultuur	3	41.115
Stichting De Lelystadse boer	1	51.000
Stichting Dierenweiden Lelystad	1	10.000
Stichting Dramare	1	10.000
Stichting Eduvier	1	389.088
Stichting Evenementen Coördinatie Lelystad	2	36.050
Stichting Filmtheater Lelystad	1	5.000
Stichting Flevomeer Bibliotheek	5	2.957.406
Stichting Georganiseerd Overleg Lelystad (GOL)	1	50.113
Stichting Grachtenfestival	1	15.000
Stichting Herdenken, Verzoenen en Vrijheid Lelystad	1	12.399
Stichting Het belevenissenbos Lelystad	2	14.000
Stichting Icare Thuiszorg	1	145.000
Stichting Inloophuis Passie	2	10.500
Stichting InnerCircle	1	16.200
Stichting Internationaal Zomerfestival Flevoland	1	3.000
Stichting Jazz-I	1	5.000
Stichting Jediah	1	4.090
Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur	1	309.000
Stichting Jolpop	1	20.000
Stichting Katholiek Onderwijs Flevoland-Veluwe (SKOFV)	4	530.929
Stichting Kunstuitleen Flevoland	1	13.700
Stichting Leergeld Lelystad e.o.	1	155.500
Stichting Lelypas	1	95.000
Stichting Lelystad Schoon	1	40.000
Stichting Lelystadse Uitdaging	1	24.000
Stichting Lola	2	160.000
Stichting Met inzet lukt alles (MILA)	1	8.000
Stichting MFA de Windhoek	1	12.887
Stichting mobiel erfgoed Fleur de Lis	1	22.750
Stichting Muziekspeelplaats	1	43.440
Stichting Nathan Markuszower Theaterproducties	1	5.000
Stichting NFFS Nationaal Filmfestival voor Scholieren	1	10.000
Stichting NOOR	1	120.000
Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad (SPEL)	1	161.117
Stichting Poëtikos	1	6.200
Stichting Prehistorische Nederzetting Flevoland	1	10.000
Stichting Prokino Kinderopvang	1	87.559
Stichting samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Lelystad 24-03	4	549.192
Stichting School	5	2.068.291
Stichting Senioren Zomerdaagse Lelystad	1	2.300
Stichting Uitgast	1	12.000
Stichting Van Harte	2	33.622
Stichting Veteranen Lelystad	1	4.950
Stichting Welzijn Lelystad	4	5.237.756

Verleende subsidies 2024 per instelling Stand tot september 2024	Aantal subsidies	Bedrag verleend
Stichting Zonnewende Flevoland (SZF)	1	16.000
Studiecentrumc2 BV	1	128.517
SWV Passend onderwijs Lelystad-Dronten	1	65.777
Tactus verslavingszorg	3	168.134
Tennisvereniging Poseidon	1	3.293
Theatergroep Droog!	1	4.500
Toerclub Flevoland	2	3.425
UTOpodium/stichting Piet van Rees	1	8.000
Veilig Verkeer Lelystad	1	22.897
Vereniging Humanitas	2	103.898
Voetbalvereniging Unicum	1	10.000
Volleybalvereniging Volta	1	2.320
Watersportverbond	1	4.000
Watersportvereniging Lelystad	1	4.000
Watersportvereniging Lelystad-Haven	1	4.000
Woonzorg Flevoland	1	154.938
Eindtotaal	**200**	**36.547.048**

0. Bestuur en ondersteuning

BBV indicatoren

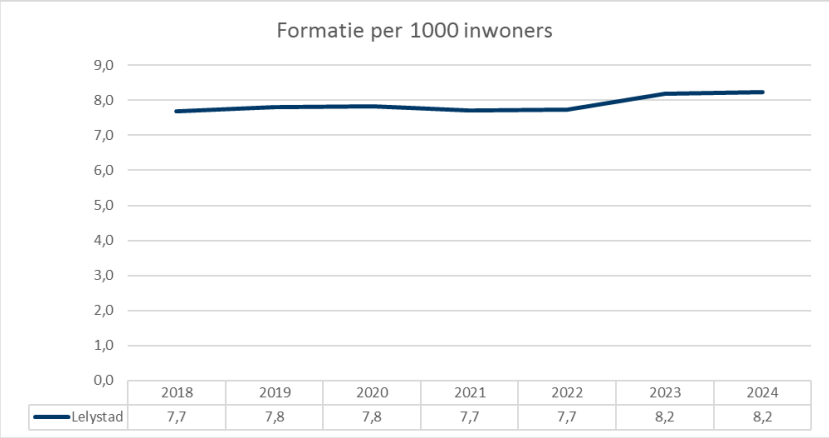

Definitie: De toegestane formatie, volgens het vastgestelde formatieplan in fte, van het ambtelijk apparaat per 1 januari 2024 per 1000 inwoners.

Bron: Gemeente Lelystad

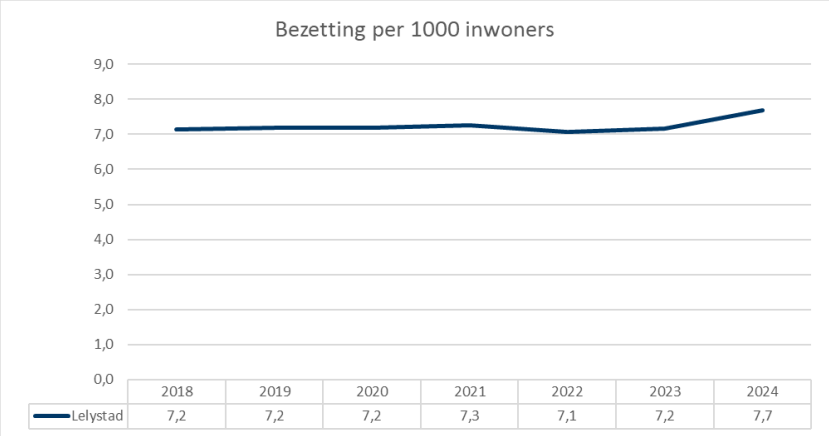

Definitie: Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is in het ambtelijk apparaat per 1 januari 2024 per 1000 inwoners.

Bron: Gemeente Lelystad

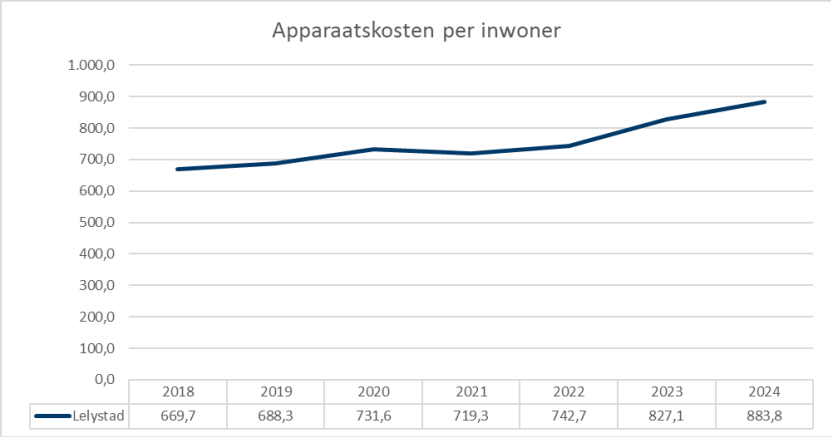

Definitie: Apparaatskosten zijn alle personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Bron: Gemeente Lelystad

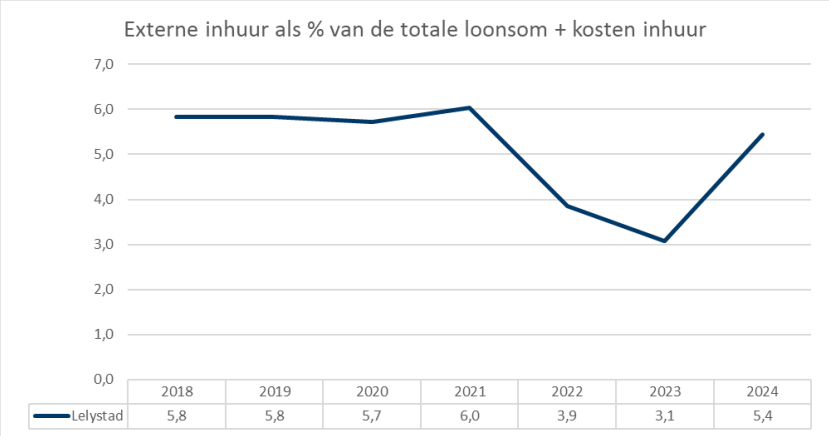

Definitie: Onder externe inhuur wordt verstaan het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. De kosten externe inhuur zijn op begrotingsbasis weergegeven als % van (totale loonsom + kosten inhuur externen).

Bron: Gemeente Lelystad

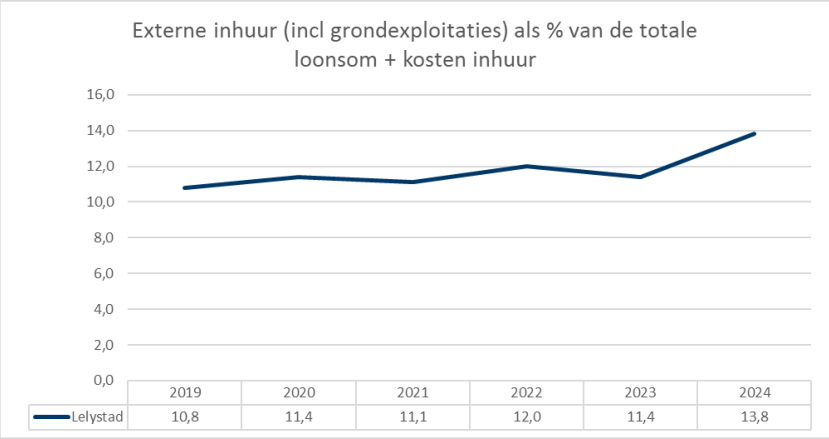

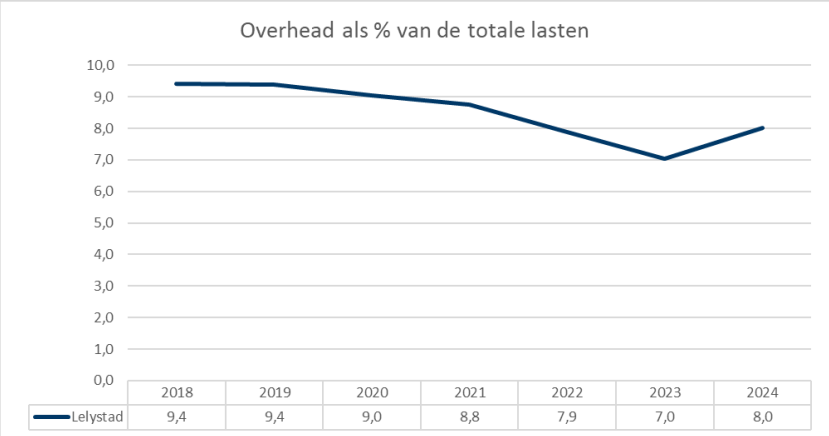

Definitie: Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces als % van de totale lasten. De relatieve stijging in de periode 2016 – 2018 hangt samen met de gewijzigde BBV voorschriften, waardoor een groter deel van de kosten als overhead wordt gerekend.

Bron: Gemeente Lelystad

1. Veiligheid

BBV indicatoren

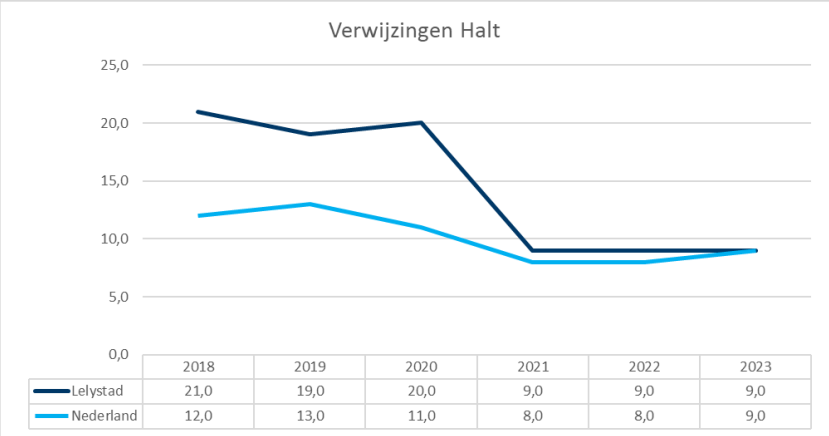

Definitie: het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.[3]

Bron: Bureau Halt

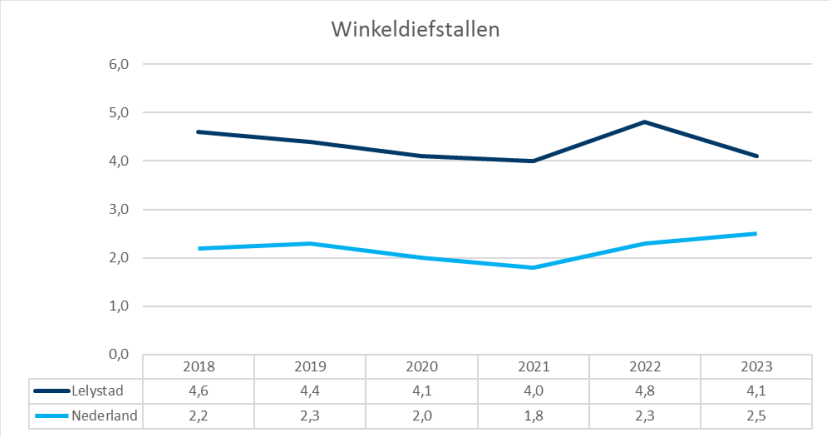

Definitie: het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

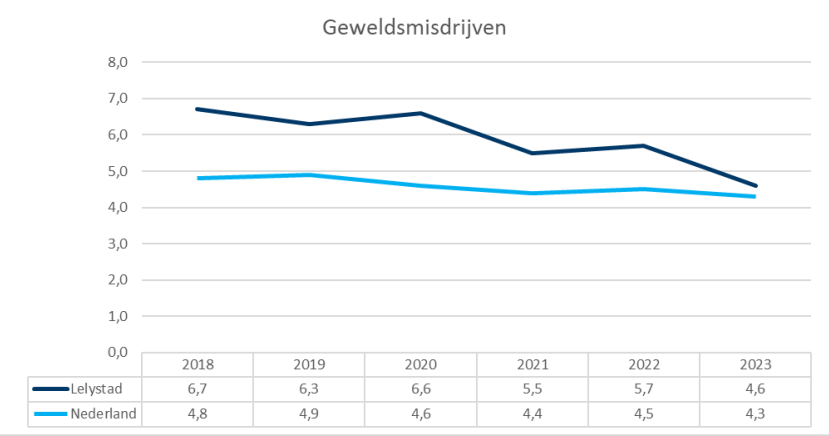

Definitie: het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen

[3] De grafieken binnen dit onderdeel geven op een grafische wijze de verplicht op te nemen BBV indicatoren weer, die te vinden zijn via de website: "http://www.waarstaatjegemeente.nl". Daar waar mogelijk zijn ook de scores voor heel Nederland weergegeven, zodat een vergelijking mogelijk wordt.

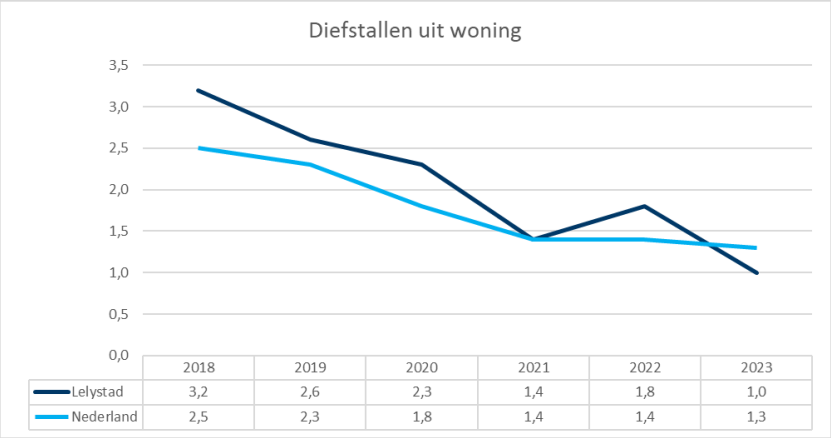

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	3,2	2,6	2,3	1,4	1,8	1,0
Nederland	2,5	2,3	1,8	1,4	1,4	1,3

Definitie: het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen

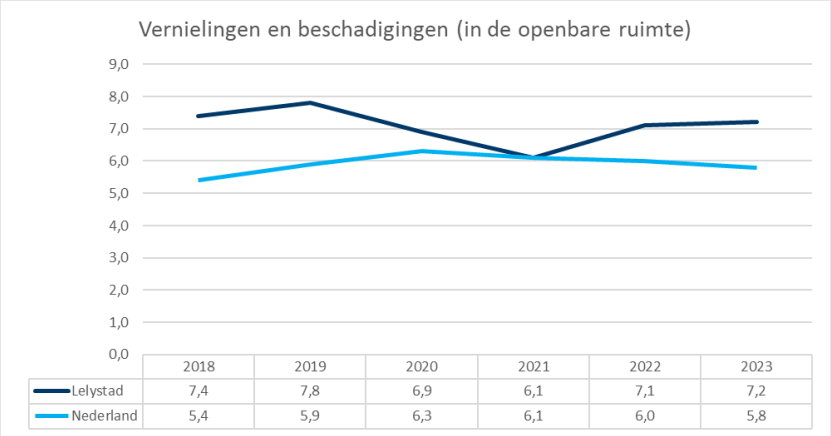

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	7,4	7,8	6,9	6,1	7,1	7,2
Nederland	5,4	5,9	6,3	6,1	6,0	5,8

Definitie: het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Geen indicatoren beschikbaar.

3. Economie

BBV indicatoren

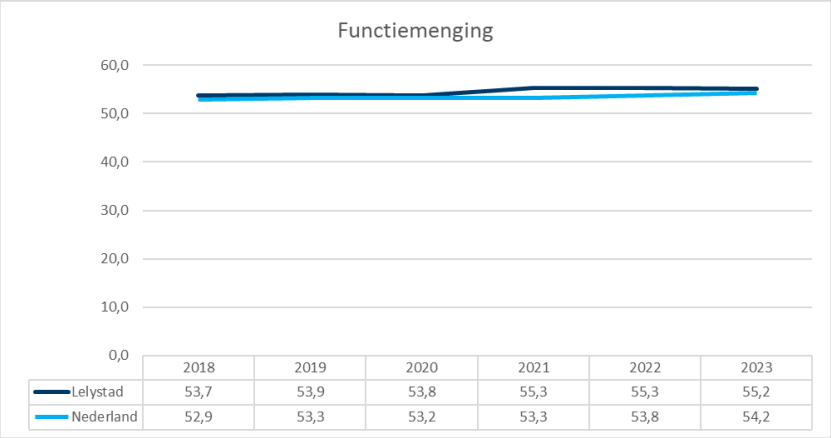

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	53,7	53,9	53,8	55,3	55,3	55,2
Nederland	52,9	53,3	53,2	53,3	53,8	54,2

Definitie: de functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA).

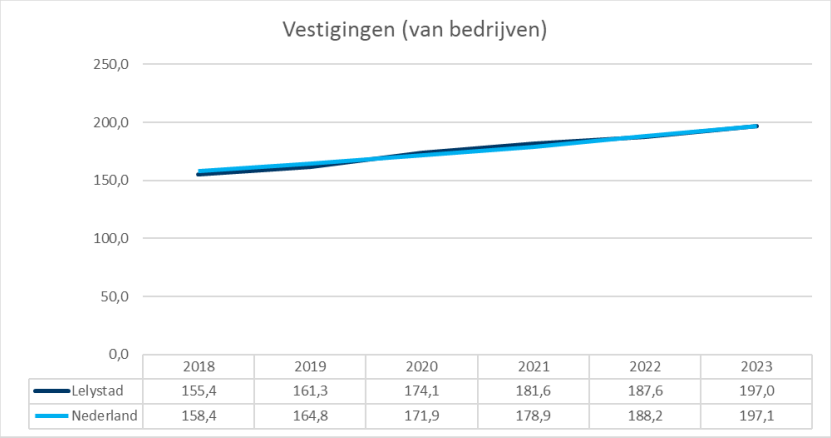

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	155,4	161,3	174,1	181,6	187,6	197,0
Nederland	158,4	164,8	171,9	178,9	188,2	197,1

Definitie: het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA).

Aanvullende lokale indicatoren

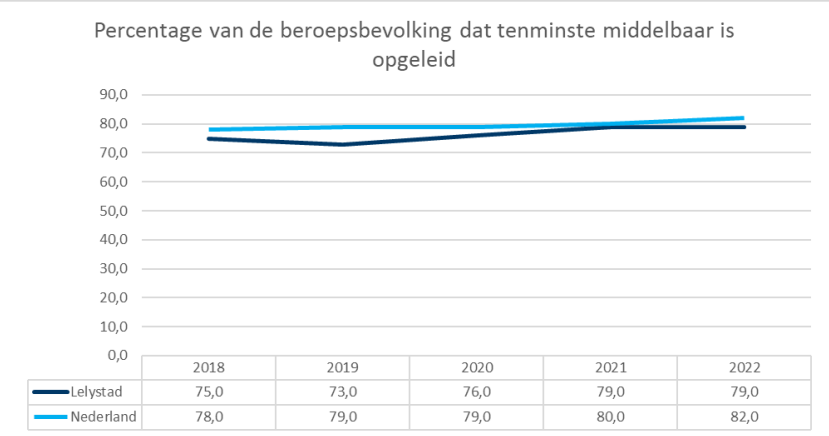

	2018	2019	2020	2021	2022
Lelystad	75,0	73,0	76,0	79,0	79,0
Nederland	78,0	79,0	79,0	80,0	82,0

Definitie: Het percentage van de beroepsbevolking dat tenminste middelbaar is opgeleid (% voor Lelystad zijn gemiddelden over 3 jaar).

Bron: CBS / EBB.

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

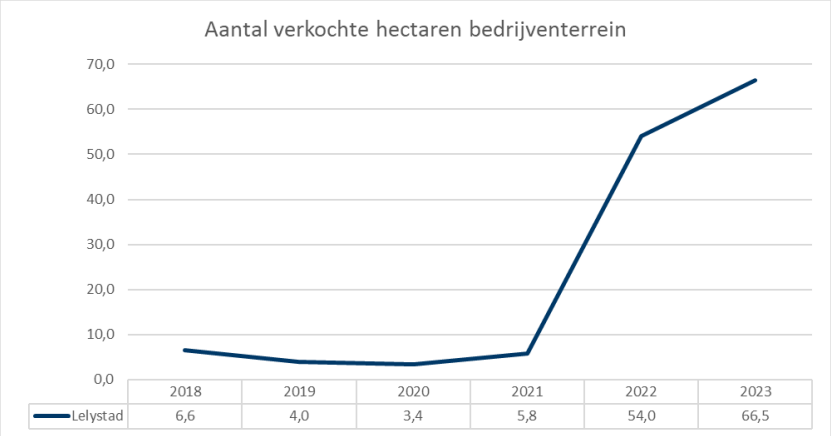

Definitie: Het aantal verkochte hectaren bedrijventerrein per jaar.

Bron: Gemeente Lelystad

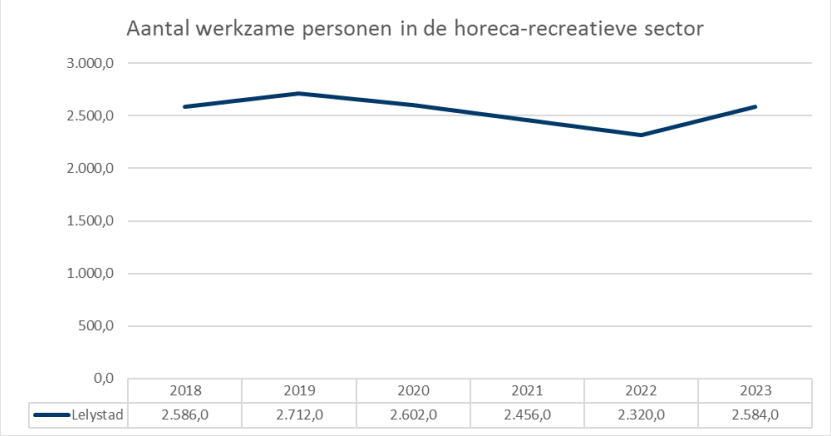

Definitie: Het aantal personen dat werkzaam is in de horeca-recreatieve sector.

Bron: Provincie Flevoland, werkgeversonderzoek.

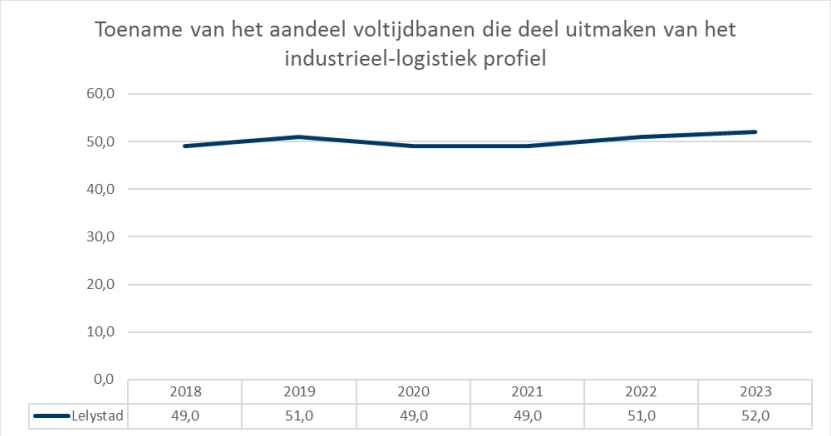

Definitie: De toename van het aandeel voltijdbanen die deel uitmaken van het industrieel-logistiek profiel.

Bron: Provincie Flevoland, werkgeversonderzoek.

BBV indicatoren

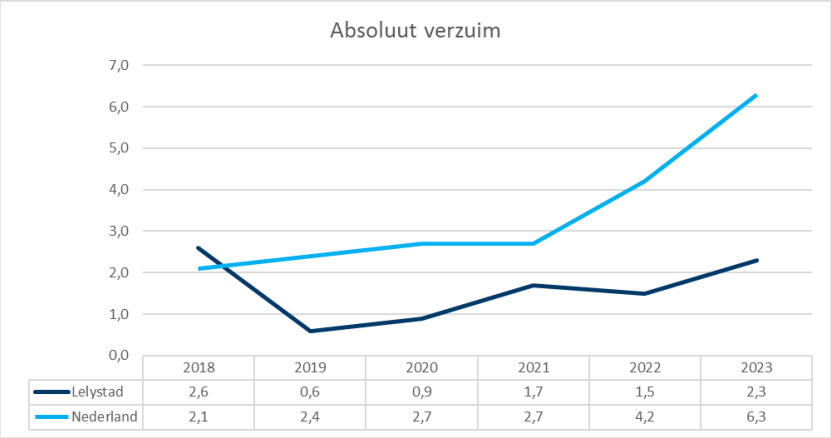

Definitie: Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs

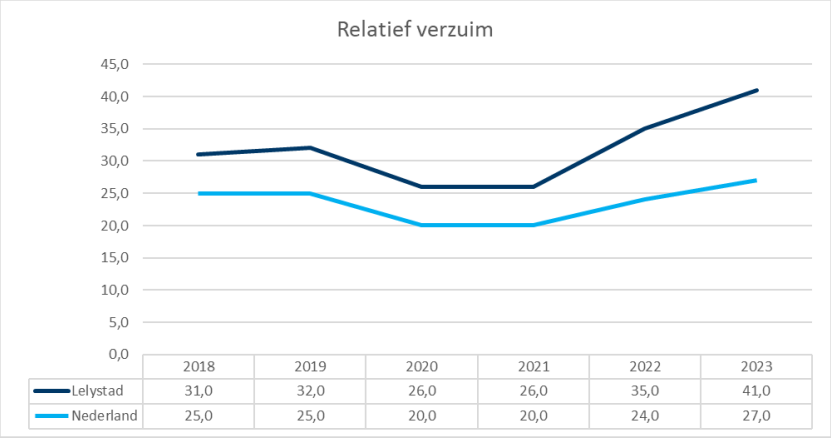

Definitie: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs

Het relatief en absoluut verzuim wordt afgezet tegen het aantal leerplichtige leerlingen in een gemeente en sluiten aan bij de definities die zijn ontwikkeld door het ministerie van OCW en DUO bij wat er op rijksniveau wordt gemeten.

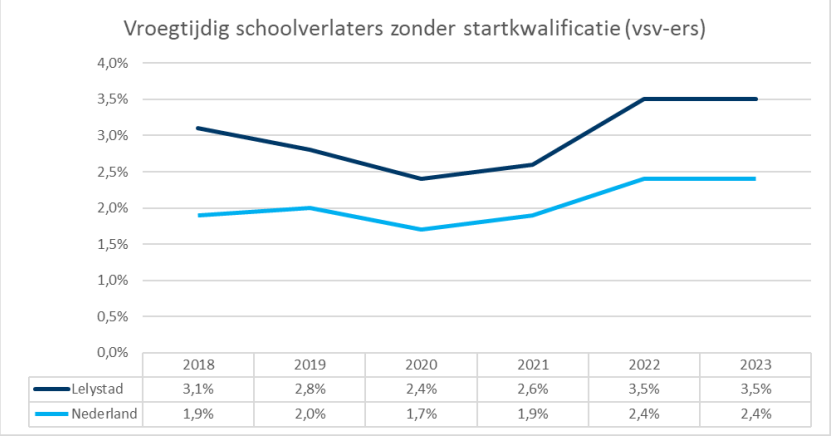

Definitie: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bron: DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs

5. Sport, cultuur en recreatie

BBV indicatoren

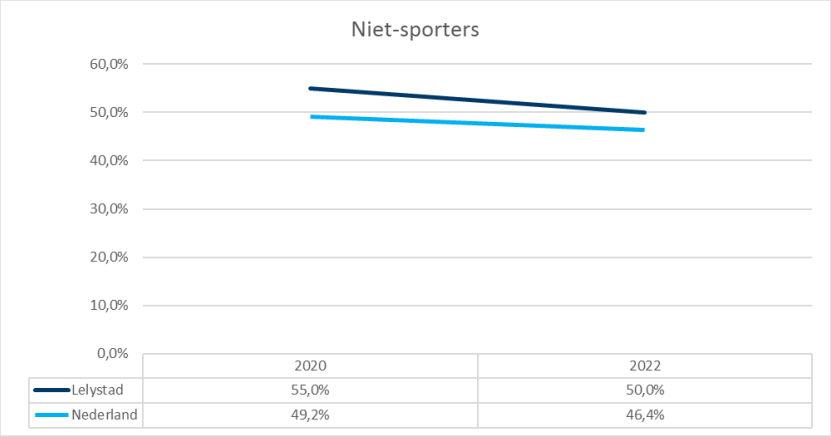

Definitie: Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

Bron: RIVM – Zorgatlas

Dit onderzoek wordt om de 4 jaar uitgevoerd. De indicator 'Percentage niet-sporters' blijft gehandhaafd, echter de bron wordt aangepast. VWS en het RIVM hebben hierover afspraken gemaakt. Voortaan is de bron voor deze indicator de Gezondheidsenquête (CBS, RIVM).

Geen nieuwe cijfers beschikbaar

Aanvullende lokale indicatoren

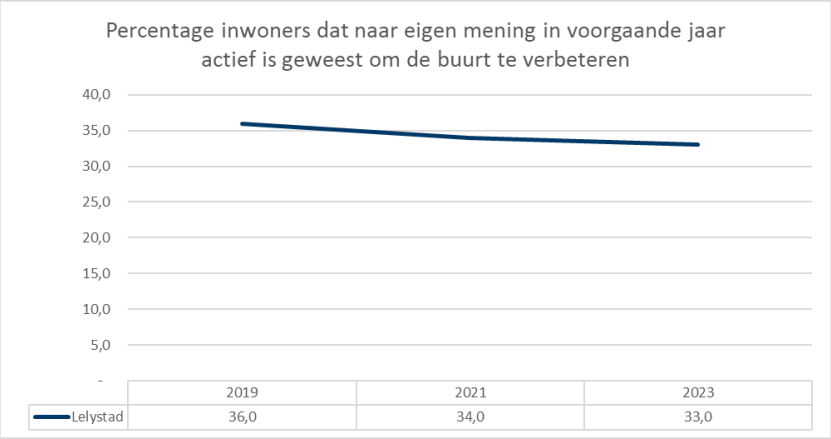

Definitie: Percentage inwoners dat naar eigen mening in voorgaande jaar actief is geweest om de buurt te verbeteren.

Bron: Gemeente Lelystad: Wonen, Leefbaarheid en Veiligheid.

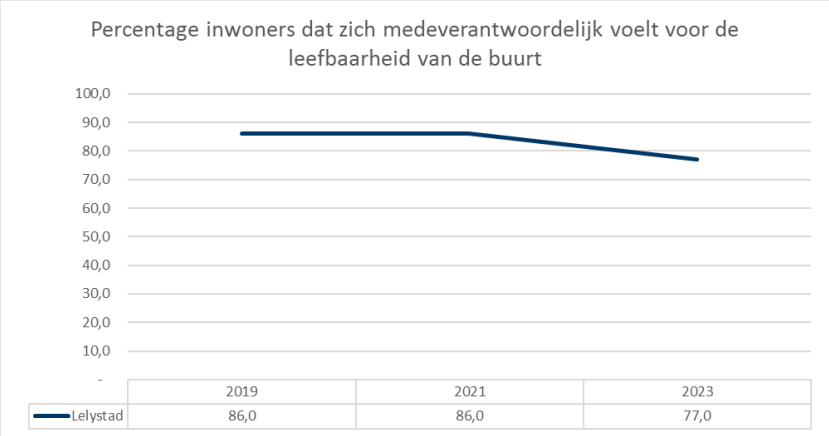

Definitie: Percentage inwoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid van de buurt.

Bron: Gemeente Lelystad: Wonen, Leefbaarheid en Veiligheid.

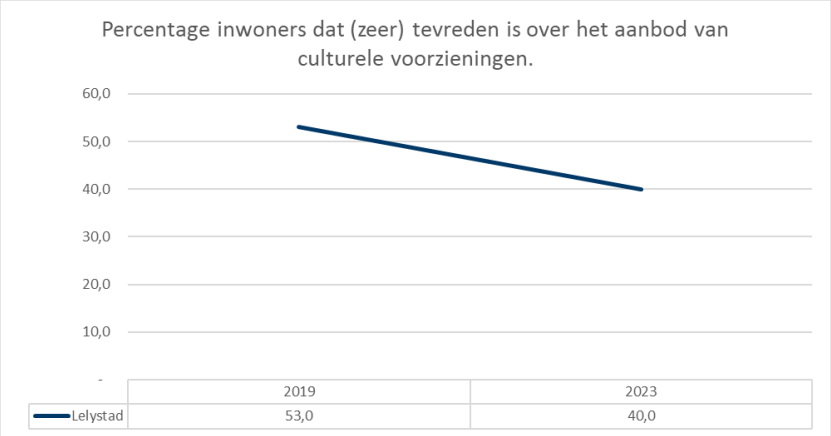

Definitie: Het percentage van de inwoners van de gemeente dat (zeer) tevreden is over het aanbod van de culturele voorzieningen.

Bron: Gemeente Lelystad: Cultuur-peiling

De Cultuurpeiling wordt elke 4 jaar uitgevoerd.

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

6. Sociaal domein

BBV indicatoren

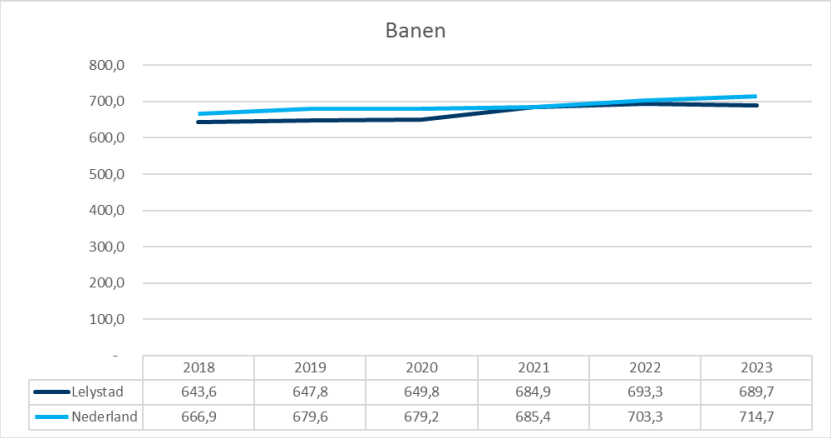

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	643,6	647,8	649,8	684,9	693,3	689,7
Nederland	666,9	679,6	679,2	685,4	703,3	714,7

Definitie: Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: LISA

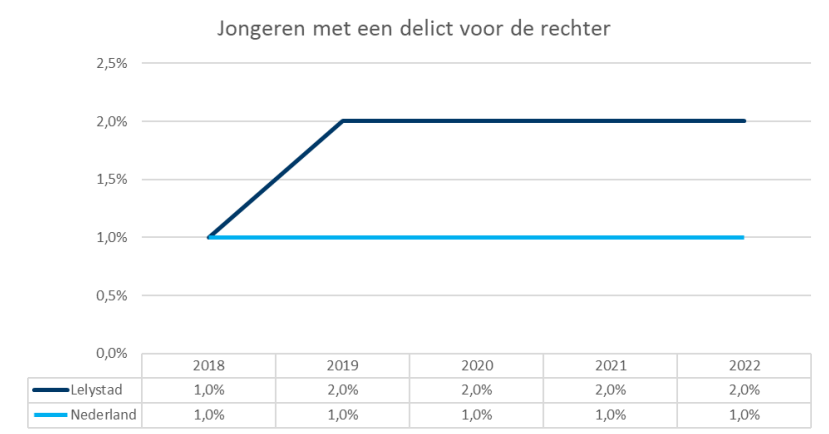

	2018	2019	2020	2021	2022
Lelystad	1,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Nederland	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%

Definitie: het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: CBS*

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

*Tot en met 2015 Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel

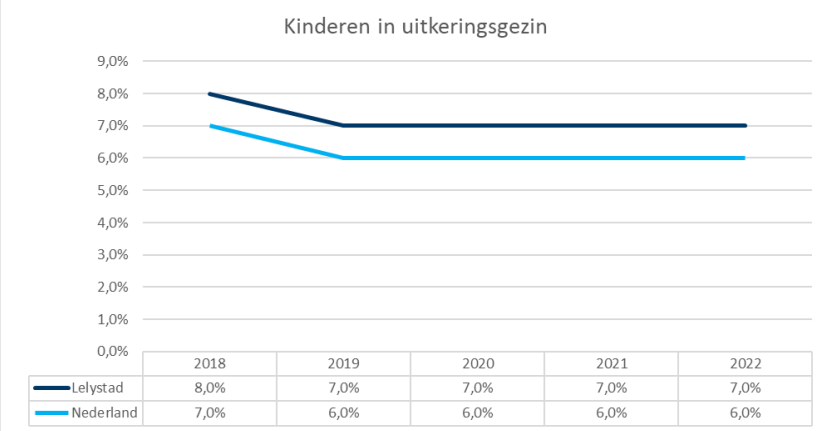

	2018	2019	2020	2021	2022
Lelystad	8,0%	7,0%	7,0%	7,0%	7,0%
Nederland	7,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%

Definitie: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: CBS (vanaf 2015)*

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

*Tot en met 2015 Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel

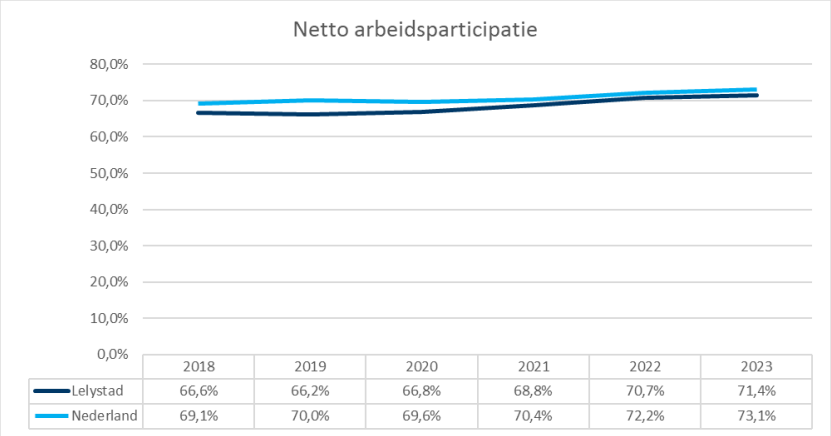

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	66,6%	66,2%	66,8%	68,8%	70,7%	71,4%
Nederland	69,1%	70,0%	69,6%	70,4%	72,2%	73,1%

Definitie: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

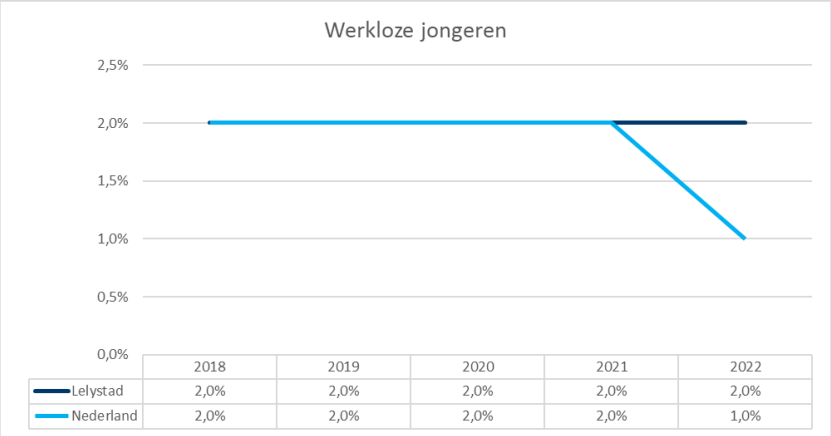

	2018	2019	2020	2021	2022
Lelystad	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Nederland	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	1,0%

Definitie: Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).

Bron: CBS (tot 2015)*

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

*Tot en met 2015 Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel

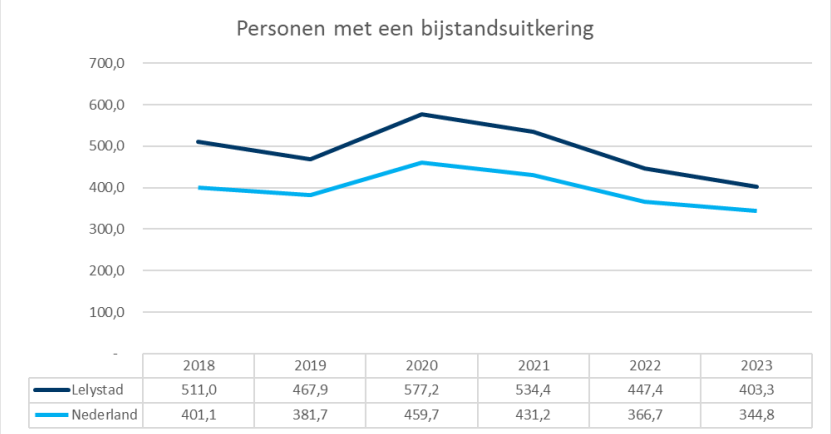

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	511,0	467,9	577,2	534,4	447,4	403,3
Nederland	401,1	381,7	459,7	431,2	366,7	344,8

Definitie: Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.

Bron: CBS - Participatiewet

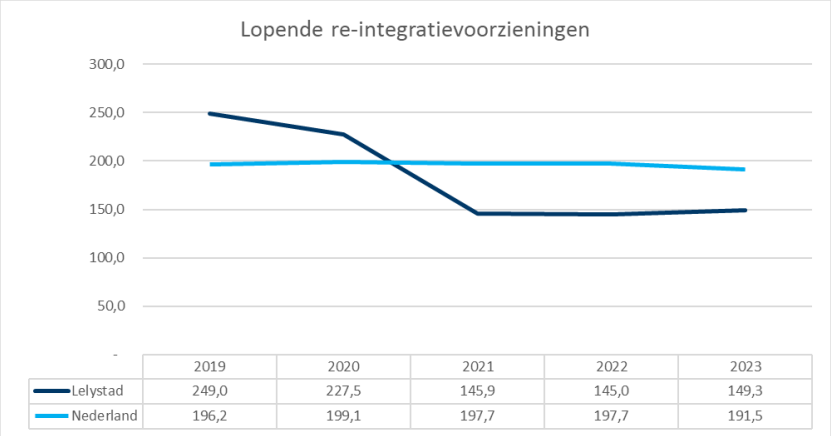

Definitie: Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: CBS – Participatiewet

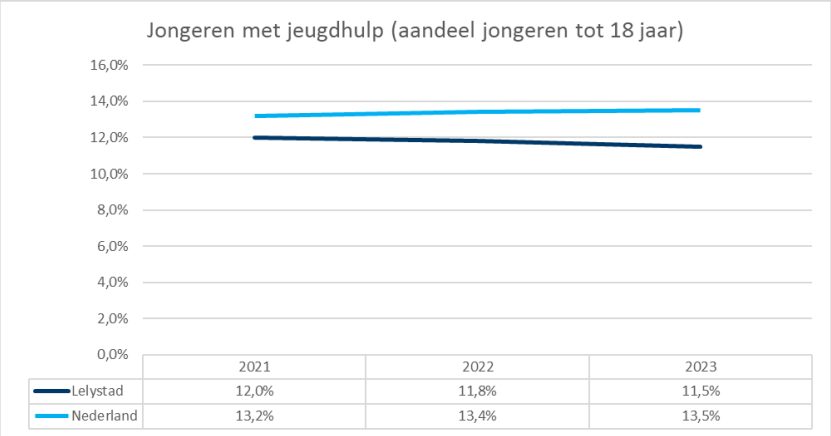

Definitie: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

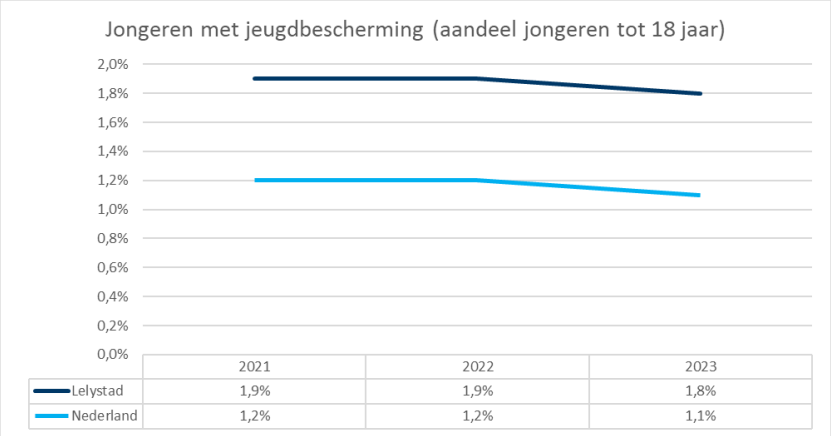

Definitie: Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

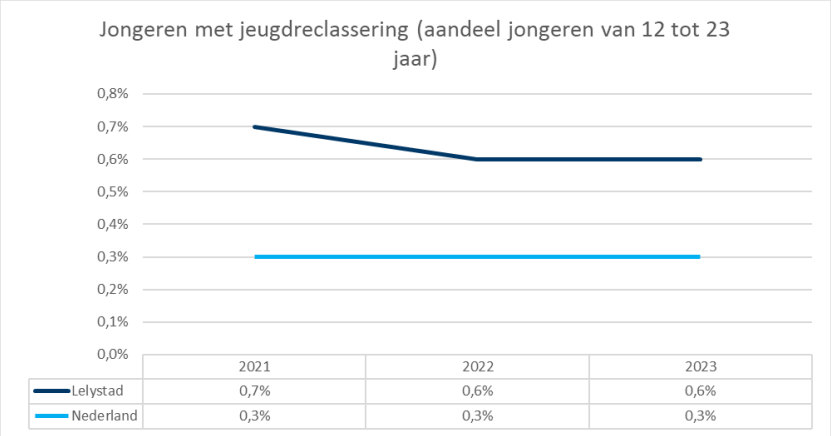

Definitie: Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).

Bron: CBS Jeugd

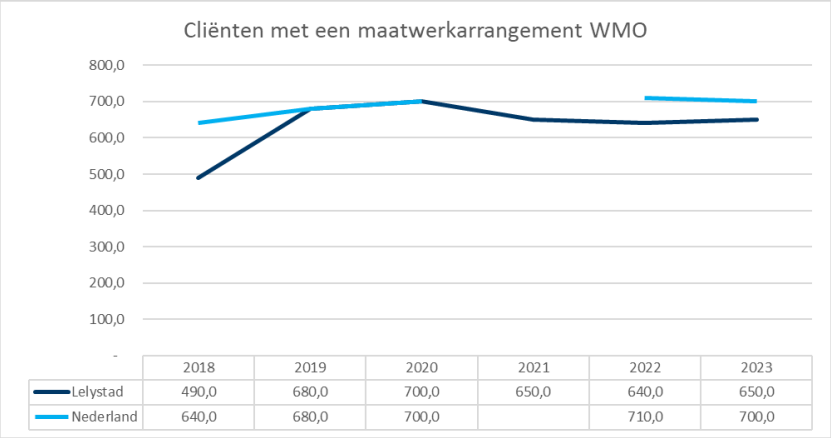

Definitie: Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.

Bron: CBS – Monitor Sociaal Domein Wmo

Aanvullende lokale indicatoren

Definitie: Het rapportcijfer dat cliënten geven aan het sociaal wijkteam.

Bron: CEO Wmo

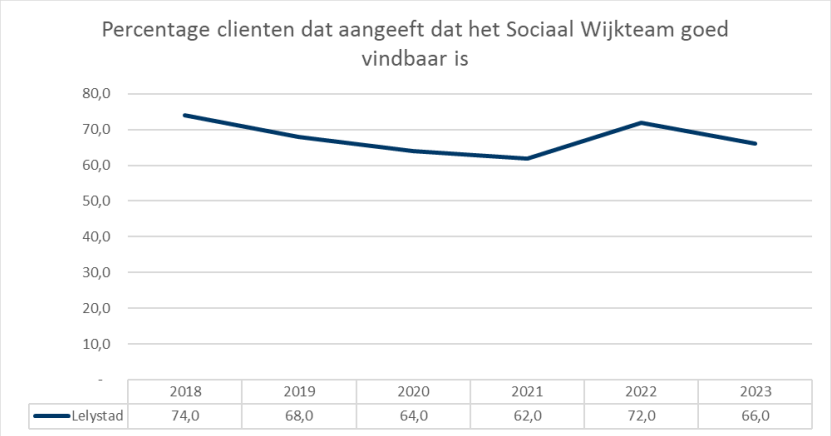

Definitie: Het percentage cliënten dat aangeeft dat het sociaal wijkteam goed vindbaar is.

Bron: CEO Wmo

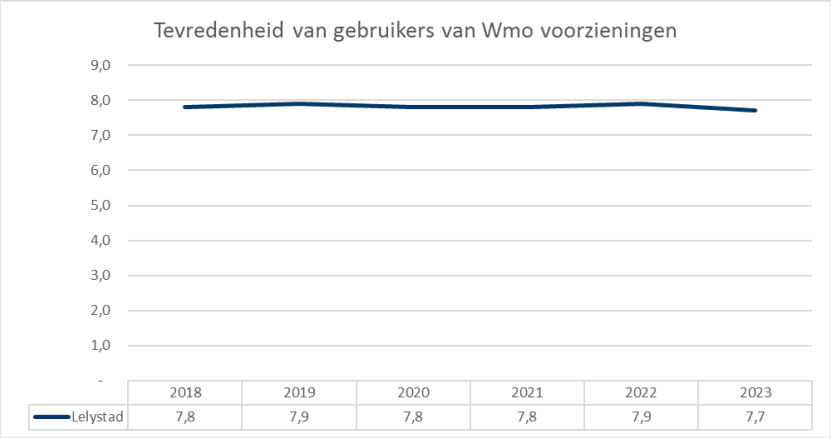

Definitie: Het cijfer dat aangeeft in hoeverre gebruikers van de Wmo tevreden zijn.

Bron: CEO Wmo

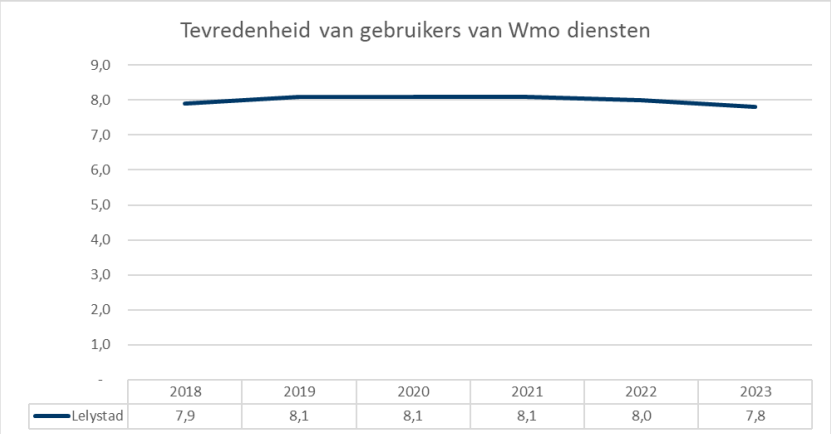

Definitie: Het cijfer dat aangeeft in hoeverre gebruikers van de Wmo tevreden zijn.

Bron: CEO Wmo

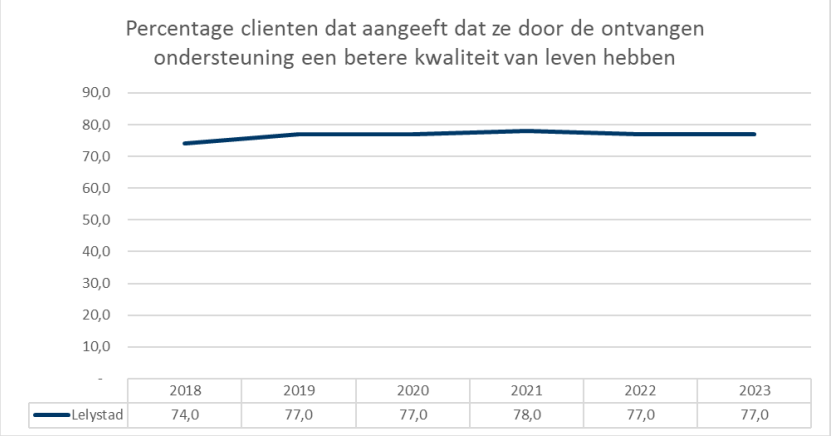

Definitie: Het percentage cliënten dat aangeeft dat ze door de ontvangen ondersteuning een betere kwaliteit van leven hebben.

Bron: CEO Wmo

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

BBV indicatoren

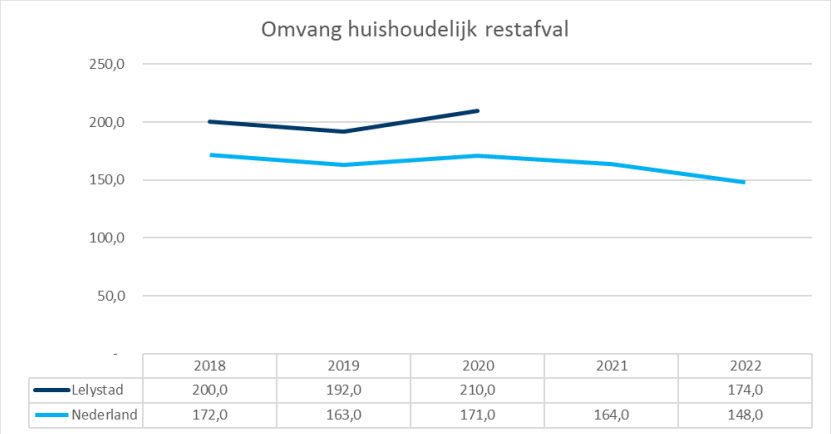

	2018	2019	2020	2021	2022
Lelystad	200,0	192,0	210,0		174,0
Nederland	172,0	163,0	171,0	164,0	148,0

Definitie: De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).

Bron: CBS - Statistiek Huishoudelijk afval.

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

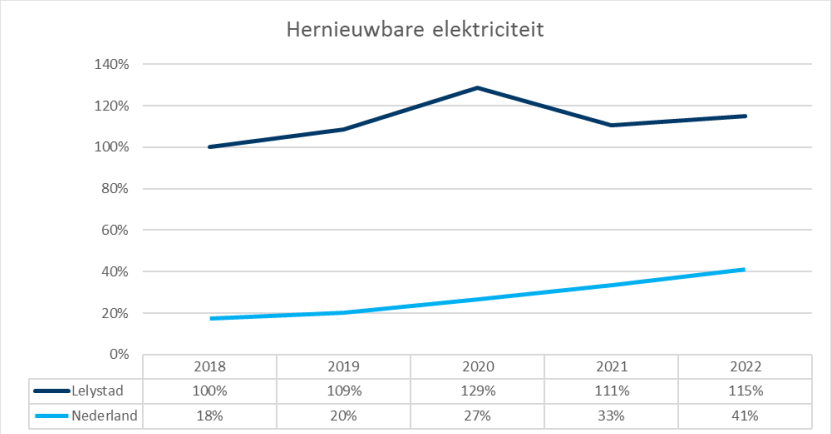

	2018	2019	2020	2021	2022
Lelystad	100%	109%	129%	111%	115%
Nederland	18%	20%	27%	33%	41%

Definitie: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor
Door aanscherping van de cijfers en het gebruik van extra bronnen zijn diverse waarden van de indicator ‘Hernieuwbare elektriciteit’ gewijzigd.

Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

BBV indicatoren

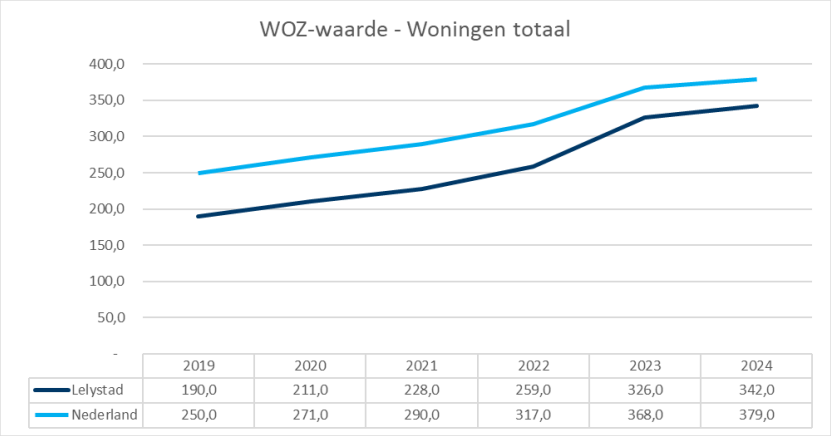

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lelystad	190,0	211,0	228,0	259,0	326,0	342,0
Nederland	250,0	271,0	290,0	317,0	368,0	379,0

Definitie: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

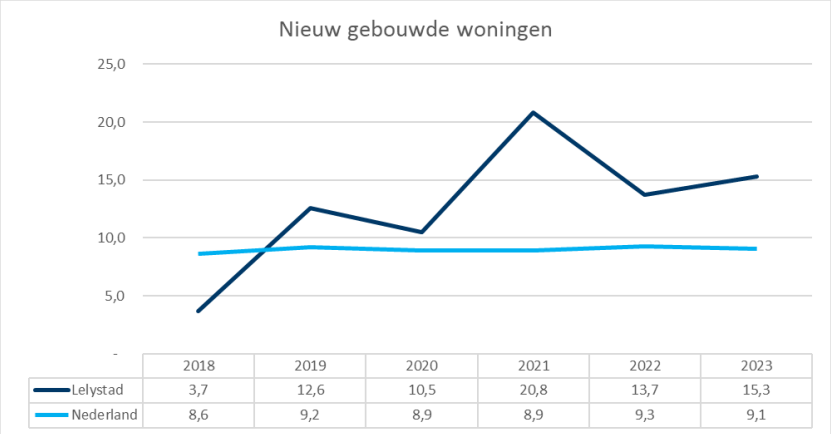

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lelystad	3,7	12,6	10,5	20,8	13,7	15,3
Nederland	8,6	9,2	8,9	8,9	9,3	9,1

Definitie: Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.

Bron: ABF research - Systeem Woningvoorraad

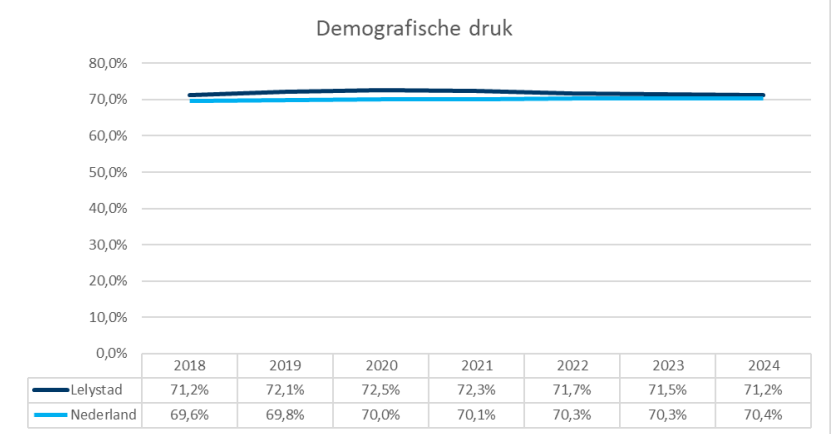

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lelystad	71,2%	72,1%	72,5%	72,3%	71,7%	71,5%	71,2%
Nederland	69,6%	69,8%	70,0%	70,1%	70,3%	70,3%	70,4%

Definitie: De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: CBS – Bevolkingsstatistiek

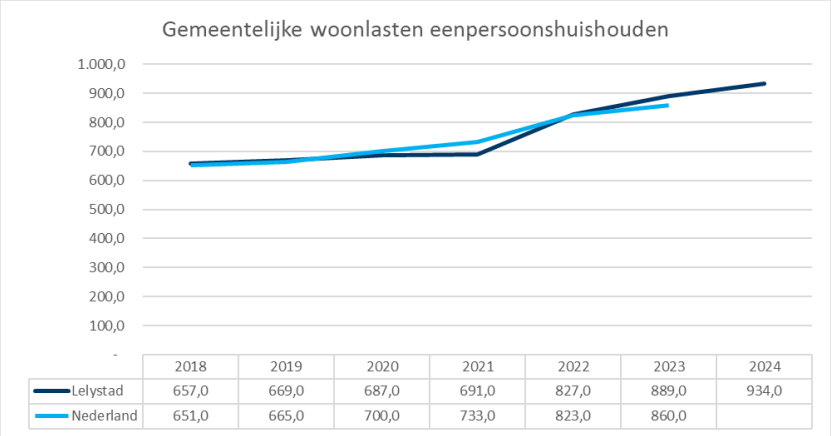

Definitie: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan activa (onroerendezaak belasting plus de afvalstoffen- en rioolheffing).

Bron: COELO, Groningen

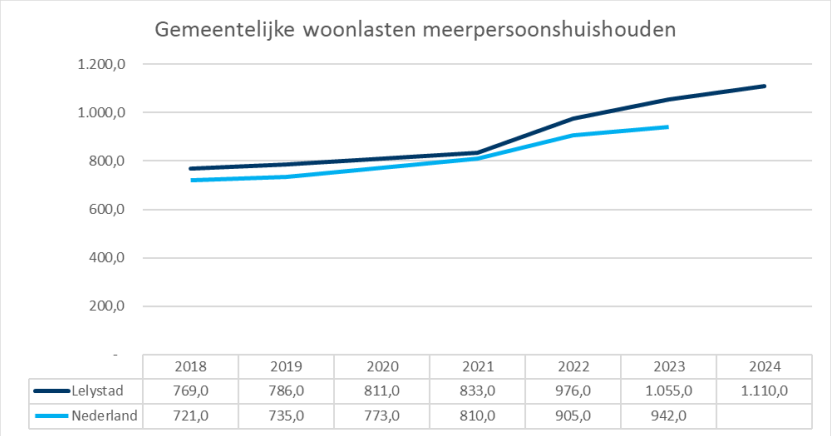

Definitie: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (onroerendezaak belasting plus de afvalstoffen- en rioolheffing).

Bron: COELO, Groningen

Aanvullende lokale indicatoren

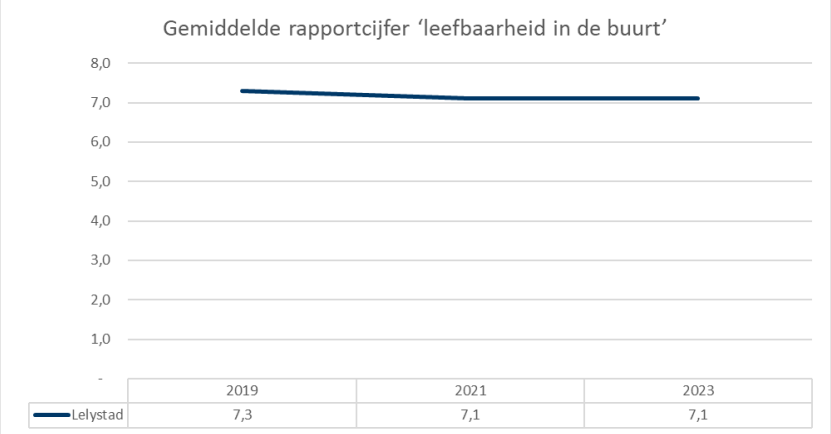

Definitie: Gemiddelde rapportcijfer 'leefbaarheid in de buurt'

Bron: Gemeente Lelystad, Wonen, Leefbaarheid en Veiligheid

Bijlage 3: Ombuigingsvoorstellen – niet voorgelegd

Het college heeft – naast het voorgestelde pakket met 84 ombuigingen – nog eens ruim €8 miljoen aan potentiële ombuigingsmogelijkheden voor de raad inzichtelijk gemaakt (zie informatienota van 2 juli, met kenmerk 24.239). Om uiteenlopende redenen worden deze ombuigingsmogelijkheden echter niet aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Grofweg de helft van deze mogelijkheden zijn door het college gekwalificeerd als 'oranje'; wat inhoudt dat ze theoretisch gezien mogelijk zijn, maar dat ze niet de voorkeur hebben van het college. De andere helft van deze mogelijkheden zijn door het college gekwalificeerd als 'rood'; wat inhoudt dat het college deze opties sterk ontraadt.

Ombuiging	Taakveld	Ombuigingsmogelijkheden - niet voorgelegd	Meerjarenraming 2025 - 2028			
			2025	2026	2027	2028
85	0.4	Bedrijfsrestaurant	-	-	184	184
86	0.61	OZB woningen met 5 procent verhogen (in plaats van 2,5)	335	335	335	335
87	0.61	OZB woningen met 10 procent verhogen (in plaats van 5)	670	670	670	670
88	0.62	OZB niet woningen met 2,5 procent verhogen	413	413	413	413
89	0.62	OZB niet woningen met 5 procent verhogen (in plaats van 2,5)	413	413	413	413
90	0.62	OZB niet woningen met 10 procent verhogen (in plaats van 5)	826	826	826	826
91	0.64	Hondenbelasting	321	321	321	321
92	0.8	Skatebaan	32	32	32	32
93	0.8	Stelpost Fietspakhuis Theaterkwartier	60	60	60	60
94	2.1	Veilig verkeer wijken	28	28	28	28
95	2.1	Beperken middelen voor onderhoud aan verhardingen	-	400	400	400
96	3.1	Versterken agrarische sector	48	48	48	48
97	3.4	Toeristenbelasting	100	100	100	100
98	5.1	Afbouw middelen sportstimulering	180	180	180	180
99	6.71	Maatwerkvoorzieningen	195	195	195	195
		Financieel effect - ombuigingensmogelijkheden - niet voorgelegd	**3.621**	**4.021**	**4.205**	**4.205**

Ombuiging	Taakveld	Ombuigingsmogelijkheden - ontraden	Meerjarenraming 2025 - 2028			
			2025	2026	2027	2028
100	0.4	Werving en selectie vast personeel	100	100	100	100
101	0.4	Beveiliging Stadhuis en Wigstraat	70	70	70	70
102	4.2	Beheer MFA's (geen weekend en avondopenstelling)	100	100	100	100
103	5.3	Cultuur - Geen nieuwbouw poppodium	375	375	375	375
104	6.1	Schuldhulpverlening MDF	-	200	200	200
105	6.1	Verzekering minima en chronisch zieken	-	759	759	759
106	6.72	Jeugdzorg knoppenplan - voorgestelde taakstelling verder verhogen	500	1.000	1.500	2.000
107	7.1	Gezondheidsbevordering	234	234	234	234
108	7.1	Subsidie Icare voor ontregelde gezinnen	143	143	143	143
		Financieel effect - ombuigingensmogelijkheden - ontraden	**1.522**	**2.981**	**3.481**	**3.981**

Op de volgende pagina's worden zijn deze ombuigingsmogelijkheden van een tekstuele toelichting voorzien.

Onderwerp:	Bedrijfsrestaurant
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.4 Overhead

85

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	184	184
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**-**	**-**	**184**	**184**

Het huidige contract met de cateraar loopt tot 31-05-2030. De kosten van de catering bestaan uit twee componenten: een vaste aanneemsom en banquetingkosten. In ombuiging 6 is reeds aangekondigd dat er op dat laatste nieuwe kaderstelling plaats zal vinden, teneinde de kosten terug te brengen. Deze banquetingkosten maken echter wel een belangrijk deel uit van het verdienmodel van de cateraar, zoals afgesproken in de aanbesteding/contract. In de inventarisatie van ombuigingsmogelijkheden is er ook gekeken naar de vaste aanneemsom van het bedrijfsrestaurant.

Bedrijfsrestaurant:
Er bestaat de mogelijkheid om te stoppen met het huidige cateringconcept door de jaarlijkse bijdrage (vaste aanneemsom) te verlagen of te beëindigen en te kiezen voor een meer commerciële insteek. Dit levert een besparing op van €184.000 (locatie stadhuis en locatie Wigstraat samen).

Dat betekent wel een aanpassing/afbouw/opzegging van het contract met de cateraar. Het gevolg is dat alle verkoopprijzen fors omhoog zullen gaan (en daarmee voor sommigen niet meer betaalbaar zijn). Cateraars zullen minder - of in het geheel niet meer - geïnteresseerd zijn in deze opdracht. Ook kan dit betekenen dat banqueting aanvragen mogelijk niet door een eigen cateraar gerealiseerd kunnen worden.

Momenteel maken op de drukke werkdagen (ma-di-do) gemiddeld circa 200 medewerkers per dag (is de afgelopen twee jaar sterk toegenomen) gebruik van het cateringaanbod op de beide locaties en is de waardering hoog. Een consequentie van deze ombuiging kan ook zijn dat het aanbieden van catering in de Wigstraat niet langer rendabel wordt. In het kader van goed en aantrekkelijk werkgeverschap wordt het verlagen/ beëindigen van de vaste aanneemsom dan ook sterk afgeraden.

Onderwerp:	OZB woningen met 5 procent verhogen (in plaats van 2,5)
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.61 OZB woningen

86

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	335	335	335	335
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**335**	**335**	**335**	**335**

In z´n algemeenheid geldt dat elke verhoging van het tarief van de OZB woningen met 1% leidt tot een meeropbrengst van €134.000. Een verhoging van 5% (in plaats van 2,5% uit het ombuigingsvoorstel dat aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd) leidt dan tot nog eens een meeropbrengst van €335.000 structureel op het vlak van de OZB woningen (voor een totaal van €670.000).

Het tarief voor woningen (eigenaren) bedraagt in 2024 0,1193%. De gemiddelde eigenarenaanslag OZB voor een woning met een gemiddelde waarde van €322.000 bedraagt dan €384,00. Iedere stijging met 1% komt gemiddeld dus neer op een verhoging van €3,84 van de ozb aanslag voor woningen.

Qua woonlasten (ozb,afval,riool) staat gemeente Lelystad landelijk op plek 280 waarbij plek 1 de goedkoopste en plek 345 de duurste gemeente is.

Onderwerp:	OZB woningen met 10 procent verhogen (in plaats van 5)
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.61 OZB woningen

87

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	670	670	670	670
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**670**	**670**	**670**	**670**

Zie toelichting hierboven. Het gaat hier om een aanvullende verhoging van de onroerende zaakbelasting woningen tot een totaal van 10%. De totale meeropbrengst is dan €1.340.000 (inclusief de €335.000, die daadwerkelijk door het college wordt voorgesteld, zijnde een verhoging van 2,5%).

Onderwerp:	OZB niet woningen met 2,5 procent verhogen
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.62 OZB niet-woningen

88

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	413	413	413	413
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**413**	**413**	**413**	**413**

De lasten voor niet-woningen vergelijken met andere gemeente is lastig. Het Centrum voor Onderzoek naar de Economie van Lagere Overheden heeft daarom de tarieven en opbrengsten gestandaardiseerd. Daaruit volgt dat Lelystad voor niet-woningen verreweg het duurste is van Flevoland. Ook landelijk zit Lelystad aan de bovenkant. Mede in het licht van het vestigingsklimaat acht het college het niet opportuun aan deze tarieven iets te doen, althans zeker niet extra te verhogen.

In z´n algemeenheid geldt dat elke verhoging van het tarief van de OZB niet woningen met 1% leidt tot een meeropbrengst van €165.000. 2,5% verhoging leidt derhalve tot een verhoging van de opbrengst met €413.000 structureel op het vlak van de OZB niet-woningen.

Onderwerp:	OZB niet woningen met 5 procent verhogen (in plaats van 2,5)
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.62 OZB niet-woningen

89

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	413	413	413	413
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**413**	**413**	**413**	**413**

Zie toelichting hierboven. Een verhoging van 5% (in plaats van 2,5% uit het vorige ombuigingsvoorstel) leidt dan tot nog eens een meeropbrengst van €413.000 structureel op het vlak van de OZB woningen (voor een totaal van €826.000).

Onderwerp:	OZB niet woningen met 10 procent verhogen (in plaats van 5)
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.62 OZB niet-woningen

90

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	826	826	826	826
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**826**	**826**	**826**	**826**

Zie toelichting hierboven. Een verhoging van 10% (in plaats van 5% uit het vorige ombuigingsvoorstel) leidt dan tot nog eens een meeropbrengst van €826.000 structureel op het vlak van de OZB woningen (voor een totaal van €1.652.000).

Onderwerp:	Hondenbelasting
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.64 Belastingen overig

91

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	321	321	321	321
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**321**	**321**	**321**	**321**

Het tarief voor de hondenbelasting is momenteel € 46,56. Dat tarief is de resultante van het besluit van de raad eind 2021 om de hondenbelasting te halveren. Het huidige tarief en het aantal honden leidt tot een opbrengst van €0,321 mln. Het tarief terugbrengen naar het oude niveau zorgt voor een verdubbeling van de inkomsten (€321.000 structureel). Het gemiddelde tarief voor de hondenbelasting is €77,02 (bron: Coelo). Het tarief opschroeven naar het gemiddelde zou een verhoging van 65% betekenen, wat leidt tot een meeropbrengst van €275.000).

Onderwerp:	Skatebaan
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.8 Overige baten en lasten

92

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	32	32	32	32
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**32**	**32**	**32**	**32**

Niet overgaan tot realisatie van een nieuwe Skatebaan. Hier wordt echter al geruime tijd over gesproken en er zijn middelen voor gereserveerd.

Onderwerp:	Stelpost Fietspakhuis Theaterkwartier
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.8 Overige baten en lasten

93

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	60	60	60	60
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**60**	**60**	**60**	**60**

Een jaar of vijf geleden is er een stelpost gecreëerd onder de noemer 'Fietspakhuis Theaterkwartier'. Dit moet in samenhang worden bezien met de wens om te komen tot nieuwbouw van het poppodium.

Onderwerp:	Veilig verkeer wijken
Cluster:	2. Verkeer, vervoer en waterstaat
Taakveld:	2.1 Verkeer en vervoer

94

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	28	28	28	28
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**28**	**28**	**28**	**28**

Dit budget wordt ingezet voor het uitvoeren van maatregelen ten behoeve de verkeersveiligheid in de wijken en rond ten minste 2 scholen per jaar, met mogelijkheid tot inbreng van omwonenden. Door te bezuinigen op dit budget zal het niet mogelijk zijn om afspraak B4 Verkeersveiligheid in de wijken uit het Raadsakkoord uit te voeren.

Onderwerp:	Beperken middelen voor onderhoud aan verhardingen
Cluster:	2. Verkeer, vervoer en waterstaat
Taakveld:	2.1 Verkeer en vervoer

95

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	400	400	400
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**-**	**400**	**400**	**400**

De bezuiniging die wordt voorgesteld is het verder beperken van middelen voor onderhoud aan wegen & verhardingen. In de voorbereiding van een Groot Onderhoudsproject kent o.a. het onderdeel, participatie, een behoorlijke doorlooptijd. Daarbij komen nog de noodzakelijk uit te voeren onderzoeken die in de voorbereiding veel tijd vragen. Door deze bijkomende activiteiten kost het meer tijd en inzet om projecten voor te bereiden. Met de huidige formatie is het om die reden niet altijd mogelijk om alle GO-projecten die op de jaarplanning staan uit te voeren. Een gevolg is dat, wanneer niet alle projecten in uitvoering gaan, de resterende middelen voor onderhoud worden doorgeschoven naar een volgend jaar of de onderhoudsmaatregelen worden afgezwakt tot strikt het noodzakelijke waardoor de financiële omvang het project en de doorlooptijd afneemt.

Een effect van het verder beperken van onderhoudsmiddelen is dat investeringen in onderhoud van verhardingen worden uitgesteld tot later. Immers zijn de middelen wel nodig om verhardingen op het juiste acceptabele onderhoudsniveau te houden. Het onderhoudsniveau zal daardoor dalen en er zijn in de toekomst meer- en intensievere maatregelen nodig om de verharding op het juiste onderhoudsniveau te brengen. Door hier voor te kiezen verschuiven grote investeringen naar de toekomst. Een ander effect is

dat er een sombere, sleetse en vervallen uitstraling ontstaat van de openbare ruimte omdat in algemene zin het onderhoud- en uitstralingsniveau van verhardingen daalt.

Onderwerp:	Versterken agrarische sector
Cluster:	3. Economie
Taakveld:	3.1 Economische ontwikkeling

96

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	48	48	48	48
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**48**	**48**	**48**	**48**

Dit onderwerp is afkomstig uit het raadsakkoord en heeft invulling gekregen door scholen kennis te laten maken met de agrarische sector. Door dit budget met ingang van 2025 in het geheel te laten vervallen kan een ombuiging van €48.000 worden gerealiseerd.

Onderwerp:	Toeristenbelasting
Cluster:	3. Economie
Taakveld:	3.4 Economische promotie

97

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	-	-	-
Baten	100	100	100	100
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**100**	**100**	**100**	**100**

De toeristenbelasting betreft voor hotels en dergelijke €2,50 p.p.p.o. Het gemiddelde tarief in Nederland is voor hotels etc. €3,21 (bron: Coelo). De gemeente zou ervoor kunnen kiezen het tarief te verhogen tot het gemiddelde tarief in NL. Dat is een verhoging van afgerond 30%. Wanneer dat lineair wordt doorgevoerd op de andere tarieven binnen de huidige toeristenbelasting in Lelystad, dan groeien de inkomsten met ongeveer €0,1 mln. (van €0,3 naar €0,4 mln).

Onderwerp:	Afbouw middelen sportstimulering
Cluster:	5. Sport, cultuur en recreatie
Taakveld:	5.1 Sportbeleid en activering

98

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	180	180	180	180
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**180**	**180**	**180**	**180**

Bezuiniging: €180.000 voor extra inzet FTE buurtsportcoaches vanuit de kadernota 2023. Dit heeft tot gevolg dat de extra stap die de gemeente wilde maken met uitvoerende buurtsportcoaches en beweegmakelaar niet kan worden doorgezet. Daarmee wordt ook niet voldaan aan de voorwaarde van Basis op Orde van de Sport- en beweegvisie. Dit heeft in brede zin een nadelig effect op de sport- en beweegparticipatie in de gemeente Lelystad. Dit is in strijd met de ambitie uit het raadsakkoord om 8300 meer Lelystedelingen te laten voldoen aan de beweegnorm.

En men moet zich bewust zijn van de preventieve werking die sport en bewegen kan hebben. Echter is dit altijd moeilijk in cijfers uit te drukken. Kenniscentrum Sport & Bewegen kijkt jaarlijks naar de maatschappelijke waarde van sport en bewegen en drukt dit uit in een getal. Het geeft aan hoeveel hoger de maatschappelijke opbrengsten zijn dan de kosten. Bij een waarde boven de 1 is er sprake van maatschappelijke meerwaarde. Voor Lelystad geldt een waarde van 3,16 (tegenover 2,76 landelijk). Dit is tevens iets gestegen ten opzichte van de SROI van vorig jaar (2,96). Dit geeft een indicatie van de meerwaarde die sport en bewegen kan leveren.

Onderwerp:	Maatwerkvoorzieningen
Cluster:	6. Sociaal domein
Taakveld:	6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)

99

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	137	137	137	137
Baten	58	58	58	58
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**195**	**195**	**195**	**195**

In algemene zin geldt dat we nog onvoldoende in beeld hebben wat de financiële effecten zijn van de nieuwe aanbestedingen, maar een hogere prijs voor te leveren zorg is overal te verwachten. In de nieuwe aanbestedingen wordt invullingen gegeven aan het raadsakkoord om niet primair op de prijs te selecteren maar op kwaliteit en zorg niet te versoberen. Waar voor de nieuwe contracten rekening mee wordt gehouden is systematiek van indexatie. Niet meer indexatie op het gehele budget maar het onderscheid tussen personele en materiele kosten.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat alle maatwerkvoorzieningen gaan om minimale uitvoering. Ook zijn er al bij het effectueren van de aanpak Sociaal Domein 2020 en verder een aantal maatregelen doorgevoerd die maken dat er nu ook al kritisch wordt gekeken voor wie een Wmo maatwerkvoorziening echt nodig is.

Waar op dit taakveld de ruimte gevonden kan worden betreft :

<u>Schoon en Leefbaar Huis plus (SLH - Huishoudelijke ondersteuning) (€137.000)</u>
SLH+ is thans twee keer het tarief van regulier SLH. Hetgeen betekent dat iemand het dubbele aantal uren huishoudelijke ondersteuning ontvangt. Hier zit ruimte door SLH+ niet twee keer maar anderhalve keer toe te kennen. Op basis van het huidige gebruik levert dit een bezuiniging van €137.000 op. De inwoner die echt wat meer nodig heeft dan de reguliere SLH ontvangt daarmee nog wel wat extra ondersteuning. Individueel wordt bepaald wat er dan vanuit het SLH+ pakket niet geleverd wordt om de individuele effecten te minimaliseren.

<u>Vaste kosten Regiotaxi</u>
Op dit moment is er nog veel onzeker met betrekking tot het nieuw op te stellen contract voor de Regiotaxi. De aanbesteding wordt door de Provincie Flevoland voorbereid. Het lijkt erop dat er sprake is van een financiële meevaller in de betaling van de vaste kosten. Dit zou neerkomen op €56.000. Echter zijn er nog teveel onzekerheden of dit ook daadwerkelijk zo zal uitpakken en is dan ook nog niet opgenomen als bezuiniging. De komende periode moet uitwijzen of en zo ja wat de daadwerkelijke besparing zal zijn.

<u>Eigenbijdrage Regiotaxi</u>
Sinds 2021 is de eigen bijdrage voor een rit van de Regiotaxi €2,50. Het is te overwegen om de eigen bijdrage te verhogen met €1,50. Daarmee kruipt de ritprijs richting het instaptarief van het OV (€4,40). Uitgaande van het aantal ritten van 38.854 (niveau 2023) levert dit een extra baat op van : €58.281. Het ophogen van het tarief zal voor een groot deel van de gebruikers (2.483) een behoorlijke aanslag op het uitgave patroon leggen. Ophogen van het tarief kan ook leiden tot het rijden van minder kilometers, omdat voor mensen de drempel om met de Regiotaxi te gaan hoger wordt. Daarmee bespaar je dan op de vervoerskosten.

Onderwerp:	Werving en selectie vast personeel
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.4 Overhead

100

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	100	100	100	100
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**100**	**100**	**100**	**100**

Er kan een bedrag van €100.000 als bezuiniging worden ingeboekt op het vlak van 'werving en selectie arbeidsmarktcampagne'. De consequentie hiervan is dat voor werving alleen HR wordt ingezet en er dus geen gebruik meer wordt gemaakt van externe werving bureaus en gespecialiseerde online wervingskanalen. Dit zal kunnen resulteren in het moeilijker en minder tijdig kunnen invullen van vacatures. Dat werkt tegengesteld aan de ambitie om in te zetten op vaste arbeidscontracten en inhuur terug te dringen.

Onderwerp:	Beveiliging Stadhuis en Wigstraat
Cluster:	0. Bestuur en ondersteuning
Taakveld:	0.4 Overhead

101

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	70	70	70	70
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**70**	**70**	**70**	**70**

In het kader van veiligheid is de inzet van beveiliging in de hal van het stadhuis tijdens de openingstijden (helaas) noodzakelijk. De bezetting hiervan bestaat uit 2 beveiligingsbeambten. Het terugbrengen naar 1 beambte op de werkvloer is een mogelijkheid en levert een bezuiniging op van ca. 70.000. Het huidige contract met het beveiligingsbedrijf loopt nog tot 31 maart 2027 en is onderdeel van een aanbesteding met de provincie.

Wel nemen we een aanmerkelijk veiligheidsrisico met het terugbrengen naar 1 beveiligingsbeambte op de werkvloer voor zowel medewerkers, inwoners als de beveiligingsbeambten zelf. Als gevolg van incidenten en inzet derden (politie, verzekeraars, schade, etc.) is het risico groot dat mogelijke kosten hoger zijn dan de besparing zelf. Openbreken van dit contract is niet zomaar te doen en heeft gevolgen voor het kunnen voldoen aan SROI-verplichtingen. Beveiligingskosten bestaan voornamelijk uit inzet van personeel. Het huidige budget is de laatste jaren al niet toereikend als gevolg van indexering en CAO-aanpassingen in de beveiligingsbranche. Advies is om deze ombuiging niet te effectueren.

Onderwerp:	Beheer MFA's (geen weekend en avondopenstelling)
Cluster:	4. Onderwijs
Taakveld:	4.2 Onderwijshuisvesting

102

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	100	100	100	100
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**100**	**100**	**100**	**100**

Binnen de gemeente Lelystad staan verschillende MFA's. Deze worden beheerd door een externe partij. Deze draagt zorg voor een goed gebruik van de MFA's en ziet toe op verschillende aspecten zoals

veiligheid, gastvrijheid en het voorkomen van kapitaalvernietiging. Momenteel zijn de MFA's een groot deel van de week open. Om de kosten voor het beheer te verlagen zijn er 3 scenario's onderzocht:

Scenario 1: Geen weekend en avond openstelling
Meerdere MFA's zijn in de avonden en weekenden open. Deze openstellingen geven een mogelijkheid voor ombuigingen. Dit houdt in dat deze MFA's gedurende de avonden en weekenden niet meer open zijn. Dit heeft naast een voordeel in de beheerlasten ook een voordeel in de exploitatielasten. Op voorhand is het voordeel in exploitatielasten niet te beprijzen. De eventuele ombuiging hierbij is circa €100.000. Deze ombuiging zorgt ervoor dat inwoners in de avond uren en in de weekenden geen gebruik kunnen maken van de activiteiten in MFA's, Met name de groep die overdag andere verplichtingen heeft zal de gevolgen voelen.

Scenario 2: Vermindering openingstijden
De MFA's hebben een buurtfunctie (met uitzondering van MFA Atolplaza). Dit betekent dat de MFA open is voor activiteiten uit de buurt. Door de buurtfunctie is het mogelijk om de openstelling voor de buurtactiviteiten te verminderen. Dit heeft als effect dat buurtactiviteiten niet meer gebonden zijn aan een buurt. De MFA's zal hierdoor niet meer toegankelijk zijn voor alle inwoners van Lelystad. Met name inwoners die niet instaat zijn om zich te bewegen door de stad (bijvoorbeeld ouderen of mensen die geen vervoer hebben). De eventuele ombuiging zorgt ervoor dat de MFA's op verschillende dagen gesloten zijn. Daarbij is altijd één MFA's open, waardoor activiteiten mogelijk zijn. Deze eventuele ombuiging zal ongeveer €300.000 opleveren.

Scenario 3: Helemaal sluiten
De gemeente stopt met het faciliteren van de MFA's (behalve MFA Atolplaza). Hierbij worden alle MFA's gesloten (behalve MFA Atolplaza). Het effect is dat er hierdoor een belangrijke ontmoetingsplek in de stad mist, waar inwoners samen kunnen komen. Voor veel inwoners zal zo een belangrijk stuk van de sociale ontmoeting stopen. Op lange termijn heeft dit effect op de veerkrachtigheid van de inwoners. Verder zijn de gebouwen gebouwd met als ambitie een plek te creëren waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten, elkaar leren kennen en allerlei activiteiten kunnen ondernemen. Door het sluiten van de MFA's wordt vervalt deze ambitie. Ook zal er een alternatieve functie gevonden moeten worden voor de gebouwen. Een eventuele ombuiging kan resulteren in €700.000.

Onderwerp:	Cultuur - Geen nieuwbouw poppodium
Cluster:	5. Sport, cultuur en recreatie
Taakveld:	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

103

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	375	375	375	375
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**375**	**375**	**375**	**375**

Met de Programmabegroting 2022 heeft de gemeenteraad besloten het poppodium Corneel middels nieuwbouw te vestigen in het centrumgebied. In de meerjarenbegroting is structureel een stelpost geraamd vanaf 2026 voor de kapitaallasten (afschrijving en rente) van €375.000. Temporisatie van de realisatie van de bouw van het nieuwe poppodium biedt de mogelijkheid deze uitgave tot nadere besluitvorming over de bouw van het popodium op te schorten. Daarmee valt structureel een bedrag vrij van € 375.000 structureel.

Onderwerp:	Schuldhulpverlening MDF
Cluster:	6. Sociaal domein
Taakveld:	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

104

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	200	200	200
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**-**	**200**	**200**	**200**

Het gaat hier om een bezuiniging op de schuldhulpverlening, een wettelijke taak in het kader van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs). Deze bezuiniging houdt in dat er 20% op het huidige budget moet worden bezuinigd bij MDF. Dit is een zeer onwenselijke bezuiniging.

De gevolgen van de bezuiniging zijn:

- Wachtlijsten moeten ten alle tijden voorkomen worden (namelijk niet toegestaan vanuit de Wgs). Om wachtlijsten te voorkomen zal bijna iedere vorm van begeleiding in de hulpverlening moeten worden gestopt.
- Dit leidt tot focus op doorlooptijden in plaats van de inwoner.
- Daarnaast is het bijbrengen van financiële vaardigheden niet meer mogelijk. Het oplossen van schulden brengt dan geen duurzaam perspectief meer met zich mee.
- Juist de afgelopen twee jaar in het landschap van schuldhulpverlening flink in beweging. De VNG schreef al dat er juist een verschuiving nodig is naar de preventieve kant van hulp. Er is juist zoveel hulp nodig om mensen uit de schulden te houden, maar we kunnen niet én bezuinigingen opvangen op curatieve schuldhulp én de inzet op preventie waarmaken. Dan glipt het ons tussen de vingers door. We zien nu maandelijks vele honderden nieuwe meldingen binnenkomen van inwoners die hun vaste lasten niet betalen. Rekeningen voor zorgverzekering, huur, elektra en water die niet betaalt worden. Juist bij die mensen kan het verschil gemaakt worden en dure curatieve hulp verderop voorkomen worden. Ook deze groep kunnen we niet bieden wat ze nodig hebben.
- Ook door de net ingestelde schuldenfunctionaris bij de rechtbank verwachten we een stijging in de hulpvragen en is er juist behoefte aan uitbreiding van de capaciteit.

Onderwerp:	Verzekering minima en chronisch zieken
Cluster:	6. Sociaal domein
Taakveld:	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

105

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	-	759	759	759
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**-**	**759**	**759**	**759**

Inwoners met een laag inkomen die als gevolg van hun ziekte of handicap (veel) gebruik moeten maken van allerlei voorzieningen kunnen tegen een gereduceerd tarief gebruik maken van een collectieve aanvullende ziektekostenverzekering. Dit betreft een maatregel ighv bestaandzekerheid. Doelstelling erachter is dat ouderen, mensen met een fysieke- of verstandelijke beperking en inwoners met psychische problematiek op een goede manier zelfstandig kunnen (blijven) wonen en deel kunnen blijven nemen aan de samenleving.

Daarnaast is de collectieve zorgverzekering een belangrijk instrument in het voorkomen van zorgmijding. Logischerwijs is een gevolg van het afschaffen van de collectieve zorgverzekering dat inwoners noodzakelijke (mond)zorg meer gaan mijden en daardoor met grotere gezondheidsproblemen krijgen te maken. Dit leidt weer tot hogere zorgkosten.

Daarnaast kan het er ook voor zorgen dat inwoners geen aanvullende zorgverzekering nemen, terwijl ze deze wel goed kunnen gebruiken. Wanneer een inwoner weinig draagkracht heeft en veel zorgkosten maakt, kan dit ook weer leiden tot schuldenproblematiek. Ofwel door gemaakte zorgkosten, ofwel door een te hoge premie van de zorgverzekering. Dit brengt op de lange termijn vele malen hogere kosten (in bijvoorbeeld schulddienstverlening) met zich mee dan de €25 die de gemeente maximaal aanvullend vergoedt per maand.

We weten dat inwoners met een lagere sociaal economische positie minder lang in goede gezondheid leven dan inwoners met een hogere positie. Deze gezondheidsverschillen proberen we te verkleinen of in ieder geval minder groot te laten zijn door de aanvullende zorgverzekering.

Onderwerp:	Jeugdzorg knoppenplan - voorgestelde taakstelling verder verhogen
Cluster:	6. Sociaal domein
Taakveld:	6.72a Jeugdzorg begeleiding

106

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	500	1.000	1.500	2.000
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**500**	**1.000**	**1.500**	**2.000**

Het gaat hier om – in aanvulling op de ombuiging die aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd – om het verder verzwaren van de taakstelling, die oploopt tot een structurele ombuiging van €5 miljoen in 2029. Het aanvullend verzwaren van de ombuiging op dit vlak is iets wat door het college wordt afgeraden.

Onderwerp:	Gezondheidsbevordering
Cluster:	7. Volksgezondheid en milieu
Taakveld:	7.1 Volksgezondheid

107

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	234	234	234	234
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**234**	**234**	**234**	**234**

We zetten in verminderde mate in op de bevordering van gezondheid. De voorgenomen intensivering van de inzet op gezondheidsbevordering wordt drastisch verminderd. Het aanpakken van gezondheidsverschillen, is een langdurig proces. Met deze ombuigingen zullen inwoners minder en minder snel worden bereikt. Verder zullen we inwoners met een gezondheid die slechter is dan het gemiddelde minder vergaand ondersteunen. Gezondheidsverschillen tussen inwoners lopen hierdoor op. Het niet inzetten op gezondheidsbevordering geeft aan de achterkant extra kosten. Inwoners zullen minder lang leven in goede gezondheid, wat extra druk op de zorg brengt. De toenemende zorgvraag zet het zorgstelsel onderdruk met oplopende kosten en toenemende tekorten aan zorgpersoneel tot gevolg. Bij deze ombuiging wordt niet meer ingezet op:

- uitvoering plan huisartsen tekort;
- de inwonerbetrokkenheid bij het st. Jansdal;
- verkleinen van gezondheidsverschillen;
- de rookvrije generatie;
- stimuleren van de gezonde leefomgeving, denk aan plaatsen van watertappunten;
- de mentale gezondheid bij jongeren, de overbrugging van de wachttijden naar de GGZ;
- Gezonde leefstijl bij volwassenen, een netwerk voor gezondheidsbevordering.
- Stimuleren gezonde leefstijl

Onderwerp:	Subsidie Icare voor ontregelde gezinnen
Cluster:	7. Volksgezondheid en milieu
Taakveld:	7.1 Volksgezondheid

108

bedragen x €1.000,-

	Effect op begrotingssaldo			
	2025	2026	2027	2028
Lasten	143	143	143	143
Baten	-	-	-	-
Effect ombuiging op begrotingssaldo	**143**	**143**	**143**	**143**

Met de inzet van Icare worden jaarlijks 50 huishoudens intensief ondersteund om weer grip op hun leven te krijgen. Het gaat daarbij om kwetsbare inwoners waarbij sprake is van ernstige vervuiling / verwaarlozing. De inzet van Icare is onbeschikt en komt veelal voort uit signalen uit de wijk (politie), woningbouwcoöperatie e.d.

Deze vorm van ondersteuning levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de preventie van langdurige zorg en behandeling. Wanneer thuissituatie weer op orde is wordt waar nodig Wmo – Ondersteuning Thuis ingezet. Wanneer deze vorm van ondersteuning er niet meer is, dan zal dit onder meer merkbaar zijn:

- Geen directe opvolging bij signalering
- Vangnet & Advies krijgen het drukker (wachttijden dan wel extra budget nodig)
- Ondersteuning Thuis krijgt zwaardere caseload dat ten koste gaat van andere inzet

Bijlage 4: Nieuwe beleidsvoornemens – niet voorgelegd

In deze bijlage worden enkele nieuw geïnventariseerde beleidsvoornemens gepresenteerd. In verband met het ontbreken van dekking heeft het college deze onderwerpen niet aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Onderwerp	Taakveld	Beleidsvoornemens - niet aan de raad voorgelegd	Meerjarenraming 2025 - 2028 2025	2026	2027	2028
1	5.2	Blaashal hockey	-	-	-77	-77
2	5.2	Investering turnhal (lasten vangen aan miv 2029, €100.000 structureel)	-	-	-	0
3	5.7	Maaien waterplanten Markermeer	-35	-35	-35	-35
4	8.1	Programma Hart van de stad	-350	-350	-	-
		Beleidsvoornemens - niet aan de raad voorgelegd	**-385**	**-385**	**-112**	**-112**

1	Beleidsvoornemen - niet aan de raad voorgelegd	5.2	Bedragen x € 1.000 2025	2026	2027	2028
	Blaashal hockey		-	-	-77	-77

Vanuit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport is gebleken dat op korte termijn geïnvesteerd moet worden in meerdere sportfaciliteiten. Deze investeringen zijn noodzakelijk om te voldoen aan de huidige vraag en om de kwaliteit van de sportvoorzieningen te waarborgen.

De huidige behoefte aan binnensportaccommodaties is vier sporthallen en drie sportzalen. Met het huidige aantal inwoners heeft Lelystad hierdoor een tekort van één sporthal. Door de blaashal aan te schaffen en vanaf seizoen 2025-2026 in gebruik te nemen, kan het tekort aan capaciteit voor de indoorverenigingen in het seizoen 2025-2026 al gedeeltelijk worden opgelost. Vanaf 2029, wanneer de nieuw sporthal in gebruik wordt genomen, is er geen tekort meer. Tevens zal het gebruik van een blaashal ertoe leiden dat er in de periode 2030-2040 geen noodzaak is voor de realisatie van een vijfde sporthal. De blaashal heeft een levensduur van 25-30 jaar. De kosten van een blaashal voor hockey zijn aanmerkelijk lager dan de kosten van een tijdelijke en uiteindelijke permanente 5e sporthal. De investeringskosten bedragen €735.000. De structurele lasten (beheers- en kapitaallasten) bedragen totaal €77.000.

2	Beleidsvoornemen - niet aan de raad voorgelegd	5.2	Bedragen x € 1.000 2025	2026	2027	2028	2029
	Investering turnhal (lasten vangen aan miv 2029, €100.000 structureel)		-	-	-	-	-100

Tijdens de raadsvergadering van 26 maart 2024 is de motie M 24.051 'Doorontwikkeling turnsport bij uitbreiding sporthallen" aangenomen. Met deze motie heeft het college de opdracht gekregen om te onderzoeken op welke wijze uitbreiding of vervanging van de huidige trainingszaal voor de turnsport kan worden gerealiseerd bij de realisatie van de nieuwe sporthal bij sporthallen Rietlanden I en II. Op het moment van schrijven is een informatienota onderweg naar de raad betreffende de uitwerking van de motie. Hierin zijn drie mogelijke scenario's beschreven met vier verschillende investeringsniveaus.

a. Een turnzaal aangebouwd aan het sportcomplex: +/- €6.100.000;
b. Een gymzaal van het nieuwesportcomplex aan te passen naar een turnzaal: +/- €3.400.000
c. Een solitaire turnaccommodatie: €7.500.000. Met extra ruimte voor trampolinespringen: +/-€ 8.100.000

De verdere uitwerking van de verkende scenario's wordt betrokken bij de integrale afweging met betrekking tot het ontwerpen van de nieuwe sporthal. Om geen vertraging op te lopen in het proces om te komen tot de nieuwe sporthal, wordt – vooruitlopend op de besluitvorming over de turnzaal – voorgesteld om rekening te houden met de investeringskosten van een nieuwe turnaccommodatie. Voorlopig is hierbij uitgegaan van het maximale investeringsniveau van scenario 2 van € 3.400.000 met een gemiddelde jaarlijkse kapitaallast van €65.200 gedurende 60 jaar. Uitgaande van een gelijktijdige oplevering met het nieuwe sportcomplex, betekent dit dat deze lasten per 2029 ten laste komen van de begroting. Bovenop de kapitaallasten komen nog overige exploitatielasten. Deze zijn ingeschat op €35.000.

3	Bijstelling	5.7	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Maaien waterplanten Markermeer		-35	-35	-35	-35

Onder regie van de gemeente Hoorn is er overleg tussen alle gemeentes rond het Markeermeer over de problematiek op het gebied van recreatief scheepvaartverkeer. De problematiek heeft vooral betrekking op overlast van waterplanten, bij de recreatievaart.

De afgelopen jaren heeft de gemeente Lelystad, niet actief deelgenomen aan dit overleg, maar is wel agendalid en op de hoogte gehouden over afstemming en afspraken. Vanuit het overleg is aan Lelystad gevraag of zij, als prominent aan het Markeermeer gevestigde gemeente, een actievere rol/ bijdrage wil leveren aan dit overleg en aan het actief bestrijden van overlast gevende waterplanten in het Markermeer.

Een groot deel van het Markermeer ligt binnen de gemeentegrenzen van Lelystad maar Lelystad is daar niet de beheerder van. Het vervullen van een actievere rol bij en het leveren van een bijdrage aan het bestrijden van waterplanten op het Markermeer is een vorm van nieuw beleid die nu geen onderdeel uitmaken van de begroting.

4	Bijstelling	8.1	Bedragen x € 1.000			
			2025	2026	2027	2028
	Programma Hart van de stad		-350	-350	-	-

In het Raadsakkoord 2022 – 2026 heeft de raad de ambitie neergelegd om door te groeien naar een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners. Daarbij heeft de raad besloten de focus te leggen op de doorontwikkeling van een drietal gebiedsprogramma's, waaronder het stadshart. Er is een drietal hoofdaccenten gelegd: een evenwichtige groei van de stad, het vergroenen van de stad en het aanpakken van het stadshart, stationsgebied en Lelystad Oost. Meer specifiek benoemt de raad de doelstelling, dat de aantrekkelijkheid van het Stadshart als centrum met een mix van de functies wonen, werken, winkelen en uitgaan wordt vergroot.

De komende jaren wordt aan deze ambitieuze en veelomvattende doelstellingen gewerkt. Om deze doelstellingen en ambities te kunnen bereiken, is gekozen voor een programmatische aanpak. Door te kiezen voor een programmatische aanpak voor de (door)ontwikkeling van het hart van de stad, kunnen de verschillende projecten, inhoudelijk en procesmatig beter op elkaar afgestemd worden. Op die manier wordt een integrale benadering mogelijk, zodat de samenhang bewaakt kan worden en een efficiënter en evenwichtiger ontwikkelingsproces kan plaatsvinden. Dat is nodig om Lelystad te kunnen laten doorgroeien tot een evenwichtig opgebouwde stad, waar wonen, werken en recreatie samengaan, goede voorzieningen aanwezig zijn en die toekomstbestendig is.

In het eerste kwartaal van 2024 is een programmamanager aangesteld. Afgelopen periode is de opzet van het programma vormgegeven. Dit najaar wordt het Programmaplan opgesteld dat vanaf 2025 in uitvoering gaat. Om tot uitvoering van het programma te kunnen overgaan, zijn middelen nodig voor de aansturing van het programma, capaciteit en kennis. Om extra financiële middelen te kunnen aanbrengen, is de inzet van een subsidie-acquisiteur noodzakelijk. Op die manier kunnen we er voor zorgen dat we zo min mogelijk kosten maken uit onze eigen middelen. Voor incidentele inzet ten behoeve van adviezen en onderzoeksvragen die zich op enig moment kunnen voordoen, is een beperkt aanvullend budget nodig.

Voor de uitvoering programmaplan zijn op jaarbasis de volgende middelen begroot (in eerste instantie wordt voor de eerste twee jaar dekking gevraagd. Daarna zal opnieuw een begroting worden gemaakt voor de daaropvolgende jaren):

Programma ondersteuning (36u p/w)	€150.000
Strategisch adviseur (16u p/w)	€100.000
Subsidie acquisiteur	€20.000
Onderzoek, advies etc.	€80.000
TOTAAL	**€350.000**